

Besluit 76/13 B

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 13 december 2013

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 20/21 juni 2013

Datum

25 november 2013

Documentnummer

3510272

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

gelezen het voorstel van de griffier, d.d. 25 november 2013 – 3501297;

gelet op artikel 40, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2012;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 20/21 juni 2013 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 13 december 2013
Provinciale Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de griffier

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. drs. C.J.M. Dortmans

**PS 76/13: Notulen van de vergadering van Provinciale Staten
van Noord-Brabant op 20 en 21 juni 2013**

VASTGESTELDE NOTULEN

Inhoudsopgave

Agenda	9
Opening van de vergadering	11
PS 46/13: Inpassingsplan N279-Noord	12
PS 41/13: Voorjaarsnota 2013	39
Schorsing van de vergadering	81
Heropening van de vergadering	83
PS: 41/13: Voorjaarsnota 2013	84
Stemming 46/13 Inpassingsplan N279-Noord ('s-Hertogenbosch – Veghel)	133
Stemming 41/13 Voorjaarsnota 2013	138
Initiatiefvoorstel van de Partij voor de Vrijheid inzake 'Hervorming presidium'	152
PS 48/13: Ingekomen Stukken	152
PS 33/13: Onteigening Omlegging provinciale weg Baarle (N260/N639)	152
PS 44/13: Zienswijze op conceptbegroting Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Moerdijk 2014	152
PS 39/13: De cultuuragenda van Brabant voor 2010 – kaderstellend	152
PS 45/13: Vaststellen financiële bijdrage 2012 fractieondersteuning	153
PS 40/13: Kaderstelling Digitale Agenda van Brabant	153
PS 42/13: Instelling fondsen 2e tranche Investeringsagenda	161
PS 34/13: Grondstrategie realisatie EHS - kaderstellend	215
PS 37/13: Zienswijzen op ontwerpbegrotingen 2013 en 2014 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	225
PS 38/13: Zienswijzen op ontwerpbegroting 2014 Omgevingsdienst Midden en West-Brabant	225

PS 35/13: Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, voorjaar 2013	
Verlenging subsidietermijn project Goorloopzone, Helmond	232
Vragenuurtje: berichtgeving Brabants Dagblad	237
Sluiting van de vergadering	238

Index gesproken personen

Altundal, N, 159, 160, 167, 169, 170, 173, 187, 195, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 237

Arts, mw. W.M.A., 15, 16, 17, 24, 37, 134, 135, 136, 137, 138

Berg, H.F. van den, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 31, 37, 59, 101, 114, 117, 135, 153, 154, 159, 160, 169, 171, 172, 173, 192, 193, 195, 196, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 233, 236, 237

Boer, Y.C.M.G. de, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101

Bouwman, T.J.J., 16, 18, 19, 25, 26, 27, 29, 32, 33, 37

Brunklaus, mw. P.M., 153, 217, 224, 231

Burger Dirven, K.A.J.M., 72, 111, 153, 225, 231

Extel-van Katwijk, mw. A.A.H.C.M. van, 232, 237

Frijters-Klijnen, mw. M.A.J.L., 153

Geeraedts, mw. M.B.Ph., 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 51, 60, 62, 63, 88, 89, 100, 106, 108, 112, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 202

Haaften-Harkema, mw. S.C. van, 108, 109, 110, 111, 129, 130, 131, 132

Hageman, J.J.C., 153, 157, 158, 159, 176, 177, 185, 186, 197, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 236, 237

Hattem, A.W.J.A. van, 53, 54, 61, 62, 72, 86, 89, 91, 93, 99, 109, 111, 115, 120, 121, 123, 125, 127, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 193, 202, 203, 204, 205, 212, 213, 214, 216, 219, 220, 221, 223, 224, 226, 229, 231, 237, 238

Heijmans, N.G.L., 13, 31, 32, 50, 51, 52, 53, 59, 69, 71, 72, 83, 92, 97, 105, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 131, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 186, 187, 195, 200, 202, 221

Heugten, R.A.C. van, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 38, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93

Hout, J.J.C. van den, 105, 106, 107, 108, 127, 128, 192, 193, 194, 201, 219, 220, 221, 222, 223, 228, 229, 230, 236, 238

Iersel, mw. F.C.C.M. van, 223, 224, 231

Kap, M.J., 78, 100, 113, 124, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 155, 161, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 224, 231, 237

Keijzers-Verschelling, mw. J.C.R., 14, 36, 37, 133, 134, 135, 136, 137, 138

Kerkhof-Mos, mw. C.C., 48, 95, 96, 112, 113, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 158, 163, 167, 194, 195, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 235

Klitsie, mw. C.G.M., 45, 119, 120, 123, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 155, 160

Knoet-Michels, mw. A.J.H., 97, 98, 222, 223, 224

Koevoets, H.J.P.E., 158, 161, 187, 194, 195, 198, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214

Kuijken, R.C.P., 138, 215, 216, 220, 222, 223, 224, 225, 231

Leenders, H.J.M., 40, 59, 60, 61, 62, 63, 89, 103, 104, 114, 116, 117, 124, 133, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 154, 160, 175, 191, 197, 200, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214

Lestrade-Brouwer, mw. M.C., 40, 53, 64, 70, 85, 88

Liempd, P.J. van, 231

Lopik, A.T. van, 160

Mondriaan, H., 19, 27, 38, 62, 74, 121, 126, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 160, 179, 180, 187, 194, 196, 198, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 224, 231, 237

Oomen-Peeters, mw. I.N.M., 24, 37, 134, 135, 136, 137, 138

Pauli, L.W.L., 101, 103, 104, 105, 124, 125, 126, 132, 156, 157, 158, 159, 160, 184, 186, 187, 188, 190, 191, 200, 201, 234, 236

Prins-Afman, mw. M.W., 215, 216, 223, 224

Slegers, mw. V.T.C., 45

Smeulders, P.H.M., 36, 40, 41, 42, 44, 45, 69, 70, 71, 72, 93, 110, 111, 121, 130, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 155, 160, 178, 197, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 237

Smeulders, S.J.A.H., 14, 15, 18, 19, 22, 23, 30, 37, 91, 131, 134, 135, 136, 137, 138

Spierings, mw. M.J.G., 169, 216, 221, 224, 226, 228, 230, 231

Tetteroo, mw. M.P.S., 153

Voorzitter, 11, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 28, 30, 32, 35, 36, 37, 38, 43, 45, 46, 52, 53, 54, 56, 63, 66, 71, 72, 76, 79, 81, 83, 87, 91, 93, 95, 98, 99, 100, 101, 103, 105, 108, 111, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 157, 159, 160, 161, 165, 166, 167, 170, 173, 174, 177, 178, 179, 180, 181, 188, 190, 191, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 220, 222, 223, 224, 228, 230, 231, 232, 234, 235, 236, 237, 238

Vugt, R.J. van, 89, 160

Wel, M.C. van der, 27, 29, 32, 34, 35, 36, 38, 42, 43, 54, 75, 76, 86, 87, 92, 98, 106, 107, 108, 122, 123, 128, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 161, 170, 171, 172, 180, 193, 198, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 217, 218, 222, 224, 231, 237

Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J., 12

Lijst van de leden van provinciale staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. drs. C.J.M. Dortmans, griffier

Aarts-Engbers, mw. mr. C.J.M.	CDA	Tilburg
Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Agtmaal, ing. J.M.A. van	CDA	Huijbergen
Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bouwman, T.J.J.	GroenLinks	Eindhoven
Brenninkmeijer, drs. J.W.	CDA	Helvoirt
Brunklaus, mw. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Dol, R.	PVV	Uden
Extel-van Katwijk, mw. A.A.H.C.M. van	CDA	Gemert
Frijters-Klijnen, mw. M.A.J.L.	PVV	Bergen op Zoom
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Griensven, E.J.C. van	PvdA	Berkel-Enschot
Gruijthuijsen, M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Iersel, mw. F.C.C.M. van	SP	Tilburg
Kammen, mw.drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kap, M.J.	Onafhankelijke Statenfractie Noord-Brabant	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Keijzers-Verschelling, mw.mr. J.C.R.	CDA	Son en Breugel
Kerkhoff, J.	PVV	Valkenswaard
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Klitsie, mw.drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierten
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Leenders, drs. H.J.M.	PvdA	Breda
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel
Liempd, P.J. van	PvdA	Eindhoven
Lopik, ing. A.T. van	VVD	Heesch
Mondriaan H.	50PLUS	Boxtel
Oomen-Peeters, mw. I.N.M.	D66	Diessen
Prins-Afman, mw. drs. M.W.	VVD	Sint Oedenrode

Roozen, mw. C.J.M.	SP	Roosendaal
Slegers, mw. drs. V.T.C.	SP	Tilburg
Smeulders, drs. P.H.M.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Smeulders, S.J.A.H.	PvdA	Helmond
Spierings, mw. M.J.G.	D66	Sint Michielsgestel
Staak, W.R.van der	SP	Boskant
Tetteroo, mw. M.P.S.	PvdA	's-Hertogenbosch
Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.	VVD	Breda
Verhees, H.W.	VVD	Someren
Vissers, M.P.	SP	Oosterhout NB
Vught, A.C.J.M. van	CDA	Rijkevoort
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Woudrichem
Wagemakers, R.J.J.M.	PvdA	Tilburg
Wel, ir. M.C. van der	PvdD	Rijsbergen
Wijers, A.J.H.	VVD	Oosterhout NB
Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J.	VVD	Woudrichem

VERGADERING VAN PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT DONDERDAG 20 EN VRIJDAG 21 JUNI 2013

Agenda

I. Opening van de vergadering/vaststellen agenda

II. Initiatiefvoorstel van de Partij voor de Vrijheid inzake 'Hervorming presidium'

III. Ingekomen stukken

IV. Voorstellen

A-stukken:

33/13 Onteigening Omlegging provinciale weg Baarle (N260/N639)

44/13 Zienswijze op conceptbegroting Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Moerdijk 2014

39/13 De Cultuuragenda van Brabant voor 2020 – kaderstellend

45/13 Vaststellen financiële bijdrage 2012 fractieondersteuning

B-stukken: -

C-stukken:

41/13 Voorjaarsnota 2013

46/13 Inpassingsplan N279-Noord ('s-Hertogenbosch – Veghel)

40/13 Kaderstelling Digitale Agenda van Brabant 2013 – 2020

42/13 Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda

34/13 Grondstrategie realisatie Ecologische Hoofdstructuur (EHS) – kaderstellend

37/13 Zienswijzen op ontwerpbegrotingen 2013 en 2014 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

38/13 Zienswijze op ontwerpbegroting 2014 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

35/13 Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, voorjaar 2013 Verlenging subsidietermijn project Goorloopzone, Helmond

V. Vragenuurtje

VI. Sluiting

VERGADERING VAN PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT OP DONDERDAG 20 JUNI 2013

Voorzitter: prof. dr. W. van de Donk, commissaris van de Koning

Griffier: mw. drs. C.J.M. Dortmans

Volgens de presentielijst zijn 48 leden aanwezig, te weten:

Van der Staak, Bouwman, Kerkhoff, Wagemakers, mw. Roozen, mw. Arts, Burger Dirven, Brenninkmeijer, mw. Frijters-Klijnen, mw. Klitsie, mw. Knoet-Michels, mw. Keijzers-Verschelling, mw. Oomen-Peeters, Hageman, mw. Lestrade-Brouwer, Van Lopik, Heijmans, Leenders, Van den Berg, mw. Aarts-van de Loo, mw. Van Extel-van Katwijk, Altundal, mw. Prins-Afman, mw. Geeraedts, Van Vugt, S. Smeulders, mw. Kardol, Van Hattem, Kuijken, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Kerkhof-Mos, P. Smeulders, mw. Slegers, Kouthoofd, Ten Harmsen van der Beek, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, Koevoets, Van der Wel, Van Liempd, Mondriaan, Kap, mw. Spierings, mw. Tetteroo, Wijers, mw. Brunklaus, Van Gruijthuisen, Vissers en mw. Van Iersel.

Afwezig zijn 7 leden: mw. Aarts-Engbers, Van Agtmaal, Dol, Van Griensven, mw. Van der Kammen, Verhees en Van Vught.

Opening van de vergadering

De **voorzitter** opent om 19.00 uur de vergadering.

De **voorzitter**: Dames en heren. Zoals gebruikelijk zou ik de vergadering willen openen met een moment van stilte. Het is wellicht passend als wij daarbij stilstaan bij de slachtoffers van de vreselijke gebeurtenissen in Cuijk. Ik verzoek u allen te gaan staan.

De vergadering neemt enkele minuten stilte in acht

De **voorzitter**: Wij gaan de lange en volle agenda aanvangen. De vergadering loopt morgen waarschijnlijk nog een stukje in de avond door. Ik ga ervan uit dat u op de hoogte bent gesteld van de behandelvolgorde. Wij beginnen vanavond met de N297. Daarna doen wij de eerste termijn van de Voorjaarsnota. Ik stel voor alle andere elementen van de agenda die gebruikelijk voorafgaan aan de behandeling van de voorstellen morgenochtend te doen en nu meteen te beginnen met het Statenvoorstel 46/13: Inpassingsplan N279-Noord.

Voor de goede orde wijs ik erop dat de stemmingen over de vanavond behandelde onderwerpen morgen zullen plaatsvinden.

PS 46/13: Inpassingsplan N279-Noord

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Voorzitter! Vanavond is een historische avond. Het college vraagt ons uitspraak te doen over het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) van de N279-Noord en de beslissing daarover valt morgen.

Een citaat uit het PIP: "De verkeersafwikkeling van de provinciale weg N279 tussen 's-Hertogenbosch en Veghel vertoont al geruime tijd knelpunten die de provincie Noord-Brabant graag wil oplossen. Dit om het doel van acceptabele en betrouwbare reistijden voor burgers en bedrijven die gebruik maken van deze weg, te realiseren."

Het heeft geruime tijd geduurd en er heeft een zorgvuldig afwegingsproces plaatsgevonden.

Natuurlijk kan niet iedereen blij zijn vanavond als dit plan goedgekeurd wordt door de Provinciale Staten. Waar mensen voor zijn, zijn ook altijd mensen tegen.

Wij hebben meerdere malen geluisterd naar de bezwaren en mede door die inbrengen is het plan aangepast. Het worden ongelijkvloerse kruisingen, twee keer tweebaans, ingericht voor 100 km/u maar men mag er 80 km/u rijden.

Het doel van dit Provinciaal Inpassingsplan is een capaciteitsvergroting van de N279 tussen 's-Hertogenbosch en Veghel juridisch-planologisch mogelijk te maken. De VVD heeft de bereikbaarheid van Brabant hoog in het vaandel. Het dichtslibben van wegen remt de economische ontwikkeling en leidt tot overlast.

Er blijven echter nog wel zorgpunten na de realisatie zoals beschreven in het PIP. Een belangrijk punt voor de VVD is de aansluiting bij de A2 en de A50. Uit de studies die gedaan zijn blijkt dat het creëren van extra invoeg- en opstelstroken voorlopig voldoende zal zijn, maar het liefst ziet de VVD een ongelijkvloerse aansluiting op de A2 en op de A50.

Het kan zo zijn dat, ondanks de goede studies en intenties, het sluipverkeer alsnog toeneemt met name bij Retsel/Middengaal in Veghel. Als blijkt dat dit inderdaad zo is, welke aanvullende maatregelen neemt het college dan?

Los daarvan roepen wij de gedeputeerde op elke gelegenheid te benutten om bij het ministerie hier aandacht voor te blijven vragen. Wij zullen dit via onze eigen contacten ook blijven doen en wij hopen dat andere partijen hierbij aansluiten.

De capaciteitsvergroting is erop gericht de huidige, en naar verwachting toenemende, verkeersproblemen op de N279-Noord op te lossen. Dat wordt bereikt doordat de capaciteitsvergroting tot de volgende resultaten leidt:

- acceptabele trajectsnelheden waardoor aanvaardbare reistijden ontstaan;
- betere verkeersafwikkeling, met name in de spits;
- ontlasting van het onderliggende wegennet (minder sluipverkeer);
- een veiligere verbinding tussen 's-Hertogenbosch en Veghel en betere verkeersveiligheid op het onderliggende wegennet;
- een robuuste basis voor een betere bereikbaarheid van Brabantstad.

Ook worden aanvullende voorzieningen getroffen om het fietsnetwerk te versterken. Dat vergroot tevens de extensieve recreatieve kwaliteiten van het gebied. Met een ver uitgewerkte waterparagraaf wordt een bijdrage geleverd aan een betrouwbaar watersysteem. Als VVD zijn wij blij met de multimodale uitwerking in het PIP.

In de eindbeoordeling van de MER (Milieu Effect Rapportage) is het voorkeursalternatief vergeleken met de referentiesituatie. Geconcludeerd wordt dat niet alle negatieve effecten van de capaciteitsvergroting van de N279 kunnen worden voorkomen, maar dat

deze wel in alle gevallen zijn terug te brengen tot aanvaardbare proporties en binnen de kaders van op dit moment geldende wet- en regelgeving blijven. In sommige situaties, vooral wat geluid betreft, worden extra maatregelen getroffen. Dit leidt ten opzichte van de referentiesituatie over het geheel genomen zelfs tot een verbetering. Dat is voor de VVD van essentieel belang voor de leefbaarheid in dit mooie gebied.

De realisatie van het plan leidt tot vernietiging van EHS (Ecologische Hoofdstructuur) en het leefgebied van zwaardere beschermde soorten van de Flora- en faunawet. Door toepassing van faunatunnels en natuurcompensatie kan geconcludeerd worden dat er geen sprake is van significant negatieve effecten. In de toekomstige situatie is er sprake van minder geluidgestoord EHS-gebied dan in de autonome situatie vanwege de toepassing van 2-laags ZOAB. Voor de EHS compensatie vraagt het college een bedrag van 1,2 miljoen euro van het totale budget toe te voegen aan het Groenfonds. Wij vinden het begrijpelijk dat het college kiest voor deze oplossing. Voor de VVD is de realisatie van de EHS van groot belang, vandaar dat wij ons ook positief uitspreken over het Groenfonds. Het kan echter toch niet zo zijn dat door toevoeging van bijvoorbeeld de compensatie van de wegenprojecten dit fonds gevoed wordt. Voor 200 miljoen euro zijn er wat de VVD betreft voldoende mogelijkheden om de EHS ook in dit gebied te realiseren.

De **voorzitter**: Uw spreektijd is om, mevrouw Zwijnenburg.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (CCD) Mag ik mijn laatste zin uitspreken, voorzitter?

De **voorzitter**: Als die heel kort is.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Wij zien liever dat de 1,2 miljoen euro uit het bestaande Groenfonds komt en dat het college deze middelen inzet voor bijvoorbeeld de aansluitingen bij de A2 en de A50.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Uit de laatste zin in het betoog van mevrouw Zwijnenburg begrijp ik dat zij eigenlijk voorstelt af te zien van natuurcompensatie. Zij wil 1,2 miljoen euro overhouden om in andere infrastructuur te steken.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Ik begrijp dat de heer Heijmans dit op deze manier verwoordt. Ik heb gezegd dat wij zeker voor realisatie van de EHS zijn. Wij hebben berekend dat dit ongeveer 1,2 miljoen euro kost en stellen voor om dat uit het Groenfonds te halen en die 1,2 miljoen euro te reserveren voor de ongelijkvloerse aansluiting voor de A2 en naar de A50.

De heer **Heijmans** (SP): Mevrouw Zwijnenburg zou het ook kunnen compenseren door de 50 ha natuur in de Campina. Zij haalt geld eruit dat bestemd is voor natuur en daarvan gaat zij natuur aanleggen. Zij houdt 1,2 miljoen euro over en zij doet dus niet wat zij extra zou moeten doen. Compenseren wil namelijk zeggen dat je als er door de aanleg van weg ergens natuur verdwijnt, je ergens anders iets extra's moet doen. Dus bovenop hetgeen dat al gepland is en waarvoor al middelen gereserveerd waren.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Nogmaals, ik begrijp dat de heer Heijmans dat zo verwoordt, maar wij hebben daar een andere visie op. Wij willen wel compenseren maar vanuit het Groenfonds.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Voorzitter! Het zal niemand verbazen dat het CDA vandaag of eigenlijk morgen instemt met het Provinciaal Inpassingsplan dat de verbreding van de N279 tussen Den Bosch en Veghel mogelijk maakt. Het CDA is namelijk van mening dat de zwaar belaste verkeerssituatie op dit tracé moet worden opgelost.

Er wordt nu gekozen voor een alternatief waarbij de kruisingen op de N279 ongelijkvloers zijn en de aansluitingen bij de A2 en A50 gelijkvloers, weliswaar met een aantal aanvullende maatregelen. Mevrouw Zwijnenburg sprak er al over. Ook wij vinden dat laatste jammer. Naar onze mening blijven dit toch knelpunten. Deze aansluitingen worden weliswaar zodanig gerealiseerd dat ongelijkvloerse oplossingen in de toekomst alsnog aangelegd kunnen worden, maar dat zal altijd meer kosten. Maar als het Rijk niet wil meebetalen, vinden wij niet dat wij dat als provincie moeten overnemen.

Als CDA vinden we het bij dergelijke projecten ook belangrijk dat een en ander gebeurt met oog én oor voor de omgeving. Dat is in dit geval zeker gebeurd. Zo zijn wij blij met de extra geluidsmaatregelen zoals het aanbrengen van dubbellaags ZOAB, maar ook de aanleg van het fietspad aan de westzijde van het kanaal tussen Den Bosch en Veghel juichen wij toe. De inpassing van de weg ziet er ook goed uit. Natuurcompensatie wordt in de omgeving aangelegd ter versterking van de EHS.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Ik hoor mevrouw Keijzers zeggen dat de natuurcompensatie gaat plaatsvinden in de omgeving. Dat klopt, maar het hangt af van wat je onder de omgeving verstaat. Wij verstaan onder omgeving de natuur die direct naast de weg ligt. Die wordt aangetast door die weg en de omwonenden hebben daar echt last van.

De **voorzitter**: Komt u tot uw vraag, mijnheer Smeulders.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Die wilde ik gaan stellen. Nu wordt voorgesteld dat de natuurcompensatie plaatsvindt in de gemeenten waar de weg ligt. Dat kan dus kilometers van de weg verwijderd zijn. Vindt mevrouw Keijzers dat geen probleem?

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): De heer Smeulders heeft diezelfde discussie al in de commissie gevoerd met onze woordvoerder de heer Van Vught. Die heeft toen gezegd dat de compensatie in ieder geval niet in Rijkevoort plaatsvindt, want dat zouden wij echt te ver vinden. Wat de heer Smeulders noemt, is voor ons dichtbij genoeg.

Zoals wij al in de commissie hebben aangegeven, kunnen wij ons niet vinden in het advies van de POC (Provinciale Omgevingscommissie) ook te compenseren buiten de EHS, aangezien dit tegen de afspraken in is. Om de compensatie via het Groenfonds te laten lopen, is wat ons betreft akkoord.

Zoals gezegd stellen wij dit Provinciaal Inpassingsplan graag vast. Daarbij komt dat het in deze tijd ook nog eens goed is voor de werkgelegenheid in de wegenbouwsector, een sector die het ook moeilijk heeft.

Het betekent dus een verbetering van de bereikbaarheid in een cross-over met arbeidsmarktbeleid. Dat moet iedereen toch goed in de oren klinken. Wat het CDA betreft: snel aan de slag!

Mevrouw **Arts** (SP): Voorzitter! Vandaag nemen wij een besluit over het inpassingsplan voor de N279-Noord. Het plan heeft een jarenlange voorgeschiedenis en kende veel overleggen en bijeenkomsten. In alle betrokken gemeenten is erover gepraat. Daarnaast hebben ook diverse actiegroepen duidelijk van zich laten horen, waarvoor hulde.

Het gaat niet lukken om dit allemaal recht te doen in een bijdrage van zeven minuten. In plaats daarvan geef ik een korte samenvatting van waar het volgens mijn fractie bij dit voorstel om gaat.

De N279-Noord is een regionale ontsluitingsweg en moet dat volgens ons ook blijven. Op die weg zijn vooral in de ochtendspits verkeersproblemen. Daarnaast wordt beweerd dat de omliggende dorpen last hebben van sluipverkeer. Volgens onze fractie is er echter nooit een goede analyse gemaakt waarbij sluipverkeer en bestemmingsverkeer uit elkaar gehaald zijn. De som van beide overschrijdt nergens de limieten. Het voorliggende plan van twee maal twee rijbanen heeft in ieder geval de potentie om de problemen in de spits op te lossen; soms zelfs meer dan nodig is, want het beperkte plan had naar onze mening waarschijnlijk ook volstaan.

Ik moet zeggen dat in het gepresenteerde plan goed gekeken is naar inpassing en naar het reduceren van geluidsoverlast. Er wordt een fietspad aangelegd aan de westkant en de maximumsnelheid wordt op dit moment 80 km/u. De natuurcompensatie vinden wij ook oké.

Mijn fractie heeft moeite met het feit dat de snelheid op deze regionale ontsluitingsweg op termijn naar 100 km/u kan gaan. Volgens de SP zit niemand in de regio daarop te wachten. De SP vindt dat ongewenst en vreest dat er nieuwe problemen ontstaan door het aantrekken van doorgaand verkeer van de A2 en de A50. De aansluitingen op deze wegen blijven nog heel lang gelijkvloers als wij de brieven van de minister goed begrepen hebben. Zeker bij een snelheid van 100 km/u zullen deze aansluitingen als een extra bottleneck gaan werken en nieuwe files veroorzaken. De problemen die men nu probeert op te lossen, komen dan verhevigd terug, met name bij Den Bosch en Veghel. Bovendien zien wij de snelheid op dit stuk van de N279 niet los van wat er nog op het zuidelijk deel moet gebeuren. Ook bij Helmond is een snelheid van 80 km/u hoogstwaarschijnlijk het enig haalbare.

Verder houden wij onze zorgen over de totale kosten van dit project: 200 miljoen euro voor een verbreding en een verbetering van 30 km weg is hele bak geld.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Ik hoor mevrouw Arts zeggen dat bij Helmond bij de N279- Zuid 80 km/u maximaal haalbaar is. Kunnen wij ervan uitgaan dat de SP daarvoor gaat pleiten?

Mevrouw **Arts** (SP): Wij moeten natuurlijk de precieze gegevens van het zuidelijk stuk afwachten. Daarop wordt immers nog gestudeerd. Wij spreken dan ook van "hoogstwaarschijnlijk" en bedoelen daarmee dat het ons op grond van de gegevens die ons nu bekend zijn, een verstandige zaak lijkt om daar te koersen op 80 km/u. Als de cijfers ons van het tegendeel kunnen overtuigen, zien wij dat tegen die tijd wel. Het is

voor ons geen gelopen race. Wij hebben een duidelijke voorkeur voor 80 km/u, ook gezien de nabijheid van de woonwijk.

De heer **Van den Berg** (PVV): Waarom 80 km/u en niet gewoon 100 km/u?

Mevrouw **Arts** (SP): Ik weet niet zeker of de heer Van den Berg ook meegegaan is op het werkbezoek. Ik zie hem instemmend knikken. Dan heeft de heer Van den Berg gezien hoe de weg daar loopt en dat lijkt mij een voldoende argument om daar te pleiten voor 80 km/u.

De heer **Van den Berg** (PVV): Als wij de weg daar aanleggen en ook geluidswering aanbrengen op basis van 100 km/u vindt mevrouw Arts toch dat daar 80 km/u per uur gereden moet worden?

Mevrouw **Arts** (SP): Nogmaals, er is op dit moment geen enkele noodzaak aangetoond om daar 100 km/u van te maken.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Dat klopt. In de commissie heeft mevrouw Arts een door mij ondersteunde poging gedaan om min of meer planologisch vast te leggen dat er geen dingen weggegeven worden in het noordelijk deel die invloed kunnen hebben op het zuidelijk deel: snelheid enzovoorts. Het ging o.a. over gelijkvloerse kruisingen. Beluister ik nu goed dat mevrouw Arts nu wel voor ongelijkvloerse kruisingen is en dat alleen de snelheid nog een punt is?

Mevrouw **Arts** (SP): Ik heb mijn verhaal nog niet afgemaakt. Dat punt komt nog. Voor ons zijn op een aantal plekken geen ongelijkvloerse kruisingen nodig, maar ik neem aan dat de heer Bouwman net als ik de neuzen geteld heeft.

Wij blijven bij onze mening over ongelijkvloerse kruisingen, maar als de meerderheid wil dat de weg op de voorgestelde manier wordt aangelegd, kunnen wij daarmee leven onder de voorwaarde dat er een serieuze discussie plaatsvindt over de snelheid die daar moet gaan gelden. Ik dien daartoe straks een motie in.

De aanleg van dubbellaags ZOAB is een goed idee als geluidswering bij de bron, maar zoals bekend slijt ZOAB snel. Kan de gedeputeerde ons garanderen dat het ZOAB vervangen wordt op het moment dat de geluidsbeperkende werking ondermaats wordt en is daarvoor binnen dit budget of elders geld beschikbaar?

Voorzitter. Zoals u hebt gehoord in mijn verhaal zijn wij kritisch over de noodzaak van nieuwe omvangrijke infrastructurele voorzieningen die een te optimistisch ingeschatte groei van het verkeer zouden moeten accommoderen die naar onze mening niet zal plaatsvinden. Wij voelen ons in deze opvatting gesterkt door bijvoorbeeld het CPB (Centraal Planbureau) en door het onderzoek van professor Koopmans, directeur van de SEO (Stichting voor Economisch Onderzoek). Wij vinden dat er vooral geïnvesteerd moet worden in verduurzaming van transport en niet in de volumegroei.

De heer **Van den Berg** (PVV): Mevrouw Arts spreekt over te optimistische prognoses. Brengen die erg optimistische prognoses van de verkeersdruk voor het zuidelijk deel haar ertoe om het noordelijk deel te versoberen? Hoor ik daar een tegenspraak?

Mevrouw **Arts** (SP): Nee, ik heb gezegd dat wij hopen dat voor het zuidelijk deel in ieder geval zo goed mogelijke prognoses gebruikt worden. Daarom zei ik zojuist tegen de heer Smeulders dat daarover wat ons betreft het laatste woord nog niet gezegd is. Wij hebben nu een voorkeur voor 80 km/u. Als de geleerden ons weten te overtuigen, ontstaat er een nieuwe discussie.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik begrijp dat de gelijkvloerse kruisingen er helemaal uit zijn bij de SP?

Mevrouw **Arts** (SP): Ook in de commissie hebben wij niet voor uitsluitend gelijkvloerse kruisingen gepleit. Wij hebben gezegd dat ongelijkvloerse kruisingen aangelegd moeten worden op die plaatsen waar zij direct noodzakelijk zijn. De gedeputeerde heeft gezegd dat het onderzoek niet op die manier is uitgevoerd. Het is dus een gelopen race.

Voorzitter! Er tekende zich tijdens de commissievergadering een ruime meerderheid af voor een oplossing met ongelijkvloerse kruisingen en voor de mogelijkheid om de snelheid op te waarden tot 100 km/u. De SP zal zich niet verzetten tegen ongelijkvloerse kruisingen, maar vindt wel dat er uitvoering overlegd moet worden met PS en met de regio voordat de snelheid wordt verhoogd tot 100 km/u en biedt daartoe mede namens de fractie van de PvdA de Staten een motie aan.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Arts en S. Smeulders wordt de volgende motie voorgesteld:

" Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, constaterende dat:

- *GS voorstellen om op de N279-Noord na verbreding van deze regionale ontsluitingsweg vooralsnog een maximale snelheid van 80 km/u in te stellen;*
- *GS voorstellen om bij eventuele nieuwe problemen op de N279-Noord pas na verbetering van het zuidelijke deel van de N279 te bekijken hoe de verkeersafwikkeling dan plaatsvindt;*
- *bij onvoldoende doorstroming alsnog overwogen kan worden om de snelheid te verhogen naar 100 km/u;*
- *GS dit in eigen bevoegdheid via een zogeheten Verkeersbesluit kunnen regelen; verzoeken GS voordat zij overgaan tot het nemen van dit verkeersbesluit :*
- *de verhoging van de toegestane snelheid van 80 km/u naar 100 km/u aan PS voor te leggen;*
- *tevens de actuele en geprognosticeerde verkeerscijfers aan PS voor te leggen;*
- *de betreffende gemeenteraden te betrekken bij de besluitvorming, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M1 (46/13).

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter! Eindelijk is het zo ver! Een van de traagste en vervelendste wegen van Noord-Brabant gaat op de schop, naar niet zo uitgebreid als de meesten van ons wilden. Ook wij hebben een duidelijke voorkeur voor ongelijkvloerse kruisingen met de snelwegen.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): De heer Van den Berg zegt eigenlijk dat het niet uitmaakt wat de statistieken zeggen, als hij een weg onveilig vindt, moet die aangepakt worden. Klopt dat?

De heer **Van den Berg** (PVV): Google even op dodelijke ongevallen N297, dan heeft de heer Smeulders misschien een idee waar ik het over heb. Hij komt zelf uit Helmond, dus ik neem aan dat hij weleens over deze weg rijdt. Ik heb er vroeger heel veel over gereden en ik vind het een zeer onprettige weg.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Ik rijd er natuurlijk weleens over en ook ik betreur elk verkeersslachtoffer dat valt op de Brabantse wegen. De heer Van den Berg laat blijken dat het hem eigenlijk niet veel interesseert of zaken onderbouwd zijn. Dat is mijn punt!

De heer **Van den Berg** (PVV): Wat mij interesseert is wat daar gebeurt. Statistieken zeggen niet alles.

Wij gaan een weg bouwen waarop 100 km/u gereden kan worden. Hartstikke mooi! En dan zou je ook bordjes met 100 km/u verwachten.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): De statistieken geven heel nadrukkelijk aan dat het geen onveilige weg is, dat het aantal verkeersdoden en slachtoffers buitengewoon laag is in vergelijking met andere wegen. Het betreft hier verschillende onderzoeken en niet alleen een beetje googlen.

Op de tweede plaats hanteert de heer Van den Berg zijn gevoel. Ik vind dat best interessant maar als hij iets wil doen met een Statenvoorstel moet hij zijn gevoel uitsluiten en een en ander zakelijk benaderen. Er zijn inderdaad mensen die heel bang zijn op die weg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik heb het over een weg die als onprettig wordt ervaren. Daar zullen geen uitgebreide onderzoeken naar gedaan zijn, maar ik hoor dat die weg als onprettig en onveilig wordt ervaren.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Dat is niet relevant.

De **voorzitter**: De heer Van den Berg vervolgt zijn betoog.

De heer **Van den Berg** (PVV): Het maakt niet uit of de heer Bouwman dat niet relevant vindt.

De weg wordt aangelegd als een weg waarop 100 km per uur kan worden gereden en dan komen er bordjes te staan dat er 80 km per uur mag worden gereden, in de illusie dat mensen dan ook 80 km/u gaan rijden. Zo werkt het echter niet in Nederland. Bij een prachtige snelweg moet je zeer uitgebreide controlemaatregelen nemen om het verkeer te dwingen 80 km/u te rijden. Het mooiste is nog de opmerking dat een snelheid van 80 km/u maatschappelijk gewenst zou zijn. Door wie? Door wat? Volgens mij hebben de niet gekozen organisaties die zich overal mee bemoeien gezegd dat 80 km/u een mooie snelheid is. Zij zijn allemaal langs de deuren geweest met fel roodgekleurde kaarten.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Heeft de heer Van den Berg ooit van omwonenden gehoord?

De heer **Van den Berg** (PVV): Die organisaties en actiegroepen zijn langs geweest met fel roodgekleurde kaarten. Ik heb altijd geleerd dat je voor rood ontzettend moest uitkijken en dat is ook zo. Die mensen hebben dus meteen hun handtekening gezet, want stel je toch voor!

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Ik wacht nog op een antwoord van de heer Bouwman.

De **voorzitter**: Volgens mij heeft hij dat gegeven.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Ik vind het wel aardig om debatjes te voeren over niet gekozen organisaties, maar volgens mij is er één politieke partij waarvan het democratisch gehalte intern nul komma nul is. Klopt dat?

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik kan de heer Bouwman vertellen dat in onze fractie alles per meerderheid besloten wordt. Dat is echt waar.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Berg, vervolgt u uw betoog.

De heer **Van den Berg** (PVV): Om even in te gaan op "maatschappelijk gewenst", ik herinner mij de discussie over de A2 tussen Utrecht en Amsterdam waarop half Nederland al dan niet terecht bekeurd wordt. Het was daar maatschappelijk gewenst om op twee keer vijf rijstroken 100 km/u te keutelen. Het is echt een verschrikking. Iedereen – lees de zwijgende meerderheid – stopt zelfs met zwijgen; zo erg is het. Hier gaat dat ook gebeuren. Als er niet effectief wordt gecontroleerd, gaan de mensen gewoon 100 km/u rijden. Dan is de hele winst weg en ontstaat er een hoop ergernis vanwege de bekeuringen die worden uitgeschreven. Daarom zegt de PVV: laten wij gewoon starten met de snelheid waarop die weg ontworpen is.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Als je wat ouder wordt, rijd je vanzelf 80 km/u!

De heer **Van den Berg** (PVV): U mag van mij 50-plus buiten de bebouwde kom rijden, mijnheer Mondriaan, en op deze weg mag u op de rechter rijstrook 80 km/u rijden zolang ik maar links voorbij kan.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): De heer Van den Berg denkt dat mensen altijd harder rijden dan zij mogen rijden, zeker als een weg daarvoor ingericht is. Wat gebeurt er als wij daar bordjes met 100 km/u gaan neerzetten en mensen alsnog veel harder gaan rijden? Is de heer Van den Berg dan voor trajectcontrole?

De heer **Van den Berg** (PVV): Mensen rijden volgens het wegbeeld dat er is. Ik reed gisteren toevallig door Oss want ik moest nog even naar de N329 kijken. Ik stond daar een half uur vanwege de file. Ik reed terug via de andere kant richting Heeze en kwam toen op een vierbaansweg en daar stonden ineens weer bordjes 50 km. Ik dacht wat is hier aan de hand en ging keurig 50 km rijden. Werkelijk achter elkaar kwamen auto's mij

voorbij schieten. Mensen rijden naar gelang een weg is ingericht. Je moet echt niet de illusie hebben dat mensen 80 km/u gaan rijden als een weg voor 100 km/u is ingericht. Het verschil is veel en veel kleiner. Het worden echt geen drie decibellen, het wordt misschien één decibel!

De **voorzitter**: Vervolgt u uw betoog en laten wij het bij het dossier houden.

De heer **Van den Berg** (PVV): Het is de bekende angstaanjagerij. Maak je kaarten rood genoeg en de mensen zijn bang. Ik kan niet genoeg waarschuwen voor dat rode. Dan krijg je 80 km/u. U begrijpt dat mijn fractie zegt: laten wij beginnen met 100 km/u. Als er echt geluidsgrenzen overschreden worden of er ontstaan veiligheids- of doorstromingsproblemen, kunnen wij er nog altijd 80 km/u van maken. Ik dien daarvoor een amendement in.

Ik heb ook een amendement ingediend om het woord "noodzakelijk" te halen uit de tekst: "GS kunnen de snelheid verhogen van 80 km/u naar 100 km/u indien gewenst en noodzakelijk." Ik heb dit amendement ingediend voor het geval mijn eerste amendement niet wordt aangenomen, hoewel ik mij dat niet kan voorstellen.

Ik heb verder een motie die ertoe strekt om te kijken wat die maatschappelijke wenselijkheid inhoudt. In de motie wordt voorgesteld een onafhankelijke steekproef te houden onder automobilisten en omwonenden en eens echt te kijken wat men ervan vindt en daarvoor een bescheiden deel van het budget voor de N279 vrij te maken.

De **voorzitter**: Door het lid Van den Berg worden de volgende amendementen voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelende het ontwerpbesluit 46/13B,

Constaterende dat:

- *de N279 wordt aangelegd wordt als een 100 km/u weg, inclusief de daarbij behorende geluidswerende en compenserende maatregelen*

Overwegende dat:

- *ingeval van overschrijding van geluidsnormen de maximumsnelheid verlaagd kan worden naar 80 km/u,*

besluiten:

- *het dictum bij de overwegingen "de voorgestelde voorkeursvariant voor een weg met 2x2 rijstroken, ongelijkvloerse kruisingen en een voorlopige maximumsnelheid van 80 km/u maatschappelijk het meest wenselijk is" en "Gedeputeerde Staten bevoegd zijn om de maximumsnelheid aan te passen naar 100 km/u, indien dat noodzakelijk en gewenst blijkt" te laten vervallen en te vervangen door:*

"de voorgestelde voorkeursvariant voor een weg met 2x2 rijstroken, ongelijkvloerse kruisingen en een voorlopige maximumsnelheid van 100 km/u het meest logisch is en GS de bevoegdheid geeft om de maximumsnelheid te verlagen naar 80 km/u indien dit noodzakelijk is vanwege aantoonbare problemen met overschrijding van geluidsnormen, doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelende het ontwerpbesluit 46/13B,

constaterende dat :

- een verhoging van de maximumsnelheid van 80 km/u naar 100 km/u nooit noodzakelijk kan zijn,

overwegende dat:

- bij het handhaven van het huidige dictum een verhoging naar 100 km/u derhalve uitgesloten wordt,

besluiten:

- het dictum bij de overwegingen "Gedeputeerde Staten bevoegd zijn om de maximumsnelheid aan te passen naar 100 km/u, indien dat noodzakelijk en gewenst blijkt" te laten vervallen en te vervangen door:

"Gedeputeerde Staten bevoegd zijn om de maximumsnelheid aan te passen naar 100 km/u, indien dat gewenst blijkt."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelende het ontwerpbesluit 46/13B,

constaterende dat:

- er 1,2 miljoen euro uitgetrokken wordt voor natuurcompensatie;
- de geluidswering waar mogelijk "groen" vormgegeven moet worden;
- het fietspad relatief windgevoelig is door weinig beschutting,

overwegende dat:

- door het vergroenen van de geluidswering en het middels beplanting beschutten tegen de wind van fietsers de weg zowel voor bewoners als automobilisten en fietsers aantrekkelijker wordt;
- vergroende geluidswering fijnstof vangt en geluid dempt;
- de zichtkwaliteit van het landschap geweldig kan verbeteren,

besluiten:

- bij de besluiten de punten 6 en 7 te laten vervallen en te vervangen door:
"6. €600.000 af te splitsen ten behoeve van natuurcompensatie verweven in de geluidswerende maatregelen", en
"7. €600.000 af te splitsen ten behoeve van natuurcompensatie die tevens als doel heeft wind te weren bij het fietspad aan de westzijde van de Zuid-Willemsvaart."

Deze amendementen maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen de nrs. A1 (46/13), A2(46/13) en A3 (46/13).

Door het lid Van den Berg wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelende het ontwerpbesluit 46/13B,

constaterende dat:

- gesteld wordt dat een snelheid van 80 km/u "maatschappelijk gewenst" is;
- deze bewering twijfelachtig is, gezien het niet onafhankelijk bevragen van omwonenden en het helemaal niets vragen aan de weggebruikers;
- ervaringen hiermee rond de A2 Amsterdam - Utrecht de twijfel versterken,

overwegende dat:

- het hiermee allerm minst vaststaat dat deze snelheid daadwerkelijk de maatschappelijk gewenste snelheid is;

- *een representatieve, onafhankelijke steekproef ook voor de toekomst waarde heeft in hoe de veronderstelde "maatschappelijke wenselijkheid" geïnterpreteerd kan worden bij het maken van keuzes,*

vragen GS:

- *een representatieve, onafhankelijke steekproef onder omwonenden én automobilisten te laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de daadwerkelijk gewenste maximumsnelheid en deze informatie aan PS te rapporteren;*
- *deze steekproef vanuit het huidige budget voor de N279 te realiseren, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M2 (46/13).

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Voorzitter! We willen alle omwonenden van de N279 bedanken die tijdens het inspreekmoment twee weken geleden en daarbuiten met ons van gedachten hebben gewisseld. We waarderen het zeer dat zij ons als hun volksvertegenwoordigers benaderd hebben met hun zorgen en wensen.

Allereerst wil ik terug naar de nut en noodzaak van de verbreding van de N279-Noord. De commissie-MER, niet de eerste de beste, merkt op dat door de recente economische stagnatie de verkeersprognoses aan de hoge kant zijn en later dan in het aangegeven planjaar van 2025 zullen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt er ook nog eens een robuustheidstoets toegevoegd, waarbij in de prognoses de toename van het verkeer nog eens 10% extra is. Onze conclusie is daarom dat er wederom te hoge verkeersprognoses worden gebruikt om de aanleg van deze weg te rechtvaardigen. Wij pleiten ervoor dat deze prognoses realistischer worden en worden aangepast aan het tijdsbeeld.

Er is al veel gezegd over de maximumsnelheid.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik hoor geweldig nieuws van de PvdA. Die wil recente cijfers. Ik verwacht dan ook dat zij de motie zullen steunen die wij binnenkort gaan indienen over windmolens.

De **voorzitter**: Beperkt u zich tot het onderwerp.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): De keuze voor een gemiddelde snelheid van 60 km/u stellen wij ter discussie. Ook de commissie-MER heeft dat gedaan. Er gebeurt echter niets met het oordeel van die commissie en dat vinden wij triest.

Als de normering van het Rijk was gebruikt was een variant met een maximumsnelheid van 80 km/u met gelijkvloerse kruisingen ook voldoende geweest. De commissie-MER concludeert dan ook dat de keuze voor 60 km/u als een te scherp toetsingscriterium is gebruikt en daardoor te sturend is geweest voor de uiteindelijke keuze voor het voorkeursalternatief. Wij sluiten ons bij dit oordeel aan.

Wij zijn tevreden dat GS n.a.v. inspraakreacties hebben besloten om de maximumsnelheid vooralsnog te beperken tot 80 km/u. Dat verdient een compliment. Wij vinden het goed dat GS de visie van omwonenden en betrokken bedrijven en niet te vergeten al die ngo's ter harte hebben genomen. Wij vinden dat dit vaker zou moeten gebeuren, ook bij andere infraprojecten. Dit past bij de tijdsgeest. Inspraak wordt immers steeds belangrijker!

De PvdA is voorstander van een permanent snelheidsregime van 80 km/u op de N279-Noord en ook op de N279-Zuid. Wij willen de gedeputeerde dan ook nogmaals vragen waarvoor het eigenlijk nodig is om 100 km/u te kunnen rijden op de N279. Onze angst is nog steeds dat de N279 met een snelheidsregime van 100 km/u als alternatief voor de A2 en A67 zal gaan dienen en de snelste route naar Duitsland zal worden. Dat kan absoluut niet de bedoeling zijn!

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik zal niet te veel interrumpen, voorzitter, maar ik wil wel de volgende opmerking maken. Ik heb gisteravond eventjes gekeken op Routenet. Als een 40-tons vrachtwagen de huidige route volgt via Eindhoven, kost dat 14 minuten minder dan als hij via de N279 rijdt. Dat was om 10 uur 's avonds, dan is er veel groentijd en daar is rekening mee gehouden. Die 14 minuten winnen wij nooit terug met de N279-Noord en zelfs niet met de N279-Zuid. Pas als alles helemaal voltooid is, heb je kans dat het riskant wordt en kun je altijd nog met vrachtwagenverboden werken. Wat is de echte reden om daar 80 km/u te willen? Acht de heer Smeulders het reëel dat vrachtwagens binnendoor gaan rijden?

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Wij zijn daar inderdaad bang voor. Als de N279-Zuid en de N279-Noord allebei een maximumsnelheid van 100 km/u krijgen, kan het ook voor vrachtverkeer interessant zijn om die wegen te gebruiken, want die kijken ook naar het dieselverbruik. In dat geval zullen wij het voorstel van de heer Van den Berg steunen om daar een transitverbod voor vrachtwagens in te stellen.

Voorzitter. Wij zijn ook van mening dat wij als de provincie eigenlijk het werk van het Rijk een beetje overnemen, omdat wij eigenlijk een kortere route gaan aanleggen voor de A2 en de A67 en die zijn onderdeel van het hoofdwegennetwerk. Wij vinden dat niet onze taak.

Het is ook helemaal niet logisch om er 100 km/u van te maken. GS kiezen er elke keer weer voor om infrastructuurprojecten zover mogelijk uit te kleden en te versoberen. Alles voor de besparing, want met de overblijvende middelen kunnen er nog meer kilometers asfalt worden aangelegd. We vinden het dan ook vreemd dat GS nu wel kiezen ervoor om meer geld uit te geven om de N279-Noord geschikt te maken voor een snelheidsregime van 100 km/u, terwijl GS de intentie hebben om een maximumsnelheid op 80 km/u te hanteren. We vinden dit onverstandig en niet bij het beleid van GS passen. Ik zou ook de fracties van het CDA en de VVD willen vragen hierop te reageren. Wij vinden het onverstandig en dienen een amendement in om de weg voor een maximumsnelheid van 80 km/u aan te leggen.

Wij vinden dat de omwonenden recht hebben op helderheid over wanneer en onder welke voorwaarden de maximumsnelheid op de N279-Noord zal worden verhoogd naar 100 km/u. We dienen de motie dat die SP zojuist heeft aangekondigd dan ook mee in.

We vinden het jammer en ook een gemiste kans dat er bij de natuurcompensatie niet wordt gekozen voor de directe omgeving van de weg en wij delen niet de mening van de VVD dat de compensatie vanuit het Groenfonds betaald moet worden.

Ik sluit af met een compliment, want we zijn wel heel tevreden met het fietspad dat er wordt aangelegd. Dat is een grote wens van verschillende partijen en gemeenten. Wij willen nog wel aandacht vragen voor de aansluitingen van het fietspad op de viaducten en op de wegen die eroverheen lopen. Die moeten kort zijn want het moet wel een comfortabel fietspad worden.

De **voorzitter**: Door het lid S. Smeulders wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 46/13 inzake Inpassingsplan N279 Noord 's-Hertogenbosch-Veghel;

besluiten dat:

- *de tekstpassage: de verbreding van de provinciale weg N279 tussen 's-Hertogenbosch –Veghel (hierna: N279-Noord) tot 2x2 rijstroken met ongelijkvloerse kruisingen en een maximumsnelheid van 100 km/u planologisch mogelijk te maken; als volgt wordt gewijzigd:*
- *de verbreding van de provinciale weg N279 tussen 's-Hertogenbosch -Veghel (hierna: N279-Noord) tot 2x2 rijstroken met ongelijkvloerse kruisingen en een maximumsnelheid van 80 km/u planologisch mogelijk te maken."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A4 (46/13)

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Voorzitter! D66 is voor een goede bereikbaarheid van de economisch belangrijke gemeente Veghel, maar niet voor een nieuwe snelweg van Den Bosch naar de A67. Namens mijn fractie wil ik heel duidelijk stellen dat ons besluit van vandaag enkel de weg langs de Zuid-Willemsvaart betreft, oftewel het traject N279-Noord.

Wij zullen deze vergadering vóór voorkeursvariant C stemmen, een tweemaal tweebaansweg met een maximum snelheid van 80 km/u met ongelijkvloerse kruisingen en de mogelijkheid om in de toekomst de snelheid naar 100 km/u te verhogen.

Tijdens de commissievergadering van 31 mei jongstleden heeft de gedeputeerde uitgelegd dat het geen significante kostenverhoging betekent om tegelijkertijd met de aanleg van deze weg het traject geschikt te maken voor aanpassing naar een snelheid van 100 km/u. Wij nemen dit graag van hem aan.

Wij zijn wel van mening dat een eventuele toekomstige verhoging van de snelheid uitsluitend met een goede reden moet plaatsvinden. De gedeputeerde heeft in dezelfde commissievergadering aangegeven dat dit middels een verkeersbesluit zal plaatsvinden en dat hier een mogelijkheid is voor bezwaar en beroep. Volgens onze informatie wordt een verkeersbesluit voor wegen die door de Provincie worden beheerd, door Gedeputeerde Staten genomen. Kan de gedeputeerde toezeggen dat een eventueel besluit om de snelheid naar 100 km/u te verhogen, vooraf wordt besproken in de commissie Mobiliteit?

Wij zijn blij met de 1,2 miljoen euro die aan het Groenfonds worden toegevoegd voor natuurcompensatie binnen de EHS zo dicht mogelijk bij de N279 Noord, in de vijf betrokken gemeentes.

Mevrouw **Arts** (SP): Voorzitter. Ik raad mevrouw Oomen aan om de motie die wij samen met de PvdA hebben ingediend, goed te bekijken. Daarin vragen wij dat aan de gedeputeerde.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Dat zal ik zeker doen.

Ook de geplande extra fietsroute aan de andere kant van het kanaal vinden wij zeer positief. De uitleg van de Gedeputeerde dat er ten behoeve van geluidswerende maatregelen voor dubbellaags ZOAB wordt gekozen en niet voor een ruimte in beslag nemend geluidsscherm, vinden wij plausibel. Wij hopen dat het innoverende type ZOAB dat voor deze weg voorzien wordt, inderdaad een langere levensduur heeft dan eerdere varianten.

Ter afsluiting willen wij nogmaals duidelijk aangeven dat dit betoog het traject N279 Noord betreft. Voor aanpassingen aan de N279 Midden en Zuid en de ruit om Eindhoven zien wij noch nut noch noodzaak.

De hiervoor gereserveerde middelen zijn naar onze mening veel effectiever in te zetten ten behoeve van de knelpunten op de A67 en de A58 én om de verkeersproblematiek op de N65 bij Vught effectief aan te pakken. Tot zover, voorzitter.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Voorzitter! Mag ik even kort iets zeggen buiten de spreektijd?

Ik wil de aanwezigen hier heel hartelijk danken voor de ontvangen ondersteuning bij het oprijden van een berg. Ik heb hier twee jaar geleden aangegeven waarom ik die berg ben opgereden. Het is mij één keer gelukt. De tweede keer ben ik hoestend naar beneden gekomen na er twee uur over te hebben gedaan om omhoog te komen. Dat was twee uur echt pezen. Ik zou u willen verzoeken om als Paul Smeulders het woord gaat voeren bij de Voorjaarsnota een applaus te geven. Hij heeft het zes keer gedaan in een adembenemende snelheid. Ik geef toe hij weegt 40 kilo minder, hij heeft een ongelooflijke fiets, maar het is een prestatie van jewelste!

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij niet wachten met dat applaus!

Applaus

De **voorzitter**: Het applaus was ook een beetje voor u, mijnheer Bouwman, en nu gaat uw spreektijd echt in.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Wij zijn absoluut niet tegen verbeteringen aan de N279. Laat ik daarover heel duidelijk zijn. Het is een drukke weg. Je kunt daarover subjectief van alles zeggen. Het is geen ongevaarlijke weg, het is een vervelende weg, hij zit vol met knelpunten en bobbel, maar het is geen weg die moet worden aangepakt op de manier zoals nu wordt voorgesteld. Wij zijn gelukkig al terug van een 100 km/u weg naar een 80 km/u weg. Vierbaans is voor ons niet direct een probleem. Wij zijn het eens met de problemen die aangegeven zijn door de MER, de POC (Provinciale Omgevingscommissie) et cetera. Het liefst hadden wij de milieuvriendelijke variant gehad. Wij vinden niet dat het een ongelijkvloerse kruising moet worden. Dat moet alleen gebeuren op die punten waar het echt gevaarlijk is en niet om door te kunnen stomen. Ik stel voor dat de heer Van den Berg gewoon verhuist naar Amerika. Daar leert men hem gewoon rustig rijden. Misschien geldt dat ook nog voor een paar anderen. Het zijn de Europeanen die zo hard willen rijden in van die kleine rot Fiatjes.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik zeg nogmaals dat ik er geen enkel probleem mee heb dat er 80 km/u gereden wordt, maar dan wel graag op de rechter rijstrook!

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Het probleem zit eigenlijk in het volgende. Het gaat om een weg waar problemen zijn. Het is geen nieuwe weg. Hij wordt verbreed. Dat levert geluidsproblemen op et cetera. Er moet gecompenseerd worden en een en ander moet worden aangepast. Ondertussen hebben wij statistieken en verkeersprognoses die wijzen op een afname van de verkeersmobiliteit, ook in Brabant. De verkeersmodellen worden op dit moment aangepast en zijn al een paar keer aangepast. Volgens mij is bij de bespreking over de ruit waar wij allemaal hebben rondgereden, zelfs met Solexjes, afgesproken dat er nieuwe cijfers beschikbaar komen. Er werd daar gemeld dat dit wel binnen twee weken zou kunnen. Ik zie die cijfers plus nieuwe verkeersmodellen graag zo spoedig mogelijk tegemoet.

Ik vind het jammer dat wij het werkrapport van de MKBA (Maatschappelijke Kosten Baten Analyse) destijds ook niet gehad hebben.

Ik vind het uiterst curieus dat de gedeputeerde de brief van het ministerie die wij allemaal gehad hebben over de aansluiting A2/A50 interpreteert als dat het Rijk hartstikke blij is met wat er hier besloten is, namelijk die 80 km/u. Er staat echter ook in dat het Rijk helemaal niet blij is met die weg, want dat was niet het plan en dat de aansluitingen en de kosten daarvan gezien de autonome ontwikkeling van de verkeersmobiliteit voor rekening komen van de provincie. Er wordt vandaag dus een besluit genomen waar de provincie misschien wel 10 of 20 miljoen euro moet bijtellen om de verkeersproblemen op de A2 en de A50 op te lossen.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Mijnheer Bouwman, hoor ik u nu zeggen dat u eventueel de VVD steunt om vast 1,2 miljoen euro te reserveren voor de ongelijkvloerse aansluitingen op de A2 en de A50?

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Dat hoort mevrouw Zwijnenburg echt helemaal verkeerd.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Ik begrijp toch echt uit uw woorden, mijnheer Bouwman, dat u vindt dat het ongelijkvloerse aansluitingen moeten zijn.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Wij vinden dat die 1,2 miljoen euro gebruikt moeten worden voor aanvulling van het Groenfonds voor de EHS en zeker niet voor het aanleggen van ongelijkvloerse kruisingen.

De heer **Van den Berg** (PVV): De heer Bouwman is ervan overtuigd dat er minder verkeer komt, maar ook dat er meer problemen komen op de A2 en de A50. Kan hij dat nader verklaren?

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Er klopt iets niet in uw redenering, mijnheer Van den Berg. Uw redenering is dat als daar sneller gereden kan worden, het probleem te zijner tijd wel kan worden opgelost door een vrachtwagenverbod. Volgens mij bent u kampioen in het bedenken van vrachtwagenverboden. Ik heb nog nooit ergens bij een vierbaansweg gezien dat besloten werd om de vrachtwagens daar te weren. Dat gaat gewoon niet gebeuren.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik kan voorbeelden geven. In Bochum in Duitsland, in Dortmund in Duitsland en in Ulm in Duitsland. De situatie in Ulm is vergelijkbaar met de situatie hier. Geloof mij, het werkt daar perfect. Vandaar dat ik dat in een eerder stadium heb voorgesteld.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Dat zijn geen vergelijkbare grootheden. Dat weet de heer Van den Berg ook heel goed.

Wij zullen de motie van de SP en de PvdA over ongelijkvloerse kruisingen niet steunen. Wij vinden dat er niet gekozen moet worden voor ongelijkvloers. De gedeputeerde heeft in zijn beantwoording proberen aan te geven dat het ombuigen van 80 km/u naar 100 km/u nogal wat voeten in de aarde zal hebben. Daarvan ben ik niet overtuigd, gezien de manier waarop de verhoging op diverse wegen in één keer naar 120 km/u of naar 130 km/u in een ministerieel besluit is vastgelegd. Dat ging razendsnel en dat wil ik niet nog een keer meemaken.

Jammer, wij gaan op naar de Raad van State zoals u weet. Dat levert nu al vertraging op zoals u hebt gehoord bij de Westparallel.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voorzitter! Als ervaringsdeskundige in het wonen langs een snelweg merk ik op dat er toch sprake is van overlast als er geen geluidsschermen komen. Ik ga zeker niet naar 100 km/u, 80 km/u is meer dan genoeg.

Ongelijkvloerse kruisingen zijn fantastisch want die verminderen het geluid onmiddellijk.

Ik wil ook even vragen of de verlichting op die weg altijd aan kan blijven, ook 's avonds, zodat mensen die moeite hebben met het zicht ook 's avonds familiebezoeken kunnen afleggen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! De provincie negeert alle rode stoplichten. Allereerst een brief van de minister van 15 november 2012. Zij stelt dat een gelijkvloerse 80km weg de veronderstelde problemen al oplost en de provincie daarom niet op een rijksbijdrage kan rekenen. En zij waarschuwt ervoor dat wanneer de verkeersdruk op de A50 en A2 toeneemt door deze weg toeneemt, wij als provincie moeten meebetalen aan de oplossingen.

Ten tweede een advies van 24 januari 2013 van de Omgevingscommissie. De commissie acht het niet imaginair dat bij het inrichten voor 100 km er al spoedig een opwaartse druk zal ontstaan om ook daadwerkelijk die 100 km/u te realiseren. En dat heeft verregaande consequenties volgens de commissie.

Ten derde een advies van de commissie-MER van 29 mei 2013. De commissie plaatst vraagtekens bij de omvang van de ingreep en stelt feitelijk dat minder ingrijpende opties ook al voldoende probleemoplossend zijn.

Al drie maal is de gedeputeerde op de N279 door rood gereden en omdat de boetes zo enorm oplopen, pleit de gedeputeerde nu natuurlijk voor ongelijkvloerse kruisingen. Voor minder dan 3 minuten tijdswinst, betalen wij als provincie voor deze 100 km weg waarop misschien nooit 100 km/u mag worden gereden, ongeveer 80 miljoen euro extra. Dat vinden wij onacceptabel. Wij vinden dat met minder weg de lokale problemen ook al voldoende worden opgelost. Daarvoor hebben we geen doorgaande snelweg naar Duitsland nodig.

Namens mijn fractie dien ik twee moties in. We willen het budget stellen op een 80 km/u weg met gelijkvloerse kruisingen en zo in deze moeilijke tijd 80 miljoen euro besparen.

Verder willen we middels een enquête de mening weten van de omwonenden en hun een stem geven in de geschetste alternatieven en de met bijkomende kosten van 80 miljoen euro als de weg niet gelijkvloers maar ongelijkvloers moet worden.

De **voorzitter**: Door het lid Van der Wel worden de volgende moties voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, overwegende dat:

- *signalen vanuit het Rijk, de omgevingscommissie en de commissie-MER aanleiding geven om de N279-Noord minder ambitieus uit te voeren;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *de N279-Noord uit te voeren als 80 km/u-variant en 80 miljoen euro te besparen, en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, overwegende dat:

- *de inwoners van het Aa-dal ook de gebruikers zijn van de nieuwe N279-Noord;*
- *een enquête onder inwoners van het Aa-dal een belangrijk inzicht kan geven in de keuze voor 80 km/u of 100 km/u, de keuze voor gelijkvloerse en/of ongelijkvloerse kruisigen, de gewenste natuurcompensatie en mogelijke geluidsmaatregelen,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *een enquête te houden onder de inwoners van het Aa-dal over de N279-Noord;*
- *de uitkomsten van de enquête mee te laten wegen in de besluitvorming, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze moties maken onderwerp uit van de beraadslaging. Zij krijgen de nrs. M3 (46/13) en M4 (46/13).

Wij wachten een enkele minuut op een kopie van de laatste twee moties. Daarna begint de gedeputeerde zijn beantwoording in eerste termijn.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter. Ik dank de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn. Ik concludeer daaruit dat het voorstel voor het inpassingsplan van de N279-Noord op brede steun van uw Staten kan rekenen. Het voorstel strekt ertoe om de verbreding van deze weg en de aanpassing van de kruispunten mogelijk te maken.

Ik ga nu in op een paar punten waarvoor specifiek aandacht gevraagd is. Dit project loopt inmiddels al acht jaar. Er is al veel onderhandeld over de uitvoering van deze weg. Allereerst werd gedacht aan een volledige verknoping van deze weg met de A2 en met de A50. Toen de minister daarvoor geen subsidie wilde verstrekken en daaraan niet wilde bijdragen, hebben wij een inpassingsplan moeten maken. Dat kan echter niet binnen afzienbare tijd gerealiseerd worden, dus hebben wij het aangepast en de aansluiting bij de A2 en de A50 gelijkvloers gelaten. Dat heeft zowel voor- als nadelen. De nadelen hebben wij weten te compenseren door de doorstroming op de kruispunten met aanvullende maatregelen te vergroten en daarmee die doorstroming te garanderen. Het voordeel daarvan is dat de invoeging op de A2 en op de A50 meer gedoseerd plaatsvindt. Dat is een cruciaal gegeven waar Rijkswaterstaat blij mee is. Door die toeritdosering wordt voorkomen dat op de A2 en op de A50 nieuwe problemen ontstaan

bij de weefvakken en bij de invoegstroken. Zolang daar kruisingen blijven met verkeerslichten zijn er geen nieuwe problemen te verwachten op de A2 en de A50.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): De gedeputeerde weet toch ook dat in die brief van 15 november 2012 van het ministerie o.a. staat dat men als gevolg van autonome ontwikkelingen van de verkeersmobiliteit op die weg verwacht dat te zijner tijd die aanpassing noodzakelijk zal zijn en dat het ministerie dan voor de financiën terugkomt bij de provincie? Dat hebben GS in hun ambtelijke status aangegeven.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): De minister mag natuurlijk altijd proberen om haar taken op andermans bordje te leggen, maar ik neem aan dat tegen die tijd hier ook Staten zitten die tegen de minister zullen zeggen dat als autonome ontwikkelingen op rijkswegen voor knelpunten zorgen, de Staten geen gekke Henkie zijn en die even gaan betalen. Natuurlijk mag de minister dat vragen en natuurlijk mag zij die mening zijn toegedaan, maar het is niet gezegd dat de regio daaraan moet voldoen.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): De gedeputeerde is het toch met mij eens dat dit ook bij een aantal andere wegen – bijvoorbeeld de A67 – niet zomaar een, twee, drie opgelost is, of wij moeten zelf bijpassen?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Het is een kwestie van op een goede manier prioriteiten stellen in dit land. Als wij erin slagen te bewerkstelligen dat in Den Haag de goede prioriteiten gesteld worden, hoeft er niets aan de hand te zijn.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De weg wordt aangelegd voor misschien 100 km/u. Vindt de gedeputeerde het niet vreemd dat hij de automobilisten moet gaan vertellen dat zij nu 80 km/u mogen rijden en straks misschien 100 km/u maar dat zij met een grote bocht gefaseerd moeten invoegen op de A2 en de A50? Dat is toch niet logisch?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Er ontstaat een ontzettend logisch beeld. Op dit moment is de snelheid 80 km/u. De weg wordt verbreed, maar de snelheid blijft 80 km/u. Wij gaan de automobilist niet gek maken door te zeggen dat hij misschien 100 km/u mag rijden. Hij rijdt nu 80 km/u en dat blijft zo. Hij komt keurig bij de A2. Daar mag hij invoegen en vervolgens 130 km/u gaan rijden. Er is geen enkel probleem om dat met een slecht verkeersbeeld te duiden, integendeel zelfs.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Vindt de gedeputeerde het ook in deze moeilijke tijd realistisch dat wij 80 miljoen euro extra moeten neerleggen voor een weg die volgens zijn eigen woorden dan geen 100 km/u-weg zou moeten zijn?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Ik vind dat zeker realistisch. Ik zou het heel jammer vinden als wij 140 miljoen euro of 160 miljoen euro zouden uitgeven aan een weg die de komende 10, 20 jaar niet meer voldoet aan de eisen die daaraan gesteld worden. Dan zou het inderdaad weggegooid geld zijn. Je kunt beter in een keer de goede oplossing neerleggen. Daarvoor hebben wij gekozen. Daarbij gaat het overigens niet alleen om snelheid, het gaat om een integrale afweging van alternatieven en daarom hebben wij

deze keuze gemaakt. Het gaat om én veiligheid én doorstroming én trajectsnelheid én geen optrekkend of afremmend verkeer, et cetera.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): De gedeputeerde zei dat de Staten gekke Henkie zouden zijn als zij de verantwoordelijkheid van het Rijk zouden overnemen en die ongelijkvloerse kruisingen zouden betalen. Dat vind ik ook, maar wat nu als het Rijk zegt dat het de voorfinancieringsconstructie van de A58 uiteindelijk niet betaalt en de provincie toch een deel van de kapitaallasten voor haar rekening moet nemen? Als de Staten daarmee instemmen, zijn zij dan ook gekke Henkie?

De **voorzitter**: Ik verzoek de gedeputeerde hierop kort te antwoorden omdat het een ander onderwerp is.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Wij zullen de Staten een dergelijk voorstel niet voorleggen. Als wij iets voorfinancieren, zorgen wij ervoor dat via privaatrechtelijke weg verzekerd is dat wij dat ook terugkrijgen. Welke kabinetten er ook komen of gaan, daarmee stellen wij zeker dat wij het geld terugkrijgen. Zo moet het volgens mij.

Voorzitter! In de inspraak is duidelijk naar voren gekomen dat een aantal van de aanliggende bewoners zich zorgen hebben gemaakt over het geluid. Mevrouw Zwijnenburg heeft al aangegeven dat wij serieus gekeken hebben wat wij in dezen wettelijk verplicht zijn te doen, maar dat wij daarbovenop gekeken hebben wat wij redelijkerwijs nog aanvullend kunnen doen. Er is o.a. gevraagd om eens te kijken naar een verdiepte ligging en te kijken of er iets gedaan kan worden met geluidsschermen of met andere bronmaatregelen. Daar zijn wij goed uitgekomen. Wij kunnen een deel 90 cm verlaagd aanleggen. Dat heeft ook een aantal voordelen voor de hoogte van de kruisingsvlakken. Door toepassing van dubbellaags ZOAB kunnen wij het geluid aan de bron reduceren. Dat heeft voor beide zijden van het kanaal veel voordelen.

Er is gevraagd of bij dubbellaags ZOAB voldoende gegarandeerd is dat die geluidsafname ook op termijn gehandhaafd blijft. Er zijn richtlijnen om te controleren dat het dubbellaagse asfalt voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen. Als het gebruik zodanig is dat wij het eerder moeten vervangen, doen wij dat. De onderhoudskosten lopen mee in het areaal van het onderhoud. Zolang de Staten niet te veel snijden in de budgettering van onderhouds- en beheerslasten van onze wegen, kunnen wij daaraan ruim blijven voldoen.

Compensatie van natuurwaarden is planologisch een wettelijke verplichting. Op het moment dat wij de weg aanleggen en aangetoond is dat er in de omgeving sprake is van verstoring van natuurwaarden, moet je compenseren. De vraag is niet of wij dat willen, het is een wettelijke verplichting. Daaraan ontkomen wij niet bij het vaststellen van het bestemmingsplan. In deze Staten hebben wij afgesproken dat wij compensatie zo veel mogelijk gebruiken als een van de vehikels om onze EHS aangelegd te krijgen. Volgens mij is er bij de opzet van Groenfonds rekening mee gehouden dat een deel van de kosten van de provincie komen, dat is het Groenfonds, en dat er door derden een deel van de kosten gedragen wordt of besparingen worden geëffectueerd om daarmee de totale EHS-opgaven te kunnen realiseren. De compensatie van wegen hoort in het pakketje "bijdragen van derden". Het kan zijn dat gemeenten moeten compenseren omdat zij wegen aanleggen of dat het Rijk moet compenseren omdat die wegen aanlegt. In dit geval doen wij het en moeten wij dus zelf compenseren. Daarmee is de cirkel rond. De

plicht om te compenseren is er. De wijze waarop moet worden vastgelegd in een compensatieplan of je moet via een besluit borgen dat je gaat compenseren en de natuurwaarden zult realiseren. Met het voorliggende besluit geven de Staten het Groenontwikkelfonds de opdracht om die EHS-compensatie te laten plaatsvinden. De betreffende gemeenten hebben aangegeven dat zij plannen hebben om de EHS zo dicht mogelijk in de omgeving van de weg te realiseren. Daarvoor kan herbegrenzing van de EHS nodig zijn. Het draagvlak om dat te doen, is groot bij de gemeenten.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Zegt de gedeputeerde dat de compensatie plaatsvindt vanuit het Groenfonds?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Wij hebben berekend dat er ongeveer 480 miljoen euro nodig is om de EHS te realiseren. Daarvan gebruiken wij 240 miljoen euro middels een eigen Groenontwikkelfonds en 240 miljoen euro komt uit derdengelden. Dat kan op veel manieren. Die gelden kunnen komen van waterschappen, van terreinbeheerders, van de ZLTO (de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie), et cetera. Daarin zitten ook de opbrengsten van compensatie van wegen. Wij stoppen onze compensatiemiddelen erbij om de EHS aan te kunnen maken.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Dat was niet mijn vraag. Het antwoord van de gedeputeerde is mij duidelijk. Als die 1,2 miljoen euro toegevoegd wordt aan het Groenfonds, wordt dan daaruit de compensatie van de EHS betaald en zo ja, waarom kan het dan niet direct uit het Groenfonds betaald worden?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Dat is een simpele rekensom. Dan komt u aan het eind van de rit geld tekort in het Groenfonds. De compensatiemiddelen worden gebruikt als derdengelden in het Groenontwikkelfonds. Met het besluit dat vanavond voorligt, krijgt het Groenontwikkelfonds de opdracht om met 1,2 miljoen euro uit dit projectbudget het aantal hectares EHS die nodig zijn te compenseren. Dat besluit is volstrekt duidelijk. Misschien is het omwille van de tijd verstandiger om morgen bij de aanzet van het Groenontwikkelfonds te bepalen hoe het daar werkt?

De heer **Van den Berg** (PVV): Als wij morgen een motie indienen om dat Groenontwikkelfonds kleiner te maken en het budget van de N279 1,2 miljoen euro groter te maken, voldoen wij daarmee volgens mij ook aan de wens van mevrouw Zwijnenburg. Heb ik dat goed?

De heer **Heijmans** (SP): Ik heb zowel aan mevrouw Zwijnenburg als aan de heer Van den Berg een vraag. Hoe moeilijk kun je het een gedeputeerde maken! Mevrouw Zwijnenburg vraagt hem voor 1,2 miljoen euro natuur te compenseren en tegelijkertijd nog 1,2 miljoen over te houden van de 200 miljoen euro voor de weg. Wil mevrouw Zwijnenburg eens uitleggen hoe de gedeputeerde dat moet doen? Ik vind dat er ook een vraag aan haar gesteld mag worden. Hoe acht zij het mogelijk dat hier voor 1,2 miljoen euro aan natuur gecompenseerd wordt en daarnaast toch nog 1,2 miljoen euro overblijft van het budget voor de N279 om eventueel te investeren in ongelijkvloerse kruisingen bij de A50 en de A2?

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Dat hoeft ik niet uit te leggen, want dat heb ik al gedaan tijdens mijn betoog. Het Groenfonds wordt vastgesteld op 200 miljoen euro, het rendeert op naar 250 miljoen euro. De gedeputeerde zegt dat hij van dat bedrag de provinciale EHS kan realiseren tot 2027. Als er nu gecompenseerd wordt vanuit het wegenbudget, valt daaronder ook de provinciale EHS. In mijn ogen kunnen GS dat ook vanuit het Groenfonds doen. Het is niet én én, het is gewoon het budget handhaven zoals het nu is vastgesteld en de compensatie van die 1,2 miljoen uit het Groenfonds halen.

De heer **Heijmans** (SP): Compenseren vanuit het Groenfonds maakt het geen compensatie omdat je er eerst iets afhaalt om er vervolgens iets bij te doen. Ik zie de redentie al. Wij moeten 1 miljoen euro in de reserve storten. Hoe doen wij dat? Door er 1 miljoen uit te halen en die er vervolgens in te storten. Dat doet mevrouw Zwijnenburg met het Groenfonds.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Ik begrijp dat de heer Heijmans wegloopt en zijn stem verheft, maar ik zie dat toch anders. Ik begrijp echter ook dat wij het niet met elkaar eens worden.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik wil wel een suggestie doen aan mevrouw Zwijnenburg. Vindt zij het een goed idee dat die 1,2 miljoen uit het Groenfonds komt en zij dat als private ondernemer weer aanvult zodat het potje weer compleet is?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij het woord geven aan de gedeputeerde.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Volgens mij is er nu voldoende over gezegd. Als het niet zo is, horen wij dat wel in tweede termijn.

Wij hebben er duidelijk voor gekozen om de weg op 100 km/u te dimensioneren omdat uit de verkeersmodellenberekening blijkt dat bij 100 km/u de weg maximaal functioneert, namelijk dat zo veel mogelijk verkeer niet door de dorpen rijdt maar gebruikmaakt van de N279. Als wij de verkeersmodellen op 80 km/u zetten, heeft de weg nog steeds een aantrekkende werking maar iets minder goed. Het kan echter niet zo zijn dat de weg op een andere manier aantrekkelijk wordt, waardoor er te veel verkeer van de A2 of de A50 wordt afgeleid. Wij hebben dat gesimuleerd met onze modellen. Bij een snelheid van 80 km/u functioneert de weg in zekere mate ook nog voor het sluipverkeer uit de dorpen en is het niet aantrekkelijker dan de 80 km/u die er vandaag gereden wordt op hetzelfde tracé. Dat is het compromis. Als in de toekomst echter blijkt dat de weg te weinig aantrekkelijk is om veel sluipverkeer uit de dorpen te halen, hebben wij de mogelijkheid om alsnog te overwegen om naar 100 km/u te gaan. Ik heb in de commissie gezegd – en dat staat ook in het stuk – dat dit een verkeersbesluit vergt. Een verkeersbesluit moet gepubliceerd worden, daarover moet overleg worden gevoerd met het Rijk en met de betreffende gemeenten. Dat verkeersbesluit is vatbaar voor bezwaar en beroep.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Hoor ik de gedeputeerde nu zeggen dat een toename van het sluipverkeer nadat de weg klaar is, kan leiden tot een verhoging van de snelheid tot 100 km/u, of gaat het ook om ander verkeer?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Volgens mij heb ik dat toch duidelijk gezegd.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Heb ik het goed beluisterd dat het alleen maar de toename van het sluipverkeer is?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Het is de bedoeling dat de weg ook het probleem van het sluipverkeer in de dorpen aanpakt. Daarvoor moet de weg goed functioneren, de doorstroomcapaciteit en de trajectsnelheid moeten goed zijn. Dat bereik je in een bepaalde mate met 80 km/u en met 100 km/u wordt dat meer. Bij 100 km/u functioneert de weg op dat onderdeel beter dan bij 80 km/u. Dat heb ik gezegd. De heer Bouwman moet geen andere conclusie trekken uit mijn woorden.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Dan lijkt mij de motie van de SP een heel goede motie.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Mevrouw Oomen van de fractie van D66 heeft gevraagd of wij kunnen toezeggen dat het verkeersbesluit aan de Staten wordt voorgelegd voordat het genomen en gepubliceerd wordt. Wij zijn graag bereid die toezegging te doen. Daarmee geef ik tegelijkertijd een oordeel over de desbetreffende motie. Het college ziet die motie als een ondersteuning van zijn beleid.

Over de veiligheid valt niet veel te twisten. Statistieken geven aan hoeveel ongevallen er plaatsvinden en hoe zwaar die zijn. Ik herinner u eraan dat er in de afgelopen drie jaar drie dodelijke ongevallen zijn geweest op deze weg. Daarmee is wel degelijk aangetoond dat ook de veiligheid hier aan de orde is. Als wij van een tweebaansweg één baan moeten afsluiten, komt er ontzettend veel overlast en ontstaan er gevaarlijke situaties.

De mobiliteit daalt niet maar de groei vlakkt wat af. Het groeit minder hard dan in voorgaande prognoses was aangegeven. Op grond daarvan zijn de verkeersprognoses en de modellen inmiddels aangepast. De commissie-MER zegt dat als er nu te hoge prognoses zijn gehanteerd, dit niet betekent dat die prognoses niet uitkomen maar iets later. Ik vind dat prima, want dan hebben wij de weg met een zeer grote toekomstvastheid aangelegd en is die dus uitermate geschikt voor zijn toekomstige taak.

Ik ben blij dat de heer Smeulders van de fractie van de PvdA zich achter het oordeel van de commissie-MER stelt. Het oordeel van de commissie-MER is namelijk dat wij een goede milieueffectrapportage gemaakt hebben. De adviezen en opmerkingen van de commissie-MER zijn overigens geheel vrijblijvend. Wij hebben in de commissievergadering uitvoerig stilgestaan bij de vraag hoe je met die adviezen en opmerkingen moet omgaan.

Ik heb geconstateerd dat er grote steun is voor het voorstel om het onderhoudspad van Rijkswaterstaat aan de westzijde van het kanaal op te waarderen naar een goede fietsverbinding. Uiteraard zullen wij ervoor zorgen dat de aansluitingen met de verschillende viaducten goed zijn. Als zij echter erg kort zijn, moet je wel een straffe fietser zijn en dan kom je in de categorie van Paul Smeulders en Theo Bouwman terecht en dat willen wij volgens mij niet.

Ik kom nu bij de amendementen en de moties. Met amendement A1 van de PVV wordt het college gevraagd het besluit om te draaien, namelijk een voorlopige snelheid van 100 km/u instellen en die mogelijk verlagen naar 80 km/u dat noodzakelijk blijkt. Ik heb u uitgelegd dat het college op basis van de inspraak en de discussies die hebben

plaatsgevonden en van de modellen een andere route kiest. Daarom ontraden wij amendement A1.

Amendement A2 strekt ertoe om bij de overwegingen de zin "Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om de maximumsnelheid aan te passen naar 100 km/u, indien dat noodzakelijk en gewenst blijkt" te vervangen door "Gedeputeerde Staten bevoegd zijn om de maximumsnelheid aan te passen naar 100 km/u, indien dat gewenst blijkt."

Voor het college is het niet zo relevant of het woord "noodzakelijk" blijft staan. Wij hebben afgesproken dat een verandering van de maximumsnelheid op dit traject altijd gebaseerd moet zijn op een gemotiveerd besluit. Dat besluit wordt uiteindelijk ook met de Staten gedeeld. Wij hebben geen bezwaar tegen dit amendement. Voor ons mag het woord "noodzakelijk" blijven staan, maar ook als dat woord komt te vervallen, blijft de strekking hetzelfde.

Met amendement A3 van de fractie van de PVV wordt beoogd het bedrag van 1,2 miljoen euro op een andere manier in te vullen. Dat komt niet overeen met onze compensatieplicht. Wij zijn nu eenmaal verplicht om bij deze maatregel te compenseren, hetzij in natura met een plan van uitvoering, hetzij in geld met daarbij de opdracht tot uitvoering binnen een bepaalde termijn. Dit amendement wijkt daarvan af en kan derhalve niet op onze instemming rekenen. Wij ontraden dit amendement.

Met amendement A4 wordt beoogd om een snelheid van 100 km/u planologisch niet mogelijk te maken. Dat zou zonde zijn. Wij hebben het nu juist allemaal op 100 km/u uitgelegd en ook de MER is daarop uitgerekend. Wij ontraden dan ook dit amendement.

Motie M1 is ingediend door de fracties van de SP en de PvdA. Ik verwijs naar de toezegging die ik aan de fractie van D66 heb kunnen doen. Deze motie ligt in diezelfde lijn en derhalve hebben wij geen bezwaar tegen deze motie.

Met motie M2 vraagt de fractie van de PVV om een onafhankelijke steekproef onder omwonenden en automobilisten over de vraag welke maximumsnelheid op dit traject gewenst is.

Wij vinden dit iets te veel: u vraagt, wij draaien. Misschien is de gewenste maximumsnelheid wel 130 km/u. Zo kun je geen wegen ontwerpen c.q. verkeersbesluiten nemen. Wij ontraden deze motie omdat zo'n steekproef geen grond kan zijn voor het nemen van verkeersbesluiten.

Voor het inwinnen van informatie zou ik willen adviseren dit op te nemen in de Kennis- en Onderzoeksagenda. Het budget voor dit onderzoek moet niet ten laste komen van dit project. Nogmaals, wij ontraden deze motie

Motie M3 gaat over een andere variant, namelijk gelijkvloerse kruisingen en een snelheid van 80 km/u. Wij hebben in ons voorstel onderbouwd waarom wij deze variant afwijzen. Wij ontraden deze motie

Met motie M4 wordt het college verzocht een enquête te houden onder de inwoners van het Aa-dal en de uitkomsten daarvan mee te wegen in de besluitvorming. In feite wordt hiermee de inspraak op een andere manier georganiseerd. Wij willen de wettelijke manier van het organiseren van inspraak volgen, te weten: gelegenheid geven om zienswijzen in te dienen en informatieavonden houden. Dat lijkt ons voldoende om de mening van de omgeving te leren kennen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De gedeputeerde zei in het begin van zijn betoog dat hij al acht jaar met dit project bezig is. Het project is o.a. bedoeld om het sluipverkeer te weren en voor de omwonenden een betere doorstroming te realiseren. Behalve de

inspraakreacties is volgens mij op geen enkele manier aan de mensen zelf gevraagd wat zij precies willen.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Het college heeft op basis van zijn argumenten dit besluit voorbereid. Het college vraagt niet aan de mensen wat zij daarvan vinden, maar aan u als volksvertegenwoordiger. Zowel in het voorontwerpbestemmingsplan als in het ontwerpbestemmingsplan heeft iedereen twee keer de gelegenheid gekregen om zijn mening kenbaar te maken. Wij vinden daarom een aanvullende enquête niet nodig.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Volgens mij waren op dat moment niet alle kosten inzichtelijk en was ook niet bekend dat wij nu 200 miljoen euro moeten neerleggen voor een stukje weg van 100 km. De gedeputeerde heeft gezegd dat de snelheid eventueel verhoogd kan worden naar 100 km/u als de mensen last hebben van sluipverkeer. Ik denk echt niet dat het verkeer voor een stuk van 100 km gaan omrijden. Het snijdt geen hout. Daarom vind ik dat dit aan de mensen zelf gevraagd moet worden.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): De constatering van de heer Van der Wel is onjuist. Ook in MER hebben de kosten gestaan. Iedereen kon weten welke kosten met welke variant gemoeid waren. Die informatie was beschikbaar.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er behoefte is aan een tweede termijn en stel voor daarmee meteen te beginnen. Ik roep u op die tweede termijn kort te houden. Wij kunnen daarna een kopje koffie drinken voordat wij met de Voorjaarsnota beginnen.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Voorzitter! Ik zal het heel beknopt houden. De VVD-fractie is van mening dat de compensatie vanuit wegen moet plaatsvinden. Nu wij morgen een Groenfonds gaan instellen, wil mijn fractie een amendement indienen om die natuurcompensatie vanuit het Groenfonds te laten plaatsvinden en het bedrag van 1,2 miljoen euro te reserveren voor de ongelijkvloerse kruisingen ten behoeve van de A2 en de A50.

De **voorzitter**: Door het lid mw. Zwijnenburg-van der Vliet wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, overwegende dat:

- *er bij de aanleg van de N 279-Noord natuurcompensatie moet plaatsvinden;*
- *GS voorstellen dit te doen in de EHS;*
- *in de besluitvorming, zie punt 7, voorgesteld wordt een bedrag van 1,2 miljoen euro af te splitsen en dit toe te voegen aan het Groenfonds;*
- *tevens in punt 8 staat: "Gedeputeerde Staten op te dragen het bedrag van 1,2 miljoen euro aan te wenden voor de realisatie van de natuurcompensatie in één of meer gemeenten waarin de weg is gelegen, en zo nodig gewenst de EHS hiervoor te begrenzen,*

constaterende dat:

- *er een Groenfonds wordt ingesteld van 200 miljoen euro ten behoeve van de provinciale EHS;*

- *de gedeputeerde aangeeft dat met deze middelen de volledige EHS in 2027 in Brabant voltooid kan worden,*
- besluiten:*
- *beslispunten 7 en 8 te schrappen;*
 - *GS opdracht te geven deze middelen uit het Groenfonds te financieren;*
 - *de 1,2 miljoen euro te reserveren voor de ongelijkvloerse kruisingen ten behoeven van de A2 en de A50."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A5 (46/13).

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Van Heugten heeft net heel duidelijk gezegd dat de provincie vanuit het natuurgeld 240 miljoen euro in het Groenfonds stopt en dat er daarnaast op een andere manier 240 miljoen bij moet komen om de EHS aan te leggen, o.a. vanuit maatschappelijke organisaties maar ook vanuit compensatiegelden. Hoe kan mevrouw Zwijnenburg met dit amendement komen, terwijl de gedeputeerde het net klip en klaar heeft gezegd!

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Ik begrijp de opmerking van de heer Smeulders en ook die van de gedeputeerde, maar de VVD-fractie heeft hier een andere mening over. Toen destijds de compensatie wettelijk verplicht werd, had Brabant geen Groenfonds. Nu komt er een Groenfonds waaruit wij de provinciale EHS gaan realiseren en daarom zien wij niet in waarom wij dit ook niet vanuit dat fonds kunnen doen. Laat de meerderheid maar beslissen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): De gedeputeerde heeft gezegd dat er 480 mln. euro nodig is om de EHS aan te leggen. Mevrouw Zwijnenburg heeft in haar betoog gezegd de EHS zo belangrijk te vinden en dat die compensatie moet plaatsvinden. Dan hebben wij toch deze 1,2 miljoen euro ook nodig bovenop die 240 miljoen euro?

De **voorzitter**: Mevrouw Zwijnenburg doet er het zwijgen toe.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik vind het wel heel erg gemakkelijk om je te verschuilen achter het Groenfonds, alsof dat nu meer zou zijn. Maar wij komen enorm tekort. Ik vind het schandalig dat mevrouw Zwijnenburg met een gelegenheidscoalitie probeert 1,2 miljoen euro uit het Groenfonds te snoepen. Ik hoop dat de coalitiepartners, en in ieder geval één, daar anders over denken.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Mag ik de heer Van der Wel vragen wie dan de gelegenheidscoalitie vormen. Volgens mij heb ik dit alleen van de VVD gehoord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Er is in ieder geval bijval van de zijde van de PVV. Ik weet niet hoe het CDA hierover denkt.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Ik ben duidelijk geweest in mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Dan is nu de tweede termijn van mevrouw Keijzers aan de orde.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn, voorzitter.

Mevrouw **Arts** (SP): Voorzitter! Ik ben heel erg verbaasd over dit voorstel van de VVD. Ik heb het idee dat de VVD niet precies snapt hoe de natuurcompensatie bij wegen plaatsvindt en wat de wettelijke verplichtingen zijn, anders zou zij dit voorstel zo niet doen. Ik neem aan dat morgen voordat er gestemd wordt even wordt uitgelegd hoe het echt zit.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ook mijn tweede termijn hoeft niet lang te duren. Amendement A3 gaat over de natuurcompensatie. De wetgever, dus wij met z'n allen, heeft blijkbaar bepaald dat natuur voor Kees Konijn en Janus het Edelhert belangrijker is dan voor de omwonenden van de weg voor wie wij prachtige geluidswallen en windwering voor fietsers hebben bedacht. Ik moet het amendement intrekken.

De **voorzitter**: Amendement A3 is ingetrokken en maakt derhalve geen onderwerp meer uit van de beraadslaging.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik handhaaf mijn motie over de steekproef, want wij willen heel graag zien hoe het zit met de maatschappelijke wenselijkheid, zeker in het licht van wat er tussen Amsterdam en Utrecht op de A2 is gebeurd. De weerstand is daar niet te zuinig.

Ik hoor eigenlijk steun van de gedeputeerde voor ons eerste amendement waarin wij vragen om een maximumsnelheid van 100 km/u. Hij zegt immers dat die weg optimaal functioneert bij 100 km/u en dan het meeste sluipverkeer uit de kernen weghaalt. Daar zou dan toch ook links Nederland moeten staan te juichen. Ik begrijp ook niet waar de suikeroom vandaan komt die al die hobby's steunt. Zij brengen per jaar een kwart miljard euro binnen, maar elk cent die eraan uitgegeven wordt, is blijkbaar te veel. Wat doet u? U wilt 80 km/u omdat dat minder herrie geeft en vervolgens wilt u nog eens gelijkvloerse kruisingen. Nou als je ergens lawaai van krijgt, is dat wel van gelijkvloerse kruisingen. Het is mij een raadsel wat zij nu eigenlijk willen. Ik kom niet verder dan bezuinigen op dit budget. Dat is het enige wat zij doen. Gelijkvloers en 80 km/u geven waarschijnlijk veel meer herrie dan ongelijkvloers en 100 km/u. Ik nodig links Nederland dan ook uit daarin mee te gaan en voor amendement A1 te stemmen.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Voorzitter! Ik kan het heel kort houden. De fractie van de PvdA denkt dat de fractie van de VVD heel goed weet hoe natuurcompensatie in elkaar zit. Het is erg genoeg. Het lijkt erop dat de automobilist tevredengesteld moet worden. Ik ben blij dat een Statenmeerderheid daar een stokje voor gaat steken.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Voorzitter! Ik zie af van de tweede termijn.

De heer **Bouwman** (GroenLinks): Ook ik kan heel kort zijn. Ik heb geconstateerd dat GS geen bezwaar hebben tegen de motie M1 van de SP en de PvdA die wij ook ondersteunen. Daarin wordt o.a. gevraagd om actuele en geprognosticeerde verkeerscijfers aan PS voor te leggen. Mijn verzoek aan GS is om toe te zeggen ons veel

eerder dan het verkeersbesluit wordt genomen, de nieuwe herberekende verkeersmobiliteitscijfers te doen toekomen en wel nu.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Ik wil nog graag een toezegging met betrekking tot de verlichting van de weg. Ik heb die in mijn eerste termijn gevraagd.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter! De fractie van de VVD heeft een amendement ingediend dat ertoe strekt om het bedrag van 1,2 miljoen euro voor natuurcompensatie niet uit dit project te halen. Dat is een kwestie van opvatting. Het college denkt dat de compensatie die nodig is vanwege een wegenproject ten laste van dat wegenproject gebracht moet worden. Wij hebben in deze zaal een aantal jaren geleden afgesproken dat wij compensatie niet buiten de EHS doen aanvullend maar in de EHS. Dat heeft ertoe geleid dat wij het Groenontwikkelfonds op deze manier hebben kunnen opzetten. Het amendement van de VVD staat daar haaks op en het college kan daarmee dan ook niet instemmen. Het college ontraadt dus amendement A5.

Op onze provinciale wegen vindt monitoring van verkeerscijfers plaats. Dat staat keurig netjes op onze website. Heel Brabant kan zien wat er dagelijks op onze wegen rijdt en hoe het verkeer zich ontwikkelt. Als wij prognoses maken van verkeersprojecten omdat wij die nodig hebben voor bijvoorbeeld een MER, doen wij dat speciaal voor dat project. Wij hebben geen stapel verkeersprognoses liggen van allerlei wegen. Voor deze weg zijn zij gemaakt in de MER. Dat hebt u kunnen zien. Voor de verkeerscijfers van het pas geactualiseerde verkeersmodel van het SRE (Samenwerkingsverband Regio Eindhoven) verwijs ik u naar de website van de SRE. Daar leest u die verkeerscijfers. Wat wij over de Noordoost-corridor gepresenteerd hebben in de klankbordgroepen, hebben wij bij de beantwoording van een vraag van de heer Smeulders naar u toegezonden, inclusief de cijfers.

De heer Mondriaan vraagt of de weg straks adequaat verlicht is. Ik kan op dit moment niet precies aangegeven hoe de verlichting van de weg eruit komt te zien. Wij hebben een verlichtingsplan voor ons wegennet. Er wordt een afweging gemaakt tussen wat nodig is voor de verkeersveiligheid, wat nodig voor de omgeving, hoe de lichthinder is en hoeveel pecunia gemoeid is met het laten branden van de lampen. In het kader van duurzaamheid, verbruik en de omgeving wordt er een afweging gemaakt of de weg de hele nacht volledig verlicht wordt, of gedurende bepaalde delen van de nacht. Dat komt aan de orde bij de uitwerking.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Ik vind de verlichting bijzonder belangrijk. Het is prima dat dit punt nog aan de orde komt. Naarmate je ouder wordt, is het steeds moeilijker om in het donker te rijden. Omdat heel veel wegen 's nachts donker zijn, moeten veel mensen thuisblijven. Ik wil voorkomen dat mensen in Brabant thuis moeten blijven.

De **voorzitter**: Zeker niet in een provincie waar wij zingen "Daar brandt nog licht!" Er zijn ook wegen waar alleen het licht brandt als de auto's voorbijrijden, maar dat is weer een heel ander onderwerp.

Ik heb genoteerd dat gedeputeerde Van Heugten heeft toegezegd dat het eventuele verkeersbesluit om een maximumsnelheid van 100 km/u in te stellen eerst aan PS wordt voorgelegd.

Zoals ik al eerder heb aangekondigd, vinden de stemmingen morgen plaats.

Ik stel voor nu een kwartiertje te schorsen voor een kopje koffie en daarna te beginnen met de Voorjaarsnota.

De vergadering wordt van 20.40 uur tot 20.55 uur geschorst.

PS 41/13: Voorjaarsnota 2013

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter! Terwijl wij de afgelopen week bezig waren met de voorbereiding van dit debat sloten 27 Brabantse bedrijven hun deuren en zaten 84.000 Brabanders werkloos op de bank. Ook Brabant ontkomt dus niet aan de gevolgen van de economische crisis. Hiermee vertel ik niets nieuws en daarom verbaast de VVD-fractie zich des te meer over de geringe aandacht voor dit onderwerp in de Voorjaarsnota. De VVD vindt dat de provincie meer moet en kan doen om de economische groei in Brabant aan te jagen. Er is een maar één manier om uit de crisis te komen: méér bedrijvigheid. Daarbij moeten we wel bedenken dat de overheid nooit banen creëert, dat doen de ondernemers. Volgens de VVD heeft de provincie, naast de crisisaanpak arbeidsmarktbeleid en de fondsen, veel meer handvatten om die bedrijvigheid aan te trekken. Mijn fractie heeft hiervoor een aantal ideeën, waarop wij graag een reactie van GS ontvangen.

Ten eerste kan het acquisitiebeleid aanzienlijk geïntensiveerd worden. De BOM (de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij) slaagt er regelmatig in multinationals die actief zijn in de topsectoren en de kennisindustrie, naar Brabant te halen. Dat is goed nieuws, maar de Brabantse economie is ook gebaat bij de aanwezigheid van kleinere bedrijven in andere sectoren. Voor de acquisitie van dit soort bedrijven is de aanpak van de REWIN (de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij NV) bijzonder effectief. Om zo veel mogelijk bedrijven aan te trekken en arbeidsplaatsen te creëren, is het wenselijk dat de REWIN, de BOM en andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen zo veel mogelijk gaan samenwerken. De VVD vraagt met een motie aan het college om hier een voorstel voor uit te werken.

Ten tweede moeten de vergunningprocedures verbeterd worden. Bedrijven en ondernemers worden nog steeds gehinderd door te trage, te dure en bureaucratische vergunningprocedures. Het probleem is nog niet eens zozeer de hoeveelheid regels, maar de manier waarop ermee wordt omgegaan door de provincie. Zoals in de laatste uitgave van Punt. BZW (Brabant Zeeuwse Werkgeversvereniging) stond: "De overheid is weinig dienstbaar." Dit bleek ook uit het rapport van Eijlander en Maas. De attitude van de vergunningverleners is niet alert en niet proactief. Het college zou de aanbevelingen van dit duo overnemen. Hoe staat het daarmee? Want van de effecten merken we nog heel weinig. Wij hebben graag nadere toelichting van het college.

Een derde sleutel tot meer Brabantse bedrijvigheid is de arbeidsmarktvernieuwing. Het Rijk heeft met de sociale partners een sociaal akkoord gesloten. De vraag is of dit voor onze Brabantse economie gunstig uitpakt. Het Rijk heeft de regionale economie gedecentraliseerd, onze provincie kan dus meer de lead nemen om afspraken te maken

die passen bij onze economie. Daar past volgens de VVD ook een regionale moderne cao (collectieve arbeidsovereenkomst) bij in plaats van de gebruikelijke branche-cao's. En dit sluit volgens de VVD naadloos aan bij het streven van GS om van Brabant een experimenteerregio te maken op het gebied van arbeidsmarktvernieuwing. Hoe kijkt het college hier tegen aan?

Tot slot gaan we morgen een aantal fondsen instellen, die ook voor bedrijvigheid kunnen zorgen.

Voorzitter! Onze kenniseconomie is top, maar andere regio's zijn bezig met een inhaalslag en investeren samen met de kennisinstellingen in hun eigen regionale kenniseconomie.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Voorzitter! Wat bedoelt mevrouw Geeraedts precies met een regionale cao? Is die wel branchegerelateerd, of is die alleen voor Brabant?

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik bedoel inderdaad een cao die voor verschillende bedrijven geldt. Er moet bijvoorbeeld een deeltijd-WW (Werkloosheidswet) kunnen worden ingesteld, waardoor mensen veel meer uitwisselbaar worden en er meer mogelijkheden zijn. Het hoeven niet dezelfde bedrijven te zijn, maar de bedrijven moeten meer mogelijkheden krijgen. Het hoeft ook niet per branche te zijn, het is voor de regio Brabant. Het is een idee dat wij aan het college voorleggen met de vraag om eens te kijken of dat mogelijk is.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): D66 is altijd voor nieuwe ideeën. Ik kon mij hier echter niet zo veel bij voorstellen. Ik hoop dat mevrouw Geeraedts het wat breder kan uitleggen.

De heer **Leenders** (PvdA): Volgens mij zijn cao's van de sociale partners, van werkgevers en werknemers. Wat is de rol van de provincie hierbij?

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): De heer Leenders weet dat wij een experimenteerregio willen worden. Dat betekent dat wij hier nu even niet willen werken op de manier zoals dat gaat tussen werkgevers en werknemers, wij willen hiermee op een andere manier omgaan. De provincie jaagt dat aan om te proberen op die manier de werkgelegenheid aan te trekken.

De heer **Leenders** (PvdA): Ik begrijp dus dat de provincie de aanjager is, maar ik ga ervan uit dat werkgevers en werknemers dan worden gestimuleerd om daarover te praten.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Uiteindelijk moeten werknemers en werkgevers natuurlijk ook willen, maar het is wel een mogelijkheid om door die starre regelgeving heen te komen. Dat is immers op dit moment een van de bottlenecks voor de werkgelegenheid.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Mevrouw Geeraedts, ik ken de VVD als een partij die voor een kleine overheid is en ook wil dat een overheidslaag zich bemoeit met die zaken waarmee zij de meeste feeling heeft. Nu gaat u GS vragen om zich met iets te bemoeien waarover de provincie totaal niet gaat. Vindt u dat niet bijzonder?

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ja, dat vind ik ook heel bijzonder en daarom doen wij het ook. Wij doen dat allemaal om die werkgelegenheid aan te jagen. Wij willen een experimenteergebied worden, wij willen juist af van de normale regels en wie kan dat aankaarten? De provincie! Ik denk dat dit alleen maar goed is. De provincie kan niet op de stoel van de werkgever of de werknemer gaan zitten. Dat moet zij ook vooral niet doen, maar de provincie kan wel richting Rijk proberen om dit voor elkaar te krijgen. Er komen per dag ik weet niet hoeveel werklozen bij en er gaan heel veel bedrijven failliet; er zal hier toch echt iets moeten gebeuren.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Mevrouw Geeraedts, uw partij is het grootst in Den Haag. Volgens mij moet dit in Den Haag geregeld worden. Het lijkt mij logisch dat u rechtstreeks via uw partijlijn probeert te regelen dat wij een experimenteerregio worden, of dat u hier een motie indient waarin wij gezamenlijk de regering oproepen. Dat doen wij ook wel eens bij zaken die de landbouw aangaan. Maar om GS te vragen zich te gaan bemoeien met iets waarover de provincie niets te zeggen heeft, daar voel ik weinig voor.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Het staat de heer Smeulders vrij om daar niets voor te voelen. Wij voelen daar wel voor en dus verschillen wij van mening.

Voorzitter! Ik zei reeds dat andere regio's samen met de kennisinstellingen investeren in de eigen regionale kenniseconomie. Zo liggen in Limburg bijvoorbeeld plannen om in triple helix verband meer dan 500 miljoen euro te investeren in de Kennis-As Limburg. Ook in de regio Amsterdam wordt in samenwerking met de kennisinstellingen stevig geïnvesteerd in kennis. ASML verhuist deels naar Amsterdam, Amsterdam is ook bezig een technology-instituut op te richten, waarvoor al interesse is getoond vanuit de VS en ook in andere topregio's in Europa worden majeure investeringen gedaan in kennisontwikkeling. Wij vragen GS of er bij de provincie nog plannen in de pijplijn zitten anders dan de 15 miljoen euro voor de valorisatieprogramma's.

Voorzitter! Nadat ik aandacht heb besteed aan de economie, wil ik nu ingaan op het tekort. Het is immers de eerste keer dat de provincie meer ambities heeft dan middelen. Op dit moment is er een tekort van 10 miljoen euro, maar dat kan zo maar meer worden als we weten hoe de aangekondigde rijksbezuinigingen van 6 miljard euro gaan landen. Daarnaast moeten we er serieus rekening mee houden dat de nu eeuwigdurende geplande opbrengst van de immunisatieportefeuille naar verwachting niet meer overeind te houden is. Ik kom daarop later nog terug. Gezien deze onzekerheden onderschrijft de VVD-fractie de financiële uitgangspunten zoals door GS worden voorgesteld in de Voorjaarsnota. Maar nieuwe bezuinigingen lossen we niet meer op door alles een beetje dunner te doen. Dan zijn keuzes nodig op basis van het "oud-voor-nieuw"-principe. Daarom heeft de VVD-fractie in de commissie MF (Mobiliteit en Financiën) aan het college gevraagd, aan te geven welke speelruimte er nog zit in de begroting, zodat we die keuzes vóór de begroting nog kunnen maken. Ik heb dat niet teruggezien in de Memorie van Antwoord, dus wil ik graag uitleg daarover.

Over het tekort van 10 miljoen euro wil ik het volgende opmerken. Mijn fractie vindt dat het college zélf had moeten aangeven waarop die 10 miljoen euro bezuinigd moet worden. Het college kan als geen ander de consequenties van de ingrepen overzien. Maar goed, nu aan ons een oordeel wordt gevraagd, zal ik dat ook namens mijn fractie geven.

Wij zijn niet voor minder handhaving van de Stikstofverordening, maar geven hieraan geen 1.1 miljoen euro extra uit. Wij vinden namelijk dat de kosten van de handhaving moeten worden bekostigd uit de bestuurlijke boetes die bij geconstateerde overtredingen worden opgelegd. Hier geldt het principe: "de vervuiler betaalt". Het coördinatiepunt landschapsbeheer kan wat ons betreft alleen voor 2014 worden afgedekt en het interbestuurlijk toezicht omgevingsrecht mag zo dun mogelijk worden uitgevoerd.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Wij hebben gevraagd naar die boetes en met name die op de milieuwetgeving. Dat is bitter weinig, het is eigenlijk nul. Hoeveel komt er precies binnen aan boetes? Ik heb niet de indruk dat dit heel veel is en 10 miljoen euro bedraagt.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik ben dat helemaal met de heer Van der Wel eens. Het college moet dat uitzoeken. Ik zou er graag een overzicht van hebben om eens te kunnen kijken in hoeverre die boetes de handhaving kunnen betalen. Wij moeten maar handhaven; wij moeten daar geld in pompen en die overtreder gaat makkelijk vrijuit als hij nauwelijks een boete krijgt.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De VVD heeft onze steun om de boetes te verhogen.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Hoe is het mogelijk, hé?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Mevrouw Geeraedts blijft mij verbazen vanavond. Ik ken de VVD ook als een partij van optreden, handhaven, veiligheid en weet ik wat allemaal. Precies een maand geleden heeft de provincie Noord-Brabant een rapport gepubliceerd waaruit blijkt dat één op de zes Brabantse veehouderijbedrijven deze wetten in ernstige mate overtreedt. Ik vind het heel gek dat mevrouw Geeraedts nu zegt dat wij gaan bezuinigen op de handhaving daarvan.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Let op, u moet goed luisteren mijnheer Smeulders. Ik zeg niet dat wij moeten bezuinigen, sterker nog, ik vind dat de handhaving helemaal niet dunner mag worden. Ik ben het helemaal met de heer Smeulders eens dat hier duidelijk een beetje met de wet wordt gespeeld. De vraag is zo langzamerhand wel of dat niet zichzelf moet bekostigen en of die overtreder niet een zodanige boete moet krijgen dat die handhaving betaald kan worden. Dat is mijn punt. Het is geen bezuiniging, integendeel!

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik zie dat wel als een bezuiniging. Er staat 1,1 miljoen euro ingeboekt en de Staten hebben gezamenlijk besloten om meer geld aan handhaving te gaan besteden. Als mevrouw Geeraedts zegt dat wij dat niet hoeven te besteden, is dat een bezuiniging ten opzichte van eerdere plannen. Ik vind het voorstel om het zo te laten betalen interessant, maar dan wil ik wel van GS weten of dat mogelijk is. Voordat daarover duidelijk is, schrappen wij dat bedrag wat mij betreft niet weg.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Dat is ook geen probleem. Ik hoor de heer Smeulders echter ook zeggen dat een op de zes de zaak tilt en dat is juist. Dat aantal is behoorlijk groot. Als je daarop een behoorlijke boete zet, kun je een heel eind komen. Dus, de heer

Smeulders hoeft zich geen zorgen te maken. Wij zijn zeer voor handhaving, dat zijn wij altijd geweest en dat zijn wij nog steeds, maar wij moeten ook naar de centen vragen en ons afvragen of wij op deze manier reëel bezig zijn.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Daar doelde ik eigenlijk op. Wij hebben dat als technische vraag gesteld. Volgens mij krijgen wij geen inkomsten uit die boetes, want wij controleren bijvoorbeeld bij de veehouderij maar veertig bedrijven. Als je nul inkomsten krijgt, kun je die ook niet verhogen.

De **voorzitter**: Mij lijkt dat het college wat opheldering kan verschaffen over een aantal vragen die zijn gesteld en dat mevrouw Geeraedts haar betoog kan vervolgen.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Verder schrappen wij de extra 5,3 miljoen euro voor de Natuurbeschermingswetvergunningen. Vergunningen moeten gewoon kostendekkend zijn en de provincie dient de kostprijs van het verlenen van deze vergunningen zo laag mogelijk te houden. Dit bevordert ook een efficiënte vergunningverlening.

Dat waren mijn opmerkingen over budget voor bestaand beleid. Ik ga nu over naar het budget voor nieuw beleid. Over de dierenopvang kan ik kort zijn. Wat mijn fractie betreft mag de motie met een lager ambitieniveau worden uitgevoerd. Bij de overige beleidsonderdelen willen wij de ambities niet naar beneden bijstellen.

Dan hebben wij nog het budget voor nog te ontwikkelen beleid. Het zal u niet verbazen dat de VVD-fractie er niet mee akkoord gaat dat vanaf 2016 het verschil van 2 miljoen euro in inflatiecorrectie tussen de BDU-gelden (Brede Doeluitkering) en de OV-exploitatie (Openbaar Vervoer) jaarlijks uit eigen middelen van de provincie worden gecompenseerd. Voor ons is het onbegrijpelijk dat op een begroting van meer dan 100 mln. euro per jaar een dergelijke zeer geringe verlaging niet binnen het budget kan worden opgevangen.

Wij onderschrijven zeer de extra middelen voor de verbetering van de veiligheid. In dat verband vragen wij ook aandacht voor het volgende. Brabant staat bekend als wietschuur van Nederland en is het centrum van de synthetische drugsproductie. Regelmatig worden we geconfronteerd met afval in het buitengebied, brand in woningen vanwege kortsluiting als gevolg van wietplantages en zelfs met liquidaties in het criminele circuit. De Taskforce B5 heeft veel goed werk verricht om die georganiseerde criminaliteit te bestrijden. Komende week komt men bijeen om te besluiten hoe verder te gaan. De VVD dient een motie in waarin zij GS oproept om die bijdrage te leveren die nodig is om de Taskforce B5 te laten voortbestaan.

Verder zouden wij graag opheldering willen van het college over de financiële problemen die spelen bij het bedrijventerrein Heesch-West. Wij begrijpen dat de regiobijdrage aan de PPS-constructie (Publiek Private Samenwerking) voor de A59 direct drukt op de exploitatie van het bedrijventerrein en dat er een financieel gat is ontstaan nu de ontwikkeling van het bedrijventerrein niet of langzamer verloopt dan verwacht. Kennelijk zijn er in het verleden afspraken gemaakt, maar het financiële gat wordt niet gedicht met een provinciale bijdrage van 2,7 miljoen euro. Kennelijk is er nog 12 miljoen euro te gaan. Hoe wordt dit dan opgelost?

Voorzitter! Volgens mij heeft mijn fractie met deze voorstellen GS al een aardig eindje op weg geholpen bij het vinden van de 10 miljoen euro. Voor het overige verwacht mijn fractie een voorstel van GS zelf.

Halverwege deze Statenperiode liggen we op koers. Onze Tien voor Brabant punten of nog beter de 49+5 speerpunten worden of zijn uitgevoerd. Complimenten daarvoor. Voor enkele punten vragen wij nog aandacht. Dat betreft allereerst het veerkrachtig bestuur. Het openbaar bestuur ligt onder het vergrootglas. Minister Plasterk meent dat hij met de vorming van het landsdeel Noordvleugel een flinke stap zet voor een beter middenbestuur in Nederland. In Brabant doen we dat anders. De afgelopen periode is hard gewerkt door de Adviescommissie "Krachtig bestuur in Brabant", maar nu de volgende stappen. Wanneer komen PS aan het woord en wat gaan GS nu ondernemen? Hoe zullen de gemeenten de handschoen oppakken? Het is prima dat het initiatief nu bij de gemeenten ligt, maar het praten kan niet eindeloos duren. Voor nu willen we alvast een aantal zaken aan GS meegeven. Geen budget vanuit de provincie bij samenvoegende gemeenten – daar is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aan zet – en geen extra bestuurslagen, daar past de VVD voor. We zijn heel benieuwd naar de reactie van GS op het rapport.

We hebben in 2010 een proces ingezet om van de veehouderij een duurzame sector te maken. Gedeputeerde De Boer heeft de staatssecretaris ervan kunnen overtuigen dat het nodig is om in bepaalde gebieden vanuit het oogpunt van volksgezondheid grenzen te stellen aan de omvang van de veehouderij en dat soms ook maatwerk nodig is om verduurzaming te realiseren. Het kabinet heeft onlangs besloten om met regelgeving te komen die het voor provincies en gemeenten mogelijk maakt om zodanige grenzen te stellen aan de veehouderij dat deze past in de omgeving. De fractie wil gedeputeerde De Boer complimenteren met dit resultaat.

Om het gestelde doel van verduurzaming van de sector te bereiken hebben we als Staten besloten een maatlat te gaan hanteren, de Brabantse Zorgvuldigheidsscore (BZV). Het is dezelfde afkorting als bij "Boer zoekt vrouw" en is dus gemakkelijk te onthouden. Deze score wordt nu uitgewerkt en na de vakantie gaan we hierover verder praten. Met het standpunt van het kabinet is het nu ook mogelijk de BZV per regio te laten verschillen. De VVD-fractie is hier voorstander van en wil graag van de gedeputeerde weten hoe hij in relatie tot de BZV met het kabinetstandpunt denkt om te gaan.

Het is echter ook de bedoeling om in de BZV regels op te nemen in relatie tot de volksgezondheid. De gezondheidseffecten van de aanwezigheid van veehouderijen zijn echter nog onvoldoende bekend. Wetenschappelijke onderbouwing van een eventueel negatief effect is er nog niet. De VVD-fractie is van mening dat zolang wetenschappelijk niet is aangetoond dat er regels in het kader van de volksgezondheid nodig zijn, deze ook niet kunnen worden opgenomen in de maatlat.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Mevrouw Geeraedts blijft ons verbazen vanavond. Volgens mij hebben wij hier een paar maanden geleden een urendurend Statendebat gehad. Een van de uitgangspunten daarbij was dat wij voortaan volksgezondheid zouden meenemen als een van de te beoordelen onderdelen waaraan moest worden voldaan. Volksgezondheid zou zelfs een van de belangrijkste punten worden. Wij zijn nu een paar maanden de BZV aan het optuigen. Het is nogal wat als mevrouw Geeraedts de volksgezondheid er nu uit wil gooien.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Dat klopt, maar zolang niet wetenschappelijk is aangetoond dat het inderdaad een nadelig effect heeft, moeten wij het niet doen. Ik weet niet of de heer Smeulders de jurisprudentie van de Raad van State kent, maar die Raad heeft naar

ik meen in de zaak-Valkenswaard gezegd dat zolang niet wetenschappelijk is aangetoond dat er negatieve effecten zijn, de Raad er niets mee te maken heeft. Het rapport van de Raad voor de Volksgezondheid van november 2011 geldt in de ogen van de Raad van State niet als een wetenschappelijk rapport waarin een en ander wordt aangetoond. Wij kunnen hier wel van alles doen, maar iedereen die naar de rechter loopt, krijgt zijn gelijk.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Is mevrouw Geeraedts het met mij eens dat volksgezondheid voor economische belangen moet gaan? Als er in Brabant 15 mensen overlijden aan Q-koorts en een paar duizend mensen nog steeds chronisch ziek zijn, hoeveel bewijs heeft mevrouw Geeraedts dan nodig?

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Dat moet de heer Smeulders aan de Raad van State vragen. Hij kan dat wel roepen, maar het is natuurlijk onzinnig als wij hier een maatlat maken die door de rechter onderuitgehaald wordt. Het is gewoon niet aangetoond en dat is het grote probleem. Als er een wetenschappelijk rapport komt waar dat wel uit blijkt, zijn wij de eerste om te zeggen dat dit natuurlijk moet worden opgenomen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik ben even verbaasd. Mevrouw Geeraedts maakt aan de ene kant de gedeputeerde een compliment omdat hij invloed heeft gehad op Den Haag en op de brief die de staatssecretaris van EZ heeft geschreven over gezondheid en veehouderij. Anderzijds zegt zij gezondheid eruit te willen halen. Mevrouw Geeraedts hinkt dus op twee gedachten.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Misschien is het niet helemaal duidelijk overgekomen. Op dit moment is het moeilijk om per gebied maatregelen te kunnen nemen en het aantal dieren kunt beperken om een veehouderij in een omgeving geaccepteerd te krijgen. Dat hebben wij ook in de Peel gezien. Er komt wetgeving om dat wel mogelijk te maken en daar zijn wij voor. Nogmaals, als het echt wetenschappelijk wordt aangetoond, zijn wij de eerste om te zeggen dat het criterium volksgezondheid moet worden opgenomen. Er zijn maatregelen getroffen voor de Q-koorts. Maar voor varkenshouderijen en dergelijke is het niet aangetoond. Volgens mij gaan wij ons op heel glad ijs begeven.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik denk dat juist de concentratie van veehouderijen in de Kempen en in de Peel noodzaakt tot het nemen van maatregelen. Mevrouw Geeraedts ontkoppelt die noodzaak om maatregelen te nemen en volgens mij is dat niet terecht. Ik denk dat zij echt op het verkeerde spoor zit. Ik merk echter dat wij het niet eens worden.

De **voorzitter**: Deze thematiek komt nog uitvoerig terug bij de behandeling van documenten die daar helemaal over gaan en die ook voorbereid zijn. Ik geef graag twee interpellanten kort de gelegenheid om nog een opmerking te maken, maar wil daarna graag het debat over de Voorjaarsnota vervolgen.

Mevrouw **Slegers** (SP): Ik begrijp de gedachtegang van mevrouw Geeraedts wel, omdat zij vaak redeneert als jurist. Dat lijkt mij ook zorgvuldig, want je moet iets gaan doen dat door de Raad van State wordt afgebroken. Dat snap is, maar staatssecretaris Dijkema heeft ook gezegd dat er een groot onderzoek komt. Als uit dat onderzoek blijkt dat er een

rechtstreeks verband is tussen volksgezondheid en veehouderij, is mevrouw Geeraedts dan bereid om volksgezondheid wél als criterium in de maatlat op te nemen?

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Absoluut! Dat heb ik ook gezegd.

Voorzitter! Internationalisering is belangrijk. Het benutten van banden met andere Europese en buiten Europese regio's biedt ondernemers en kennisinstellingen veel kansen. Wij zijn tevreden dat de provincie stevig investeert in het uitwisselen van kennis, kunde en ervaring. Dat is belangrijk! En ook het Platform Internationalisering van de Staten draagt hieraan bij. Tijdens de afgelopen Statendagen in Brussel werd het belang van internationale samenwerking nog eens onderstreept.

De VVD-fractie is zeer verontrust over de resultaten van het onderzoek van Ecorys naar de effecten van de Wet Hof op de ambities van de provincie om te investeren. Uitgaande van een investeringsvolume van de provincie van circa 1 miljard euro in de periode 2013 tot 2017 zal 70% a 75 % van de provinciale investeringen beïnvloed worden door deze wet en geen doorgang vinden, zo lezen wij in dat rapport. Nu raakt dit niet de revolverende fondsen, maar wel het Groenfonds, de 1e tranche Essentgelden, de infraspaarpotten, et cetera. Voor de werkgelegenheid is dit desastreus, want volgens dat rapport neemt het werkgelegenheidseffect af met 8.850 plaatsen; er resteert dan nog een werkgelegenheidseffect van slechts 2.850 plaatsen. Wij kunnen ons wel druk maken over van alles, maar als dit straks op ons bord komt, hoe gaan wij er dan mee om? Hoe moeten wij dit nu zien in relatie tot de motie in de Tweede Kamer waarin de regering wordt verzocht te voorkomen dat de Wet Hof leidt tot uitstel of afstel van investeringen en daarmee tot verlies van werkgelegenheid? Graag vernemen wij hoe het college daartegenaan kijkt.

Als laatste wil ik nog iets zeggen over de immunisatieportefeuille. In het financieel kader 2013 geeft het college aan niet uit te sluiten dat het rendement van de immunisatieportefeuille op enig moment terugloopt ten gevolge van het verplichte schatkistbankieren. Aangezien wij voor onze begroting uit deze gelden ter compensatie van het gedeelde Essent-dividend, een vaste bron van inkomsten moeten genereren, is het zaak te bekijken of wij de opbrengst van de immunisatieportefeuille, net als de fondsen, kunnen inzetten als werkkapitaal voor bijvoorbeeld het voorfinancieren van projecten, waarbij de opbrengst en ook echt alleen de opbrengst leidend mag zijn. Dit maakt dat deze portefeuille essentieel anders is dan de nieuwe fondsen, die wel revolverend zijn, maar waar ook het maatschappelijk rendement van belang is, zelfs als daardoor mogelijk minder revolverendheid realiseerbaar zou zijn. De VVD-fractie zal daarom niet meewerken aan het hapsnap wegnemen van middelen uit deze portefeuille, zonder een integrale visie: eerst bepalen welk rendement noodzakelijk is, daarop de begroting aanpassen en dan pas oud voor nieuw toepassen met het dan bijgestelde financieel kader.

Ik zie dat u mij aankijkt, mijnheer de voorzitter, maar ik ben klaar, want ik wilde net zeggen: tot zover de eerste termijn.

De **voorzitter**: Door de leden Koevoets en mw. Lestrade-Brouwer wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, constaterende dat:

- inmiddels de werkloosheid in Brabant oploopt tot 100.000;
- op bedrijventerreinen veelal gronden braak liggen en veel panden leeg staan;
- de bedrijfsvestiging, ongetwijfeld wegens de economische situatie, terugloopt, overwegende dat:
 - de BOM in staat is met regelmaat grote multinationale bedrijven werkzaam onder andere in de topsectoren en de kennisindustrie naar Brabant te lokken;
 - het om de bedrijventerreinen door heel Brabant vol te krijgen en werkgelegenheid aan te trekken goed is om de acquisitie ook in andere sectoren, waar kleinere bedrijven actief zijn, te intensiveren;
 - we op het gebied van acquisitie moeten concurreren met teams van acquisiteurs van andere regio's zoals de Randstad;
 - de directe en ongecompliceerde aanpak van REWIN een mooi voorbeeld is hoe dit effectief kan gebeuren en kan dienen als een "best practice" in Brabant,verder overwegende dat:
 - de gemeentelijke financiën onder druk staan;
 - een bundeling van de aanpak van REWIN en BOM ervoor kan zorgen dat meer bedrijven zich in Brabant vestigen en zo de gemeentes financieel kunnen profiteren door verkoop van bedrijfsterreinen en nieuwe werkgelegenheid wordt gecreëerd,roepen GS op:
 - een voorstel uit te werken waarin wordt aangegeven hoe de BOM in samenwerking met REWIN en andere lokale of regionale ontwikkelingsmaatschappijen kan komen tot acquisitiebeleid met als doelstelling door vestiging van bedrijven en instellingen zoveel mogelijk arbeidsplaatsen te verwezenlijken. Daarbij zou een methodiek uitgewerkt moeten worden waarin de provincie via de BOM investeert in de acquisitie waarna, ingeval van succes en daadwerkelijke vestiging, de opbrengst van de begunstigde (gemeente) deels terugvloeit naar de provincie, en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M5 (41/13).
Door de leden van Gruijthuisen, mw. Kerkhof-Mos, Heijmans, mw. Lestrade-Brouwer, Van Hattem en Leenders wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 vrijdag 21 juni 2013,

constaterende dat:

- de Taskforce B5 sinds 2011 in Noord-Brabant bestaat om de georganiseerde criminaliteit in de provincie te bestrijden;
- de Taskforce B5 een samenwerking is van diverse organisaties waaronder de B5 gemeenten, het ministerie Veiligheid en Justitie, het Openbaar Ministerie, de Nationale Recherche en de Belastingdienst;
- bij de oprichting afgesproken is dat de Taskforce B5 eind 2013 haar rol beëindigt;
- de Taskforce B5 de afgelopen jaren succesvol is geweest in haar optreden om de georganiseerde criminaliteit te bestrijden,

overwegende dat:

- bij de deelnemende organisaties de intentie bestaat om de Taskforce B5 te continueren;

- *er op dit moment gewerkt wordt aan een voorstel in welke vorm de Taskforce B5 voor 2 jaar kan voortbestaan;*
- *Noord-Brabant door de hoeveelheid hennepkwekerijen bekend staat als de "wietschuur" van Nederland;*
- *Noord-Brabant bekend staat als centrum van de productie van synthetische drugs;*
- *georganiseerde criminaliteit veel zichtbare overlast veroorzaakt door bijvoorbeeld lozing van vaten restafval in het buitengebied van de provincie of woningbranden als gevolg van kortsluiting door de aanwezigheid van een hennepkwekerij;*
- *georganiseerde criminaliteit de bijl aan de wortel van het woon-, leef- en vestigingsklimaat van onze provincie is;*
- *op 27 juni 2013 de deelnemende organisaties bij elkaar zitten om de toekomstplannen van de Taskforce B5 te bespreken,.*

verzoeken GS om:

- *op korte termijn die inspanningen te verrichten om deelnemende organisaties aan de Taskforce B5 aan elkaar verbonden te houden om zo de Taskforce B5 de komende 2 jaar te laten voortbestaan;*
- *PS nadien te informeren of er aanvullende maatregelen aan de provincie Noord-Brabant worden gevraagd om de Taskforce B5, in de door de deelnemende organisaties gewenste vorm, de komende 2 jaar voor Noord-Brabant te behouden, en gaat over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M6 (41/13).

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie wil uw college ook in deze Statenvergadering complimenteren met de duidelijke en goed gedocumenteerde Voorjaarsnota met bijlagen. Uw college heeft die waardering verdiend en dat geldt evenzeer voor uw medewerkers. Wij hopen dat u aan hen wil doorgeven dat wij daar veel waardering voor hebben.

Wij zijn nu halverwege de bestuursperiode en het Bestuursakkoord ligt op koers, al zal vandaag wel blijken dat omstandigheden dwingen hier en daar bij te sturen. De afgelopen twee jaren hebben GS en PS indrukwekkend veel werk verzet. Als CDA kunnen we trots zijn dat we samen met onze coalitiepartners niet alleen het Bestuursakkoord hebben gerealiseerd maar ook ons eigen verkiezingsprogramma.

De rode draad hierbij is dat we ons richten op onze kerntaken, zoeken naar een effectieve en efficiënte aanpak en gericht investeren in de toekomst van Brabant. Maar de Voorjaarsnota laat zien dat de bomen in Brabant niet meer tot in de hemel groeien. Natuurlijk is het nog maar zeer beperkt dat ons wensenlijstje "slechts" 10 miljoen euro meer bedraagt dan de budgettaire ruimte, maar het geeft wel een belangrijk signaal af. Daarbij wil de CDA fractie het volgende inbrengen:

1. Ook in bestaand beleid moeten principiële keuzes worden gemaakt; oud voor nieuw – het college gaf het zelf al aan in de Voorjaarsnota – is ook wat het CDA betreft een hard uitgangspunt! Wij willen daar graag aan meewerken. De productbeschrijvingen binnen de programma's in de begroting zijn echter niet altijd goed inzichtelijk. Wij vragen het college om in overleg met bijvoorbeeld de financiële woordvoerders in PS of met de Rekeningcommissie ons handvatten aan te reiken om verantwoord keuzes te kunnen maken. 2. Bij het wensenlijstje wordt een aantal richtinggevende voorstellen gedaan om deze wensen naar beneden bij te stellen. Wij gaan daarmee in principe op hoofdlijnen

akkoord. Daarmee kunt u verder aan de slag om te zorgen voor een sluitende begroting 2014.

Hier en daar zal ik kritische kanttekeningen maken. De eerste is dat de CDA-fractie u bij de begrotingsbehandeling in november heeft gevraagd om bij de Voorjaarsnota 2013 ook financiële ruimte te maken voor de restauratie van monumenten. U hebt daar niets mee gedaan. Ook de Memorie van Antwoord gaat er niet meer op in. Laat ik maar zeggen dat wij "not amused" zijn en dat is de nette term die bij ons opkwam. Onze vraag komt niet uit de lucht vallen. Veel monumenten wachten nog op restauratie en er is nauwelijks budget. Wij willen vooral Rijksmonumenten voorrang geven die in gebruik zijn of waar hergebruik is voorzien. Monumentenrestauratie ontmoet bij Brabanders veel waardering. Onderzoek toont ook aan dat restauratie direct veel werk oplevert voor de door de crisis zwaar getroffen bouwsector en dat daarmee ook het traditionele restauratie-ambacht in stand wordt gehouden. Cultuurhistorie, architectuur en leefbaarheid in een "crossover" met arbeidsmarktbeleid, dat moet u toch aanspreken!

Kennelijk moet de regeling voor de inzet van de extra 5,1 miljoen euro die u nodig heeft voor de crisisaanpak arbeidsmarkt nog gemaakt worden; dat schrijft u in ieder geval. Wij zien niets in het beschikbaar stellen van vouchers. Wij willen dat er praktische en concrete doelen worden gesteld én dat er resultaten worden behaald. Het SER-advies van heden is ons uit het hart gegrepen.

De werkloosheid neemt elke dag fors toe, ook in Brabant. Mevrouw Geeraedts noemde al de concrete cijfers. Vanmorgen hoorden wij weer het bericht dat de Koepelgevangenis in Breda moet sluiten, waardoor straks in een klap 360 medewerkers op straat staan! Wij willen dus een aanpak die mensen, wie dat zelf niet lukt, snel en adequaat weer aan werk helpt. En we willen door u regelmatig geïnformeerd worden in welke mate dat slaagt!

Vandaag werd ook bekend dat minister Asscher per 1 oktober 600 miljoen euro beschikbaar stelt voor de bestrijding van de werkloosheid. Daarvoor vraagt hij voorstellen van werkgevers en werknemers, die leiden tot meer werk en stageplekken en tot behoud van vakkrachten. In deze regeling betaalt het Rijk 50%.

Daarnaast stelt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 25 miljoen euro beschikbaar aan de regio's om werkloosheid bij jongeren aan te pakken. De regio Noordoost bijvoorbeeld verwacht €700.000 te krijgen voor de uitvoering van een in te dienen regionaal plan van aanpak. Wat doen de andere regio's? Hoe vindt afstemming plaats? Hoe wordt samenhang georganiseerd en onder wiens regie? Wij willen hierop graag een reactie.

De tweede kanttekening betreft het feit dat wij eerder hebben afgesproken in principe geen rijkstaken meer over te nemen. "En nu doet u het weer!", zou Diederik Samsom zeggen. Alle provincies samen krijgen voor de uitvoering van de toezichtstaak omgevingsrecht via het Provinciefonds maar een fractie vergoed van wat die taak kost. Dat is het ministerie van I&M met het IPO (Interprovinciaal Overleg) overeengekomen. Heeft uw college hiertegen ernstig bezwaar gemaakt? Wat het CDA betreft mag de uitvoering overigens wél een onse minder.

Hoewel met enige gêne omdat wij nóg een wens neerleggen die geld kost, merk ik op dat we nog een financiële aanzet missen voor een beter plan voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV).

De commissie Huijbregts bracht vorige week haar advies "Veerkrachtig bestuur in Brabant" uit aan de VBG (Vereniging van Brabantse Gemeenten) en aan uw college, als gezamenlijke opdrachtgevers. Het CDA hoopt dat dit advies uw college kan helpen de

goede afwegingen te maken. Wij als PS willen graag voldoende tijd om uw voorstel straks goed te kunnen bestuderen, te overdenken en met elkaar te bespreken.

Wij zijn geen voorstander van de begrotingswijziging 2013 om 0,4 miljoen euro in te zetten voor overbrugging opbouw Brabantkennis. Wij gaan niet dwarsliggen, maar we vinden principieel dat op- en afbouw in de pas moeten lopen.

Bestaand beleid vraagt vanaf 2016 voor natuurbeheer 9,5 miljoen euro extra budget. Wij vinden dat bij de herziening van de ambitiekaart moet worden gekeken naar mogelijke besparingen in nieuwe én bestaande natuur, omdat de post beheer elk jaar wel erg zwaar drukt op de begroting!

Voor de huidige bestuursperiode is dekking voor biodiversiteit geregeld. Dat is afgesproken in het Bestuursakkoord. Maar de ambities in BrUG (Brabant Uitnodigend Groen) zijn hoog. Wij vragen ons dan ook af of die 3 miljoen euro extra niet structureel nodig zijn in de volgende bestuursperiodes.

Voor Natuurbeschermingswetvergunningen is vorig jaar extra 3,3 miljoen euro ingezet voor de "afhandeling van alle extra vergunningaanvragen en handhaving en toezicht op de Natuurbeschermingswet", aldus de Voorjaarsnota 2012. Aangekondigd is wel dat bij de Voorjaarsnota 2013 zou worden gezien of aanvullende middelen nodig zijn. Toen wij dat vorig jaar lazen, hadden wij niet het idee dat het zo veel zou zijn als nu in Tabel 1 op blz. 18 staat. Wij zijn echt overvallen door de mededeling dat er in 2014 nog eens 5,3 miljoen euro nodig is. We kunnen er lang en breed over praten, maar een feit is dat de overheid hier ernstig tekortschiet en dat het een blamage is dat bedrijven en ondernemers zo lang op hun vergunning moeten wachten. Wij willen het tempo erin houden, maar wij willen nu met u afspreken dat de voorraad eind 2014 inderdaad is weggewerkt als PS nu dat extra budget inzetten. Wij zijn daartoe bereid en horen graag van u of u zich wilt verplichten tot dat resultaat. Wij vinden dat leges voor nieuwe vergunningen zo spoedig mogelijk meer kostendekkend moeten worden. Als die extra opbrengsten worden meegerekend, kunnen wellicht de extra in te zetten middelen worden beperkt.

Het lijkt erop dat de aandacht voor overbodige regelgeving of regels die niet gehandhaafd kunnen worden wat is verslapt. Wij willen nog eens aandacht vragen voor deregulering en voor het schrappen van overbodige bureaucratie.

Tot slot. Het CDA heeft nog een tip voor de begroting 2014. De gemeente Haarlem hanteert al enige tijd het "strategisch budgetteren", een soort obesitasbehandeling voor begrotingsposten. Budgetten die in de begroting worden opgenomen zijn zo goed mogelijk tevoren geheel onderbouwd. Er ligt dus een berekening aan ten grondslag. Als budgetten niet of niet geheel onderbouwd zijn, komen zij in aanmerking voor "strategisch budgetteren". Van dat budget wordt dan 15% afgezonderd en op een stelpost gezet en men moet primair zien rond te komen met 85%. Men mag in de loop van het begrotingsjaar weliswaar een beroep doen op die resterende 15%, maar dat beroep moet wel goed onderbouwd zijn. In de praktijk blijken lang niet alle stelposten helemaal te worden benut en dat kan aanzienlijke besparingen opleveren.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Dit keer betekende de Voorjaarsnota voor de SP een enorme worsteling. De Voorjaarsnota is een belangrijk onderdeel van de jaarlijkse P&C-cyclus en verdient dus veel aandacht en eigenlijk ook veel tijd. Als mijn fractie deze Voorjaarsnota bekijkt, is zij in grote mate tevreden. Dan ontstaat het dilemma of ik twintig

minuten spreektijd zal vragen of dat ik het kort zal houden. Ik kan u allen geruststellen want ik heb besloten het kort te houden.

Laat ik maar beginnen met hetgeen ons aanspreekt in deze Voorjaarsnota. Voor een groot deel is dat de redelijke mate van soberheid; geen grote nieuwe prestigieuze zaken die eerlijk ook niet passen bij deze tijd waarin veel mensen moeten inleveren en waarin soberheid geboden is. De nota legt ook geen grote hypotheek op de toekomst, maar getuigt van een degelijk financieel beleid met uitgangspunten als oud voor nieuw. Het is ook verstandig om een buffer van 40 miljoen euro uit het Bestuursakkoord aan te houden voor eventuele risico's en tegenvallers. Dit is de ene kant. Aan de andere kant wordt het gecombineerd, en dat spreekt ons heel erg aan, met stevige investeringen in de Brabantse economie door het instellen van vier fondsen. Wij kunnen deze Voorjaarsnota natuurlijk niet los zien van wat morgen in deze Staten gaat gebeuren.

Voorzitter! In deze combinatie zit voor ons de kracht van de huidige provincie: sober en degelijk voor onszelf, maar tegelijkertijd investeren in Brabant. Zoals mevrouw Geeraedts ook al zei, de toenemende werkeloosheid en de toenemende armoede, dat zijn de zaken waarmee de Brabanders zitten. Dat zijn dus de zaken waar wij ons vooral druk om moeten maken!

Met onze fondsen, met ons arbeidsmarktbeleid, met het stimuleren van de vrijetijdseconomie, met de startersleningen en met al het reeds bestaande economische beleid zit deze provincie absoluut niet op haar handen, zij doet wat in haar macht ligt om de gevolgen van de crisis te bestrijden. Ik was het helemaal eens met de opmerking van mevrouw Geeraedts dat de provincie dit vooral moet doen, maar ik zou haar willen vragen of wij samen bij de landelijke overheid niet moeten aandringen op meer stimulering en meer vertrouwenwekkende maatregelen in de economie in plaats van afknijpen en bezuinigen. Ik zou haar daartoe graag uitnodigen.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik heb net gehoord dat het kabinet 600 miljoen euro ter beschikking heeft gesteld. Het vervelende daarbij is dat het kabinet niet weet waar dat geld precies heen moet. Misschien moeten wij samen naar Den Haag gaan en dit aan het kabinet duidelijk maken?

De heer **Heijmans** (SP): Het is maar 10% van het andere nieuws van vandaag, namelijk dat het kabinet 6 miljard euro gaat bezuinigen, waarvan een derde lastenverzwaring en twee derde bezuinigingen.

Ik denk dat mevrouw Geeraedts en ik samen op de lijn zitten als het gaat om het feit dat wij als provincie niet kunnen oproeien tegen de wereldeconomie. Als het slecht gaat met de wereldeconomie kunnen wij er niet voor zorgen dat het alleen in Brabant goed gaat. Maar wij kunnen wel de Essentmiddelen die van de Brabanders waren, proberen in te zetten om die banen en die werkgelegenheid te creëren die ontzettend hard nodig zijn, want de ontwikkelingen zijn dramatisch.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik ben het helemaal met de heer Heijmans eens en die fondsen zullen best voor bedrijvigheid zorgen, maar dat geldt voor de langere termijn en dat is onze zorg. Daarom hebben wij gekeken of er geen mogelijkheden zijn om iets te doen voor de korte termijn. De situatie is nu zeer nijpend.

De heer **Heijmans** (SP): Dat ben ik met u eens, mevrouw Geeraedts, maar het op korte termijn snel banen willen creëren, heeft ook grote risico's. Ik vind dat wij beide moeten doen, zowel kijken naar de langere termijn als op korte termijn banen proberen te creëren.

Aan de hand van de Voorjaarsnota kom ik dan eerst bij onszelf: de Staten. Ik vraag mij de laatste tijd wel eens af: Waar zijn wij mee bezig? Ik realiseer mij dat een aantal mensen hier in de Staten nu denkt daar heb jij hem weer met zijn verhalen uit de oude doos en vroeger was alles beter! Natuurlijk was vroeger niet alles beter, maar als ik zie hoeveel beroep er op de Statenleden wordt gedaan om niet alleen vrijdags maar ook op allerlei andere dagen maar weer voor de goede zaak aan te treden, maken wij ons functioneren wel heel erg moeilijk. Het zal dan moeilijk worden om in de toekomst opvolgers te vinden als wij deze trend zetten. Ik roep de Staten op om aan het eind van het jaar samen nog eens heel goed na te denken over de vraag of wij met het aantal vergaderingen dat wij nu samen hebben, wel op de goede weg zijn. Ik krijg ook wel eens de indruk dat het krijgen van meer informatie niet altijd vragen oplost, maar juist weer nieuwe oproept. Dan kun je je afvragen in hoeverre wij vooral elkaar bezighouden. Ik vind dat wij daar kritisch naar moeten kijken.

De SP ondersteunt het uitgangspunt van dit college dat fusies en samenvoeging van gemeenten vooral van onderop moeten komen. Ik hoor dat de heer Pauli altijd met heel veel blijdschap zeggen, want dat is inderdaad de juiste instelling. Wij willen het college daaraan graag houden. De lokale democratie moet zelf met initiatieven komen en dan zijn wij als provincie faciliterend. Ik ben het ook eens met mevrouw Kerkhof dat wij faciliterend zijn maar niet in financiële zin.

Er zijn ook andere zaken die spelen. Zowel de provincies als gemeenten neigen naar een soort automatisme: decentralisatie is dichterbij de mensen dus goed! Ik denk toch dat je enig moment moet discussiëren over de vraag om daaraan ook geen grenzen zijn. Is er voor sommige taken en functies geen bepaalde schaal nodig? Kunnen wij dat allemaal wel aan? Als wij meer taken bij gemeenten neerleggen, dwingen wij dan gemeenten niet tot allerlei intergemeentelijke wangedrochten, ik denk hierbij terug aan zaken als stadsgewest et cetera, en obscure intergemeentelijke samenwerking waarbij wethoudersoverleggen bepalend zijn en gemeenteraden totaal geen zicht meer hebben op wat er zich afspeelt. Ik vind dat de provincie hier een leidende rol moet spelen en een goede discussie met gemeenteraden moet voeren over de vraag hoe wij de toekomst van de lokale democratie zien. Het raakt uiteindelijk wel de lokale democratie.

De **voorzitter**: U hebt nog een halve minuut.

De heer **Heijmans** (SP): Oh mijn God, ik heb nog niks gezegd!

Voorzitter! Ik loop even snel een paar punten langs. Ik vraag het college om de vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet zo snel mogelijk kostendekkend te maken.

De Taskforce B5 en de wiet. Deze oplossing is voor ons second best. Wij hebben de motie ondersteund, maar wij vinden eigenlijk dat je deze criminaliteit de grootste slag toebrengt door softdrugs te legaliseren. Omdat dit nog niet het geval is, dan maar die Taskforce. Ik ben wel benieuwd of het college een standpunt heeft over de legalisatie van softdrugs. Volgens mij de voorzitter wel, maar ik wil toch vragen of het hele college al een standpunt heeft over de legalisatie van de softdrugs.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Heijmans, uw spreektijd is nu echt om.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Ja, als het over wiet gaat, dan kom ik wel! Ik vond het een buitengewoon plezierige opmerking van de heer Heijmans. Hij snapt dat D66 daar ook helemaal voor is. Ik stel voor dat de heer Heijmans en ik samen actie gaan voeren om in ieder geval in Brabant te strijden voor legalisatie van wiet. Dat lijkt mij een prachtig plan!

De heer **Heijmans** (SP): Ik stel voor dat wij met een compleet nieuw product de markt opgaan: de Brabantwiet.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Als ik sommige linkse partijen hoor en alle voorstellen waarmee zij af en toe komen, denk ik: die hebben helemaal geen wiet nodig, die zijn van zichzelf al lekker zweverig.

Bij de Voorjaarsnota vragen GS aan de Staten om richtinggevende uitspraken te doen voor de begroting. In plaats van ons blind te staren op de "ambtelijke" heroverwegingen, waarvan we toch mogen hopen dat GS de eindverantwoordelijkheid dragen bij deze keuzes en zich niet verstoppen achter hun ambtenaren, kiest de PVV ervoor om zelf een aantal punten voor te dragen, andere prioriteiten voor te stellen en op een andere manier invulling te geven aan bepaalde kerntaken.

De PVV wil de opcenten motorrijtuigenbelasting ten goede laten komen waarvoor ze bedoeld zijn: de wegen in onze provincie. Wij dienen daarom een motie in om de opcenten hiervoor te oormerken. Daarnaast dienen wij een motie in om de veiligheid van de fietspaden te verbeteren. Ook willen wij dat er niet nog meer geld wordt verspilld aan onzinnige ecodeucten. Dit geld kan beter worden besteed aan verkeersknelpunten, zoals Paalgraven.

De heer **Heijmans** (SP): Hoe kan de heer Van Hattem stellen dat motorrijtuigenbelasting bedoeld is voor wegen? Waar staat dat? Waar komt dat vandaan?

De heer **Van Hattem** (PVV): Het is op dit moment niet de facto zo geregeld. De oorspronkelijk grondslag was wel het belasten van motorvoertuigen voor het beheer en het onderhoud van de wegen.

De heer **Heijmans** (SP): Net zoals de OZB (Onroerendezaakbelasting) bestemd is voor onderhoud aan huizen of zo?

De heer **Van Hattem** (PVV): De OZB heeft een heel andere oorsprong.

De heer **Heijmans** (SP): Het is het belastinggebied van de provincie om inkomsten verwerven. De provincie bepaalt vervolgens hoe zij die opcenten besteedt.

De heer **Van Hattem** (PVV): De provincie is ooit belast met een taak voor het wegenbeheer en voor het waterstaatsbeheer. Daarvoor kon zij een belastingheffing opleggen. Die belasting wordt nu voor heel andere zaken gebruikt als waarvoor zij ooit bedoeld was. Dat vind ik een belangrijk punt.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik heb begrepen dat de heer Van Hattem bij de N279 wel ongelijkvloerse kruisingen wilt zodat auto's niet tegen auto's botsen, maar bij natuurgebieden geen ecoducten om ervoor te zorgen dat dieren niet tegen auto's botsen. Dat snap ik niet helemaal.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dat kan ik de heer Van der Wel wel uitleggen. Het gaat niet alleen om de verkeersveiligheid bij de aanleg van ecoducten. Het gaat om het hele concept van biodiversiteit. Dieren moeten van het ene gebied naar het andere kunnen trekken. Het gaat vaak niet om verkeersveiligheid. Ik geef als voorbeeld kamsalamandertjes die ergens de weg zouden moeten kunnen oversteken om een groter leefgebied te hebben. De leefgebiedenbenadering vormt de voornaamste grondslag voor ecoducten en niet de verkeersveiligheid. Daarom zijn wij erop tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Volgens mij hebben wij in Brabant een fonds waarmee wij juist dit soort knelpunten willen oplossen. Dieren botsen tegen auto's en het wordt een onhoudbare situatie. Ik begrijp niet helemaal waarom de heer Van Hattem tegen de aanleg van ecoducten kan zijn.

De **voorzitter**: Het punt lijkt mij wel gewisseld.

De heer **Van Hattem** (PVV): Veel van die aanrijdingen vinden juist plaats op plattelandswegen en niet op de grote wegen waar vaak al hekken staan en andere zaken om die dieren te weren. Dan zou je op iedere weggetje in Brabant een ecoduct moeten bouwen. Dat is sowieso niet haalbaar en bovendien onwenselijk.

Voorzitter! Wij dienen een motie in om te stoppen met deze spilzuchtige biodiversiteitshobby. Hetzelfde geldt voor de windmolenprojecten. Nu het CPB (Centraal Planbureau) afgelopen maandag heeft geconcludeerd dat het bouwen van windmolens op land "weggegooid geld" is, roepen wij het college in een motie op hiermee te stoppen. De PVV wil snijden in bestuurlijke kosten. Daarom stelden wij eerder voor de wachtgeldregeling voor Statenleden af te schaffen, maar deze Staten wilden niet in eigen vlees snijden. Dat dit nu van hogerhand alsnog wordt afgeschaft, is veelbetekenend.

Ook op het mantra van het nieuwe werken komt steeds meer kritiek, maar GS blijven hierin geloven als een kostenbesparende maatregel. Het is typisch dat in de verbouwingsplannen de werkplekken voor GS en PS al niet meer onder het nieuwe werken vallen. Laten we deze managementhype dan ook voor heel het ambtelijke apparaat schrappen en de verbouwingsplannen op dit onderdeel terugdraaien.

Voorzitter! In het kader van de efficiëntie willen wij ook de nadruk vestigen op de communicatie rond de Zorgvuldigheidsscore Veehouderij, waarvoor 3 ton incidenteel is uitgetrokken. Een betere kennisdeling met gemeenten is nodig, zodat zij hun bestemmingsplannen efficiënt op dit nieuwe beleid kunnen afstemmen en er geen dubbel werk wordt gedaan en we er zeker van kunnen zijn dat de gezondheidsaspecten geborgd worden. Gelet op de nieuwe bestemmingsplannen in de gemeenten Landerd en Sint Anthonis, die nu nog snel in procedure worden gebracht, lijkt dit nog geen vanzelfsprekendheid.

Ook vragen we extra aandacht voor dierenwelzijn. De incidenten deze week waarbij 200 varkens in Heeze omkwamen bij een stalbrand en 1100 varkens in Milheeze gestikt zijn

door een defecte luchtwasser, maken duidelijk dat er nog veel verbeteringen mogelijk zijn. Wij stellen daarom voor om ambtenaren van de provincie en de omgevingsdiensten extra trainingen te geven voor alertheid op deze risico's, waarbij in samenwerking met de Dierenpolitie ook extra aandacht kan worden geschonken aan het signaleren van dierenverwaarlozing tijdens de uitoefening van hun toezichts- en handhavingstaken.

Het project Brabant Culturele Hoofdstad staat steeds meer op los zand nu de Dutch Design Week dreigt om te vallen en de Tuin der Lusten in Den Bosch niet doorgaat. Zonder deze grote trekkers is 2018 Brabant een lege huls en de jury zal dit ook zien; oftewel: wij worden het niet! De juryuitslag is in september al bekend dus kunnen GS de vrijvallende middelen betrekken bij de begroting. Wij gaan er daarbij van uit dat die terugvloeien naar de algemene middelen. Met het oog op de begroting doet de PVV alvast enkele voorstellen voor de inzet hiervan. Wij stellen voor extra in te zetten op de leefbaarheid, met name op de leefbaarheid in de kleine kernen. Het budget dat GS nu beschikbaar hebben voor eventuele nieuwe Idops (Integrale dorpsontwikkelingsplannen) is ontoereikend voor zo'n grote provincie met zo veel kleine kernen. Daarbij moeten we er rekening mee houden dat de komende jaren in deze dorpen veel monumentale kerkgebouwen herbestemd zullen moeten worden. Mevrouw Kerkhof merkte dat zojuist terecht op. Wij stellen dan ook voor om het budget voor de Idops verder te verhogen.

Voor de leefbaarheid zijn ook goede Wmo-voorzieningen van belang. In de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) (artikel 13) is een taak voor de provincie voor het steunfunctiewerk opgenomen, waaraan momenteel naar ons idee te weinig invulling wordt gegeven. De PVV stelt dan ook voor, gelet op de landelijke bezuinigen en de decentralisatieopgaven, hier verder invulling aan te geven. Dit moet dan wel in het belang van de cliënten plaatsvinden en niet ten gunste van graaiende thuiszorgbobo's. Deze bobo's zouden door een goede ondersteuning zelfs overbodig moeten worden.

Leefbaarheid betekent bovenal een veilige leefomgeving. De provincie trekt thans een klein bedrag uit voor de Taskforce B5, samen met de grote steden. Wij willen echter ook meer aandacht voor het platteland. Uit onderzoek van RTL Nieuws van 3 juni jl. bleek dat de politie in maar liefst 33 Brabantse gemeenten, met name op het Brabantse platteland, dikwijls niet binnen de voorgeschreven aanrijtijden ter plaatse zijn. Ook bereiken ons signalen dat winkeliers in plattelandsgemeenten gebukt gaan onder berovingen, overvallen en winkeldiefstallen. Dit zien wij bevestigd in een dinsdag verschenen onderzoek van VNO-NCW: ondernemers vinden dat de politie te weinig doet om daders van inbraken, overvallen en diefstallen op te sporen. Meer dan de helft van de middenstanders stelt dat de politie na aangifte niets meer doet, waardoor de aangiftebereidheid daalt. Als grensprovincie in een Europa zonder grenscontroles valt ons platteland ten prooi aan een dievengilde met een ongecontroleerd werkgebied van de Donau tot aan de Dommel. De prioriteit bij politie en justitie is te laag en het ontbreekt lokale gemeentebesturen aan mogelijkheden om hier zelf aansturing op te leveren. De PVV stelt daarom voor om extra budget in te zetten om de Taskforce B5 uit te breiden met de plattelandsgemeenten en in overleg te treden met de veiligheidsdriehoek om de criminaliteitsbestrijding op het platteland te verbeteren.

Tot slot: de tendens van deze Voorjaarsnota is om de Brabantse agenda af te stemmen op de Europese agenda. Weliswaar moeten we zo veel mogelijk belastinggeld van de Brabantse burger uit Brussel terughalen, maar we moeten er voor waken dat de provincie alleen nog maar een vooruitgeschoven post van het EU-beleid wordt. Onze eigen onafhankelijke Brabantse koers moet altijd leidend blijven!

De **voorzitter**: Door het lid Van Hattem wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *Provinciale Staten in 2010 de uitvoering van de Wmo niet meer als kerntaak hebben gedefinieerd;*
- *er een nieuwe situatie is ontstaan door de rijksbezuinigingen en de decentralisatie op het gebied van de Wmo,*

overwegende dat:

- *veel gemeenten onvoldoende zijn voorbereid op deze landelijke veranderingen;*
- *de Wmo-voorzieningen voor burgers hierdoor in de knel kunnen komen;*
- *de provincie op grond van artikel 13 Wet maatschappelijke ondersteuning een taak heeft in het steunfunctiewerk voor de Wmo;*
- *goede Wmo-voorzieningen ook in het belang zijn van de leefbaarheid,*

dragen Gedeputeerde Staten op:

- *bij de behandeling van de begroting een voorstel voor te leggen om het steunfunctiewerk Wmo richting de gemeenten verder invulling te geven, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M7 (41/13).

Door het lid Van den Berg worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *het percentage fietspaden dat niet aan de gewenste kwaliteit voldoet te hoog is;*
- *onverlichte fietspaden en fietstunneltjes mensen ervan weerhoudt de fiets te nemen, met name in de "donkere maanden",*

overwegende dat:

- *goede en veilige fietspaden van zeer groot belang zijn voor woon-werk verkeer, schoolgaande jeugd, studenten en de recreatiesector;*
- *de keuze voor de fiets in plaats van het openbaar vervoer een middel is in de strijd tegen het toenemende overgewicht van de schoolgaande jeugd en studenten,*

verzoeken het college:

- *de nog aan te leggen HOV-lijnen te versoberen tot doorstroommassen en de vrijgespeelde middelen in te zetten voor het terugdringen van het percentage fietspaden dat aan onderhoud toe is tot 5%;*
- *als "onveilig" ervaren fietspaden en fietstunnels goed te verlichten en eventueel van cameratoezicht te voorzien,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *momenteel gemiddeld minstens tweemaal zoveel inkomsten aan opcenten MRB binnenkomen dan de provincie daadwerkelijk aan de provinciale wegen besteedt, overwegende dat:*

- *er nog veel agendapunten open staan met betrekking tot komomleidingen, de N65 en verkeers- en mobiliteitsinnovatie;*
- *er nog veel winst te behalen valt met betere verkeerslichtafstellingen en andere "beter benutten"-maatregelen,*

verzoeken het college:

- *de opbrengsten van de opcenten MRB te oormerken voor besteding aan automobilititeit in plaats van storten in de algemene middelen;*
- *daaruit alle gerelateerde kosten voor provinciale wegen te financieren, zowel aanleg en onderhoud van wegen, alsook kapitaallasten investeringen en investeringen in Dynamisch Vervoersmanagement ten behoeve van veiligheid en doorstroming op de weg;*
- *het niet verbruikte deel van deze middelen te verrekenen in het opcententarium van het daarop volgende jaar,.*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *dat op de N329 (Weg van de Toekomst) een ecoduct tussen een natuurgebied en een cultuurgebied gepland is*
- *in een onlangs verschenen rapport de commissie-van Aardenne concludeert dat een dergelijke verbinding niet of nauwelijks nut heeft op welk front dan ook;*
- *het Rijk nalatig is in het voltooien van knooppunt Paalgraven;*
- *op de zuidelijke uitvoeger van de A59 naar de N324/N329/A50 met zeer grote regelmaat een file terugslaat tot op de vluchstrook van de A59 en dat dit levensgevaarlijke situaties veroorzaakt,*

overwegende dat:

- *van het Rijk financieel geen oplossing verwacht mag worden;*
- *de geplande verbetering van de situatie bij betreffende afrit niet robuust is,*

verzoeken het college:

- *de voltooiing van het knooppunt Paalgraven middels een eenvoudige boog van de A59 naar de A50 in overleg met het Rijk zelf ter hand te nemen in samenwerking met Rijkswaterstaat;*
- *de financiering hiervan te laten plaatsvinden door het laten vervallen van het ecoduct op de N329 en indien het budget dan nog niet toereikend is, het laten vervallen of versoberen van de verbeteringen aan de huidige afrit,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *het Centraal Planbureau (CPB) in een rapport dat afgelopen maandag gepresenteerd is, concludeert dat het bouwen van windmolens op land "geld weggooien" is;*

- *het CPB aangeeft dat er al een grote overcapaciteit voor energieproductie is;*
- *het CBP aangeeft dat er door niet te bouwen veel geld bespaard wordt;*
- *windmolens de horizon vervuilen;*
- *windmolens uitsluitend dankzij subsidies rendabel draaien;*
- *geluidsoverlast door windmolens niet fair berekend wordt door met gemiddelden in plaats van (langdurige) piekmetingen te werken en de regels in Nederland qua afstand tot woonhuizen e.d. opvallend afwijken ten opzichte van andere Europese landen;*
- *slagschaduw door windmolens bijna onvermijdelijk is, gezien de dichte bebouwing in Brabant;*
- *windmolens geen meetbare bijdrage leveren aan het temperen van een eventuele opwarming van de aarde;*
- *er erg sterke vermoedens zijn dat CO₂ aanzienlijk minder klimaatgevoelig is dan eerder gedacht, de recente wereldtemperatuurontwikkeling ligt ruim beneden alle eerder gemaakte temperatuurverwachtingen in de IPCC-klimaatmodellen, inclusief de 95% marge die daarbij genomen wordt;*
- *de winning van het in de meeste windmolens toegepaste neodymium extreme vervuiling geeft in de wingebieden (zoals Baotou in China) waar het gescheiden wordt van onder meer hoog radioactief uranium en thorium,*

overwegende dat:

- *nagenoeg geen Brabander deze molens in "de achtertuin" wenst te hebben;*
- *de effectiviteit op de vermeden fossiele brandstoffen van windmolens veel lager is dan door de door de overheid gestelde 23% van het opgestelde vermogen, zoals door onder meer Kees Le Pair uitvoerig is beschreven (ca. 9%, dat wil zeggen: een enorme 5MW windmolen vermijdt gemiddeld 0,46MW, dat is de uitstoot van 320 waterkokers);*
- *het werkelijk nut nooit is aangetoond en een onafhankelijke, wetenschappelijk onderbouwde maatschappelijke kosten- en batenanalyse nooit is verschenen, zoals nu ook het CPB in zijn rapport concludeert;*
- *in het door de heer Leegte (VVD) geïnitieerde onderzoeksrapport "Het Nederlandse Klimaat- en Energiebeleid. Analyse van beleidsevaluaties 1989-2012" duidelijk wordt dat windenergie een zeer dure wijze van CO₂-uitstootvermindering is;*
- *de vertraging in de opwarming van de aarde ruimte biedt aan het vertragen van maatregelen tegen de gevolgen en het voorkomen van de opwarming;*
- *de subsidieverstrekking en de noodzakelijke netaanpassingen van een toenemend aandeel onbetrouwbare energie, zoals windenergie, rechtstreeks te koste gaat van het besteedbaar inkomen van de consument, zonder dat daar enig significant voordeel tegenover staat,*

vragen Gedeputeerde Staten:

- *met het IPO en het Rijk in overleg te treden over de ontstane situatie naar aanleiding van het CPB-rapport en alle nog te realiseren windmolenprojecten voorlopig stil te leggen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze moties maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen de nrs. M8 (41/13), M9 (41/13), M10 (41/13) en M11 (41/13).

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Ik wil beginnen met het uitspreken van mijn bewondering voor de heer Heijmans. Naar zijn eigen zeggen staat hij hier zeven minuten helemaal niets te zeggen, maar ondertussen heeft hij wel met twee heel leuke vrouwen een afspraakje gemaakt. Ik ga kijken of mij dat ook lukt.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD) Dan moet je wel heel goed je best doen!

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Wij zijn ruim twee jaar op weg en voor ons is het tijd om toch even kritisch de balans op te maken van de afgelopen twee jaar. Wij waren zoals u zult begrijpen nogal verrast en teleurgesteld toen VVD en CDA in 2011 besloten zónder de PvdA te gaan regeren. Dat duurt niet lang, dachten wij, immers, de liefde tussen VVD, CDA en SP houdt echt niet stand; ze komen op hangende pootjes terug. En wij zagen de nieuwe partners al ruziemakend door de provinciegangen rollebollen. Met enige ironie, voorzitter, we zijn ruim over de helft, niks rollebollen, besturen van Brabant gaat ook zónder de PvdA. Dat wil niet zeggen dat het allemaal goed gaat. We geven te veel geld uit aan wegen en te weinig aan openbaar vervoer. We krijgen de uitstoot van stikstof maar niet onder de knie. Wat ons betreft investeren we niet genoeg in energiebesparing en duurzame energie. Het natuurbeleid van deze coalitie levert wel méér natuurgebieden op. Neem een mooi natuurgebied ergens tussen Eindhoven en Helmond. Je legt er een streep asfalt doorheen en je hebt twee mooie natuurgebieden! Tel uit je winst. Dat noemt men in deze coalitie een multiplier effect. Ik moet toegeven dat ik deze grap heb van de heer Pauli. Wij hebben ontzettend gelachen in de bus van Brussel naar Breda. De heer Pauli zag er ook nog een cross-overmogelijkheid in, maar die ziet hij overal in, dus...

Dit alles maakt deze coalitie tot een asfaltcoalitie. Waar de filedruk afneemt en het nieuwe werken de verkeersdruk vermindert, waar we bereikbaarheid met slimme technologie óók dichterbij kunnen brengen en tegelijkertijd een nog grotere boost kunnen geven aan innovatie in high-tech en automotive, kiest deze coalitie voor meer en meer asfalt; niet fietsrood maar pikzwart! En de SP steunt dat. Zij blijkt ook VVD-beleid te willen uitvoeren.

De heer **Van den Berg** (PVV): Kan de heer Leenders mij een voorbeeld geven van een weg die niet verbreed is maar waar de filedruk is afgenomen?

De heer **Leenders** (PvdA): Dat is een technische vraag waarop ik in dit verband liever niet op inga.

De heer **Van den Berg** (PVV): De filedruk is afgenomen door meer asfalt, mijnheer Leenders.

De heer **Leenders** (PvdA): Ik heb willen betogen dat je met andere middelen en vooral met investeren in technologie hetzelfde resultaat kunt bereiken.

De heer **Heijmans** (SP): Ik ben wel benieuwd waarom dit volgens de heer Leenders een asfaltcoalitie is. Voor deze coalitie zat er een andere coalitie. Dat is meestal het geval. Die coalitie had een aantal besluiten genomen. Kan de heer Leenders mij twee of drie besluiten noemen die er extra bijgekomen zijn in de bestuursperiode van deze coalitie?

Welke asfaltbesluiten zijn erbij gekomen in deze coalitie van VVD, CDA en SP? Zegt u het maar, mijnheer Leenders.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Sta mij toe deze vraag op een iets andere manier te beantwoorden.

Wij constateren dat in een periode van 15 jaar 750 miljoen euro vrijgemaakt is vooral voor asfalt. In deze investeringsperiode wordt precies 725 miljoen vrijgemaakt voor zeven of acht andere thema's. Dat vinden wij onevenwichtig. Onze algemene conclusie is dat deze asfaltcoalitie goed op weg is, je kunt er ver mee komen, maar niet snel bij de Europese top van kennis- en innovatie regio's!

Voor de rest van mijn betoog zou ik willen aansluiten bij het verhaal van de VVD dat mevrouw Geeraedts zojuist heeft gehouden. Het bevatte namelijk geen asfalt, vandaar!

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Volgens mij wilt u ook met mij uit, mijnheer Leenders!

De heer **Leenders** (PvdA): Luisterend naar uw bijdrage, mevrouw Geeraedts, had ik juist de indruk dat de afspraak die wij al hadden best wel effect heeft gehad. Wij zullen eens zien wat u daar straks van gaat vinden.

Wij als Partij van de Arbeid zijn deze periode ingegaan met drie prioriteiten: werk voor iedereen, een veilige en gezonde leefomgeving en duurzame ontwikkeling. Deze prioriteiten stonden prominent in ons verkiezingsprogramma. Wat hebben we gedaan op die gebieden? We zitten nog steeds in een crisis. Iedere dag gaan er banen verloren. De VVD en het CDA hebben daar uitgebreid over gesproken. We hebben met de crisisaanpak arbeidsmarktbeleid een extra inspanning geleverd om duurzame banen te realiseren. Voor ons prioriteit nummer één, en begrijp ik niet alleen voor ons. We moeten vanuit het provinciale perspectief doorpakken en de partners in de regio's blijven stimuleren om actief bezig te zijn met banen scheppen.

We investeren met de tweede tranche vanuit de Essent-reserves 475 miljoen euro in Brabant, althans, ik ga ervan uit dat wij dat morgen gaan doen. Met de beoogde multiplier betekent dit een stevige financiële impuls, die wat ons betreft al in de komende jaren moet gaan renderen. We zijn positief over de rol van de provincie bij het verduurzamen van de agrarische sector. We zijn positief over de denkrichting Brabantse Zorgvuldigheidsscore. Wij willen de heer De Boer een groot compliment geven voor zijn geweldige inzet in dezen. Maar wij blijven erg kritisch over de effecten van intensieve veeteelt op gezondheid en leefbaarheid. Er blijft aandacht nodig voor die gebieden in Brabant waar cumulatieve van deze effecten plaats vindt, bijvoorbeeld de Peel en de Kempen. We willen ruimte voor boeren om te ondernemen, als dat niet ten koste gaat van natuur en van gezondheid van mens en dier.

We balen verschrikkelijk van die boeren die hun luchtwassers uitzetten als inspecteurs hun papadag hebben. Ze verstieren het voor de sector. We zeggen hun bij deze de wacht aan. Vertrouwen is de basis, we kunnen niet anders, maar als je wordt betrap, ben je wat ons betreft zwaar de pineut! De handhavingsstrategie biedt hiervoor voldoende mogelijkheden. Doorpakken dus! Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van mevrouw Geeraedts over de financiering daarvan.

Ook op het gebied van duurzame ontwikkeling doen we goede dingen, maar wat de PvdA betreft niet genoeg. We halen de klimaatdoelstellingen niet. De investeringsagenda biedt kansen, maar er is zo veel meer mogelijk. Wij hadden meer geld uit onze Essent-

reserves willen inzetten voor grootschalige energiebesparing, om maar een voorbeeld te noemen.

Wij zijn van mening dat het openbaar vervoer meer aandacht nodig heeft. Nog steeds zijn de hoge ambities rond hoogwaardig openbaar vervoer en de bereikbaarheid per spoor vanaf 2015 niet financieel gedekt. En het is onduidelijk wanneer welke projecten gerealiseerd zullen worden en wat de ambities van de Brabantse gemeenten op dit gebied zijn. We dienen een motie in waarin we GS vragen meer helderheid te scheppen in de realisatie en financiering van de provinciale ambities bij het openbaar vervoer.

Mijn volgende opmerking betreft het feit dat burgers en gemeenten in de knel komen.

De passages in de Voorjaarsnota over de bestuurlijke inrichting, de decentralisaties en Veerkrachtig Bestuur hebben ons wat verbaasd. U vraagt zich af voor welke problemen de bestuurlijke opschaling van gemeenten een oplossing zou moeten zijn. Die problemen gaan over de verstandelijk gehandicapte die best zelfstandig kan wonen maar met begeleiding en die begeleiding staat op de tocht. Die problemen betreffen ook de groeiende groep ouderen die zorg behoeven en dreigen te vereenzamen. Waar kunnen zij terecht nu buurthuizen gesloten worden en er geen verzorgingshuizen meer zijn? Die problemen gaan ook over de jongere in een vechtscheiding die zijn vrienden op straat zoekt, in aanraking komt met drugs en dreigt weg te glijden in criminaliteit. Wie zorgt er voor hem of haar? En niet te vergeten de laag opgeleide 55-plusser die ontslagen is omdat er geen werk meer is. Hoe komt die weer aan een baan, of de arbeidsgehandicapte die tot voor kort in een beschermde omgeving de kans kreeg om mee te doen.

Menigeen zegt bij Veerkrachtig Bestuur dat het om de inhoud moet gaan en niet om structuren. Wel, voorzitter, hier heb je de inhoud!

We hebben het over de Wmo, over de verstandelijk gehandicapte, over de oudere, over jeugdzorg, over het kind in een vechtscheiding, over de Participatiewet, over de werkloze 55-plusser of de arbeidsgehandicapte. We hebben het over mensen; mensen in de knel!

U kunt zeggen en dat zullen velen nu ook wel denken: dat zijn taken van de gemeente, daar gaan wij niet over. Een PvdA-bestuurder die zegt dat hij ergens niet over gaat, moet zo snel mogelijk een andere leuke bezigheid gaan zoeken. Wij gaan overal over, zeker als het om mensen gaat die in de knel dreigen te komen!

De heer **Van Hattem** (PVV): De heer Leenders haalt zeer terechte punten aan en de zorgen waarover hij spreekt, leven zeker in de maatschappij. Het is echter wel de Partij van de Arbeid die deel uitmaakt van de nationale regering en die dit beleid inzet. Zou het niet verstandiger zijn, mijnheer Leenders, om eerst uw regeringspartij aan te spreken op dit vreselijke beleid?

De heer **Leenders** (PvdA): Wij beseffen heel goed dat er maatregelen nodig zijn om zorg en welzijn in de toekomst betaalbaar, kwalitatief goed en toegankelijk te houden en om onze solidariteit waarin wij in Brabant heel goed zijn, in stand te houden. Wij snappen heel goed dat bezuinigingen op deze terreinen noodzakelijk zijn. Wij vinden het niet slecht en dat geldt ook voor de VNG om zorg en voorzieningen dichtbij mensen te brengen en dat zo veel mogelijk vanuit de provincie te ondersteunen. Volgens mij heeft de heer Van Hattem daartoe zojuist ook een oproep gedaan.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik heb daartoe ten dele een oproep gedaan in het kader van de Wmo. De heer Leenders gaat aan mijn vraag voorbij. Waarom zegt hij niet tegen zijn eigen partijleider in Den Haag: mijnheer Samsom, kap met deze onzin, zorg ervoor dat de mensen in Nederland weer fatsoenlijk in het leven kunnen staan en niet op de manier zoals de heer Leenders zojuist moest beschrijven? Daar ligt de verantwoordelijkheid van zijn partij. Als hij die oproep aan Den Haag niet doet, vindt ik dit verhaal vrij ongeloofwaardig. Dat is mijn punt.

De heer **Leenders** (PvdA): Dat zeg ik niet, omdat ik dat niet vind. Ik heb zojuist uitgelegd wat ik vind. Om onze zorg in de toekomst betaalbaar, toegankelijk en van goede kwaliteit te houden, zijn er ingrepen noodzakelijk.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Welke provinciale gelden wil de heer Leenders daarvoor gebruiken?

De heer **Leenders** (PvdA): Ik kan daarop op dit moment geen antwoord geven. Ik wil zo enkele vragen stellen aan GS en over de vraag die de heer Mondriaan terecht stelt, eventueel een motie indienen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Ik zal de heer Leenders daarin steunen. Toen ik hem hoorde spreken, dacht ik wij kunnen onze partij opheffen. Het lijkt mij heel fijn als de PvdA weer op zijn oude schreden terugkeert.

De heer **Leenders** (PvdA): Ik vind dat eigenlijk helemaal niet zo'n gek idee.

Voorzitter! Ik sloot net af met de opmerking dat als PvdA-bestuurders zeggen dat zij daar niet over gaan, zij eigenlijk maar leuk iets anders moeten gaan doen. Wij vinden dat ook van VVD-, CDA- en SP-bestuurders, maar daar gaan wij niet over...

Er komt heel veel op onze gemeenten af, gemeenten die het toch al moeilijk hebben. Wekelijks bereiken ons de verhalen en vragen uit vooral kleine gemeenten die moeite hebben met hun taken. Het gaat dan niet alleen over taken in het sociale domein maar vooral in het fysieke domein. Het is wachten op nog veel meer problemen in 2015 als de decentralisaties gerealiseerd zijn. We vragen ons af hoe het zit met het gevoel van urgentie bij gemeenten en tegelijkertijd ook met het gevoel van urgentie bij onszelf als provincie. We zijn als provincie medeverantwoordelijk voor de kwaliteit van het gemeentebestuur en we moeten elkaar helpen in moeilijke tijden om de effecten te verzachten. Elkaar helpen is erg Brabants. Veerkrachtig bestuur is wat ons betreft de eerste stap op weg naar een degelijke ondersteuning van gemeenten; niet met bevoogding maar met respect voor ieders verantwoordelijkheid; ook niet met een zak geld, maar met structuurversterkende acties. Investeren in Veerkrachtig Bestuur is wat ons betreft een prioriteit.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter! Mag ik de heer Leenders vragen wat hij precies bedoelt met structuurversterkende activiteiten die wij als provincie bij de gemeenten moeten gaan ondernemen?

De heer **Leenders** (PvdA): Dat kan heel veel zijn, maar laat ik één voorbeeld geven. Wij zien op dit moment dat gemeenten in het kader van de decentralisaties zoeken naar

samenwerkingsverbanden omdat veel gemeenten die taak alleen niet aankunnen omdat zij daar te klein voor zijn. Dat leidt tot een zekere wildgroei. Ik zou mij zomaar kunnen voorstellen dat de provincie zoekt naar een manier van ondersteuning voor gemeenten om te kijken hoe zij die samenwerking op een meer coherente manier kan stimuleren. Dat lijkt mij een structuurversterkende actie.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Denkt de heer Leenders dat de gemeenten erop zitten te wachten dat de provincie dat gaat doen?

De heer **Leenders** (PvdA): Ik kan mij voorstellen dat gemeenten erg blij zullen zijn als zij enige steun in de rug krijgen van de provincie. Dat is mijn vermoeden en dat vermoeden heb ik omdat ik regelmatig bij gemeenten ben en dat signaal krijg.

Ik vraag GS naar hun visie op dit probleem? Op welke wijze kunnen we gemeenten volgens u ondersteunen? Zijn er in uw ogen mogelijkheden voor structuurversterkende maatregelen? En welke zijn dat dan? Wat is ervoor nodig om dat mogelijk te maken? Wat is uw visie op het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling dat hierop enigszins aansluit? Kortom, wat zijn de volgende concrete stappen in het traject Veerkrachtig Bestuur? Ik heb de heer Mondriaan zojuist al toegezegd dat wij hierover eventueel in de tweede termijn een motie zullen indienen.

En dat brengt mij bij Sensoor, een instelling die dag en nacht hulp biedt aan mensen in de knel. Nu zit Sensoor zelf in de knel omdat de provincie Sensoor niet meer als kerntaak ziet en de gemeenten die krap bij kas zitten op dit moment geen mogelijkheid zien om Sensoor in het leven te houden. Mogen wij de gedeputeerde vragen naar de stand van zaken bij de financiering van Sensoor door de rijksoverheid. Daar schijnt sprake van te zijn.

Ik wil nog een opmerking maken over de begroting. Dit is de eerste keer dat deze provincie te weinig middelen heeft om alle ambities waar te maken. GS doen voorzichtig voorstellen om ambities bij te stellen en activiteiten dunner uit te voeren, echter, en dat stelt ons teleur, zonder effecten van die keuzen te noemen. Wat betekent dunner uitvoeren? Waarom zijn er geen scenario's geschetst waardoor wij beter kunnen inschatten welke keuzen we werkelijk maken? En bovenal, welke ambities laten we dan deels varen? GS leggen volgens ons geen echte keuzen voor en wij vinden dat wel hun taak. Op deze wijze wordt ons werk bezigheidstherapie waar wij goed onderbouwde keuzen voorbereid willen zien. Het is voor ons lastig om op deze wijze voor deze Voorjaarsnota te stemmen. De feitelijke afweging vindt plaats bij de begrotingsbehandeling in november. Wij stellen voor om de vragen die wij en ook andere fracties gesteld hebben, te beantwoorden. Wij geven GS de opdracht mee om op zoek te gaan naar ruimte in de begroting om onze ambities waar te kunnen maken. Wij zijn er stellig van overtuigd dat die ruimte er is!

De **voorzitter**: Door de leden S. Smeulders, P. Smeulders en mw. Arts wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- de provincie en gemeenten in het OV-netwerk BrabantStad hoge ambities hebben geformuleerd voor de ontwikkeling van het Brabantse openbaarvervoersysteem in de periode tot en met 2025;
- de ontwikkeling van het OV-netwerk een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de provincie en de Brabantse gemeenten is en het niet meer duidelijk is of de OV-ambities van de Brabantse gemeenten aansluiten op die van de provincie;
- het niet duidelijk is wat de financiële mogelijkheden van gemeenten zijn om de OV-ambities te realiseren;
- ook de provincie na 2015 geen middelen voor het OV-netwerk BrabantStad heeft gereserveerd,

overwegende dat:

- het Brabants OV-netwerk essentieel is om Brabant een internationaal competitieve kennis- en innovatieregio te laten zijn;
- de Brabantse OV-visie de focus legt bij de veelgebruikte en kwalitatief hoogwaardige buslijnen (HOV), het verknopen van modaliteiten en verbeteren van de (internationale) bereikbaarheid van Brabant via het spoor;
- investeringen in het OV-netwerk de gemiddelde bezettingsgraad van het Brabantse busvervoer kunnen verhogen en het busvervoer robuuster & rendabeler kunnen maken;
- er door de provincie en gemeenten middelen gereserveerd dienen te worden als de provincie en gemeenten hun OV-ambities tot 2025 daadwerkelijk wensen te realiseren,

dragen Gedeputeerde Staten op:

- met de Brabantse gemeenten in gesprek te gaan om de OV-ambities van de gemeenten te inventariseren en voorafgaand aan de vaststelling van de begroting voor 2014 aan Provinciale Staten te rapporteren over de OV-ambities van de gemeenten;
- de mogelijkheden voor cofinanciering door de Brabantse gemeenten te verkennen en indien nodig een voorstel aan Provinciale Staten te doen om de cofinancieringsvoorwaarden te herzien;
- tijdens de behandeling van de begroting voor 2014 voorstellen te doen voor reserveringen in de meerjarenbegroting of het BDU-bestedingsplan om het OV-netwerk BrabantStad in de periode tot 2025 te kunnen realiseren;
- eventuele onderuitputting van de tot en met 2015 gereserveerde middelen voor het OV-netwerk BrabantStad blijvend te reserveren voor het OV-netwerk BrabantStad, en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M12 (41/13).

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Voorzitter! De helft van de bestuursperiode van dit college zit erop; een periode waarin de Agenda van Brabant een grote speelt. Dat geldt voor ons, want uit onderzoek blijkt dat de rest van Brabant geen flauw idee heeft wat voor grootse plannen wij hebben. Het zou wel handig zijn als het college wat meer deed aan de bekendheid van die agenda. Ik hoor graag wat het college daaraan gaat doen. Het is overigens wel bij heel veel partijen bekend dat wij heel veel geld hebben. Daar zit iedereen verlekkerd naar te kijken. Zijn het niet de B5 dan is het wel het Rijk, of de waterschappen of de natuurorganisaties. Het gaat vooral om geld dat afkomstig is van de

verkoop van Essent; een verkoop waarvan verschillende partijen in dit huis tegenstander waren. D66 was een voorstander en daar zijn wij nog steeds tevreden over. Het was het juiste moment, het waren de goede redenen en het heeft ook nog eens veel geld opgebracht. Als wij de aandelen hadden gehouden, hadden wij moeten aankijken tegen een enorme waardedaling van ons bezit.

D66 was voor de grote lijn van de Agenda van Brabant zoals die in de vorige periode is vastgesteld. Wij zijn het ook eens met een aantal plannen die het college nu heeft en dat geldt uiteraard vooral voor de plannen die ook in onze eigen agenda staan. Hoe het college deze plannen uitvoert, is soms een ander verhaal. Zo hebben wij heel wat aan te merken op de uitwerking van het breedbandfonds, maar daarop komen wij morgen terug. Wij zijn wel erg tevreden over de wijze waarop het college is omgegaan met de startersleningen.

Het plan is om structurele uitgaven met structurele inkomsten te dekken. Dat wil zeggen, het lijkt of dit het plan van het college is, maar het moet dat gewoon doen van de minister. Wij kunnen ons dat principe goed voorstellen. Het zal wel weer een verandering te zien geven in de jaarstukken. Dat continue veranderen maakt het voor ons niet simpel om door de bomen van de cijfers de structuur van het financiële bos te zien.

In de Voorjaarsnota meldt het college dat speerpunt 46 van het programma is afgerond, maar dat is niet zo. Het college geeft zelf al aan in de Memorie van Antwoord hoe het verder gaat met het advies van de Zuidelijke Rekenkamer. Er wordt dus nog steeds aan gewerkt. Wij willen overigens graag een helder antwoord op de vraag of het college de transitie van de landbouw als een structurele of incidentele activiteit ziet.

Dat brengt ons bij de kwaliteit van bestuur. Wij daarover al eerder onze bezorgdheid geuit. Het Rijk zal niet de benodigde middelen voor gedecentraliseerde taken leveren. Het college verwacht dat de provincie binnenkort meer personeel nodig zal hebben om de interbestuurlijke taken uit te voeren, terwijl het nu bezig is met een vermindering van het aantal personeelsleden. Daarom komt het college met een vraag om extra budget. Ik dacht echter dat wij hadden afgesproken niet te springen in het gat dat het Rijk achterlaat. Het CDA sprak daar ook al over. Kan het college aangegeven hoe het dit ziet en wat ik aan moet met de vraag over die veelgenoemde personeelsvermindering? Om hoeveel mensen gaat het bij deze aanvraag? U begrijpt, voorzitter, dat wij een beetje verbaasd zijn dat de collegepartijen die zo hameren op vermindering van personeel hiermee zo klakkeloos akkoord gaan.

De Voorjaarsnota bevat voorstellen die het budget te boven gaan. Het college geeft een aantal mogelijkheden om deze dik of dun uit te voeren. Wij hebben toch afgesproken met elkaar dat GS uitgewerkte scenario's zouden aanbieden. Het is vreemd om alleen tussen dik en dun te kiezen. Ik wil graag weten waarom wij geen scenario's hebben gekregen.

Een aantal zaken vinden wij van dusdanig belang dat wij daarop niet willen inleveren. De focus op de buitenwereld – Europa, China, internationalisatie – is van strategisch belang, maar dat geldt ook voor handhaving en niet alleen bij luchtwassers of bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het gaat om veiligheid van mensen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen brengt ons naar de buisleidingen. Wij hebben vanaf 2007 steeds aangegeven dat wij buisleidingen een belangrijk transportmiddel vinden. Ik kwam zelfs nog een oud blog tegen van mevrouw Tsoutsanis waarin zij dat nog eens aangaf. Wij willen liever een uitbreiding van de leidingenstraat dan een RoBellijn; die laatste zien wij helemaal niet zitten. Alle aandacht die gegeven wordt aan het gebruik van buisleidingen juichen wij toe.

Wij zijn tegenstander van de aanleg van de weg langs het Wilhelminakanaal bij de Noord-Oostcorridor. De wonderbaarlijke verrijzenis van het rapport met de second opinion uit de la van het ministerie heeft ons gesterkt in onze opvatting. De weg is overbodig, duur en vernielt landschap. De focus op asfalt is nog steeds levensgroot aanwezig. Dat is onterecht gezien de stabilisering van de automobiliteit die zich sinds 2005 voordoet. Dat is anders voor de N65. Dat is een gebiedsopgave waarin leefbaarheid een grote rol speelt. Het college geeft aan moeite te hebben met de financiering daarvan. Naar ons idee zit er ruimte in het asfaltfonds. Dat is 750 miljoen euro groot en bedoelt voor drie grote projecten. Volgens zijn eigen opgave aan Ecorys in het rapport dat ons is toegestuurd als verdediging tegen de Wet Hof heeft het college maar 720 miljoen euro nodig. Voilà, een ruimte van 30 miljoen euro. Daarom bieden wij een motie aan over de N65 in twee variaties.

Daarnaast vinden wij het heel belangrijk om de natuur in onze samenleving te verankeren. De wijze waarop vrijwilligers daarbij betrokken worden, vinden wij heel belangrijk. Wij kunnen geen gat van een jaar laten vallen in de financiering van projecten van het IVN (Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid), vrijwilligers et cetera. Daarom dienen wij een amendement in. Aangezien de jaarrekeningen van de afgelopen jaren leren dat er toch steeds geld over is, lijkt het ons dat deze extra uitgaven wel gecompenseerd kunnen worden. Met ons amendement stellen wij voor om iets te verschuiven in dat budget.

Wij kunnen akkoord gaan met de voorgestelde bezuinigingsmogelijkheden op het gebied van het arbeidsmarktbeleid. Wij waren het al niet eens met de invulling omdat het college veel taken naar zich toe trok die door gemeenten moeten worden uitgevoerd. Wel inzetten op arbeidsmarktbeleid maar zich richten op taken die van de provincie zijn.

Holst Centre is voor ons van groot belang. Wij willen hierover geen heronderhandelingen met de regio. Wij zijn tegen de manier waarop het college de digitale agenda wil uitvoeren. In de Memorie van Antwoord staat dat de verschuiving van subsidie naar direct te nemen lasten niet opgaat voor prestatiegericht p x q-maatregelen en daarvan wordt een voorbeeld gegeven. Naar ons idee betreft dat veel meer subsidies. Kan het college aangeven over hoeveel subsidies het gaat en hoeveel geld daarmee gepaard gaat.

Verder hebben wij nog een motie over leegstand van kantoorgebouwen. Die motie kost geen geld.

Verder zijn wij ervan overtuigd dat er geld overblijft na deerschikking van subsidiemiddelen, zeker als er wat beter begroot wordt.

Tot slot merk ik op dat het nog twee keer zes dagen duurt, dan hebben wij D66-dagen, totdat wij onze kandidatuur hebben voor culturele hoofdstad.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Spierings, mw. Brunklaus, mw. Knoet-Michels, Heijmans, Van der Wel en Kap wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op donderdag 20 en vrijdag 21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 41/1 3 inzake Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *in BrUG 3 miljoen euro is opgenomen voor "Natuur verankerd in de samenleving" voor de periode 2013-2015;*

- *dit geld onder andere bestemd is voor het mobiliseren van betrokkenheid bij en verantwoordelijkheid voor natuur in alle geledingen van de samenleving;*
- *in de Voorjaarsnota dit geld als volgt is verdeeld: 0 in 2013, 2 miljoen in 2014 en 1 miljoen in 2015,*

overwegende dat:

- *een tijdelijk gebrek aan financiering ter ondersteuning van vrijwilligers en maatschappelijk middenveld leidt tot afbraak van de bestaande structuren;*
- *het extra geld kost om bestaande structuren weer nieuw leven in te blazen,*

besluiten:

- *in 'Tabel II Budget voor nieuw beleid (intensivering) onder het kopje '1 .BrUG: ex beheer':*
 - *in de kolom 2013 "0,25 miljoen" op te nemen;*
 - *in de kolom 2014 "2,0 miljoen" te vervangen door "1,75 miljoen",*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A6 (41/13).

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Klitsie, mw. Spiering, Kap, Heijmans en mw. Brunklaus wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *op 22 april 2011 door GroenLinks, 50PLUS, D66 en PvdD een motie is ingediend en aangehouden over leegstand kantoren;*
 - *leegstand kantoren ondertussen een vast agendapunt is van de regionale planningsoverleggen;*
 - *in B5-verband de best practices ten aanzien van leegstand kantoren gedeeld worden;*
 - *leegstand van kantoren leidt tot verloedering en waardevermindering van gebieden,*
- overwegende dat:*

- *voorkomen van leegstand van kantoren een provinciaal belang is (goede ruimtelijke ordening);*
- *in de provincie Utrecht een instrument ontwikkeld is om gemeenten en initiatiefnemers te ondersteunen met een quickscan op haalbaarheid van herontwikkeling van kantoren, de zogenaamde "Wasstraat",*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *een Noord-Brabantse Wasstraat te onderzoeken teneinde gemeenten en initiatiefnemers te faciliteren met een aanvullend instrument,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M15 (41/13).

Door de leden mw. Oomen-Peeters, mw. Spierings, S. Smeulders, Van der Wel, Mondriaan, Kap en mw. Brunklaus worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorjaarsnota 2013,

constaterende dat:

- de financiële ruimte van 34,9 miljoen in de periode 2013-2015 met 10,4 miljoen wordt overstegen door de vraag van 45,3 miljoen;
- onder andere voor de N65 Vught-Haaren budget wordt gevraagd, namelijk jaarlijks 5 miljoen vanaf 2014,

overwegende dat:

- de leefbaarheid in Vught sterk in het geding is door een samenloop van N65, A2 (verbreding naar 2x 3 rijstroken) en spoor (Programma Hoogfrequent Spoor);
- er groot draagvlak bestaat in de regio (gemeenten, bevolking, maatschappelijk middenveld) om het knelpunt van de N65 aan te pakken,

voorts overwegende dat:

- het, gezien de onderwerpen waarvoor budget wordt gevraagd, onwaarschijnlijk lijkt dat 10,4 miljoen bespaard kan worden op het gevraagde budget
 - de ruit om Eindhoven, en met name de Wilhelminavariant, op beduidend minder draagvlak kan rekenen dan de N65;
 - er middelen voor de ruit om Eindhoven zijn gereserveerd in het Infrastructuurfonds,
- dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:
- in 2014 en 2015 jaarlijks 5 miljoen uit het Infrastructuurfonds beschikbaar te stellen voor de N65, en
 - dit bedrag binnen het Infrastructuurfonds te vinden door de Wilhelminavariant binnen de ruit om Eindhoven niet uit te voeren,

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorjaarnota 2013,

constaterende dat:

- de financiële ruimte van 34,9 miljoen in de periode 2013-2015 met 10,4 miljoen wordt overstegen door de vraag van 45,3 miljoen;
- onder andere voor de N65 Vught-Haaren budget wordt gevraagd, namelijk jaarlijks 5 miljoen vanaf 2014,

overwegende dat:

- de leefbaarheid in Vught sterk in het geding is door een samenloop van N65, A2 (verbreding naar 2x 3 rijstroken) en spoor (Programma Hoogfrequent Spoor);
- er groot draagvlak bestaat in de regio (gemeenten, bevolking, maatschappelijk middenveld) om het knelpunt van de N65 aan te pakken,

voorts overwegende dat:

- het, gezien de onderwerpen waarvoor budget wordt gevraagd, onwaarschijnlijk lijkt dat 10,4 miljoen bespaard kan worden op het gevraagde budget;
- het zogenoemde Spaar- en Infracfonds 750 miljoen groot wordt/is;
- in het Infrastructuurfonds voor 720 miljoen projecten staat gepland;
- er dus 30 miljoen over is voor andere infraprojecten,

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- in 2014 en 2015 jaarlijks 5 miljoen uit het Infrastructuurfonds beschikbaar te stellen voor de N65,

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze moties maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen de nrs. M16 (41/13) en M17 (41/13).

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Het is al bijna donker op deze op een na langste dag van het jaar. Die is morgen en morgen is het ook precies een week geleden dat wij met zijn allen in Vught zaten en luisterden naar het inspirerende verhaal van professor Teisman over de netwerksamenleving en de veranderende rol van de politiek daarin. Gezien dat verhaal is het eigenlijk heel interessant dat GS nu iets doen dat ik in ieder geval nooit eerder heb meegemaakt in dit provinciehuis. Zij zeggen in de Voorjaarsnota tegen ons dat zij te weinig geld hebben. Er is 45 miljoen euro nodig om de ambities te realiseren, er is slechts voor 35 miljoen euro aan middelen is en wij als Staten moeten maar aangeven wat wel of niet moet worden uitgevoerd. Normaal doet het college dat zelf, mogelijk in overleg met de coalitiepartners. Ik vind dat interessant maar ook lastig. Wij hebben voor komend jaar een begroting van ruim 1 miljard euro. Brabant moet wel bezuinigen maar zit nog steeds redelijk goed bij kas. Bij een begroting van ruim 1 miljard kan ik haast niet geloven dat de in de Voorjaarsnota genoemde posten de enige posten zijn waarin wij nog mutaties zouden kunnen aanbrengen. Wij weten heel goed dat het niet mogelijk is om met heel de begroting te schuiven en dat er toezeggingen zijn gedaan, maar ik geloof niet dat dit het enige is wat wij kunnen doen. Daarom vind ik het ontzettend positief dat GS zelf in deze Voorjaarsnota schrijven dat zij met voorstellen komen om de begroting transparanter te maken. Ik hoop dat het dan voor ons als volksvertegenwoordigers makkelijker wordt om komend jaar bij zo'n moment als de Voorjaarsnota keuzes te maken.

GS vragen ons om keuzes te maken en dat doen wij. Ik zal zo een aantal dingen noemen waarop volgens GroenLinks best een beetje bezuinigd kan worden. Ik noem echter eerst iets waarop wij zeker niet moeten gaan bezuinigen en dat is de handhaving. Ik had er al een interruptiedebatje over met mevrouw Geeraedts. De provincie heeft vorige maand een rapport gepubliceerd waarin staat dat een op de zes boeren in ernstige mate in overtreding is bijvoorbeeld bij de Stikstof verordening. Ik vind het dan ook ongelooflijk dat kort daarna GS met een voorstel komen om te gaan bezuinigen op handhaving. Dan wil er bij mij simpelweg niet in. Ik vind het wel interessant dat de VVD vindt dat de boetes die de mensen moeten betalen, ten goede zouden moeten komen aan de handhaving. Misschien kunnen wij daarvoor morgen samen een voorstel doen. Ik vind het helemaal interessant dat het CDA en ook de SP stellen dat de vergunningverlening kostendekkend moet worden. Laten wij kijken of wij ook hiervoor met een gezamenlijk voorstel kunnen komen. Volgens mij doen wij dan echt iets goeds voor Brabant.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Ik denk dat de heer Smeulders de Voorjaarsnota toch iets anders gelezen heeft dan ik. Ik zie de zaken die niet in de Voorjaarsnota onderstreept zijn niet als voorstellen van dit college om te bezuinigen. Als er staat dat wij ervoor kunnen kiezen om iets dunner uit te voeren, is dat voor mij nog geen voorstel van dit college maar worden de mogelijkheden inzichtelijk gemaakt. Ik ben het helemaal met de heer Smeulders eens dat wij het stikstofdossier absoluut niet dunner moeten gaan uitvoeren. Ik zie dat ook niet als een voorstel van dit college. Wij lezen het waarschijnlijk verschillend.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Daarin heeft de heer Heijmans natuurlijk gelijk. Ik heb willen aangeven dat ik het vreemd vind dat het college voorstelt om mogelijk op deze post te bezuinigen. Wij zien een bezuiniging hier totaal niet als een mogelijkheid.

Het eerste waarop wij volgens GroenLinks wel kunnen bezuinigen is de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet. Dat kan terug naar het oude tempo. Daarnaast zou de aanpak van de Kennis- en onderzoeksagenda best een tandje minder kunnen. Met de digitale agenda zijn wij ook niet erg gelukkig. Die zou weggestreept kunnen worden. Ik weet ook niet of wij meer dan 6 miljoen euro moeten steken in het Holst Centre. Dat levert dus ook alweer wat geld op. Het idee dat wij nu in het onrendabele bedrijventerrein Heeze-West out of the blue ononderbouwd 2,7 miljoen euro gaan stoppen, zien wij ook niet zitten. Wij hebben zo al 17 miljoen euro te pakken!

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Voorzitter! Waarom denkt de heer Smeulders dat Brabant buiten het Holst Centre kan?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Mij is onvoldoende duidelijk hoe dat bedrag van ruim 6 miljoen euro tot stand is gekomen. Het enige wat ik in de stukken lees, is dat er een gesprek heeft plaatsgevonden met de toenmalige minister van EZ en dat daarin is toegezegd dat de provincie 6,1 miljoen euro bijdraagt en de regio een paar ton. Als GS nu schrijven dat er misschien kan worden gekeken of het minder kan, vind ik dat dit zeker moet gebeuren.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Als bepaalde zaken de heer Smeulders niet duidelijk zijn, kan hij toch ook om opheldering vragen? Ik zou mij kunnen voorstellen dat hij gevraagd zou hebben welke meerwaarde het oplevert voor Brabant. Wij hebben dat Holst Centre naar Brabant gehaald omdat het ontzettend veel betekende voor de provincie en voor het kennisniveau in onze provincie. Ik ben een beetje verbaasd dat de heer Smeulders vindt dat wij buiten het Holst Centre kunnen terwijl hij gewoonlijk zo veel aandacht besteedt aan het kennisniveau in onze provincie.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik zeg niet dat wij helemaal buiten het Holst Centre kunnen. Ik zeg wel dat je in deze tijden kritisch moet kijken naar alle middelen. Wij zien dat de provincie draagt ruim 6 miljoen bij en de regio een paar ton. Ik durf GS dan best op pad te sturen om te gaan heronderhandelen en te kijken of daar iets uit kan komen. Ik had dus net 17 miljoen euro verdiend, maar ik heb ook 4 ton nodig en wel voor het Brabants Museum. Ik heb gisteren mijn voorstel gemaild naar de fracties. Ruim een maand geleden waren wij met de Staten te gast in het verbouwde Noordbrabants Museum. Mevrouw Geeraedts heeft namens de volledige Staten een motie ingediend waarin zeer terecht staat dat wij trots zijn op het Brabants Museum. Het is echt prachtig geworden. Dat mag ook wel, want wij hebben ruim 33 miljoen euro erin geïnvesteerd. Het zou dan ook heel erg mooi zijn als alle Brabanders hiervan kunnen genieten. Op dit moment moet men echter €12 betalen om binnen te mogen komen. Ik heb bij de griffie opgevraagd wat wij betalen aan de exploitatie van het Brabants Museum. Dat is ruim vier miljoen euro. Ik heb ook gevraagd hoeveel de kaartjes opleveren en dat is ruim €400.000. Als wij jaarlijks tien keer zo veel betalen om het museum open te houden dan de kaartjes opbrengen, vind ik dat daarnaar moeten kijken. Ik dien daarover twee moties in. In de ene motie vragen wij GS om te regelen dat het Brabants Museum gratis

toegankelijk wordt. Het zou echter zomaar kunnen dat daarvoor geen meerderheid is in deze Staten, helaas pindakaas! Daarom dien ik samen met D66 een tweede minder vergaande motie in waarin GS worden gevraagd om in de breedte te bezien hoe de toegankelijkheid van het museum vergroot kan worden, bijvoorbeeld door iets met de prijzen te doen en door nadrukkelijk naar de openingstijden te kijken. Op dit moment is het museum op werkdagen open tussen 10.00 uur en 17.00 uur en in het weekend tussen 12.00 uur en 17.00 uur. Ik kan mij voorstellen dat die openingstijden iets ruimer zouden kunnen.

De derde motie die wij indienen gaat over de zuiverheid van bestuur. Dat vinden wij als GroenLinks een heel belangrijk punt. Op dit moment participeert de provincie in een aantal deelnemingen, soms samen met andere partijen en soms zijn die deelnemingen voor hun economische activiteiten afhankelijk van de wettelijke bevoegdheid van de provincie. Ik noem als voorbeeld de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij.

De **voorzitter**: U moet nu echt afronden.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Met deze motie spreken wij uit dat het onwenselijk is dat het financiële belang van de provincie en het publieke belang dat de provincie moet dienen met elkaar in tegenspraak zijn. In de motie wordt GS opgeroepen om de code Sturing in samenwerkingsrelaties op die manier aan te passen dat dit in de toekomst niet meer kan gebeuren.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Ik kom even terug op het Noordbrabants Museum. Het gaat om €400.000 aan entreegelden. Wat zou de heer Smeulders ervan vinden als wij dat geld gebruiken om het Jan Cunenmuseum open te houden? Enerzijds sluiten wij sluiten musea en anderzijds wil de heer Smeulders het Noordbrabants Museum fulltime gratis toegankelijk maken. Zit daar geen discrepantie tussen?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Als de heer Heijmans mij vraagt om eens te kijken of wij ook die andere musea kunnen ondersteunen, ben ik daartoe altijd bereid. Wij hebben geconstateerd dat de provincie jaarlijks tien keer zo veel investeert in het Noord-Brabants Museum als het opbrengt aan toegangskaartjes: 10%. Met de motie vragen wij het college te bekijken of wij de toegang gratis kunnen maken, want dan kunnen alle Brabanders en veel andere mensen ervan genieten. Ik vind dat zeker de moeite waard.

De heer **Heijmans** (SP): Ik heb ook nog een vraag over de motie waarin gevraagd wordt een onderzoek te doen. Zou het voor de heer Smeulders acceptabel zijn als uit dat onderzoek blijkt dat het goed is om het museum een beperkt aantal dagen per jaar gratis toegankelijk te maken? Dat scheelt misschien weinig in de exploitatie, maar kan een aanzuigende werking hebben om het aantal bezoekers te vergroten.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Als dat uit het onderzoek komt, is dat zeker een optie waarover wij kunnen spreken. Met de motie vragen wij GS om met de directie van het Brabants Museum in overleg te gaan. Volgens mij kan de heer Heijmans daar niet tegen zijn.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ik zou de heer Heijmans willen vragen of hij het geen goed idee vindt om uit het bedrag van 150 miljoen euro dat uitgetrokken wordt voor Brabant Culturele Hoofdstad en dat hij van harte ondersteunt, het Jan Cunenumuseum en al die andere musea die moeten sluiten te betalen? Daar hoor ik hem niet over!

De heer **Heijmans** (SP): Ik weet niet waar de heer Van Hattem vandaan haalt dat wij het beschikbaar stellen van 150 miljoen euro zo van harte ondersteunen. De besluitvorming heeft hier plaatsgevonden. Dat is gewoon een feit. Het heeft zo weinig zin om erover te blijven zeuren, mijnheer Van Hattem! Je kunt dan beter proberen er enthousiast iets van te maken. Ik herinner mij nog heel goed de discussies die ik in de verkiezingscampagne met mevrouw Geeraedts heb gehad voor en tegen Brabant Culturele hoofdstad. Dus ga mij nu niet vertellen dat ik de grootste voorstander daarvan ben!

De heer **Van Hattem** (PVV): De heer Heijmans haalt nu de verkiezingscampagne aan. Het is des te schrijnender dat hij daarna 180 graden is gedraaid en wel heeft ingestemd met Brabant Culturele Hoofdstad. Ik heb daar verder geen woorden voor.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Mijnheer Smeulders, wij ondersteunen als provincie het Noordbrabants Museum. Realiseert u zich dat wij daarom de toegangsprijs relatief laag kunnen houden? Anders zou het op zijn minst vijf keer zo duur zijn. Is dat wat de heer Smeulders wil?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Wij vragen nu juist het tegenovergestelde. Wij zijn voor een Noordbrabants Museum waar iedereen in kan, dat supertoegankelijk is en daarom willen wij juist gratis toegang realiseren.

De **voorzitter**: Door het lid P. Smeulders worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel nummer 41/13 inzake de Voorjaarsnota 2013, overwegende dat:

- de provincie Noord-Brabant publieke belangen dient, constaterende dat:

- de provincie Noord-Brabant financieel participeert in deelnemingen, zoals de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij, die voor hun economische activiteiten afhankelijk zijn van wettelijke bevoegdheden van de provincie,

spreken uit dat:

- het onwenselijk is wanneer de provincie naast een publiek belang ook een eigen financieel belang heeft, zeker wanneer dit financiële belang wordt gedeeld met private partijen,

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- de code "Sturing in Samenwerkingsrelaties" van oktober 2010 te herzien, zodat bij nieuwe deelnemingen de financiële en publieke belangen van de provincie niet langer met elkaar tegenstrijdig zijn;

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend Statenvoorstel nummer 41/13 inzake de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *het verbouwde Noordbrabants Museum op 24 mei 2013 haar deuren opende. Het resultaat is prachtig en de recensies zijn lovend; Brabant is een kwalitatief hoogstaand museum rijker,*

constaterende dat:

- *de provincie Noord-Brabant 33,3 miljoen euro heeft bijgedragen aan de verbouwing. Bovendien betaalt de provincie jaarlijks 4,2 miljoen euro voor de exploitatie van het museum,*

overwegende dat:

- *de begrote entreeopbrengsten voor 2013 van €432.000 gering zijn in verhouding met de financiële bijdrage van de provinciale overheid,*

spreken uit dat:

- *iedereen moet kunnen genieten van het Noordbrabants Museum,*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *bij de behandeling van de begroting 2014 met voorstellen te komen voor gratis toegankelijkheid van het Noordbrabants Museum, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze moties maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen nr. M13 (41/13) en M18(41/13).

Door de leden P. Smeulders en Hageman wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel nummer 41/13 inzake de Voorjaarsnota 2013, constaterende dat:

- *het verbouwde Noordbrabants Museum op 24 mei 2013 haar deuren heeft geopend. Het resultaat is prachtig en de recensies zijn lovend. Brabant is een kwalitatief hoogstaand museum rijker,*

constaterende dat:

- *de provincie Noord-Brabant 33,3 miljoen euro heeft bijgedragen aan de verbouwing. Bovendien betaalt de provincie jaarlijks 4,2 miljoen euro voor de exploitatie van het museum,*

constaterende dat:

- *het Noordbrabants Museum op werkdagen van 10.00 uur tot 17.00 uur open is en in het weekend van 12.00 uur tot 17.00 uur,*

overwegende dat:

- *de begrote entreeopbrengsten voor 2013 van €432.000 gering zijn in verhouding met de financiële bijdrage van de provinciale overheid;*
- *de openingstijden gering zijn,*

spreken uit dat:

- *iedereen moet kunnen genieten van het Noordbrabants Museum,*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *in overleg met het Noordbrabants Museum te bekijken hoe de toegankelijkheid (openingstijden en toegangskaartjes) kan worden vergroot en daarover de commissie Cultuur en Samenleving te informeren,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M19 (41/13).

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voorzitter! De Voorjaarsnota 2013 ziet er solide uit. Door de crisis en de daaruit voortvloeiende problemen is alles echter veel minder rooskleurig dan in eerste instantie lijkt. Een van grootste ontwikkelingen in onze samenleving is de vergrijzing, ook en vooral in Brabant. De gevolgen daarvan zijn enorm. De negatieve gevolgen zijn al duidelijk merkbaar in kleine kernen waar de verbindingen moeilijker worden, er geen plaats meer is voor de jeugd omdat ouderen in hun woning blijven wonen en er nauwelijks nieuwbouw plaatsvindt, er vaak geen geschikte werkgelegenheid is en waar voorzieningen verdwijnen: kruidenier, arts, bank, scholen. Het vertrek van de jeugd maakt dat het verlenen van mantelzorg lastiger wordt terwijl bezuinigingen op de thuiszorg juist een groter beroep op mantelzorg doen. Kortom, in de uitstervende dorpen dreigen verwaarlozing en vereenzaming. Gemeenten worden nog meer verantwoordelijk voor het welzijn van de ouderen, maar moeten deze taak afwegen tegen heel veel andere zaken en taken. Bovendien zijn de financiële middelen beperkt omdat het immers toch om een bezuinigingsoperatie gaat.

In dat licht is het vreemd dat wij ons zorgen maken over jeugdzorg en allerlei economische zaken, fondsen oprichten voor van alles en nog wat dat met toekomst te maken heeft, maar in het beleid ogenschijnlijk weinig ruimte maken voor de opvang van de gevolgen van de vergrijzing. Is het misschien een goed idee om daarvoor een vergrijzingsfonds of een leefbaarheidsfonds in te stellen waarop gemeenten een beroep kunnen doen om goede projecten te kunnen co-financieren samen met organisaties die zich bezighouden met de oudere mensen te komen tot oplossingen voor de vergrijzingsproblemen. Hiervoor kan een deel van de Essent-gelden gebruikt worden. Als wij immers op dat geld blijven zitten, lopen wij het risico dat de provincie het kwijtraakt aan de rijksoverheid.

Een zeer goed initiatief is zorg verlenen zonder management, zoals buurtzorg. Dat gebeurt al in veel provincies maar slechts mondjesmaat in Brabant. Dit geeft goede zorg aan ouderen die lang thuis moeten blijven wonen en biedt goede werkgelegenheid aan verzorgenden en verpleegkundigen. Die werkgelegenheid is belangrijker dan het in stand houden van al die organisaties met grote managers.

Ook kunnen Essent-gelden worden ingezet voor het op korte termijn stimuleren van de bouw in Brabant door het oprichten van een hypotheekbank die heel goedkoop leningen gaat uitgeven. Gemeenten moeten meewerken door goedkope gronden uit te geven, hooguit €200 per m². Het is van de zotte dat je nog maar 30 jaar geleden voor €25 per m² grond kon kopen. In Duitsland wordt nog grond uitgegeven voor €50 per m². De gemeenten klagen dat zij maar blijven zitten met onverkoopbare grond. Met een rente van 2%-2,5% kun je prachtige huurwoningen bouwen. Als de mensen die erin gaan wonen een deel van de huur als spaardeel mogen gebruiken om het huis later te kunnen kopen, heb je kans dat mensen daarvan massaal gebruik zullen maken. Dan kunnen wij bouwen en kunnen de mensen weer aan het werk, want nu zitten zij thuis. Wij moeten van de gebaande paden afwijken. Er kan ook gebouwd worden voor eenpersoonshuishoudens, voor jong en oud. Leegstaande verzorgingshuizen kunnen worden omgebouwd tot studentenhuysvesting. Wij hebben nieuwe ideeën nodig. Die zijn gelukkig bij een aantal gedeputeerden wel degelijk aanwezig. Wij moeten veel aan

innovatie doen en wij moeten oppassen weer achterop te raken. Zoals mevrouw Geeraedts al opmerkte, is Amsterdam bezig om de ASML-onderzoekstak daar te krijgen. Wij moeten power inzetten en de noodzakelijke verbinding maken tussen het WO, HBO en het MBO, zodat de maakindustrie weer terugkomt naar Brabant. Een prachtig voorbeeld waarop iedereen trots is, is VDL-groep. De maakindustrie moet sneller terugkomen om werkgelegenheid te scheppen voor jonge mensen. Ik eindig het betoog van de fractie van 50-PLUS: Stop met het gezeur over de kosten van ouderen, wees royaal en toon respect voor een minderheid waarvan iedereen vroeger of later deel gaat uitmaken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Het onderwerp landbouw, en dan met name de intensieve veehouderij, levert nog steeds veel maatschappelijk en economische discussies op. Onze partij is er in het geheel niet gerust op dat de veehouderij drastisch zal veranderen met een maatlat. We kunnen het eens zijn met de opmerkingen van de gedeputeerde in het tijdschrift De Boerderij dat het reguleren van dieren aantallen niet een doel op zich moet zijn. Maar wat ons betreft is het reguleren van het aantal dieren per regio en per stal het enige aangewezen middel als het Rijk (en niet de provincie) de problemen van leefbaarheid, gezondheid en dierenwelzijn echt wil oplossen. Dat het kabinet ervoor pleit om het landelijke dierrechtenstelsel door nieuwe regelgeving overbodig te maken vinden wij als Partij voor de Dieren dan ook geen goede zaak en wij willen hierover graag de mening van de gedeputeerde weten.

We waarderen het zeer dat er op korte termijn budget vrij wordt gemaakt voor het monitoren van zoönosen en het faciliteren van kennisdeling. Wij vinden het borgen van volksgezondheid echter bovenal een taak van het Rijk en niet van provincie of gemeente. Bij de Voorjaarsnota 2012 hebben de Staten voor de verlening van vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 3,3 miljoen euro beschikbaar gesteld. Uit antwoorden op onze vragen blijkt dat over de periode september 2012 t/m december 2013 er bovenop deze beschikbaar gestelde middelen bij de vergunningen een dekkingstekort van 3,7 miljoen euro was. Nu wordt in de Voorjaarsnota gevraagd om in te stemmen met een reservering van 5,5 miljoen euro voor het verlenen van deze Nb-vergunningen.

Ik wil u er aan herinneren dat wij bij de legesverordening hebben ingestemd met een verlaging van Nb-leges van €3.206 naar €656. Tot nu toe was 2013 goed voor een verliespost van €915.000. Wanneer we deze lijn vasthouden betekent dit een verlies van ruim 2,2 miljoen euro voor heel 2013. Volgens onze fractie is de legesverordening haar doel voorbijgeschoten. Wij stellen voor om de leges voor Nb-vergunningen per direct terug te brengen van 656 euro naar 3206 euro, het oude bedrag, en om vanaf 1 januari 2014 de legesverordening kostendekkend te maken. We dienen daarom een amendement op de legesverordening in. Hiermee creëren we ruimte op de balans zowel voor 2013 als voor 2014, samen goed voor ongeveer 2,2 miljoen euro, en dus 5,5 miljoen in 2014. Met deze extra ruimte op de balans stellen we tevens voor om de voorliggende voorstellen van de diverse fracties zo goed mogelijk uit te voeren en tevens 2,2 miljoen extra uit te trekken voor toezicht en handhaving van de Stikstofverordening. Zeker in deze overgangssituatie in de veehouderij en op grond van eerdere rapportages lijkt ons een stevigere inzet op toezicht en handhaving in het belang van onze provinciale doelen. We dienen daarom een amendement op de Voorjaarsnota in.

Eerder sprak ik over de begroting van 2012. Mij viel op dat er na behandeling in december 2012 – u begrijpt dat die mij goed bijgebleven is vanwege andere zaken – een overschot was of zou moeten zijn van 6,3 miljoen euro. En dat heeft ons bevreemd, zeker in het licht van het tekort in de Voorjaarsnota 2013. Mijn vraag aan de gedeputeerde is dan ook wat er is gebeurd met het overschot in 2012. Als we daarover duidelijkheid krijgen, zouden wij deze 6,3 miljoen graag willen betrekken bij de behandeling van deze Voorjaarsnota.

In de commissie CS (Cultuur en Samenleving) hebben wij al onze zorgen geuit over de jeugdzorg. De komende jaren krijgen gemeenten diverse taken overgeheveld die voorheen door het Rijk of door de provincies werden uitgevoerd. Het geld voor de jeugdzorg is niet geoormerkt en levert een extra druk op het goed maken van afspraken tussen provincie en gemeentes.

De **voorzitter**: U hebt nog een halve minuut.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tot aan 2015 zullen er voor de jeugdzorg een veelvoud aan samenwerkingsverbanden ontstaan tussen gemeentes onderling en tussen gemeentes en jeugdzorginstellingen. Ons verzoek aan de gedeputeerde is om samen met gemeenten een draaiboek voor de overdracht van de jeugdzorg te maken, waarin de diverse samenwerkingsverbanden en de daaruit volgende afspraken duidelijk worden vastgelegd. Op die manier kunnen wij er gerust op zijn dat ten tijde van de overdracht een provinciale dekking van zorg gegarandeerd is en knelpunten zijn erkend en/of opgelost. Wij dienen daarover een motie in.

Voorzitter, ik heb geen lange tweede termijn en stel voor dat ik mijn verhaal nu even afmaak, dan hoef ik dat niet te doen in de tweede termijn.

De **voorzitter**: Nee, het spijt mij zeer. Wij hebben een regeling afgesproken. U weet uw spreektijd van tevoren en daaraan wil ik u strikt houden vandaag. Doet u het maar in de tweede termijn. Ik moet de regels handhaven.

Door het lid Van der Wel worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorsjaarnota 2013, besluiten dat:

- *Tabel IV Totaaloverzicht en Tabel I Extra budget voor bestaand beleid(knelpunten) worden gewijzigd:
waarbij de bedragen voor Toezicht handhaving Stikstofverordening voor 2014 en 2015 voor beide jaren met 1,1 miljoen euro (totaal 2,2 miljoen euro) worden verhoogd en dat de begroting hierop wordt bijgewerkt."*

Toelichting:

In het belang van de provinciale doelen is gebleken dat een stevigere inzet op toezicht en handhaving noodzakelijk is.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 41/13 inzake Voorjaarsnota 2013, besluiten:

- *de leges in de tarieventabel horende bij de Legesverordening Noord-Brabant 2012 voor het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 16 en 19d Natuurbeschermingswet 1998 per direct te wijzigen van €656 naar €3.206;*
- *vanaf 1 januari 2014 te zorgen voor continuering van kostendekkendheid van bovenstaande leges."*

Toelichting:

- *De provincie Noord-Brabant heeft op dit moment te maken met een begrotingstekort;*
- *De uitvoering van de Natuurbeschermingswet 1998 is, wat betreft het vergunningverleningproces op grond van artikel 16 en 19d niet kostendekkend voor de provincie Noord-Brabant;*
- *Bij de behandeling van de legesverordening zijn de leges voor het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 16 en 19d Natuurbeschermingswet 1998 teruggebracht van € 3.206 naar €656;*
- *In 2012 is 3,3 miljoen euro extra beschikbaar gesteld in de Voorjaarsnota 2012 ten behoeve van het werkaanbod Nb-wetvergunningen en meldingen verordening stikstof;*
- *Tot en met week 21 van 2013 zijn reeds 359 aanvragen gedaan waarvoor dergelijke leges verschuldigd zijn en dit komt door de verlaging van de leges neer op een verlies voor de provincie van €915.450 (359x €2.550) tot en met week 21. Dit betekent dat de provincie per maand een verlies lijdt van gemiddeld €188.902 door verlaging van de leges.*

Deze amendementen maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen nr. A7 (41/13) en A8 (41/13).

Door het lid Van der Wel worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, constaterende dat:

- *in de Voorjaarsnota sprake is van een vrijval van 16,7 miljoen euro uit de ILG-gelden, overwegende dat:*
 - *de realisatie van de EHS middels het groenfonds onder financiële druk staat, verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:*
 - *de restanten (geschat op 1,4 miljoen euro) uit de Voorjaarsnota mede voortkomend uit de vrijgekomen ILG-gelden ad 16,7 miljoen euro in te zetten voor de aankoop van EHS,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, constaterende dat:

- *het vaststellen van de provinciale beheersplannen vertraging oploopt doordat de provincie wacht op de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), overwegende dat:*
 - *de regeling Programmatische Aanpak Stikstof van het Rijk slechts betrekking heeft op de aard en wijze van het verstrekken van milieuvergunningen en geen relatie heeft met natuurbeheer of natuurbeheersplannen,*
- verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:*

- *de beheersplannen voor de Brabantse Natura2000 gebieden onverwijld en zo spoedig als wettelijk mogelijk is vast te stellen voor alle Natura2000 gebieden, en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, constaterende dat:

- *er in Brabant een veelvoud aan samenwerkingsverbanden is ontstaan of ontstaat tussen gemeentes en jeugdzorginstellingen,*
verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:
 - *samen met gemeenten een draaiboek voor de overdracht van de jeugdzorg te maken waarin de diverse (mogelijke) samenwerkingsverbanden en de daaruit volgende afspraken duidelijk worden vastgelegd,*
en gaan over tot de orde van de dag."

Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen de nrs. M20 (41/13), M21 (41/13) en M22 (41/13).

De heer **Kap** (OSN): Voorzitter, beste mensen! Ik denk dat de Voorjaarsnota duidelijk leesbaar en ook niet omvangrijk is. Dat verdient zeker complimenten voor de auteurs. Het is een belangrijk meetmoment om te zien of we als provincie op koers liggen. Naar het idee van onze fractie laat deze Voorjaarsnota overwegend een positief beeld zien. In deze tijden van economische tegenspoed en een rijksoverheid die onder het mom van decentralisatie alles over de schutting werpt, is dat best een compliment waard. Onze fractie steunt, door de bank genomen, dan ook deze coalitie van VVD, CDA en SP.

Uiteraard staan er in deze Voorjaarsnota ook punten die onze fractie zorgen baren, zoals de afnemende horizonruimte, de financiële buffer die wij gezien deze onzekere tijden als laag kwalificeren, de beperkte aandacht voor economische revitalisatie en natuurlijk het behoud van werkgelegenheid. Over dit laatste punt dienen wij een motie in om een dringend verzoek te doen aan staatssecretaris Teeven om de twee Brabantse gevangenissen die hij wil sluiten open te houden. Dan blijven honderden arbeidsplaatsen in Brabant gegarandeerd en geven wij de fracties in de Tweede Kamer die oppositie voeren tegen dit plan een steuntje in de rug.

In het kader van extra budget voor bestaand beleid stemt onze fractie uiteraard in met de extra middelen voor de BrUG. Onze fractie vindt beheer van groot belang, maar is ook van mening dat de nadruk ook moet blijven liggen op aankopen. Dan worden wat ons betreft nieuw verworven gronden maar even niet ingericht.

Voor ons is het zonneklaar om voor het coördinatiepunt landschapsbeheer de evaluatie van de huidige aanpak af te wachten en dus alleen voor 2014 een dekking te verzorgen. Met de evaluatie in de hand kan immers meer gefundeerd een budget voor 2015 worden toegekend.

Onze fractie is geschrokken van het bedrag dat gemoeid is met een versnelde afhandeling van de vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Mede met het oog op het verhandelde in de Memorie van Antwoord, waaronder de afnemende werkvoorraad, zien wij geen inhoudelijke aanleiding om af te wijken van het tempo dat nu gehanteerd wordt. Voor deze miljoenen kunnen wij ons inziens betere bestemmingen vinden. Wij delen overigens de mening dat deze vergunningen, maar ook andere, qua

leges kostendekkend moeten zijn. Wij vragen nadrukkelijk aandacht van GS voor dit punt. Het is te gek voor woorden dat wij daar als provincie bij inschieten.

Over het toezicht op het omgevingsrecht en onze verordeningen, is onze fractie van mening dat het huidige toezicht en handhaving al op een te laag niveau zit. De pakkans moet echt omhoog en freeriders moeten hard worden aangepakt. Wij kunnen met elkaar vele beleidsstukken opstellen, maar als er niet adequaat wordt gehandhaafd dan is dit beleid niet zo effectief als mogelijk. Onze fractie beschouwt het dan ook als een provocatie om te stellen dat het toezicht dunner zou kunnen worden uitgevoerd. Dat is absoluut onaanvaardbaar.

Wij kunnen geheel instemmen met het voorgestelde budget voor het nieuwe beleid. Daarbij vinden we het juist in deze tijd niet gewenst om een lager ambitieniveau tentoon te spreiden als het gaat om startersleningen en arbeidsmarktbeleid. Ten aanzien van Holst Centre heeft de heer Pauli overtuigend en gemotiveerd aangegeven dat een lagere provinciale bijdrage inzake hier onwenselijk is.

In het kader van het budget voor nog te ontwikkelen beleid vragen wij ons af, of het budget voor Veerkrachtig Bestuur niet te laag is ingeschaald. Wij verwachten de nodige dynamiek op dit vlak en hoewel wij het eens zijn dat dit van onderaf moet komen, hebben wij er geen enkel probleem mee als de provincie bij slecht functionerende gemeenten enige pressie uitoefent.

Tot slot willen wij uitspreken dat wij verguld te zijn met de extra middelen die vrij worden gemaakt om het Bibob-instrumentarium (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) effectief in te zetten. Het is een principiële overheidstaak om het witwassen van geld tegen te gaan. Wij bewonderen de stap die onze provincie in relatief korte tijd op dit vlak heeft gemaakt.

Het valt mij of dat relatief weinig mensen hebben gesproken over de betrekkelijk weinig aandacht voor communicatie richting de burger en het profileren van de provincie als bestuursorgaan. Bijna elk Statenlid vond bij aanvang van dit ambt dat hier een slag gemaakt moest worden, maar de vorderingen op dit vlak zijn althans naar het idee van onze fractie voor verbetering vatbaar. Ook GS hebben hier weinig aandacht voor. Ik besef daarbij natuurlijk dat ook elk lid daar persoonlijk een rol in kan spelen.

Naast de motie die ik al genoemd heb, heb ik nog drie andere moties. Een motie gaat over fairtrade. Daarbij speelt ook social return een grote rol. Met deze motie vragen wij GS te willen bekijken of het mogelijk is om in navolging van de provincies Friesland en Utrecht een fairtrade provincie te worden.

Verder hebben wij een motie over de maatlat die ontwikkeld wordt voor een zorgvuldige veehouderij in Brabant. Wij weten dat in het veld agrariërs een goede slag hebben kunnen maken op het gebied van duurzaamheid door gebruik te maken van subsidies in het kader van MIA/VAMIL (Milieu Investeringsaftrek/ Vervroegde afschrijving van milieu-investeringen). Dit zijn rijkssubsidies. Wij verzoeken het college om in de bijlage van de Brabantse maatlat of in de toelichting daarop extra informatie wordt gegeven aan de ondernemers over deze subsidies. Daarmee zou de drempel om de maatlat toe te passen, verlaagd kunnen worden. Dat is in het belang van het milieu, de ecologie en de volksgezondheid. Er wordt echt preventief gemeten. Daarvoor wordt een tool voorbereid. Met de motie vragen wij aan GS om hier faciliterend op te treden en dit eventueel met een pilot te steunen.

De **voorzitter**: Door het lid Kap worden de volgende moties voorgesteld.

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013,

overwegende dat:

- *in verband met het sluiten van de gevangenis de Koepel in Breda en de gevangenis in Tilburg grote onrust is ontstaan onder het personeel en er in beide steden veel protest is tegen dit besluit,*

constaterende dat:

- *er honderden arbeidsplaatsen in Brabant op de tocht staan door het besluit van staatssecretaris Teeven om de gevangenis in Breda en Tilburg te sluiten. Daarnaast zullen er indirect banen verloren gaan (toeleveranciers) door het sluiten van deze gevangenis,*

verzoeken het college van GS:

- *zo spoedig mogelijk bij de betreffende bewindspersoon in Den Haag, te weten staatssecretaris Teeven, aan te dringen op het terugdraaien van het besluit om de gevangenis in Breda en Tilburg te sluiten,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013,

constaterende dat:

- *de provincie Noord-Brabant bezig is de Brabantse maatlat voor een zorgvuldige veehouderij op te stellen;*
- *het Rijk de subsidie MIA/VAMIL kent en dat er wellicht andere (boven-provinciale) subsidies zijn die agrariërs kunnen aanwenden bij het voldoen aan de meetlat;*

overwegende dat:

- *het dossier van de zorgvuldige veehouderij een zeer belangrijk provinciaal dossier is dat maatschappelijk veel aandacht krijgt;*
- *met de meetlat een maatschappelijk belang gediend wordt, in het bijzonder de belangen van milieu, ecologie en volksgezondheid;*
- *het voor agrariërs, en daarmee maatschappelijk, van belang is de financiële drempel tot het toepassen van de meetlat zo laag als mogelijk te houden,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *in (de toelichting of een bijlage van) de Brabantse maatlat voor een zorgvuldige veehouderij in te gaan op de mogelijke subsidies voor ondernemers om zo enerzijds voor participerende agrariërs de kosten zo laag als mogelijk te houden het voorgaande tot uitstel van de inwerkingtreding van de maatlat zou leiden dit in een later stadium aan de regeling toe te voegen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013,

constaterende dat:

- *verkeersveiligheid een algemeen belang is;*
- *de provincie in haar Verkeerveiligheidsplan heeft aangegeven de verkeersveiligheid verder te willen verbeteren en dit ook extern uit te dragen door o.a. de campagne "help Brabant mee op weg naar nul verkeersdoden",*

overwegende dat:

- *momenteel in opdracht van het IPO een tool in ontwikkeling is die beleid t.a.v. verkeersveiligheid niet reactief maar preventief benadert;*

- dat voorafgaand aan de oplevering van de tool een gebruikersonderzoek/pilot gepland staat waarbij het eerste concept getest kan worden in de praktijk;
- dit een prima gelegenheid is voor onze provincie om proactief te werken aan de verkeersveiligheid in het algemeen;
- dat dit naadloos aansluit op het Verkeerveiligheidsplan "Brabanders maken van de nul een punt",

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- een actieve rol te spelen bij de ontwikkeling van deze tool door zich faciliterend op te stellen voor het houden van een gebruikersonderzoek/pilot in onze provincie, en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, constaterende dat:

- dat de provincie een voorbeeldfunctie heeft;
- fairtrade staat voor eerlijke en duurzame handel;
- het sinds kort mogelijk is om als provincie ook de titel Fairtrade te behalen;
- de provincies Friesland en Utrecht hun ambities om een 'Fairtrade provincie' te worden reeds hebben uitgesproken,

overwegende dat:

- de titel 'Fairtrade provincie' een eervolle titel is die aangeeft dat een provincie bijzonder veel aandacht besteedt aan fairtrade: eerlijke en duurzame handel;
- dit goed past bij de Brabantse duurzaamheidsambities en de wens tot het meer inzetten van het instrument social return;
- zich de kans voordoet voor onze provincie om wellicht als eerste de titel Fairtrade provincie te behalen, waarmee aan de voorbeeldfunctie die onze provincie vervult verder inhoud wordt gegeven,

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- te onderzoeken of het haalbaar is om de provincie Noord-Brabant tot een Fairtrade provincie te maken;
- binnen afzienbare tijd PS hierover te berichten;
- indien het een haalbare optie is het initiatief te nemen om een Fairtrade provincie te worden,

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze moties maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen de nrs. M14 (41/13), M23 (41/13), M24 (41/13) en M25 (41/13).

Schorsing van de vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren. Om te voorkomen dat ik straks een bekende freule die ooit deel uitmaakte van de Staten-Generaal moet citeren "Dit is gekkenwerk", stel ik voor de vergadering te schorsen tot morgenvroeg. Wij vangen dan aan met de beantwoording door het goed voorbereide college van alle vragen. Als wij nu schorsen voor een voorbereiding en dan nog beginnen met dat antwoord schat ik in dat het echt veel te laat wordt. Ik wens u nog een aangenaam verblijf op het Statenveld en een goede nacht. Wij zien elkaar morgenochtend om half tien in deze Statenzaal.

Schorsing van de vergadering

De vergadering wordt geschorst van donderdag 20 juni 23.00 uur tot vrijdag 21 juni 09.30 uur

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 21 JUNI 2013

Voorzitter: Prof. Dr. W. van de Donk, Commissaris van de Koning

Griffier: mw. drs. C.J.M. Dortmans

Volgens de presentielijst zijn 50 leden aanwezig, te weten:

Van Gruijthuijsen, mw. Van Extel-van Katwijk, Koevoets, Wagemakers, mw. Kardol, Van Vugt, Kerkhoff, mw. Lestrade-Brouwer, Mondriaan, mw. Brunklaus, mw. Van Iersel, mw. Frijters-Klijnen, Van Hattem, mw. Roozen, Van den Berg, Altundal, mw. Kerkhof-Mos, Kuijken, Verhees, Burger Dirven, Dol, Hageman, mw. Geeraedts, Van Griensven, mw. Klitsie, mw. Prins-Afman, mw. Aarts-van de Loo, P. Smeulders, Kouthoofd, Kap, Van Liempd, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Ten Harmsen van der Beek, S. Smeulders, mw. Keijzers-Verschelling, Van Lopik, Van der Wel, Heijmans, mw. Spierings, mw. Oomen-Peeters, Vissers, Van der Staak, Leenders, mw. Knoet-Michels, mw. Tetteroo, mw. Slegers, Wijers, Brenninkmeijer, mw. Arts en mw. Zwijnenburg-van der Vliet.

Afwezig zijn 5 leden: mw. Aarts-Engbers, Van Agtmaal, Bouwman, mw. Van der Kammen en Van Vught.

Heropening van de vergadering

De voorzitter heropend om 09.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan voor een moment van stilte

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik heropen de vergadering met excuses, want ik heb begrepen dat de notie van clean desk policy hier wel erg letterlijk is opgevat door de schoonmaakkdienst vanochtend. Er wordt alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat u de stukken van gisteravond weer terugkrijgt. Dit soort dingen gebeurt. Er is veel over te zeggen maar daarvoor hebben wij nu geen tijd.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Valt daaronder ook mijn boodschappenlijstje?

De **voorzitter**: Sterker nog, wij zullen ervoor zorgen dat die boodschappen vanmiddag bij u thuis zullen worden bezorgd!

Ik heet in het bijzonder hartelijk welkom onze gasten op de publieke tribune. Vandaag zijn dat leden van het Tilburgse vrouwen netwerk Vrouwen Ontmoeten Vrouwen. Zij zijn hier op uitnodiging van mevrouw Veerle Slegers. Verder zijn er leden van de CDJA-afdeling Peelland op uitnodiging van mevrouw Anke van Extel en een groep trainees die bij verschillende gemeenten, waaronder de gemeente Geldrop-Mierlo, werkzaam zijn met als gastheren Paul en Stijn Smeulders en de medewerkers van de griffie van de gemeente Eindhoven met als gastheer Paul van Liempd. Fijn dat u belangstelling toont voor ons werk. Ik hoop dat u een mooie dag hebt in ons provinciehuis.

Er is één vraag ingediend voor het vragenuurtje. Die gaat over de berichtgeving rondom edelherten.

Gisteravond zijn er twee onderwerpen behandeld. Wij gaan zo dadelijk verder met de afhandeling van de eerste termijn van de zijde van het college inzake de Voorjaarsnota. Daarna vindt de tweede termijn plaats. Vervolgens komt de besluitvorming over zowel de N279 als de Voorjaarsnota aan de orde, daarna wordt de reguliere vergaderorde hervat. Vandaag is Daniëlle Aarts weer in ons midden. Zij is terug van zwangerschapsverlof. Fijn dat je er weer bent, Daniëlle. Gisteravond heb ik van je gehoord dat het heel goed gaat en dat zelfs de nachten rustig zijn. Dat is belangrijk. Welkom terug en succes met al het werk in onze Staten.

PS: 41/13: Voorjaarsnota 2013

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter! Ons college heeft met belangstelling kennisgenomen van de inbrengen van de fracties in eerste termijn. Wij constateren samen met een aantal fracties dat wij halverwege deze bestuursperiode na twee jaar hard werken veel bereikt hebben. Het college stelt de samenwerking met de Staten erg op prijs. Het is fijn dat we de resultaten samen kunnen delen.

Ik geef een kleine bloemlezing. Wij hebben een stevig economisch programma ontwikkeld. Wij zijn aan de slag gegaan met een nieuw natuurbeleid. Wij hebben onze cultuuragenda versterkt. Wij bereiden ons voor op Brabant Culturele Hoofdstad. Met de leefbaarheid op het platteland en de transitie naar een zorgvuldige veehouderij zijn wij gestart. Wij hebben een visie gemaakt op het openbaar vervoer en zijn bezig met de aanbesteding van een nieuwe concessie. De komomleidingen en wegenprojecten vorderen gestaag en wij hebben een belangrijk aanzet gegeven voor de opzet van nieuwe investeringsfondsen. Over dat laatste komen wij vandaag nog te spreken. Dit zijn de hoofdlijnen van wat wij de afgelopen twee jaar hebben bereikt. Ik citeer even mevrouw Kerkhof. Zij zegt dat het belangrijk is dat wij ons blijven focussen op de kerntaken, dat wij zoeken naar een effectieve en efficiënte aanpak van ons beleid en dat wij blijven investeren in de toekomst van Brabant. Ik sluit ook aan bij een opmerking die de heer Heijmans gisteravond maakte, namelijk dat wij sober en degelijk moeten zijn voor onszelf en dat wij moeten investeren in de toekomst van Brabant. Wij moeten daarbij echter niet onderschatten dat het harde werken en de vele resultaten die wij samen willen bereiken een grote claim leggen op de inzet en op de werkdruk van ons allemaal: uw Staten, ons college, onze ambtelijke organisatie en bovenal onze buitenwereld. Wij doen hier geen dingen alleen, wij doen het samen met Brabanders, met Brabantse bedrijven, ondernemingen en instellingen. Ik denk dat hier de opmerking van de heer Heijmans op haar plaats is, namelijk: Lopen wij niet te ver voor de muziek uit en hebben wij aansluiting bij iedereen die met ons meedoet?

Wij merken dat het absorptievermogen van de omgeving bij cofinanciering, bij het kunnen inzetten van menskracht, bij het genereren van ideeën vereist dat wij ons tempo gelijkschakelen. Wij kunnen veel ambities hebben en heel veel willen, maar onze omgeving moet zich daarmee kunnen verenigen en erbij kunnen aansluiten. Dat heeft het college goed gehoord toen de verschillende fracties spraken over de economische situatie in Brabant. Zij spraken over crisis, ik zou liever spreken over de economische recessie. Die kenmerkt zich altijd door een neergaande en een opgaande beweging. Niemand weet wanneer die opgaande beweging weer zal komen. Wij gaan ervan uit dat die inderdaad weer komt. Daarop anticiperen wij met ons investeringsbeleid, met onze fondsen en met ons economisch programma. De heer Pauli is daar volop mee bezig.

De Staten hebben gevraagd of wij nog eens kunnen kijken wat wij op de korte termijn kunnen doen. Zoals mevrouw Geeraedts terecht opmerkte: de provincie creëert geen banen, geen werk, anders dan wanneer wij hier in provinciehuis nieuwe fte's zouden maken, maar daarvoor hebben wij een andere koers afgesproken. Als wij op korte termijn iets willen doen op het gebied van werkgelegenheid, moeten wij zekerstellen dat dit ook leidt tot effecten op korte termijn. Wij kunnen er wel veel geld tegenaan gooien, maar dat moet wel veel resultaten kunnen opleveren. In dat verband vind ik de suggestie van mevrouw Kerkhof om nog eens goed te kijken naar monumentenrestauratie een goede suggestie. Uit onderzoeken van het Rijk en van de Algemene Rekenkamer blijkt dat dit een van de takken is die Nederlandse werkgelegenheid op korte termijn het meest veiligstelt en werk genereert. Het is wel degelijk een idee om daarmee verder te gaan. Collega Van Haaften zal daarover straks iets zeggen.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Voorzitter! Het college geeft in de Voorjaarsnota aan dat er een mogelijkheid zou zijn om op arbeidsmarktbeleid wat minder uit te voeren. Hebben de suggesties die daarbij gedaan worden betrekking op de breedte van het toen ingezette beleid? Wij hebben toen een discussie gevoerd over de doelgroepen die wij zouden benaderen en hebben in dat beleid allerlei doelgroepen opgenomen die eigenlijk bij de gemeenten horen. Slaat de suggestie om daaraan wat minder te gaan doen daarop, of heeft het college daar andere plannen voor?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter! Ik denk dat het goed is als collega Pauli daarop ingaat, omdat hij de ins en out van het arbeidsbeleid kent en kan aangeven waar mogelijkwerijs ruimte zit om het anders in te vullen.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Ik heb de vraag gesteld en gedeputeerde Pauli kan zich vast voorbereiden op het antwoord.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Ik ga verder met een aantal opmerkingen die betrekking hebben op financieel-technische zaken van de Voorjaarsnota. Vervolgens zal ik een aantal amendementen en moties voorzien van een advies van ons college. Daarna zullen de collega's Pauli, De Boer, Van den Hout en Van Haaften amendementen en moties die betrekking hebben op hun portefeuilles van een reactie van het college voorzien en de aan hen gestelde vragen beantwoorden.

De Staten hebben geconstateerd dat wij bij deze Voorjaarsnota geen sluitend plaatje hebben gepresenteerd zoals in voorgaande jaren het geval was. Wij hebben niet alle keuzes gemaakt en u vervolgens de kaders voor 2014 en verder gepresenteerd. Nee, wij

hebben u laten zien dat er spanning zit tussen de financiële ruimte die wij hebben en het beleid dat op dit moment in ontwikkeling is of dat wij recent hebben vastgesteld. Wij hebben u ook de knelpunten in de uitvoering van het beleid genoemd. Wij hebben dat met opzet gedaan. Wij hebben het signaal willen afgeven dat in Brabant de bomen inderdaad niet tot aan de hemel groeien en dat wij keuzes moeten maken als wij een sober en degelijk financieel beleid willen voeren. Wij hebben ook geluisterd naar de opmerkingen die de afgelopen twee jaar in de Staten zijn gemaakt en naar de vraag of PS zo veel mogelijk betrokken mogen worden bij de afwegingen die worden gemaakt. Wij hebben daarom gemeend dat het goed is om op deze manier de mogelijke afwegingen inzichtelijk te maken. Wij hebben wel daarbij aangegeven dat wij van mening zijn dat er op een aantal terreinen mogelijkheden zijn om dingen dunner te doen, te temporiseren of in mindere mate te doen. Ik begrijp dat de Staten het lastig vinden om uit zo'n klein stukje tekst precies de effecten te kunnen herleiden en te kunnen vaststellen hoe zwaar een en ander weegt. Wij beseffen dat. Wij kunnen op dit moment nog geen complete inzage geven in een en ander. Ook voor ons is het vaak lastig. Het gaat om richtinggevende uitspraken om aan te geven waar uw politieke keuzes liggen. Daarover hebben de Staten gisteravond een aantal heldere signalen afgegeven.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! In de beantwoording van technische vragen over de Voorjaarsnota werd duidelijk gemaakt dat deze keuzes eigenlijk door de ambtelijke staf zijn voorgelegd en dat het niet zozeer overwegingen zijn die GS hebben gemaakt. Gaat het nu om zaken waarvoor GS verantwoordelijkheid dragen of zijn het alleen ambtelijke afwegingen?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Nee, GS leggen u deze zaken voor. Het zijn voorstellen van GS en de daarbij geplaatste opmerkingen zijn ook van GS.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde spreekt over het voorleggen van keuzes en zegt daarbij dat het voor het college duidelijk is waar de nuances liggen. Ik vind dat vreemd. Voor ons is dat namelijk niet duidelijk. Wij hebben heel veel verschillende opvattingen gehoord over de verschillende keuzes. Ik kan geen eenduidige lijn ontdekken waaruit blijkt wat er minder en meer wordt uitgevoerd.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Een aantal van die opmerkingen heeft zich vertaald in moties die zijn ingediend. Die komen nog langs. Een algemene opmerking was dat de Staten wensen dat het college kijkt naar de kostendekkendheid van leges. Daarvoor is een amendement voorbereid. Er is ook iets gezegd over de Taskforce veiligheid en over handhaving en toezicht. Uit de verschillende inbrengen kan het college opmaken of er voor iets draagvlak bestaat. Het is ook niet de bedoeling dat wij over alles gaan stemmen. Er zijn ook fracties die het in het algemeen eens zijn met een bepaald beeld en het college toestaan om daarvoor ruimte te zoeken. Wij hebben niet gehoord dat er sprake is van een blokkade op een bepaald onderdeel om daar naar een vermindering te zoeken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Besluiten wij nu zo meteen dat GS de afwegingen maken welke zaken minder en welke volledig worden uitgevoerd, afhankelijk van amendementen die worden aangenomen om wijzigingen in de begroting aan te brengen?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Dat heeft de heer Van der Wel goed begrepen!

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter!

De **voorzitter**: U hebt twee interrupties gepleegd, mijnheer Van der Wel. Gedeputeerde Van Heugten voert het woord.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Zo hebben wij het aan de Staten voorgelegd. De Staten hebben daarop gereageerd en wij zullen dat na de besluitvorming over de Voorjaarsnota vervolgen.

O.a. de fracties van de VVD en het CDA hebben gevraagd om een beter integraal zicht op de begroting, opdat er bijvoorbeeld bij het toepassen van het principe oud voor nieuw meer keuzes gemaakt kunnen worden om beter te kunnen zien waar mogelijkheden en/of spanningen zitten.

Wij hebben geconstateerd dat er een slag gemaakt is in het verbeteren van de begroting. Met name de planning- en controlcyclus is versneld, de volgorde is in orde, de jaarrekening verschijnt eerder, de leesbaarheid is vergroot, de manier van samenvatten is aangepast, maar daarmee is het werken aan een betere begroting niet gestopt. Er is weliswaar een speerpunt afgerond, maar wij hebben opnieuw geconstateerd dat de ZRK opmerkingen maakt over de kwaliteit van de jaarrekening, de kwaliteit van de begroting, het formuleren van effecten, het meetbaar maken van doelstellingen en de rapportage daarover. Daar is nog een slag te maken.

Hoe inzichtelijk is onze begroting over de programmaverdeling, de productonderverdelingen, waar zitten de grote bedragen, wat kun je integraal afwegen en is de informatie goed genoeg beschikbaar voor u als Staten? In de Voorjaarsnota hebben wij geschreven dat wij nog een slag willen maken om de begroting inzichtelijker te maken zodat integraal kan worden afgewogen. Wij willen dat graag samen met de verbeteringen die de ZRK heeft voorgesteld met de Rekeningcommissie bespreken. Het zou ons een lief ding waard zijn als vanuit de Rekeningcommissie of anderszins Statenleden betrokken kunnen worden bij het verbeterproces. Wij bieden u aan om daaraan samen met het college de komende maanden te gaan werken. Ons doel is om zo veel als mogelijk reeds in de begroting 2014 deze verbeterlagen te kunnen maken. Wij moeten echter wel reëel zijn, een echt andere opzet van de begroting zal pas bij de begroting 2015 helemaal gerealiseerd kunnen worden, maar dat is in ieder geval de intentie van ons college.

Er zijn ook enkele opmerkingen gemaakt over het Ecorys-rapport. Daarin wordt aangegeven dat als de provincies hun kapitaal onvoldoende volgens plan kunnen investeren, dit ten koste zal gaan van veel werkgelegenheid. Dat rapport heeft inmiddels zijn werk gedaan bij de behandeling van de Wet Hof in de Tweede Kamer ongeveer anderhalve maand geleden. Daar is de motie-van Hijum uit voortgekomen, waarin staat dat de Wet Hof op geen enkele wijze een belemmering mag zijn voor de goede investeringen die provincies, gemeenten en waterschappen doen. De minister van Financiën, de heer Dijsselbloem, heeft toegezegd dat dit kabinet daarvoor zal waken en dat het doen van investeringen die spanning kunnen oproepen met een negatief EMU-saldo van de decentrale overheden eerst in bestuursafspraken aan de orde komen ter voorkoming van een verbod op investeringen of het opleggen van boetes. Daarmee hebben wij in ieder geval een toezegging dat de investeringsplannen van de provincies

ongehinderd kunnen doorgaan. Er is zelfs expliciet bij amendering aangegeven dat MIRT-achtige projecten (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) al dan niet van een provincie die een rijksproject co-financiert dan wel een MIRT-achtig rijksproject zelf uitvoert – denk aan de ruit van Eindhoven – buiten de investeringsboetes blijven van het EMU-saldo en dus ongehinderd kunnen doorgaan. De provincies hebben hun zorgen geuit dat de Wet Hof een klem zet op hun investeringsprogramma's. Het kabinet heeft toegezegd dat de klem voorlopig niet komt. Het blijft natuurlijk zaak voor ons college om te proberen de Eerste Kamer waar de wet nog in stemming komt, ervan te overtuigen dat het goed is om te overwegen de wet niet aan te nemen.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Betekent dit in wezen dat de instelling van de fondsen technisch in relatie tot het EMU-saldo niet meer nodig zou zijn?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): De fondsen hebben geen invloed op het EMU-saldo omdat kapitaal kapitaal blijft. Het gaat vooral om het Groenontwikkelfonds. Het vermogen neemt af omdat je uitgaven doet. Dat zal wel gezien worden als investeren. Dit kabinet heeft echter toegezegd bestuurlijke afspraken te maken waardoor de investeringsruimte van provincies gehandhaafd blijft en het heeft gezegd dat de zorg die geuit wordt in het Ecorys-rapport ook de zorg van het kabinet is en dat een en ander dus niet wordt tegengehouden.

Mevrouw **Lestrade-Brouwer** (D66): Ik heb mijn vraag verkeerd geformuleerd. Wij hebben de fondsen ingesteld o.a. in verband met het EMU-saldo. Als de minister deze uitspraak eerder had gedaan, hadden wij dan de fondsen nog nodig gehad?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): In mijn beleving is de volgorde andersom. Wij waren al bezig om te kijken wat de gevolgen zijn als wij van subsidiëren overgaan naar participeren. Wij keken dus al naar de mogelijkheid om ons kapitaal meervoudig in te zetten in plaats van enkelvoudig. Daarbovenop kwam de Wet Hof. Wij hebben geconstateerd dat het inzetten van fondsen het EMU-saldo niet verder belast. Wij zijn begonnen vanuit het idee dat wij moeten gaan participeren in plaats van subsidiëren.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter! Ik begrijp dat er allerlei toezeggingen zijn gedaan. In de tekst van de Wet Hof staat echter wat anders. De minister doet nu allerlei toezeggingen die eigenlijk afwijken van de Wet Hof. Hebt u die toezeggingen zwart op wit en wat is de waarde daarvan? Als de Eerste Kamer die wet straks aanneemt, kan iedereen zich daarop beroepen. Ik vind de uitlatingen van de minister boeiend, maar ik heb toch een beetje het gevoel dat dit pour besoin de la cause is. Ik vraag mij af of die ons zekerheden bieden.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Uiteindelijk moet de minister de wet toepassen. Als de minister zegt de wet zodanig te zullen toepassen dat daarmee niet de investeringsprogramma's van provincies gefrustreerd worden, mag je dat beschouwen als een harde toezegging. Het staat ook in de Handelingen. Ik geef mevrouw Geeraedts toe dat het geen wettelijke bepaling is. Daarom zal dit college bij de Eerste Kamer erop blijven aandringen te overwegen deze wet niet aan te nemen. Wij hebben een aantal redenen aangegeven waarom het voor ons niet nodig is om die wet aan te nemen. Dat is

onze insteek richting Eerste Kamer. Mevrouw Geeraedts weet zelf ook hoe het werkt in de Tweede en in de Eerste Kamer, wat daar vastgelegd wordt en welke toezeggingen een kabinet doet. Hoe lang die houdbaar zijn, is aan het kabinet.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Je kunt je afvragen waarom wij de Wet Hof hebben als het zo gaat. Wij stellen eerst een wet vast, vervolgens zeggen wij dat wij hem niet toepassen waarvoor hij eigenlijk bedoeld is. Dat is toch een raar verhaal?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): U haalt ons de woorden uit de mond, mevrouw Geeraedts. Dat is ook precies wat wij de leden van de Eerste Kamer proberen duidelijk te maken.

De heer Van **Vugt** (CDA): Voorzitter! De gedeputeerde sprak net over de boetes in het kader van het MIRT. Ik neem aan dat die toezeggingen alleen gelden voor deze kabinetsperiode of strekken die verder?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): In de regel eindigen alle toezeggingen van een kabinet op het moment dat dit kabinet weg is. Dan is het weer aan het volgende kabinet om met nieuwe of andere toezeggingen te komen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik hoor de gedeputeerde net zeggen dat het geen probleem hoeft te zijn bij het Groenontwikkelfonds, omdat de investeringsagenda niet onder het EMU-saldo gaat vallen. Het is echter de vraag of het bij het Groenontwikkelfonds als een investering wordt aangemerkt en niet als een vorm van subsidiëring. Naar mijn idee komt het wel neer op dat laatste.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Dit is eigenlijk niet zo relevant. Mochten wij enige jaren te veel uitgegeven hebben in relatie tot onze inkomsten in dat jaar, wordt eerst gekeken wat de andere provincies, gemeenten en waterschappen gedaan hebben. Als dat totaal komt boven de norm komt die nu in de wet staat, dan pas is er sprake van een mogelijke boete vanuit de regering. Die mogelijke boete is inhouding op het Gemeentefonds c.q. het Provinciefonds. Het kabinet heeft gezegd dat het denkt dat het niet zo'n vaart zal lopen. De provincies geven altijd aan dat zij heel veel investeren. Dat wordt echter niet bewaarheid door de cijfers van het CPB. De provincies hebben altijd heel optimistisch gepland maar de realisatie bleef altijd keurig binnen de bandbreedte. Op grond daarvan denkt het kabinet dat dit in de toekomst ook zo zal blijven. Mocht een provincie toch buiten de bandbreedte komen, dan gaat het kabinet eerst bestuurlijk overleg voeren voordat er een boete wordt opgelegd. Dat betekent dus ongeacht het antwoord op de vraag of het Groenontwikkelfonds gaat meetellen in het EMU-saldo dat het op deze manier zal gaan verlopen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit aan bij de vraag van mevrouw Lestrade, want die vraag hadden wij ook. Begrijp ik nu goed dat de inrichting van de fondsen in het kader van de Wet Hof niet noodzakelijk was geweest?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter! Wij doen misschien een deel van de discussie over. Wij hebben heel lang met elkaar gesproken over de relatie tussen

fondsen en de Wet Hof. De kern van fondsen is dat je het kapitaal kapitaal laat. Wij hadden dat ook met een reserve kunnen doen. Nu doen wij dat met fondsen. Zolang kapitaal echter kapitaal blijft, is het geen uitgave die belastend is voor het EMU-saldo. Een fonds zoals het Groenontwikkelfonds dat wel investeert en afneemt en waarbij de provincie voor 100% aandeelhouder is, wordt gezien als een uitgave van de provincie. Dat is de relatie tussen de Wet Hof en onze fondsen.

Mevrouw Geeraedts van de fractie van de VVD merkte op dat de immunisatieportefeuille nu een beleggingsportefeuille is, die moet zorgen voor rendementen vanwege het weggeven dividend van Essent. Er is in het kader van de wijziging van de treasuryverordening in augustus in de commissie MF (Mobiliteit en Financiën) met u gesproken over de mogelijkheden om de immunisatieportefeuille te verbreden, niet langer in financiële triple-A-beleggingen te doen maar ook in maatschappelijke beleggingen in Brabant, waarbij rendement en risico bepalend zijn voor de vraag of wij dat moeten doen. Mevrouw Geeraedts heeft duidelijk gevraagd voor welke initiatieven die immunisatieportefeuille verbreed wordt en wanneer wij financiële beleggingen gaan vervangen door andere beleggingen. Ik ben het helemaal met haar eens dat dit niet moet gebeuren op basis van een hapsnapbeleid maar op een visie. Het college is een visie aan het ontwikkelen en zal de Staten op een nader moment informeren hoe die immunisatieportefeuille zou kunnen worden ingezet en welke randvoorwaarden daarbij moeten gelden. Er is zorg uitgesproken dat de immunisatieportefeuille te lage rendementen oplevert en daardoor een gat in onze begroting gaat slaan. Wij hebben daarmee in onze meerjarenramingen al rekening gehouden. Gelukkig gaat het minder hard dan je zou vrezen omdat onze immunisatieportefeuille een heel gelaagde opbouw kent met veel lange buy-and-hold-beleggingen. De beleggingen vallen pas vrij over een aantal jaren. Zij hebben allemaal nog een stabiel rendement van 3%, 4% en 5% en houden dat nog een aantal jaren. Het gaat met name om de delen die vrijkomen voor herbelegging. Dan moet je je afvragen of je opnieuw gaat beleggen, of dat je moet gaan schatkistbankieren met een vrij laag rendement, of dat andere opties mogelijk beter geschikt zijn. Ons college wil graag met de Staten spreken over de vraag voor welke initiatieven en met welke randvoorwaarden wij misschien kunnen gaan werken. Daaraan voorafgaand moet er een wijziging van de treasuryverordening plaatsvinden, omdat die verordening dit op dit moment niet toestaat.

Van de kant van het CDA is het strategisch budgetteren geopperd. Mevrouw Kerkhof noemde het mooi de obesitasbehandeling van de begroting. Het is eigenlijk een soort van kaasschaafmethode. Twee opmerkingen wil ik hierover maken.

We moeten ons realiseren dat we drie jaar geleden bij de behandeling van de Agenda van Brabant de kaasschaaf al voor 15% door de hele organisatie hebben gebruikt. Daar bovenop kwam dat we een groot aantal begrotingsposten met 35% of 50% korting hebben belast. We hebben een kerntakendiscussie afgerond. Dat betekent dat we nu nog middenin een operatie naar een structurele bezuiniging op onze begroting van 75 miljoen euro per jaar zitten. Die structurele bezuiniging zit nog steeds als gevolg van de gehanteerde kaasschaaf en aanvullende keuzes, dikke, dunne, niet meer doen, in onze begroting. Daarmee hebben we eigenlijk voor de eerste keer een integrale afweging gemaakt. Ik zou willen voorstellen in ieder geval daaraan strak de hand te houden. Het geopperde idee om op een andere manier aanzetten te zoeken tot een effectieve en zuinige manier van begroten, zullen we meenemen in het traject van verbetering van inzichtelijkheid in de begroting.

De PVV-fractie heeft gezegd dat we de opcenten op de motorrijtuigenbelasting (mrb) niet moeten gaan oormerken voor alles wat met wegen en mobiliteit heeft te maken. Het is voor een portefeuillehouder die zowel mobiliteit als financiën in zijn portefeuille heeft wel de kat op het spek binden. Maar ik heb tegelijkertijd wel gezien dat in zijn eigen betoog ook heel veel andere bestedingen van de middelen naar voren kwamen en dan komen we er niet mee uit om met de motorrijtuigenbelasting alleen de wegen te doen. U komt dan zelf in conflict met dit uitgangspunt, los van het feit dat het college dit niet zal steunen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Bij die andere bestedingen heb ik heel expliciet gezegd: als de Culturele Hoofdstad niet doorgaat, wat ik verwacht, dan is er ruimte op de begroting en kan het college er in het najaar bij de begroting al rekening mee houden. Dan zeggen we: zet de middelen voor de Culturele Hoofdstad dan in voor de projecten die ik heb genoemd en dus niet de mrb-middelen.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Voorzitter! Ik constateer ook hierbij dat het hard nodig is dat we snel inzicht krijgen in de integrale begroting want als we kijken naar de geoormerkte middelen die we dus niet voor andere zaken kunnen inzetten en we vervolgens de mrb inzetten voor wegen, ontstaat er wel erg weinig ruimte om nog andere zaken te kunnen financieren. Maar ik stel voor die discussie op een later moment nog te voeren.

De **voorzitter**: Ik verzoek de gedeputeerde enige vaart te maken.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Dat zal ik doen, voorzitter. Ik wil nog een opmerking maken over asfalt en de asfaltcoalitie en de vraag of er niet te weinig aandacht is voor rood asfalt. Ik nodig de Staten graag uit bij de ondertekening van de snelfietsroute Oss-den Bosch op vrijdag 28 juni aanwezig te zijn. Dan kan men zien dat ook dit college volop investeert in fietsinfrastructuur en goede regionale snelfietsverbindingen. Overigens is het fonds in de vorige periode vastgesteld en was toen ook de PvdA onderdeel van deze coalitie.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Dat laatste ga ik echt niet ontkennen, voorzitter. Ik wil de gedeputeerde wel vragen hoe hij ervoor gaat zorgen dat het percentage van 19 van de Brabantse fietspaden dat aan een renovatiebeurt toe is, weer gaat dalen naar onze voormalige doelstelling van 5%.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Ik heb daarover een notitie in de commissie beloofd. Die notitie is onderweg en dan kunnen we uitgebreid stilstaan bij dit onderwerp. Het is vrij technisch. Ik heb ook aangegeven dat men zich geen zorgen hoeft te maken dat onze Brabantse fietspaden er slecht bij zouden liggen. Sterker nog, de fietsersbond heeft ze pas nog gewaardeerd. Ze liggen er heel erg goed bij, ook langs de provinciale wegen.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Is het alleen een technische zaak of denkt de gedeputeerde er ook geld voor nodig te hebben om dat percentage naar beneden te krijgen?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Dat zal in de notitie staan maar het gaat er vooral om dat we onderhoudswerken zoveel mogelijk doen in samenhang met reconstructies en vervanging van weginfrastructuur. Daar kom ik nog graag op terug.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik heb gisteren gezegd dat we nu een tekort hebben van 10,4 miljoen euro op de balans. In 2012 hebben we de begroting bepaald en toen was er een overschot van 6,3 miljoen euro. Mijn vraag gisteren was wat er met die 6,3 miljoen euro is gebeurd en waarom die nu niet als een plus op de balans staat.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Ik denk dat u doelt op het jaarrekeningresultaat 2012. Dat is onderdeel van de financiële ruimte die we hebben gepresenteerd. We hebben de financiële ruimte gepresenteerd als verwachte inkomsten voor de komende jaren, het jaarrekeningresultaat, en dat afgezet tegen de verwachte uitgaven voor de komende jaren. Het jaarrekeningresultaat is dus onderdeel van de door ons gepresenteerde financiële ruimte.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Met name door de fractie van de VVD is het een en ander gezegd over het bedrijfsterrein Heesch-West. Ik neem aan dat deze gedeputeerde over bedrijfsterreinen gaat, met name over de financiën. Mijn vraag is of hij kan aangeven waarom wij voor 2,7 miljoen euro aan de lat zouden staan voor dat bedrijfsterrein en wat onze reactie volgens hem zou moeten zijn als de regio een beroep doet op extra financiën van deze provincie. Zou daar op enigerlei manier ook een argumentatie voor kunnen zijn?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Dat is eigenlijk een coproductie tussen twee gedeputeerden: gedeputeerde De Boer die gaat over ruimtelijke planning en ontwikkeling van het bedrijventerrein, en mijn portefeuille die gaat over de PPS-A59, want daar zit de oorsprong. Bij de PPS-A59 heeft de regio samen met provincie daarin een regiobijdrage gestopt en het is door de provincie voorgefinancierd. De regiobijdrage is door de provincie voldaan. Het aandeel van de gemeentes hebben ze ten laste gebracht van de ontwikkeling van het bedrijventerrein Heesch-West. Daaraan ligt ook een bestuursovereenkomst ten grondslag, waarin de provincie met de gemeentes heeft afgesproken dat zo te doen. In deze bestuursovereenkomst die destijds bij de PPS is gesloten, staat dat als de ontwikkeling van het bedrijventerrein Heesch-West in tijd of in omvang niet het geld genereert van de regiobijdrage, de gemeentes Den Bosch, Oss, Maasdonk en Bernheze met de provincie in overleg zullen gaan om te kijken wat ze moeten doen. Dat is een vrij open formulering die vrij breed kan worden uitgelegd. De gemeentes leggen het uit als: we hebben nu een groot tekort en die terugverdiencapaciteit komt niet op gang vanwege het niet op gang komen van de ontwikkeling van Heesch-West en wilt u, provincie, het maar even betalen. Dan praten we over bedragen van 12 tot 20 miljoen euro. Gedeputeerde De Boer en ik vinden dat op basis van deze constatering al een claim bij de provincie moet worden gelegd. Wel heeft gedeputeerde De Boer aangegeven dat in het kader van de regionale ruimtelijke afspraken de programmering van bedrijven terreinen kleiner zal moeten zijn. Dat betekent ook dat de programmering van Heesch-West kleiner zal moeten zijn en dat het gedeelte van de terugverdiencapaciteit dat Heesch-West nu door de kleinere omvang mist, een waarde van 2,7 miljoen euro vertegenwoordigt. Gedeputeerde De Boer en ik hebben

gezegd dat dit maximaal een reden zou kunnen zijn om op basis van het provinciale belang bij een kleinere regionale planning van bedrijventerreinen het bedrijventerrein Heesch-West iets kleiner te maken. Die gemiste terugverdien capaciteit zal mogelijk aanleiding kunnen zijn om dit bij de besprekingen in te zetten. Ik ben het er van harte mee eens dat dit eigenlijk de enige grondslag is om iets te doen en dat er verder geen enkele reden is om meer geld van de provincie daarvoor in te zetten.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Ik begrijp nu uit zijn gedachtegang hoe dat bedrag tot stand is gekomen, maar is hij niet bang dat hij hiermee een enorm precedent schept? Ik kan mij voorstellen dat er de komende jaren meer bedrijventerreinen verkleind worden omdat er minder vraag naar is.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Daar zijn wij niet bang voor omdat op geen enkel bedrijventerrein een bestuursovereenkomst ligt als deze. Het is dan ook puur gebaseerd op de bestuursovereenkomst die destijds is gesloten en dat is de enige grond om dit te doen. Er is geen enkele andere reden om bij te passen in de teruggang van regionale planningen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik heb een vraag van een iets andere orde. We hebben het in de commissie gehad over deze bestuursovereenkomst en toen heb ik gevraagd of we de beschikking kunnen krijgen over deze overeenkomst. Vervolgens kwam er in de dagmail te staan dat het contract, de overeenkomst, alleen ter inzage ligt bij de griffie in een laatje. Dan vraag ik mij af waarom het op die manier wordt verstrekt en niet gewoon per mail. Is het een vertrouwelijke overeenkomst? Zitten er aspecten aan die niet in de openbaarheid mogen komen?

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Ik ken de overeenkomst niet uit mijn hoofd. Volgens mij is er goed naar gekeken wat er allemaal wel en niet in de overeenkomst staat en of er vertrouwelijke zaken in staan. Belangrijk voor ons is dat de Staten de informatie kunnen krijgen en de bedoeling is dat Statenleden die informatie hebben. Ik zie niet in waarom anderen die informatie zouden moeten hebben. Dat hebben we op deze manier voor elkaar gekregen.

Voorzitter! Ik ga nu snel over tot de advisering over moties en amendementen. De moties en amendementen die ik niet doe zullen door collega's van een advies door ons college worden voorzien.

Volgens mij wordt over amendement A8 nog met de griffie overlegd of het in deze vorm een amendement kan zijn.

De **voorzitter**: Ik kan melden dat het amendement zojuist in nieuwe vorm is ingediend. Amendement A8 was niet correct want het was een amendement op de legesverordening. Die staat nu niet ter discussie. Het amendement is nu gewijzigd in een voorstel een extra besluit aan de Voorjaarsnota toe te voegen. Dit amendement ligt dadelijk op tafel.

De heer **Van Heugten** (GS;CDA): Dan denk ik dat de inhoudelijke afweging van het amendement door collega Van den Hout zal worden gedaan.

Motie M8, ingediend door de PVV, gaat over het verschuiven van middelen van de HOV-lijnen naar fietspaden. Het college wil deze motie ontraden omdat er op dit moment geen aanleiding is de budgettering op deze manier te wijzigen. We hebben afspraken gemaakt over de inzet van middelen voor de HOV-lijnen. Het college wil deze beleidswijziging dan ook niet ondersteunen en ontraadt de motie.

Motie M9, eveneens een motie van de Partij voor de Vrijheid, vraagt de opcenten van de motorrijtuigenbelasting expliciet toe te wijzen aan automobilitéitsprojecten. Zoals ik al eerder in mijn betoog heb aangegeven ontraadt het college deze motie. Het past niet bij de financiële huishouding van de provincie de opcenten op de motorrijtuigenbelasting als algemene dekkingsmiddelen voor onze begroting te beschouwen en niet te labelen aan dit doel.

Motie M10 is eveneens een motie van de Partij voor de Vrijheid. In deze motie wordt gevraagd om het verschuiven van middelen van het ecoduct van de N329. De cross-over voor dieren worden ingeruild voor de aanpassing van het knooppunt Paalgraven. Wij ontraden deze motie omdat wij menen dat wij niet met onze middelen deze Rijkstaak moeten overnemen en er bij het Rijk op zouden moeten blijven aandringen om conform een eerdere motie van de PVV knooppunt-Paalgraven wel als prioritair project in de rijksagenda op te nemen.

Motie M12, ingediend door de PvdA, GroenLinks en de SP, vraagt een viertal zaken. Dat maakt het lastig de motie van een advies te voorzien. Mijn eindoordeel zal zijn te vragen de motie aan te houden. Het gevraagde achter het eerste gedachtestreepje om met de gemeentes te inventariseren hoe de OV-ambities er voor de komende jaren uitzien, is bestaand beleid en dat kunnen we ondersteunen. Daar zijn we mee bezig. Ik kan dus toezeggen dat daar een rapportage over zal komen die bij de begroting voor de Staten beschikbaar zal zijn. Daarbij zal ook worden gekeken naar de cofinancieringsmogelijkheden voor de gemeentes voor zover de gemeentes die op het ogenblik kennen. Als het erom gaat tijdens de behandeling van de begroting al voorstellen te doen voor reserveringen in de meerjarenbegroting of het bestedingsplan, stel ik mij voor dat de Staten waar het bestemmingsplan al in zicht komt daarbij te reageren met hun wensen en bedenkingen als het gaat om inzet van middelen.

Tot slot is er het punt, de onderuitputting van gereserveerde middelen te blijven inzetten voor deze doelstellingen. Voor zover het BDU-middelen betreft wijs ik erop dat we ze voor dat doel moeten aanwenden. Veel van de onderuitputting is een kwestie van vertraging van langjarige investeringsprojecten. Dan lijkt het mij sowieso verstandig die middelen niet weg te halen want dan gaan die projecten niet door, maar de middelen over te hevelen naar de volgende periode. Het laatste onderdeel is wel een regulier beleid op basis van langjarige investeringsafspraken. Het lijkt mij daarom verstandig gelet op de opmerkingen en toezeggingen die ik heb gedaan, de motie aan te houden tot bij de begroting en eerst het BDU- bestedingsplan af te wachten zoals wij dat binnenkort zullen presenteren en de inventarisatie die wij met de gemeentes zullen houden inzake het HOV. Dan is er wel spanning in de tijd want ik weet niet of ik het allemaal ga redden. Het is ook afhankelijk van de overzichten die we van de gemeentes gaan krijgen. Het advies van het college is dus, de motie nu niet in stemming te brengen en aan te nemen want dan zal het heel moeilijk worden te bepalen welke delen wel en welke delen niet kunnen. Op grond daarvan zouden we de motie moet het ontraden terwijl er zaken in zitten die we sowieso al doen en zaken die we met u kunnen afspreken.

Motie M16 vraagt het college jaarlijks 5 miljoen euro uit het infrafonds beschikbaar te stellen voor de N65 en dat ten laste te brengen van het niet te laten doorgaan van de oost-west verbinding van de ruit rond Eindhoven. Wij ontraden die motie omdat wij niet willen afwijken van de opzet van de noord-oostcorridor. Voor de N65 hebben wij een alternatief gepresenteerd voor onze bijdrage daaraan. Wij ontraden dus motie M16.

Voor motie M17 geldt hetzelfde; ook die motie ontraden wij. Mevrouw Lestrade zei dat zoals ook in de overwegingen staat er 720 miljoen euro in het infrastructuurfonds zit terwijl we 750 miljoen euro sparen en er dus 30 miljoen euro zal vrijvallen. Bekend is dat we 4% aan apparaatskosten hebben aangegeven en dat zijn die 30 miljoen. Die kunnen we maar één keer uitgeven en die zijn dus niet beschikbaar zoals in de motie gevraagd. Wij ontraden dan ook de motie.

Motie M24 van de Onafhankelijke Statenfractie gaat over een pilot voor het innovatief meten van verkeersveiligheid. Het is een sympathieke motie. Ook in IPO verband willen wij ons aanmelden om zo goed mogelijk met deze proeven mee te doen. Onder voorwaarde dat het binnen onze bestaande budgetten past willen wij hieraan graag meewerken en hebben wij dus geen bezwaar tegen deze motie.

De **voorzitter**: Amendement A8 is in die zin gewijzigd dat het gestelde onder "Besluiten" thans luidt:

"Aan het besluit 41/13B Voorjaarsnota 2013 punt 9 toe te voegen:

11. De leges in de tarieventabel horende bij de Legesverordening Noord-Brabant 2012 voor het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 16 en 19d Natuurbeschermingswet 1998 per direct te wijzigen van 656 euro naar 3206 euro; en vanaf 1 januari 2014 de legesverordening kostendekkend in te vullen."

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A8a (41/13).

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter! Ik begin met de bijdrage van mevrouw Kerkhof. Zij sprak over de uitvoering van de Omgevingswet en de bezuiniging op de fte's en vroeg in hoeverre het IPO daarop heeft gereageerd. Het IPO heeft hierop gereageerd maar dat heeft niet het volle effect gehad. Het is wel de trend die wij op het moment van de kant van het kabinet zien. Er wordt heel veel bezuinigd wat ten laste komt van het midden- en het lagere bestuur.

D66 heeft gesteld liever buisleidingen te zien dan de RoBellijn.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter! Ik wil nog even terugkomen op de kwestie van de Omgevingswet. Ik lees in de stukken dat uiteindelijk het IPO met de minister overeenstemming heeft bereikt over het uiteindelijke aantal fte's dat via het Provinciefonds naar de provincies gaat. Eigenlijk begrijp ik niet waarom het IPO afwijkt van zijn eigen advies en toch tot overeenstemming komt met de minister, terwijl het nog niet een derde krijgt van wat nodig is. Mijn vraag is nu niet wat het IPO heeft gedaan maar wat de gedeputeerde heeft gedaan in het IPO. Hij zou er toch ernstig bezwaar tegen moeten maken.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dat heeft Brabant ook in het IPO gedaan. We zitten er met ons twaalfen en we dienen uiteindelijk tot consensus te komen. Dan geldt ook in Brabant

het adagium: beter een half ei dan een lege dop. Het had kunnen kantelen naar helemaal niets of zeer weinig en dan zouden wij nog meer benadeeld zijn dan tandenknarsend hiermee akkoord te gaan.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Dan ben ik heel blij met uw opstelling.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Dan keer ik terug naar de buisleidingen of zoals onze zuiderburen ze noemen, de pijpleidingen. Dat fenomeen zou ik vanuit twee kanten willen bezien. Rotterdam en Antwerpen hebben al een convenant afgesloten om de verbinding tussen beide grote havensteden ondergronds te intensiveren. Dat begeleiden wij ook vanuit de Vlaams-Nederlandse Delta want daar is een van de kernthema's pijp- en buisleidingen. Dat betekent dat de provincie Antwerpen en de provincie Noord-Brabant hierin stimulerend proberen op te treden, allereerst in Nederland omdat de leidingenstraat onder het Hollands Diep onvoldoende wordt. Daarom dringen we bij het ministerie aan op vergroting van de capaciteit onder het Hollands Diep. Aan de andere kant stellen we onze kennis ter beschikking van de Vlamingen. Zij zijn met een soort van streekplan – zij noemen het daar anders – ruimte aan het reserveren in hun bestemmingsplannen en streekplannen om ondergronds meer ruimte te creëren voor pijp- en buisleidingen. Daardoor worden beide landen effectiever met elkaar verbonden maar dat laat onverlet dat de RoBellijn in onze optiek nog steeds noodzakelijk is, zeker voor goederen die wel vervoerd moeten worden maar minder gevaar opleveren dan gevaarlijke stoffen. Dat is onze instelling op dit moment en basis voor onze acties die wij vanuit de Vlaams-Nederlandse Delta aan het organiseren zijn samen met onze collega uit Antwerpen.

Een aantal vragen is gesteld over de landbouwdossiers. Mevrouw Geeraedts stelde vragen met betrekking tot het kabinetsstandpunt en de houding van Noord-Brabant daarbij. In de pers heeft men kunnen lezen dat ik verleden week vrijdag mijn eerste reactie hebben gegeven, inhoudende dat ik zeer content was dat er heel nadrukkelijk door het Rijk een kanteling was ingezet en dat heel veel zaken die in Brabant al bedacht zijn, mede door het al gehouden Statendebat dat begon met het koers document en uiteindelijk het debat op 22 maart jongstleden. Wij zijn daar nu druk mee aan het werk, onder andere met de zorgvuldigheidsscore en de verordening Ruimte die daarbij hoort. Wij kunnen dus het kabinetsstandpunt voor een heel groot deel volgen en stimuleren. De stappen moeten nu natuurlijk pas worden gedaan en door het kabinet worden uitgewerkt. Wij zullen in ieder geval onze energie erop richten zoveel mogelijk informatie aan de staatssecretaris te verstrekken, die overigens morgen een belangrijke natuurtop organiseert waarin weer heel veel Brabantse signalen zijn terug te vinden.

Regionaal differentiëren, waarover mevrouw Gerards sprak, deden wij al in het kader van de reconstructiewet. Wij hadden daar als het ware regionaal indelingen gemaakt. In West Brabant bijvoorbeeld was er geen reconstructiewet maar die gold wel in Oost-Brabant. We hebben geconstateerd dat dat systeem onvoldoende flexibel was en daarom hebben wij afgesproken volgens de nieuwe systematiek te gaan werken. Bekend is de ladder van de duurzaamheid die we willen opklimmen. We hebben daartoe een tweetal aanvliegroutes gekozen. De eerste is op bedrijfsniveau. De zorgvuldigheidsscore is daarvan een eerste uiting. Daar gaan we na het zomerreces onmiddellijk over praten. De tweede is de regionalisering. Dat is het gebiedsprofiel dat we hebben aangegeven en dat zijn de cumulatieve effecten van individuele bedrijven. Dat is veel meer maatwerk en regionale differentiatie die in veel meer tot recht komt dan een rigide systeem en daarin

hebben de gemeenten een heel belangrijke rol. We hebben ondertussen de wethouders al twee keer mogen ontvangen en de ambtenaren ook al een groot aantal keren om op die manier het regionale profiel beter handen en voeten te geven.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Wij hebben op 22 maart in de Staten een motie ingediend waarin aan het college werd gevraagd te pleiten voor instrumenten om binnen de compartimenten te kunnen sturen op dierenaantallen. Heeft de gedeputeerde nu de indruk dat met hetgeen staatssecretaris Dijkma nu aankondigt, namelijk dat we inderdaad die kant opgaan, die mogelijkheid ontstaat of meent de gedeputeerde dat we er eigenlijk nog ver vanaf staan?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter! Ik kan niet achter de ogen van de staatssecretaris kijken maar ik heb wel de indruk, ook toen ik haar kort na haar aantreden hier in Brabant ontmoette, dat zij heel nadrukkelijk kijkt naar het Brabantse model. Bij de discussie over die motie hebben wij gezegd dat een sturing puur op getallen niet de weg is die wij op willen. Als wij de weg van duurzaamheid op willen gaan, waarvoor we een aantal mogelijkheden hebben, onder andere die maatlat, moet uiteindelijk het effect in de stal en in het gebied merkbaar zijn. Niet slechts alleen sturen op dieren. Ik heb tegen de staatssecretaris gezegd dat een combinatie van dit soort instrumenten uiteindelijk kan leiden tot wat wij in Nederland en zeker in Brabant willen bereiken als het gaat om de duurzame veehouderij en de effecten daarvan op de directe omgeving. Ik kom dadelijk op de vraag van mevrouw Geeraedts over gezondheid nog terug.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Begrijp ik goed uit het verhaal van de gedeputeerde dat hij zegt dat de omgeving in een bepaald gebied wel degelijk bij de maatlat kan worden meegenomen? Doen omgevingsfactoren er echt toe, als er bijvoorbeeld cumulatie is? Ik vraag dit omdat gisteren in een artikel van het Agrarisch Dagblad het tegendeel zou kunnen worden gelezen.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter! Ik ben niet verantwoordelijk voor de pennenvruchten van derden. Ik heb een soortgelijk interview wel gehad met De Boerderij. Ik denk dat mevrouw Knoet het verkeerd leest of dat het verkeerd is gesteld. Ik heb het artikel zelf nog niet gelezen. De bedoeling is nog steeds datgene wat we hier met elkaar hebben afgesproken in de Staten en men mag mij er ook aan houden. Als er staat dat het ene niet geldt en het andere wel moet ik er nogmaals op wijzen dat ik met plaatjes steeds heb laten zien dat men ontwikkelingsruimte moet verdienen maar dat die niet onbegrensd is. Dat is het adagium voor ons werken. Die Brabantse zorgvuldigheidsscore zal uiteindelijk moeten leiden tot een complex systeem dat steeds in ontwikkeling is. Het is geen statisch document, het zal steeds moeten worden aangepast op basis van de discussies in de Staten. Dit betekent, dit richting D66, dat de landbouwdossiers niet een incident zijn maar structureel een onderwerp zijn van de Brabantse discussie. In de dynamiek van de samenleving en in de dynamiek van de wetenschap betekent dit dat wij voortdurend met elkaar dat proces moeten bekijken en dat wij moeten sturen, de ene keer richting de ene mogelijkheid en een andere keer richting de andere mogelijkheid. Het is juist het pakket dat wij in Brabant willen samenstellen. In augustus gaan we met elkaar de discussie aan over de eerste proeve, zoals de heer Van Vught het noemde, die wij aan het ontwikkelen zijn. Daar zit de crux van het verhaal. Daar zitten de

dieren aantallen ongetwijfeld in verpakt. Ik heb al vaker voor deze microfoon mogen vertellen dat dieren aantallen niet de start van het proces zijn. Met een getallenfetisjisme zouden we schijnzekerheden ontwikkelen. Het gaat juist om de duurzaamheid, vanuit dier, ondernemer en samenleving en natuur. Het is juist in die driehoek die bekend is vanuit Tilburg.

De **voorzitter**: We behandelen nu de Voorjaarsnota. Eind augustus komt dit alles uitgebreid aan bod met alle onderliggende documenten. Gelet op de volle agenda van vandaag vraag ik u zich tot die zaken te beperken die rechtstreeks de Voorjaarsnota raken. Er kunnen wat algemene opmerkingen over worden gemaakt maar een echt diepgaand debat over dit dossier zou ik toch liever eind augustus willen hebben.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter! Dat begrijp ik maar ik had schriftelijke vragen voorbereid en misschien kunnen die met een vraag nu achterwege blijven. Ik wil namelijk gewoon goed kunnen begrijpen dat gezien de gedachte die uit het artikel zou kunnen worden gelezen, bij de maatlat ook aan de orde zou kunnen zijn dat in bepaalde gebieden van Brabant tijdelijk of langer geen uitbreidingsmogelijkheid bestaat. Ik heb het niet over sturen op dieren aantallen maar gewoon over milieu-overwegingen...

De **voorzitter**: Het punt is duidelijk.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Het antwoord is ja, in overleg met de gemeenten.

De **voorzitter**: Ik stel voor dit debat...

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik heb mijn beperkte spreektijd gisteren gebruikt om dit onderwerp aan te kaarten en daarom vind ik dat ik er nog wel een vraag over mag stellen. De minister zei dat de behartiging van volksgezondheid voor een deel bij de gemeentes terecht kan komen en dat een sturingsmogelijkheid zou zijn sturen op de veehouderij. Dat zou dan eventueel de dieren....

De **voorzitter**: Met alle respect, mijnheer Van der Wel, nu gaat u echt in op de techniek en de details van dat dossier. Ik wil u echt vragen u zeer te beperken, dit in de belangen van de orde van de vergadering.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde gaat de komende zomer met zijn ambtenaren aan de gang en ik vind toch dat ik er een antwoord op moet krijgen.

De **voorzitter**: Een enkel signaal maar niet hele betogen per interruptie.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De minister zegt dat de volksgezondheid voor een deel bij de provincie en de gemeentes terecht komt. Op termijn zouden dierenrechten kunnen verdwijnen. Ik wil weten wat de gedeputeerde daarvan vindt want wij hebben de opdracht meegegeven de dierenrechtensystemen in stand te houden.

De **voorzitter**: Uw punt is helder.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter! Ik heb ook in interviews gezegd dat ik met belangstelling uitzie naar wat de staatssecretaris en de minister van Volksgezondheid op dit moment laten ontwikkelen. Zij hebben die opdracht gegeven. Ik en onze medewerkers zijn voortdurend in gesprek met beide ministeries. Wij hebben voldoende duidelijk gemaakt hoe wij erover denken. Ik heb ook meermalen duidelijk gemaakt hoe wij denken over dierrechten richting 2015.

De heer Van der Wel en mevrouw Geeraedts spraken over volksgezondheid. Ook hier hebben de staatssecretaris en de minister opdracht gegeven om het rapport van de Volksgezondheidsraad nader uit te werken en wetenschappelijk te onderbouwen. Het moet uiteindelijk juridisch geborgd kunnen worden. Gezondheid staat in Brabant zeer nadrukkelijk op de agenda. Wij blijven daar voortdurend mee bezig. Enkele gemeenten hebben intussen de GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) opdracht gegeven om nader onderzoek te doen in hun gemeente. Wij zullen kijken hoe wij die kunnen betrekken bij ons provinciale beleid. Geur en fijnstof zijn twee parameters die ook de volksgezondheid beïnvloeden. Geur en fijnstof zijn intussen al zover uitontwikkeld in de jurisprudentie dat dit houdbaar gemaakt kan worden bij de Raad van State. Op die manier moet het zijn plaats krijgen in de maatlat. Volksgezondheid is een groot goed voor Brabant.

De **voorzitter**: Mag ik de gedeputeerde verzoeken tot een afronding te komen?

De heer **De Boer** (GS;VVD): Voorzitter! Ik kom nu bij de moties die ik in samenhang wil bespreken. Ik begin met motie M14 van de OSN over de Koepelgevangenis in Breda en de gevangenis in Tilburg. In de motie wordt het college gevraagd om zijn invloed aan te wenden bij staatssecretaris Teeven om sluiting te voorkomen. Wij zijn op dit moment al met verschillende ministeries in gesprek over rijksgebouwen. Daaronder vallen defensiegebouwen, kantoorgebouwen van het Rijk en ook het soort instellingen waarop de heer Kap doelt. De motie zal een extra stimulans kunnen geven aan onze gesprekken met het Rijk. Derhalve hebben wij geen bezwaar tegen deze motie.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik vind het een sympathiek idee om die sluitingen aan te kaarten. Brabant is een grensprovincie. De gevangenis in Tilburg wordt momenteel gebruikt voor de opvang van Belgische gevangenen. Misschien is het interessant om ook dat aspect naar voren te brengen. De Koepelgevangenis in Breda zou voor Belgische gevangenen kunnen worden gebruikt. Gisteren was nog op de Vlaamse tv dat de Belgische gevangenis overvol zijn. De burgemeester van de Belgische plaats Vorst zegt dat de situatie in de gevangenis aldaar onhoudbaar is. Het kan misschien heel nuttig zijn om samen met de Belgische overheid te spreken over Nederlandse gevangenis die op de nominatie staan om te worden gesloten.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Wij kunnen het onderwerp zo breed maken als wij willen. Ik denk dat de motie van de heer Kap voldoende is om daarover met de ministeries in gesprek te gaan. Ook ik heb gisteravond de burgemeester van Vorst zien en horen spreken.

Motie M15 over de wasstraat vraagt het college te bezien hoe wij met leegstaande kantoren zouden kunnen omgaan. Dit sluit mooi aan bij leegstaande gebouwen in algemene zin. De motie komt heel sympathiek over, maar ik heb er twee vragen bij. Als

het geld gaat kosten, is dat geld op dit moment niet voorhanden. Mevrouw Klitsie zei er gisteren iets over. Ik wil graag dat zij dat bevestigt. Mijn salaris zet ik automatisch in, want ik steek energie in het gesprek.

De tweede vraag betreft het volgende. In de motie staat dat leegstand van kantoren voorkomen moet worden. Volgens mij heeft dit te maken met marktwerking en daar gaat een overheid niet over. In de motie staat ook dat wij moeten zorgen voor een goede ruimtelijke ordening en daarover gaat de provincie wel samen met de gemeenten. Als je die twee zaken bij elkaar veegt, liggen publiek en privaat naast elkaar en dat strijdt. Als wij die twee zaken apart houden en wij ons ding doen en de overheden met de marktpartijen in gesprek gaan, vind ik het idee van de wasstraat sympathiek. Morgen is er een groot congres in Breda onder de naam Solids. Een groot architectenbureau kijkt op dit moment hoe je daar iets kunt doen bijvoorbeeld met vrijstelling van bestemmingsplannen. Wij hebben al het watertorenberaad. Daarin zitten mensen met kennis en kunde die vastgelopen projecten proberen los te trekken door onorthodox te denken.

De **voorzitter**: Mijnheer De Boer, ik waardeer uw grote exposé over dit onderwerp, maar ik wil u vragen vaart te maken met de advisering over de moties en desnoods toe te zeggen dat informatie die relevant is, nog schriftelijk wordt nagestuurd. Anders gaat het echt te lang duren.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Met inachtneming van de door mij gemaakte opmerkingen heeft het college geen bezwaar tegen motie M15.

Motie M23 van de OSN heeft betrekking op de maatlat. In deze motie wordt gesproken over subsidies. Ik zou tegen de heer Kap willen zeggen: pas op, want wij hebben een algemene subsidieverordening en zijn verzoek betekent dat je van een redelijk inflexibel systeem gaat naar een flexibel systeem. Als ons gevraagd zou worden om de communicatie te intensiveren, is ons antwoord "ja". Dit is tevens een antwoord op een vraag die gisteren door de PVV is gesteld. Het bedrag van €300.000 voor communicatie is voor ons uitermate belangrijk om in ieder geval de participatie van de samenleving optimaal te bedienen. Overheden hebben altijd de plicht om goed te communiceren naar ondernemers om hen in staat te stellen om goed te produceren en de samenleving goed te kunnen informeren. Als het dus om communicatie gaat, is het antwoord "ja". Als er subsidie moet komen, is dat heel lastig.

De heer **Kap** (OSN): Voorzitter! Ik vind het een prima idee om het breder te trekken. Ik probeer echter juist boven-provinciale zaken aan te kaarten op Europees en op rijksniveau. Die worden nu eenmaal subsidies genoemd. Ik heb dat letterlijk overgenomen. Het gaat erom de financiële drempels zo laag mogelijk te houden om de maatlat zo veel mogelijk te kunnen inzetten.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Het moet nooit strijdig zijn met rijksbeleid, zeker niet nu het Rijk met ons meedenkt. Als het kan in de vorm van een bijsluiters is het ook gedekt.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Wat is het advies over deze motie.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Als de heer Kap en ik elkaar goed begrijpen en als het kan in de vorm van een bijsluiting om ervoor te zorgen dat het Rijk en de provincie goed met elkaar kunnen samenwerken, heeft het college geen bezwaar tegen deze motie.

Motie M11 van de fractie van de PVV wordt door het college ontraden. In het AO (algemeen overleg) van donderdag jongstleden is duidelijk aangegeven hoe de Nederlandse parlementariërs in dit proces zitten. Ook de heer Leegte heeft daar zijn meerdere moeten erkennen. Windmolens kunnen voor een prachtig verdienmodel zorgen. Zij kunnen langs de A58 staan en zo de heer Van Heugten helpen met zijn consortium.

De heer **Van den Berg** (PVV): Het renderen van die windmolens is alleen mogelijk door de SDE-subsidies (Stimulering Duurzame Energieproductie) die ervoor verstrekt worden. Voor de rest kosten die windmolens klauwen met geld. Het is dus rondpompen van geld en dat is doodzonde. Het helpt het klimaat helemaal niets.

De heer **De Boer** (GS;VVD): Tijdens de hoorzitting in de Tweede Kamer heb ik de Kamerleden namens de twaalf provincies geïnformeerd dat wij heel kritisch kijken naar het systeem van SDE-subsidies omdat dit weleens contraproductief zou kunnen werken. Later komt dat punt ongetwijfeld nog terug.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij een verstandige constatering. Ik wil dan gedeputeerde Pauli vragen om kort en krachtig bij te dragen aan de beantwoording om ervoor te zorgen dat zijn collega's nog een kans krijgen binnen de aan het college toegekende spreektijd.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Dat zal ik doen. Ik wil mijn collega Van Heugten danken voor de woorden die hij heeft gesproken over de economie. Hij heeft toegezegd dat wij voor de begrotingsbehandeling met aanvullende maatregelen komen die gericht zijn op het verbeteren van de werkgelegenheid op de korte termijn door verbinding te zoeken met andere sectoren.

Er is terecht veel gesproken over de economie. Wij kunnen natuurlijk wel trots zijn over alle plannen voor de lange termijn, maar de realiteit is dat op dit moment 100.000 Brabanders werk zoeken. Waar het maar enigszins kan, moeten wij een antwoord vinden op de vraag hoe wij hen kunnen helpen. De Staten hebben in de vorige coalitieperiode de eerste tranche ter beschikking gesteld. Gelukkig worden daaraan steeds meer economische componenten verbonden. Ik werk bijvoorbeeld naadloos samen met mijn collega Van Haaften op het gebied van het verbinden van sport en cultuur met de economie. Datzelfde geldt voor de erfgoedcomplexen. Mevrouw Geeraedts wees terecht op Limburg, maar daar gaat het geld naar de financiering van vastgoed. Dat doen wij ook met ons vastgoedbedrijf. Ik verwijs naar het Pivot-park in Oss.

Op de korte termijn moeten wij bij het arbeidsmarktbeleid vooral alle zeilen bijzetten. De langetermijnvooruitzichten voor de economie zijn goed. Het is natuurlijk prachtig nieuws dat 22 Brabantse MKB-bedrijven in de innovatietop 100 van dit jaar staan. Wij hebben de basis op orde. Er komen mooie plannen aan rondom Cuijk en Boxmeer. Met collega De Boer ben ik onder het mom "beter voorkomen dan genezen" driftig bezig op het gebied van de detailhandel. Er komen echter altijd dingen voorbij waarop je helaas geen antwoord hebt. Er is o.a. op gewezen dat een stukje van ASML naar Amsterdam gaat. Dat heeft overigens te maken met het feit dat daar specifieke kennis zit op een

deelterrein. Het gaat over meerdere hoogleraren. Bovendien komt ASML 1400 bètawetenschappers tekort en heeft er dus belang bij om met meer universiteiten strategisch samen te werken. Uiteindelijk is er 2% van het research and development budget van ASML mee gemoeid en landt 98% nog steeds in Brainport. Ik denk dat het succes van Brainport niet zo snel te transformeren is. Wij hebben helaas niet de mogelijkheid om heel grote bedragen, in dit geval 5 miljoen euro, ter beschikking te stellen zonder voorwaarden vooraf of achteraf.

Ik ben blij met de opmerking van mevrouw Lestrade over Holst. Holst is toch het paradepaardje binnen Brainport en is erin geslaagd om meer dan twintig nieuwe internationale bedrijven aan te trekken. Die gaan op Brainport zitten omdat Holst er zit. Tegen de heer Smeulders van de fractie van GroenLinks zeg ik dat de financiering iets anders in elkaar zit. Ik heb dit twee jaar geleden al met de commissie gedeeld. Holst dreigde om te vallen omdat de rijksfinanciering wegviel. Daarmee was een bedrag van 40 miljoen euro gemoeid voor een periode van slechts vier jaar. Van die 40 miljoen kwam 20 miljoen euro van het Rijk, dat was de deal; 10 miljoen komt van de regio die daarmee een andere prioriteit geeft aan de subsidietoekenning die men al eerder van het Rijk had gekregen; 10 miljoen komt van de provincie. Ruim 3 miljoen komt in de vorm van vouchers. Dat betekent dat MKB-bedrijven in heel Brabant daarvan kunnen profiteren. Uit ons economisch programma komt 6 miljoen en er is nog een gat van een half miljoen. Het is niet zo dat de regio er bekaaid vanaf komt. Het is mooi in evenwicht.

Ik hoop dat u hedenochtend de voorpagina van het Brabants Dagblad hebt kunnen lezen. Prachtig nieuws: minister Asscher stelt namens het kabinet 400 miljoen euro ter beschikking voor de jaren 2014 en 2015 voor arbeidsmarktbeleid. Ik spreek hem maandagavond. Dan is hij op verzoek van de BZW (Brabant Zeeuwse Werkgeversvereniging) hier om te praten met de top 50 Brabantse bedrijven. U weet dat onze inzet onverminderd is om van Brabant de pilotregio te maken op het gebied van arbeidsmarktvernieuwing. Op korte termijn is het echt alle hens aan dek.

Wat gaan wij doen met de 5,1 miljoen euro? Het vraagt wat verfijning, want de actualiteit kan effecten hebben op onze plannen. Mevrouw Kerkhof zegt terecht dat zij wat moeite heeft met het woord voucher. Het is misschien verkeerd gekozen, maar het betekent dat wij ons geld als cofinanciering bikkelhard willen inzetten voor banen. Pas als wij de zekerheid hebben dat het een baan is of een verlengde stageperiode stellen wij cofinanciering ter beschikking. Dat geldt allereerst voor de schoolverlaters. Het schooljaar zit er bijna op en de jonge mensen worden straks werkloos. Wij zetten zwaar in op techniek en bouw, ouderen, 45-plussers, zzp'ers en mensen met een beperkte toelating tot de arbeidsmarkt. De uitwerking vraagt op zeer korte termijn nog wat extra onderhandelen met de SER (Sociaal Economische Raad) en met het MBO (Middelbaar Beroepsonderwijs). Dat zullen wij ook zeker doen. Wij kijken vooral hoe wij slim kunnen co-financieren met het Rijk. Hoe meer wij de krachten bundelen, hoe beter het is. Ik zal de Staten daarover uiteraard goed blijven informeren.

Een aantal Statenleden heeft opmerkingen gemaakt over Veerkrachtig Bestuur. Het eindrapport is gepresenteerd. Gemeenten zijn aan zet, maar de provincie heeft de taak om de zaak warm te houden en te blijven sturen want de urgentie is hoog. Dat is maatwerk, want er is geen blauwdruk voor een bestuurlijke organisatie. De inhoud moet leidend zijn, de vorm moet volgen. Wij willen met innovatieve oplossingen komen. GS willen nog voor het zomerreces met een eerste reactie komen; 4 september vindt de laatste dialoogconferentie plaats voor de regio Zuidoost. Direct daarna komen wij met

een tweede reactie. Die zal duidelijk zijn. Tegelijkertijd moeten de Staten er rekening mee houden dat dit soort processen de komende jaren nog regelmatig een standpunt vergt zowel van GS als van de Staten. Wij zullen daarom regelmatig met een soort circulaire komen. Die zal wat consistentier van inhoud zijn dan de circulaires die wij afgelopen jaar over dit onderwerp hebben gekregen van de minister van Binnenlandse Zaken.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voorzitter! Ik wil even terugkomen op het arbeidsmarktbeleid. Mevrouw Geeraedts heeft tijdens haar inbreng gesuggereerd dat er wellicht een Brabantse cao moet komen, een moderne cao die op Brabantse leest geschoeid is. Hoe ziet de gedeputeerde dit?

De heer **Pauli** (GS;VVD): De heer Van Gruijthuijsen weet dat het idee voor een regio-cao al zit in onze plannen voor een pilotregio in Brabant. Die plannen zijn inmiddels gedeeld met de bonden en met het ministerie. De materie is lastig omdat die thuishoort aan de onderhandelingsstafel van werkgevers en werknemers. De overheid heeft hierin nagenoeg geen rol. Nadat de SER-partners het eens zijn, informeren zij de minister. Als het geen financiële consequenties heeft en goed past in het langetermijnbeleid zegt de minister "ja". De provincie heeft hier een kleine rol. Wij vinden het echter wel enorm belangrijk. Keer op keer zullen wij erop blijven wijzen tijdens onze werkbezoeken en in onze gesprekken met de directieuren-generaal (DG's). Het kan immers een prachtig middel zijn. In Brabant is een industrieterrein waar twee technische bedrijven naast elkaar zitten, ieder met een eigen cao. Het ene bedrijf heeft personeel over omdat het nog in de oude economie zit, het andere bedrijf heeft personeel tekort omdat het al in de nieuwe economie zit. Een regio-cao moet ervoor zorgen dat mensen veel gemakkelijker van werk naar werk geholpen kunnen worden. Dat is het uitgangspunt in onze pilotaanpak. Wij hebben echt de steun nodig van de vakbonden maar ook van de landelijke ondernemers om dat voor elkaar te krijgen.

De **voorzitter**: Het punt lijkt mij duidelijk. De gedeputeerde vervolgt zijn betoog. Ik verzoek hem enige vaart te maken.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Dat zal ik doen, voorzitter. Aan de oproep om met uw Staten vooral te praten over de toekomst van Brabant en van de lokale democratie en welke rol de provincie daarbij heeft, geven wij gehoor. Dat gaan wij organiseren.

Ook de boodschap van mevrouw Geeraedts dat wij geen financiële bijdragen moeten geven aan herindelingen en geen aandacht moeten hebben voor extra bestuurslagen ondersteunen wij van harte.

Tegen mevrouw Lestrade zeg ik dat het ook het college pijn doet dat de Agenda van Brabant zo slecht bekend is. Het slechte nieuws is dat wij daaraan snel moeten gaan werken en dat zullen wij doen. Het goede nieuws is dat het vooral de gemeenteraden zijn die niet goed bekend zijn met de Agenda van Brabant, bij de colleges van burgemeester en wethouders ligt het gelukkig iets anders. Wij gaan ermee aan de slag. De dialoogconferenties kunnen daar een heel mooi middel voor zijn. Wij moeten uiteraard ook samenwerking gaan organiseren.

De heer **Leenders** (PvdA): Ik heb gewacht of de heer Pauli ook in zou gaan op mijn vragen. Ik heb gisteren verteld wat er op dit moment gebeurt rondom de drie

decentralisaties in het sociale domein. Ik heb ook gevraagd naar het urgentiebesef bij gemeenten die op dit moment bezig zijn met het zich op alle mogelijke manieren daarop voorbereiden. Kan de gedeputeerde aangeven wat de provincie wellicht kan doen ter ondersteuning van de gemeenten specifiek op dit punt?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Het komt op alle bijeenkomsten aan de orde. Ik heb van de week nog gesproken voor 150 vertegenwoordigers van de Vereniging Brabantse Gemeenten. Ik heb daar verteld dat zij er rekening mee moeten houden dat alleen al vanwege de decentralisaties de begrotingscijfers zullen verdubbelen. Het is een groot punt van zorg. Wij zullen ons werk op een andere manier moeten gaan organiseren. De functie van de relatiemanagers zal heel belangrijk worden. Zij moeten echt heel goed contact hebben met de gemeenten opdat wij snel kunnen zwaluwstaarten tussen gemeenten en provincies. Verder moeten onze functies op gebied van toezicht en handhaving explicieter ingevuld worden. Dat betekent ook een dilemma van enerzijds de handhavende en de toezichthoudende taak en anderzijds de adviserende taak. Wij denken al na over een inventieve manier om handgrepen te vinden om uiteindelijk de gemeenten te kunnen faciliteren.

De heer **Leenders** (PvdA): Ik kom daarop nog even terug in mijn tweede termijn.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Mevrouw Kerkhof sprak over overbodige regelgeving. Dat punt heeft nog steeds forse aandacht. Als het goed is, hebben de Staten recent een notitie ontvangen over hoe wij ervoor staan. Als enige provincie in Nederland zijn wij actief met een Brabantloket waar ondernemers 7 dagen per week 24 uur per dag terecht kunnen. Wij constateren wel dat het nog niet perfect werkt. Bij een vertraging moet het voor de aanvrager duidelijk zijn waardoor dat komt. Vervolgens kunnen wij dan ingrijpen. Meestal betreft dat een gemeente die ook een rol heeft bij de vergunningverlening en soms komt het door de provincie. Wij zullen echt alle zeilen bijzetten om dit goed te regelen. Wij proberen de bureaucratie ook te verminderen door de nieuwe organisatievorm die per 1 juli van kracht wordt. Daarop wordt de mandaatregeling in onze organisatie behoorlijk aangepast.

De heer Smeulders vraagt om aanpassing van de code Sturings- en samenwerkingsrelaties. Dat is niet zo gemakkelijk want dat betekent dat wij niets kunnen doen met Attero, niets met Enexis, dat binnen het Innovatiefonds eigenlijk geen enkele participatie mogelijk is want je hebt altijd wel een vergunningverlenende of een onderhandelende taak. Het gaat er naar mijn idee vooral om dat de rollen goed gescheiden worden zodat er geen sprake van conflicteren. Het college is bereid om daarover een korte notitie te laten verschijnen die wij dan in de commissie kunnen bespreken. Het is geen onderwerp dat zo geregeld moet worden als de heer Smeulders, want dan kom je er niet meer uit. Dat zal duidelijk worden uit de notitie.

Er zijn nog twee verzoeken gedaan aan de commissaris omdat hij dit terrein in zijn portefeuille heeft. Ik neem die even mee. Dat betreft allereerst de continuering van de Taskforce B5 inzake de georganiseerde criminaliteit. Als iets zijn succes bewezen heeft, is het deze Taskforce. Die mogen wij dus niet loslaten. Wij ondersteunen dan ook van harte de oproep van de Staten om daarmee door te gaan. Wij gaan daarmee aan de slag.

Met motie M25 wordt het college gevraagd de mogelijkheid te onderzoeken om Brabant tot een fairtrade provincie te maken. Dat doen wij en wij komen met die resultaten bij de Staten terug. Afhankelijk van die resultaten kunnen wij besluiten wat wij gaan doen.

Enkele leden hebben gevraagd of de eenmalige budgetverhoging voor kennis en onderzoek wel strikt noodzakelijk is. Het college is van mening dat dit terdege nodig is. Er is een behoorlijke ambitie maar wij moeten ook nog wat efficiëncyslagen maken. De afstemming moet beter. Sommige kennis- en onderzoeksinstituten kunnen een meer ondernemende rol gaan vervullen. Daar horen eenmalige transactie- en frictiekosten bij. De Staten kunnen ervan uitgaan dat als wij kosten kunnen besparen, wij dat absoluut zullen doen.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Nu had ik al zo weinig gevraagd en nu krijg ik geen antwoord. Dat vind ik jammer, want ik was toch wel benieuwd naar de mening van het college over de legalisatie van softdrugs. Alle burgemeesters hebben daar een mening over.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Dat is een lastige want dat hoort tot de portefeuille van de commissaris. Bovendien is het een onderwerp waarover je in het college wat politiek kunt wisselen. Één ding is zeker: wij moeten wij de wet uitvoeren, het is onze taak om de criminaliteit en de overlast te beperken. Daarin vinden wij elkaar heel duidelijk. Een debat over legalisatie van softdrugs moet volgens mij in commissieverband gebeuren. Ik denk dat de commissaris namens het college daarover graag met u in debat gaat.

De heer **Heijmans** (SP): Ik realiseer mij dat het een rotvraag is en dat het moeilijk is om daar nu los uit de pols een antwoord op te geven. Misschien zou het goed zijn als dit college met name met de burgemeesters van de grote Brabantse steden hierover overleg voert om te kijken of er gezamenlijk kan worden opgetrokken. Wij kunnen wel taskforce na taskforce blijven instellen. Ik denk dat heel veel mensen inmiddels wel inzien dat de beroemde "war on drugs" uiteindelijk niet leidt tot wat wij allemaal willen bereiken. Is het college bereid om hierover overleg te voeren met de burgemeesters van de vijf grote steden en misschien is dat te beperkt want ook de zesde, de zevende en de achtste stad van Brabant hebben ermee te maken?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik denk dat de portefeuillehouder daar zeker toe bereid is. Ik weet vanuit mijn hoedanigheid als voorzitter van de stuurgroep Brabant dat het elke maand op de agenda staat voor het overleg van de commissaris met de burgemeesters. Er is ook regelmatig overleg met de minister. Het uitgangspunt moet zijn de criminaliteit te beheersen en overlast te voorkomen.

Tussendoor heb ik inmiddels aangegeven dat het college geen bezwaar heeft tegen motie M5, motie M6, motie M13 en motie M25 met de argumenten die ik heb gegeven.

De **voorzitter**: Dan rest nog een kleine interventie van twee andere leden van het college. Allereerst is het woord aan gedeputeerde Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! Omwille van de tijd beperk ik mij tot de amendementen en de moties. Ik begin met amendement A6 ingediend door de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA, de SP, de PvdD en de OSN. Met dit amendement wordt

niet om extra geld gevraagd maar om geld naar voren te halen voor verankering van natuur in de samenleving. Het college heeft daartegen in principe geen bezwaar. Ik wijs erop dat dit beleid eigenlijk pas volgend jaar zou worden ingezet en natuurlijk kunnen wij dit beleid en de uitvoering ervan een stukje naar voren halen, maar het valt nog te bezien of wij dat geld helemaal zinvol weggezet krijgen.

Het amendement A7 daarentegen moeten wij ontraden. Er is geen sprake van bezuinigen zoals in het amendement lijkt te worden gesuggereerd. Wij hebben en krijgen nog steeds meer methodes om te handhaven. Handhaven wordt ook efficiënter met de Omgevingsdiensten en wordt extra opgepakt door projecten zoals Samen sterk in het buitengebied.

Tegen het gewijzigde amendement A8a met de nieuwe formulering heeft het college geen bezwaar. Hier geldt eenzelfde winstwaarschuwing. Die verhoogde leges geldt natuurlijk niet voor de stapel vergunningaanvragen die er nu al ligt. Dat is een beetje de bottleneck. Het geldt alleen voor de nieuwe vergunningen en het is moeilijk te zeggen hoeveel nieuwe vergunningen er dit jaar binnen zullen komen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Wij hebben gekeken wat er in 2012 is gebeurd en wat er tot nu toe is gebeurd. Wij schatten in dat er zo'n €180.000 per maand wordt uitgegeven. Dat moeten wij erbij leggen. Dat zou betekenen dat wij de rest van het jaar sowieso 2 miljoen euro extra zouden moeten betalen. Er staat 5,5 miljoen euro op de begroting. Als je die bedragen optelt, is het ruim 7,5 miljoen euro. Ik vind het zeker de moeite waard om dat besluit nu te nemen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Wij hebben er ook geen bezwaar tegen. In het verlengde hiervan hebben verschillende fracties gesproken over de bestuurlijke strafbeschikking.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Het is mij nog niet helemaal duidelijk. Is dat bedrag van €3206 kostendekkend?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat is het bedrag dat voordat de Staten de tarieftabellen hebben gewijzigd, voor deze vergunningen was vermeld. De veronderstelling daarbij was zeker dat het een kostendekkend bedrag was.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Dat betekent dus dat dat bedrag van vijf komma zoveel miljoen aanzienlijk wordt verlaagd.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Absoluut niet. Vandaar de winstwaarschuwing dat dit bedrag juist nodig is voor het wegwerken van de achterstand. De achterstand bestaat uit een stapel vergunningaanvragen die al is ingediend onder het oude regime van €156.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ondertussen blijven natuurlijk wel aanvragen binnenkomen. Het is natuurlijk een aanzienlijke verlaging.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): In het verlengde is door verschillende sprekers de bestuurlijke strafbeschikking genoemd als mogelijke inkomstenbron voor de provincie. Dan moet ik ze opnieuw teleurstellen want ook de bestuurlijke strafbeschikking wordt

door het Centraal Justitieel Incassobureau geïnd en komt in de zakken van het Rijk. Op zich is het goed het instrument te hebben omdat we het sneller kunnen inzetten dan dwangsommen maar de provincie wordt er niet rijker van.

Goed nieuws is er ook. In het algemeen overleg gisteravond in de Tweede Kamer over het rapport over Odfjell heeft staatssecretaris Mansveld toegezegd te laten onderzoeken of het mogelijk is bedrijven mee te laten betalen aan controles. Tot nog toe kunnen we alleen het vergunningentraject kostendekkend maken en komt het geld voor controles uit onze algemene middelen. Al met al hebben we tegen amendement A8a in deze vorm geen bezwaar.

Wel een bezwaar hebben we tegen motie M20, waarin wordt gesuggereerd dat de realisatie van de EHS financieel onder druk staat. Volgens mij is daar geen sprake van. Er is juist een nieuw beleid ingesteld waarmee we financieel heel aardig rondkomen. Wij ontraden deze motie.

Dat geldt ook voor motie M21. Het vaststellen van beheersplannen voor Natura 2000 gebieden heeft niet alleen betrekking op vergunningverlening. Er staat in hoe het beheer van zo'n gebied zal plaatsvinden. Als we dat in de toekomst wijzigen zullen we dat moeten compenseren. Het valt allemaal niet zo mee. Het is een veel bredere beslissing dan alleen maar over een vergunningverlening. We hebben de natuurbeheersplannen zo goed als klaar liggen in de kast, althans die plannen waar wij als provincie verantwoordelijk voor zijn, met uitzondering van de paragraaf over de programmatische aanpak stikstof. Totdat er duidelijkheid over is wat het beleid gaat inhouden en of het Rijk het gaat financieren, kunnen wij geen plannen vaststellen, is het althans niet wenselijk dat te doen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Voor een flink aantal gebieden in Brabant worden vooralsnog die beheersplannen niet vastgesteld. De PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) laat al een paar jaar op zich wachten en ondertussen zijn er geen plannen om goed te beheren. Dat vinden wij erg zorgelijk. Wij dringen er daarom met klem op aan om onafhankelijk van die paragraaf over de PAS dat toch te doen want ik begrijp niet goed hoe de PAS invloed kan hebben op het beheren van de natuurgebieden.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het is niet zo dat omdat de natuurbeheersplannen voor de Natura 2000 gebieden niet zijn vastgesteld, die gebieden niet worden beheerd. Ik weet niet waar de heer Van der Wel dat vandaan heeft maar het zijn gebieden die al heel lang natuur zijn en al heel lang beheerd worden. Met natuurbeheersplannen beloven wij als het ware aan Europa dat wij het beheer organiseren om verdere achteruitgang te voorkomen. Op dat moment binden wij ons aan dat beheersplan en zullen we moeten compenseren op het moment dat wij daarvan afwijken. Die afwijking kan komen door bijvoorbeeld invoering van de PAS die ons noodzaakt het net even anders te doen. We gaan gewoon door met het beheren van de natuurgebieden maar we gaan alleen geen handtekening zetten onder een plan waarover nog zoveel onzekerheid is.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik vind het een beetje het paard achter de wagen spannen. Je weet op een gegeven moment wat je wilt beheren. Als er ammoniak wordt uitgestoten heeft dat invloed op de natuurgebieden en op de vergunningverlening. We hebben de discussie eerder gevoerd.

De **voorzitter**: Precies, het wordt een herhaling van zetten.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Het is oneigenlijk gebruik van een wet.

De **voorzitter**: Het is duidelijk. U zegt zelf al dat u het punt meermalen heeft gemaakt.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik mis nog een antwoord op mijn vraag over de vergunningverlening. Feit is dat de vergunningverlening hier uitermate traag verloopt. Wij krijgen er veel klachten over ondanks het mooie loket dat ervoor is. Wat merken wij nu van dat onderzoek van Eijlander en Mans? Wat gebeurt er hier in huis om daar wat aan te doen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De commissie ER heeft vorige week een notitie ontvangen over de stand van zaken met versnelling van de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet. Als de Staten dat willen kan ik een overzicht verstrekken van het aantal vergunningen dat wij verlenen binnen de gestelde termijnen, in hoeveel gevallen het erover heen gaat en hoe lang dat duurt. Men zal dan zien dat wij in de top vijf van de provincie behoren als het gaat om de snelheid van vergunningverlening.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Ik zou dat overzicht dan graag zien. Als wij tot die top vijf behoren leven we toch in een heel zorgelijke situatie. Als die top vijf betekent dat het snel gaat terwijl wij in de praktijk zien hoe lang het duurt, dan is er toch iets goed mis.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Wat er mis is is dat u een fractie van de praktijk ziet. U zult best meldingen krijgen maar niet van de tienduizenden vergunningen die wij hier jaarlijks verlenen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we die discussie op het moment dat het overzicht er is in de commissie nog een kans geven.

Mevrouw **Van Haften-Harkema** (GS;CDA): Voorzitter! Wij investeren in de Brabantse samenleving op allerlei manieren en met talloze partners. Toch zijn er door verschillende fracties zorgen geuit, heel herkenbare zorgen. Het gaat om ongerustheid die heerst bij heel veel mensen in Brabant en ook in heel Nederland. Weliswaar is het niet onze taak en hebben we geen bevoegdheden op terreinen als de Wmo en decentralisaties maar we pakken wel een rol. We agenderen, informeren en we verbinden. Dat lijken woorden met weinig inhoud maar we tonen heel veel inzet en boeken ook resultaten.

Terwijl we investeren moeten we ook bezuinigen. Collega Van Heugten blikte even terug op de keuzes die in 2010 zijn gemaakt en gaf aan hoe wij op dit moment op schema zijn om de bezuinigingen volgens het toen afgesproken stramien door te voeren. In dat traject is speciale aandacht gevraagd voor Sensor. Ik houd de Staten er goed van op de hoogte. Het laatste nieuws is dat landelijk door de staatssecretaris van VWS per brief is medegedeeld dat hulp op afstand, waaronder dus de dienstverlening door Sensor, landelijk in een gezamenlijk beleidsproject wordt gegoten en dat Sensor landelijk een van de partners is om mee te spreken. Wij volgen dat nog steeds op de voet en we doen

dat in samenwerking met een aantal andere provincies die net zo bezorgd zijn als u en ik. De provincie Zuid-Holland is daar de penvoerder van. Dat traject loopt dus goed en we stemmen het goed op elkaar af.

We hebben ook te maken met gevolgen van bezuinigingen bij gemeentes. Dat zijn de keuzes die zij maken, bijvoorbeeld het sluiten van een museum of het vormgeven aan decentralisatie van jeugdzorg en taken in de Wmo. Het besef van urgentie is zonder meer aanwezig; dat zien we wekelijks, maandelijks groeien, maar er is ook een zoektocht hoe ze lokaal maatwerk moeten geven in combinatie met bovenlokale samenwerking. Dat het eigen keuzes zijn van die gemeentes en dat het gaat om lokale democratie is zonder meer een feit. Wij ondersteunen wederom met advies en het leggen van verbindingen.

Als we middelen bijleggen in ons provinciale beleid, dan zorgen we dat de opdracht erbij past bij de ontwikkelingen in de samenleving. Dus als het gaat om cultuur stellen wij ook voorwaarden aan de eigen inkomsten, bijvoorbeeld aan de toegangsprijzen voor het Brabants Museum. Als het om leefbaarheid gaat is alles gericht op de gevolgen van de vergrijzing en de demografie. Ik begrijp werkelijk niet waarom de heer Mondriaan zegt dat vergrijzing weinig terugkomt in beleid want heel ons leefbaarheidsbeleid is eraan opgehangen en dat geldt ook voor demografie in de woningbouw.

De stand van zaken van het leefbaarheidsbeleid overigens komt eind augustus in de commissie en dan kunnen we het dus doorspreken.

Waar het gaat om monumenten heeft mevrouw Kerkhof helemaal gelijk. Het voorstel waarom zij heeft gevraagd is nog niet klaar. Er wordt wel heel hard gewerkt aan de voorbereidingen en ik zeg toe dat we dit najaar met voorstellen komen waarin ook de arbeidsmarktaspecten worden meegenomen.

Motie M7 gaat over de WMO en het steunfunctiewerk. Ik ontraad deze motie en ik verwijs naar het traject nut en noodzaak steunfuncties. We hebben er afspraken over gemaakt. In het najaar zijn de uitkomsten van dat onderzoek bekend en in het voorjaar hebben we besluitvorming gepland over de toekomst van het steunfunctiewerk.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor zover ik weet gaan nut en noodzaak van het steunfunctiewerk over ingevulde steunfuncties op basis van kerntaken. Voor de steunfunctie van de Wmo is een wettelijke grondslag vastgelegd in artikel 13 van de WMO. Daaraan is echter geen nadere invulling gegeven, tenzij ik dat heb gemist.

Mevrouw **Van Haften-Harkema** (GS;CDA): Wij geven onze rol in de Wmo, die inderdaad in dat artikel is vastgelegd, vooral door de inzet van een aantal van onze steunfuncties. Ik noem onze uitvoeringsorganisaties, bijvoorbeeld de stichting Z die zich hierop richt als het gaat om ondersteuning leefbaarheid en K2 als het gaat om ondersteuning bij het jeugdbeleid van gemeentes. Wij geven het dus voor om via die uitvoeringsorganisaties en wij hebben afgesproken dat we de inzet daarvan nu onderzoeken. Hun werk gaat dus door, hun plannen en hun inzet zijn gericht op de actuele stand van zaken bij de gemeentes, maar nu aan ons vragen om bij de behandeling van de begroting een voorstel te hebben omdat anders of op een nieuwe manier in te richten klopt dus niet met de afspraken die we hebben gemaakt.

De heer **Van Hattem** (PVV): Zou dat wel kunnen aanleiding van het onderzoek?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Dat is aan de Staten. De uitkomsten van het onderzoek worden aan de Staten voorgelegd en dan staat het de leden vrij voorstellen in te dienen.

De moties M18 en M19 gaan over het museum. Ik wil graag toelichten dat het museum zeer goed toegankelijk is. Het is nu minimaal twee keer per jaar gratis toegankelijk, namelijk in het museumweekend en op de Open Monumentendag. Dit jaar was het nog een keer gratis toegankelijk, namelijk op de zaterdag van de opening toen er 7000 bezoekers kwamen. Het museum is altijd gratis toegankelijk voor jongeren tot 18 jaar en voor mensen met een museumjaarkaart. Voor studenten en voor CJP-houders is het half geld. De tendens in cultuurland en zeker in museumland is dat eigen inkomsten een voorwaarde zijn voor ondersteuning door de overheid. Ik zou het dus bijzonder vreemd vinden als wij nu als overheid zouden zeggen dat we die eigen inkomsten wel kunnen laten zitten. Bovendien is uit internationaal onderzoek duidelijk dat gratis niet leidt tot nieuwe bezoekers maar er vooral toe leidt dat bestaande bezoekers vaker komen. Ik denk dus dat het doel dat de indieners willen bereiken niet wordt bereikt met het gratis maken.

In motie M19 wordt gevraagd met het museum te bespreken hoe openingstijden en prijzen kunnen worden gewijzigd. Over de openingstijden wil ik best eens met het museum aan tafel gaan zitten maar vergeleken met andere musea zijn de openingstijden heel gebruikelijk. De prijzen wil ik niet ter discussie stellen. Die zijn zeer, zeer schappelijk en ze zijn nodig om de begroting van het Brabants Museum sluitend te maken.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Het verbaast me dat de gedeputeerde zegt dat de prijzen zeer schappelijk zijn. Ik vind €12 voor een bezoek aan een museum best een redelijk bedrag. We investeren naast eenmalig voor de verbouwing 33 miljoen euro ieder jaar 4,2 miljoen euro in de exploitatie van het museum. Nu is er nog een heel kleine drempel, in verhouding tot dat bedrag 1/10 deel, die wordt opgeleverd door de toegangskaartjes. Vindt de gedeputeerde het dan niet wenselijk dat iedereen naar dat museum toe moet kunnen gaan zonder €12 te hoeven neerleggen?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Als de toegangsprijzen worden teruggebracht tot nul, zal dat er niet toe leiden dat iedereen naar het museum komt. Daarin zit de verkeerde aanname. Het blijkt uit talloze onderzoeken. Deze discussie is nationaal en internationaal zeer uitgebreid gevoerd. Bovendien vind ik – dat is een persoonlijke kanttekening – dat iets gratis maken ook betekent dat het blijkbaar niet veel waard is. Die connotatie wordt er door veel mensen aan gegeven. Ik vind het niet goed het museum gratis te maken, alhoewel ik heel graag wil en tot zo ver was ik het met de tekst van de motie eens, dat iedereen ervan kan genieten. Ik denk dat de manier waarop het nu is ingekleed, een heel goede is en ook zeer gebruikelijk is in de museumwereld.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik wil hierop toch nog graag reageren want ik vind het echt heel erg raar. Ik zou graag in tweede termijn de onderzoeken willen zien waarnaar zij verwijst en anders zou ik zeggen: laten we gewoon eens een jaar bij wijze van proef het museum gratis maken en dan kijken of er meer mensen komen. Ik ben er van overtuigd dat dat het geval is.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Weet de heer Smeulders hoeveel je moet betalen voor een entreekaartje voor een vak bij FC Den Bosch of Feyenoord?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik ga heel vaak naar het voetballen en ik weet dat het rond €25 kost, voor FC Den Bosch misschien €15 en voor Feyenoord wellicht €30.

De **voorzitter**: Die vraag is beantwoord.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Ik wil er toch op antwoorden. Wij stoppen daar geen 4 miljoen euro per jaar in om het open te houden. Als dat toch wordt gedaan, waarom dan zo'n kleine drempel.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ook ik heb nog een vraag aan de heer Smeulders. Gratis bestaat naar mijn idee niet; het moet altijd ergens vandaan komen. We leven in een tijd waarin bijvoorbeeld de Groupon-acties op internet heel populair zijn en de mensen korting kunnen krijgen op bepaalde dagen in combinatie met andere acties. Zou het dan niet veel uitdagender zijn richting de Bossche ondernemers dat zij bijvoorbeeld in combinatie met een ticket voor het Brabants Museum iets aanbieden, bijvoorbeeld een etentje bij restaurant huppeldepup of het bezoek aan dit of dat. Aan zo'n voorstel hebben we meer en dan profiteert de lokale middenstand er nog van.

De **voorzitter**: Restaurant huppeldepup schijnt al gerenommeerd te zijn.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Dat is precies wat wij met onze tweede motie bedoelen, namelijk dat de gedeputeerde over dat soort zaken een gesprek begint. Gratis bestaat niet; wij investeren ook heel erg veel in de Brabantse natuur. Daar kan men gratis van genieten. Het is dus gewoon een politieke keus.

Mevrouw **Van Haften-Harkema** (GS;CDA): Ik wil er nog een zin aan toevoegen want ik vind het een verkeerde beeldvorming alsof wij subsidie geven aan het Brabants Museum om de boel open te houden. De belangrijkste taak van een museum is collectiebeheer en toegankelijk maken voor het publiek. Beide taken zijn evenwaardig.

Motie M22 over de overdracht van de jeugdzorg wil ik ontraden. Die is overbodig want de gemeentes zijn al verplicht transitie-arrangementen te maken waarin zij aangeven hoe zij de overdracht en hoe zij het vervolg vorm gaan geven, hoe ze frictiekosten willen voorkomen en hoe ze continuïteit van zorg willen garanderen. Dat moeten zij doen in afstemming met de huidige financiers waaronder de provincie. Daaraan wordt gewerkt en daarin werken wij goed mee maar het is een taak van de gemeentes om het te doen.

De **voorzitter**: Mij is gevraagd om een schorsing van 20 minuten ter voorbereiding van de tweede termijn. Ik had mevrouw Lestrade als eerste het woord willen geven in de tweede termijn omdat zij naar elders moet vanwege een mooie academische onderscheiding van haar zoon maar dat is nu niet mogelijk. Van harte gefeliciteerd!

De vergadering wordt van 11.20 uur tot 11.40 uur geschorst

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter! Ik zal heel kort zijn want wij zijn van mening dat het college onze vragen goed heeft beantwoord en de moties goed heeft besproken. Wat dat betreft dus alle complimenten richting het college.

Wij zijn nog niet happy met de reactie van de gedeputeerde op de vergunningverlening. Het moge zo zijn dat hier allerlei vergunningen worden verleend die naar het oordeel van de gedeputeerde best wel snel worden afgegeven, maar wij hebben er toch geen goed gevoel bij. Wij zijn dus wel blij met de toezegging van de gedeputeerde dat hij met een overzicht komt, ook van de termijnen maar wij zouden we er nog het volgende bij willen betrekken. Het is bekend dat er een regiepunt regeldruk voor betere dienstverlening is.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Gevoel is soms goed en soms kan gevoel je ook misleiden. Ik heb begrepen dat de toezegging is gedaan dat cijfers worden verstrekt over de doorlooptijd en over het aantal vergunningen. Toch spreekt mevrouw Geeraedts hier al als oordeel uit dat het allemaal te langzaam gaat en noem maar op, terwijl ze zelf tegelijkertijd zegt dat ze de gegevens en de cijfers niet heeft. Zou het niet verstandig zijn eerst even de feiten af te wachten en dan dit soort conclusies te trekken?

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Op zich is dat de normale gang van zaken ware het niet dat wij zelf ook enig onderzoek hebben verricht. Daar komen wij wel mee op het moment dat in de commissie EZB deze kwestie wordt behandeld want het staat op de agenda. Daaruit blijkt heel evident dat er echt grote problemen zijn. Ook ik wacht het onderzoek even af en dan kunnen we erover praten, maar ik wil er graag bij betrekken wat het regiepunt betere dienstverlening heeft gedaan. Daar heeft men juist gekeken of het mogelijk is kennelijk de regelgeving of tijdelijk af te schaffen of op de een of andere manier ondernemers er niet mee lastig te vallen, het te verlichten of wat dan ook. Mijn vraag aan de gedeputeerde is om als wij dat gaan bespreken, de resultaten van de commissie-Van Vught ook mee te nemen en aan ons voor te leggen zodat we dan kunnen kijken of we op de een of andere manier wat aan die regeldruk kunnen doen. Dat is mijn enige vraag.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter! Allereerst wil ik mij aansluiten bij de complimenten die mevrouw Geeraedts al heeft uitgesproken voor de beantwoording door het college want die vonden we werkelijk voortreffelijk. Heel hartelijk dank dus daarvoor. Ik heb nog een paar kleine punten en die zal ik heel kort aanstippen.

Ik heb van de heer Van Heugten en later van mevrouw Van Haaften de toezegging gekregen dat de restauratie van monumenten op de agenda komt. Ik begreep dat de notitie in het najaar verschijnt. Ik hoop dat er voldoende tijd blijft om ook eventueel in de begroting voor 2014 daarmee rekening te houden. Ik hoop dat nog even van u te mogen horen.

Ik wil heel erg graag gedeputeerde Pauli een compliment geven. Hij is heel erg goed ingegaan op het arbeidsmarktbeleid in deze crisis. Aanvankelijk had hij het in de commissie over foutjes en dat gaf ons een heel slecht gevoel, maar de wijze waarop hij er nu handen en voeten aan geeft, geeft ons heel erg veel vertrouwen. Wij wensen hem er ook heel veel succes bij want de crisis is ernstig en de nood is hoog.

Ook het feit dat hij over de toekomst van het openbaar bestuur met ons in discussie wil stellen wij zeer op prijs. Het geeft ons de mogelijkheid met elkaar daarover goed van gedachten te wisselen.

Ik heb nog een vraag over de vergunningen aan de heer Van den Hout. Ik heb gevraagd of als we die 5,3 miljoen euro voor 2014 extra beschikbaar stellen – en het CDA is bereid dat te doen – hij ons dan ook kan garanderen dat hij de achterstand inhaalt. De vraag is met andere woorden of hij een resultaatverplichting in plaats van een inspanningsverplichting wil toezeggen. Wij willen echt voor zoveel geld ook ervoor zorgen dat de achterstand volledig verdwijnt. Daar heb ik van de gedeputeerde nog geen reactie op gekregen.

Misschien kan straks de heer Kap nog iets zeggen over motie M23. Wij vinden die motie voorbarig. Het college heeft gezegd geen bezwaar ertegen te hebben maar de discussie over de problematiek gaat na de zomervakantie gevoerd worden. Wij zouden willen voorstellen de motie aan te houden want dan kunnen we er straks voor stemmen. Anders zullen we nu tegenstemmen.

De heer **Kap** (OSN): Ik weet niet waarom mevrouw Kerkhof de motie voorbarig vindt. Ik denk dat het mogelijk is haar nu al te steunen. Het enige wat ik ermee beoog is naast de maatlat ongeacht hoe die precies vorm gaat krijgen, informatie te geven als extra stap richting de mensen, de agrariërs, die straks die maatlat gaan toepassen, over welke subsidiemogelijkheden er zijn; de bijsluiter zoals de heer De Boer het noemt. Het enige doel is om de belangen die met de maatlat worden gediend – ecologie, milieu en volksgezondheid – naar voren te halen zodat ook het maatschappelijk belang wordt gediend. Ik denk dat er legitieme redenen zijn om die motie nu al te steunen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Het klinkt mij heel sympathiek in de oren. Ik zal nog even met mijn fractie overleggen.

Tot slot heb ik nog een vraag over motie M5. Wij vinden het een interessante motie, maar zij roept het college op tegelijk het voorstel uit te werken. Nu bereikte ons de afgelopen tijd het bericht dat het REWIN en de BOM zelf al zouden willen samenwerken. Mijn vraag is nu of deze motie nog wel opportuun is en of als zij opportuun is, het niet eerst moet worden onderzocht voordat een opdracht wordt gegeven. Daar hoor ik graag nog de reactie van de gedeputeerde op.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Laat ik beginnen met te constateren dat je nooit te oud bent om te leren. Dus ik ga niet beginnen met te zeggen dat ik het kort zal houden. In de eerste termijn is door sommige fracties, met name door de PvdA, nogal eens over mijn fractie gesproken. Ik wil daar toch even op reageren. Ik vind het op zich een dappere poging van de PvdA om dit college te framen. Het frame dat zij proberen hier neer te zetten is dat dit een asfaltcoalitie is. Op mijn vraag dan eens aan te geven wat deze coalitie aan extra investeringen doet in asfalt kwam als een reactie van de PvdA: 750 miljoen euro in het Wegenfonds. Ik ga even terug naar juni 2010 toen hier dit Wegenfonds werd ingesteld; ik zie de witte gezichtjes van de fractie van de PvdA hier nog. Het heette tot die tijd Mobiliteitsfonds en het werd toen een Wegenfonds. De PvdA-fractie heeft toen tegen gestemd maar zij heeft toen geen grens gesteld en niet gezegd: dit maken wij niet mee, nu haken wij af. Dat heeft de PvdA-fractie niet gedaan. Met welk recht zou zij dan nu van de SP-fractie mogen eisen de stap die zij zelf niet bereid was te zetten, wel te zetten.

De heer **Leenders** (PvdA): Ik heb inmiddels de afgelopen twee jaar gemerkt dat de heer Heijmans een enorm goed geheugen heeft. Hij heeft het even nagezocht en ook ik heb het nagezocht. Mijn vraag aan hem zou zijn geweest – maar hij heeft die eigenlijk al beantwoord – of hij nog weet hoe het toen is gegaan. Ik ga er met plezier in mijn tweede termijn even op in.

De heer **Heijmans** (SP): Voor de heer Leenders was het geen reden te breken met het college. Als de onderhandelingen anders waren gelopen zou de PvdA gewoon verder zijn gegaan met de coalitie, inclusief de 750 miljoen euro voor wegen. Nu neemt de PvdA het ons kwalijk dat wij ons bij een besluit dat in de vorige periode is genomen, neerleggen en loyaal mee uitvoeren. Dat is iets wat ik die fractie kwalijk neem en daarom noem ik het framen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Als de heer Heijmans met de SP hetzelfde overkomt als de Partij van de Arbeid in de vorige periode rondom dit thema, zou hij dan onmiddellijk de stekker uit deze coalitie trekken?

De heer **Heijmans** (SP): Als VVD en CDA vandaag voorstellen het Groenfonds af te schaffen, dan zeggen wij dag tegen de coalitie. Dat kan ik de heer Leenders beloven.

De heer **Leenders** (PvdA): Waarvan akte!

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter! Ik wil de SP-fractie echt bedanken. Ik hoor de retoriek tijdens de commissiebehandelingen en dan wordt er hier tijdens de Statenbehandeling compleet gedraaid naar het prachtige asfaltwerk dat er wordt gedaan. Dat is in ieder geval een hele stap in de goede richting. Misschien kunnen wij een heleboel tijd besparen als de SP in de commissievergadering al aangeeft dat zij toch gaat draaien, dan zijn wij in ieder geval al een stuk verder?

De heer **Heijmans** (SP): De heer Van den Berg is toch wel handig, want waar hebben wij het nu over als wij spreken over infrastructuur? Overigens twee wegen daarvan hebben wij, evenals de PvdA-fractie, altijd van harte omarmd en ondersteund: de N279 en de N69. Als wij nu spreken over infrastructuur hebben wij het over de N65. Ik daag elke fractie uit, ook de PvdA, om dan maar aan te geven dat zij vindt dat wij daar niets moeten doen. Moeten wij niets doen aan het knelpunt op de A58? Ook hier zegt de SP dat die zaak moet worden opgelost. Komomleidingen zien wij als investeren in leefbaarheid en niet als investeren in asfalt. Als de PvdA-fractie iets zoekt om ons en deze coalitie op te framen, zou ik haar willen meegeven om voor haar eigen bestwil een ander thema te zoeken.

Voorzitter! Het is vandaag de langste dag, maar mijn persoonlijke langste dag lag ergens begin jaren tachtig, mijnheer Smeulders, toen was ik suppoost in het Noord-Brabants Museum. Dat betekent dat je toezicht houdt op het publiek. Ik kan u zeggen dat een gemiddeld bezoekersaantal van twee à drie personen per dag normaal was. Als wij vijf bezoekers hadden, hadden wij een topdag. Weet u wat er begin jaren tachtig aan de hand was? Toen was het Brabants Museum helemaal gratis! Er stond een grote kist en bij binnenkomst kon je daar eventueel wat geld in stoppen, een vrije bijdrage. Wij vinden uw voorstel natuurlijk wel sympathiek, mijnheer Smeulders. Het is goed dat de hele

Brabantse samenleving, ook zij die het wat minder breed hebben, van onze cultuur kunnen genieten. Uw voorstel om het helemaal gratis te doen, gaat ons echter te ver. Het kan ook consequenties hebben die wij nu niet kunnen overzien. Ik vind uw andere motie waarin u het college vraagt om eens in gesprek te gaan met het Noordbrabants Museum wel sympathiek. Het museum zou bijvoorbeeld een dag in de maand of eens in de twee weken gratis toegankelijk kunnen zijn en dat zou het effect kunnen hebben dat het bezoek toeneemt. Ik zou uw tweede motie willen steunen als u aan het college vraagt om daarover te gaan overleggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Heijmans, u hebt nog een halve minuut.

De heer **Heijmans** (SP): Ik heb duidelijk gehoord dat de gedeputeerde over Heesch-West zei dat voor het college 2,7 miljoen euro de limit is. De 200 miljoen euro die de heer Dijsselbloem dreigt terug te trekken en waarvan wij er 23 miljoen zouden krijgen, welke gevolgen heeft dat voor ons?

Laat ik duidelijk zijn over het toezicht handhaving stikstofverordening. Wij zijn er niet voor om daar ook maar een millimeter dunner te werk te gaan.

De VVD-fractie stelt dat bij de immunisatieportefeuille het benodigd rendement het uitgangspunt moet zijn. Dat klink logisch, maar ik zou hier toch voor willen waarschuwen. Stel dat wij een benodigd rendement van 6% à 7% als uitgangspunt nemen en het college moet met dat gemeenschapsgeld op zoek naar zo'n rentepercentage, dan nemen wij gigantische risico's. Ik kan mij wel voorstellen dat er enig evenwicht is tussen benodigd rendement en de zoektocht naar een hoge rente, maar...

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Heijmans, uw spreektijd is om.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Wij hebben kennisgenomen van de reacties van GS op de moties. Wij willen onze motie M7 over de Wmo aanhouden tot het onderzoek over de steunfuncties bekend is. Dan zullen wij alsnog kijken wat wij ermee doen.

Wij willen nog enkele punten aanstippen waarop wij nog geen reactie hebben ontvangen van het college. Dat betreft allereerst onze oproep om af te zien van het nieuwe werken bij de verbouwing. Dat geldt ook voor de hele ambtelijke staf. Vervolgens de inzet bij toezicht en handhaving op bewustwording van dierenwelzijn. Ten derde de situatie rondom Brabant 2018, met name de gevolgen van het niet doorgaan van de Tuin der Lusten. Ten vierde de leefbaarheid en met name de extra inzet op de Idops en de herbestemming van kerken die ook in de Idops-context geplaatst zou kunnen worden. Ten vijfde de uitbreiding van de Taskforce B5 met de plattelandsgemeenten. In hoeverre is dat een optie om de criminaliteitsbestrijding efficiënter aan te pakken? Wij hebben in dat kader ook aandacht gevraagd voor het verbeteren van de aanrijtijden van de politie. Ten zesde hebben wij gevraagd hoe de provincie omgaat met het blind achternahouden van de EU-agenda.

Over motie M16 zei gedeputeerde Van Heugten dat de apparaatslasten 4% zijn. In hoeverre zijn die lasten al in de begroting verwerkt? Zijn die niet op een bepaalde manier doorgeteld?

Wij vinden motie M23 wel sympathiek, maar de nadruk moet liggen op de communicatie. Het kan niet de bedoeling zijn dat de provincie een soort subsidieadviesbureau wordt. De communicatie moet centraal staan.

In motie M25 zag ik een heel verhaal over fairtrade. Voordat wij tot dergelijke besluiten overgaan zou ik een diepgravend onderzoek willen over wat fairtrade is en of die trade wel zo fair is. Er zit een stinkende business achter.

De **voorzitter**: Motie M7 (41/13) is aangehouden en maakt derhalve geen onderwerp meer uit van beraadslaging.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Het lijkt mij goed eerst in te gaan op het interruptiedebatje dat wij zojuist hadden. De heer Heijmans wees terecht op wat er destijds gebeurd is. Evenals hij hebben wij dat heel goed uitgezocht, nog afgezien van het feit dat hij erbij was en bovendien een heel goed geheugen heeft. De Partij van de Arbeid heeft toen tegen het Spaar- en Infrafonds gestemd, terwijl het toen om een veel lager bedrag ging dan nu. De heer Heijmans heeft de mogelijkheid laten liggen om aan het begin van deze periode niet akkoord te gaan met zo'n enorme investering in asfalt. Ik moet de heer Heijmans meegeven dat hij een punt heeft als hij vraagt waarom de PvdA de vorige periode de stekker er niet uitgetrokken heeft. Het had echter niets uitgemaakt, want toen hadden het CDA en de VVD samen een meerderheid. Ik wil nu net verder treden in de overwegingen van de toenmalige fractie. Ik heb dat niet allemaal nagezocht.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Ik heb de volgende vraag voor de heer Leenders. Het duurt niet meer zo gek lang voordat er nieuwe verkiezingen zijn voor Provinciale Staten en wij weer gaan onderhandelen. Gaat de heer Leenders dan onderhandelen op basis van het feit dat alles van de voorgaande periode weer ter discussie staat?

De heer **Leenders** (PvdA): Op dat moment zullen wij als een partij die altijd verantwoordelijkheid draagt alle zaken goed beschouwen en in evenwicht de onderhandelingen ingaan.

De heer **Heijmans** (SP): Als de op dat moment beoogde coalitiepartners zouden zeggen dat het voor hen een halszaak was, had de heer Leenders dan verwacht dat wij dan hadden gezegd: nee, dan doen wij niet mee? Zijn partij bleef zelf in de coalitie zitten die dat besluit nam. Dat is de inconsequentie van zijn verhaal. Hij vraagt van ons niet mee te doen in een coalitie die uitgaat van 750 miljoen euro, terwijl zijn partij lekker bleef zitten in de coalitie die besloot tot die 750 miljoen euro. Ik noem dat inconsequent.

De heer **Leenders** (PvdA): Mijnheer Heijmans, ik heb niet gezegd dat ik vind dat u niet mee had moeten doen. U hebt uw eigen afwegingen gemaakt en die zijn zoals zij zijn. Ook wij zijn niet tegen alle investering in infrastructuur en asfalt. Er hadden wat ons betreft nog wel meer komomleidingen aangelegd mogen worden. Dat had ook gekund als de prioriteiten anders waren gesteld. De SP stemt op dit moment overal voor, ook voor stroken asfalt waarbij het ernstig te betwijfelen is of zij wel rendement hebben. Het tegendeel blijkt zo nu en dan waar te zijn. De SP had ook in deze periode andere prioriteiten kunnen stellen. Wij constateren dat de SP over het algemeen overal voor stemt!

De heer **Heijmans** (SP): Ik word toch weer getriggerd door die stroken asfalt waarmee wij instemmen en niet zouden moeten instemmen. Kan de heer Leenders die noemen?

De heer **Leenders** (PvdA): Bijvoorbeeld de Noordoostcorridor.

De heer **Heijmans** (SP): Is daar al besluitvorming over geweest? Heb ik iets gemist?

De heer **Leenders** (PvdA): Dit is een spelletje, mijnheer Heijmans, de voorbereidingen gaan lijnrecht één kant op.

De heer **Heijmans** (SP): Ik weet niet of de heer Leenders gisteren de laatste cijfers gehoord heeft die betrokken gaan worden bij de afweging ten aanzien van de Noordoostcorridor?

De heer **Leenders** (PvdA): Nee.

De heer **Heijmans** (SP): Dan hebt u wat gemist. Overigens vindt u dat er helemaal niets moet gebeuren aan de weg langs het Wilhelminakanaal, mijnheer Leenders?

De heer **Leenders** (PvdA): Wij vinden wel degelijk dat er iets aan bereikbaarheid moet gebeuren. Ik ben daarop gisteren uitgebreid ingegaan. Wij zijn in ieder geval niet voor deze weg, wel voor mogelijke alternatieven.

De heer **Heijmans** (SP): Wij

De **voorzitter**: Nee, mijnheer Heijmans, u hebt twee keer geïnterrupteerd.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Een korte opmerking die ik de heer Leenders wil meegeven. Wij hebben er nooit een geheim van gemaakt en nu moet hij niet net doen alsof wij een voorstander zijn van een weg langs het Wilhelminakanaal. Wij hebben met die weg ingestemd zonder dat wij daar een warm voorstander van zijn. Dat durf ik recht in zijn gezicht te zeggen.

De heer **Leenders** (PvdA): Daar ben ik mij van bewust.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik vind dat de heer Heijmans terecht aan de heer Leenders vraagt welk stuk weg aangelegd is dat wij niet hadden moeten aanleggen.

De heer **Leenders** (PvdA): Dat zijn flauwe spelletjes. Bij infrastructuur en zeker bij wegen gaat het om lange termijnen. Er zijn inderdaad nog geen wegen aangelegd, maar de voorbereidingen daartoe zijn in volle gang.

De **voorzitter**: De heer Leenders vervolgt zijn betoog.

De heer **Leenders** (PvdA): Er is bij ons onduidelijkheid ontstaan door wat de heer Van Heugten zei over de fondsen in relatie tot de Wet Hof. Naar ons idee was de aanzet om fondsen in te stellen ingegeven door de wet Hof en de beperking die de provincie

mogelijk krijgt om te investeren. Nu lijkt het erop alsof het in de tweede plaats daarom ging. Het is wat ons betreft erg onduidelijk.

In eerste termijn heb ik gezegd in het kader van Veerkrachtig Bestuur gezegd dat wij de indruk hebben dat de gemeenten de urgentie niet goed beseffen. Naar aanleiding van de beantwoording door de heer Pauli denken wij dat dit ook bij de provincie het geval zou kunnen zijn; 2015 is niet meer zo ver weg. Ik heb de problemen geschetst waar de gemeenten mee worstelen in het sociale domein, maar ook in het fysieke domein komen wij bijna wekelijks problemen tegen waar gemeenten mee kampen.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over het bestuurlijk beleidskader. Mevrouw Van Haaften zei: wij agenderen en verbinden, maar wij hebben geen bevoegdheden. Wij hebben wél bevoegdheden, voorzitter, maar die liggen misschien niet in de portefeuille van mevrouw Van Haaften. Om die reden dienen wij een motie in over dit thema.

Sensor wordt landelijk in een beleidskader gegoten. Dat is echter geen garantie dat in de transitieperiode van de huidige naar de nieuwe situatie Sensor gedekt is. Ook daarvoor dienen wij een motie in.

Ik heb een laatste korte vraag aan de heer Kap over een fairtrade provincie. Volgens ons is de provincie dat al, maar we weten het niet helemaal zeker. Wat bedoelt hij nu precies?

De **voorzitter**: Door het lid Leenders wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013 behandelend het Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorjaarsnota; constaterende dat:

- *er taken in het kader van het sociale domein (Wmo, jeugdzorg, participatie) per 1 januari 2015 worden gedecentraliseerd naar gemeenten;*
- *gemeenten in Brabant nu werken aan het inrichten van hun organisatie en het realiseren van ambtelijke capaciteit en -deskundigheid om taken naar behoren te kunnen uitvoeren;*
- *sommige gemeenten hier problemen mee hebben. Soms vanwege het ontbreken van goede mogelijkheden om samen te werken, soms door een bestuurlijke impasse;*
- *de zorg voor burgers binnen de Wmo, jeugdzorg en participatie hierdoor in de knel dreigt te komen en er onterechte ongelijkheid tussen gemeenten zou kunnen ontstaan,*

overwegende dat:

- *de provincie toezicht houdt op gemeenten en daarmee medeverantwoordelijk is voor de kwaliteit van het openbaar bestuur;*
- *de minister van Binnenlandse zaken onlangs de bevoegdheden van de provincie heeft verruimd door middel van het Beleidskader gemeentelijke herindeling;*
- *Provinciale Staten zich zorgen maken over het feit dat burgers in de knel dreigen te komen doordat gemeenten hun organisatie, ambtelijke capaciteit en deskundigheid niet op peil hebben, waardoor er een onterecht verschil in voorzieningen voor burgers zou kunnen ontstaan,*

dragen Gedeputeerde Staten op:

- *samen met gemeenten te onderzoeken waar de knelpunten zitten bij het inrichten van hun organisatie en het realiseren van ambtelijke capaciteit en deskundigheid om taken in het sociale domein naar behoren te kunnen uitvoeren;*

- *samen met gemeenten te onderzoeken welke structuurversterkende ondersteuning noodzakelijk en mogelijk is;*
 - *een voorstel te doen over mogelijke structuurversterkende ondersteuning van de provincie aan de gemeenten;*
 - *aan te geven welke financiële ruimte daarvoor nodig is,*
 - *en dit bij de behandeling van de begroting 2014 aan Provinciale Staten voor te leggen, via de commissie EZB,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De **voorzitter**: Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M28 (41/13).

Door de leden S. Smeulders, mw. Brunklaus, Kerkhoff en Hageman wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 41/13 inzake de Voorjaarsnota, constaterende dat:

- *de provincie in het kader van de kerntakendiscussie heeft besloten de bekostiging van de telefonische hulpverlening door Sensoor niet langer als kerntaak te beschouwen;*
- *de B5 gemeenten hebben aangegeven de verantwoordelijkheid voor de dienstverlening van Sensoor niet te willen overnemen;*
- *het Rijk voornemens lijkt om de bekostiging van de dienstverlening van Sensoor landelijk te borgen,*

overwegende dat:

- *de diensten van Sensoor tot de basale hulpverlening dienen te worden gerekend;*
- *de provincie oog dient te houden voor het welzijn van de Brabanders,*

dragen Gedeputeerde Staten op om:

- *gedurende de transitie naar bekostiging door de rijksoverheid het budget van Sensoor voor 100% te handhaven;*
- *hiervoor indien nodig de bekostiging te betrekken bij de afwegingen voor de begroting van 2014;*
- *zich in te spannen voor een spoedige doch zorgvuldige transitie van de dienstverlening van Sensoor,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M29 (41/13).

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter! Ik mag mevrouw Lestrade vervangen. Ik hoop dat ik het net zo goed doe als zij. Ik wil graag aansluiten bij de complimenten die andere fracties gegeven hebben aan het college en aan het ambtelijke apparaat die ons in staat stellen een ordentelijk proces te voeren rondom de Voorjaarsnota.

Wij blijven graag meedenken over een verbetering van de begroting. Wij zitten samen met de ambtenaren aan tafel om te kijken hoe wij onze expertise daarbij zo goed mogelijk kunnen inzetten. Dat aanbod ligt er van onze kant.

In het kader van de buisleidingen zijn wij blij met de initiatieven die vanuit de provincie genomen worden om het overleg tussen Nederland en België op dat punt te ondersteunen en te verbeteren. Wij houden het accent graag meer op de buisleidingen en minder op de RoBellijn. Investeren in de RoBellijn is naar onze mening minder nuttig.

Mijn volgende opmerking betreft de landbouw. Wij zijn blij met de toezegging van de gedeputeerde dat de formatie gezien wordt als een structurele formatie en dat daarvoor structureel geld beschikbaar is. Wij denken dat het een langetermijnzaak is die ook op termijn inzet van de provincie blijft vragen. Wij zijn ook blij met de opmerkingen van de gedeputeerde over de brief van de staatssecretaris. Wij hebben daarover schriftelijke vragen gesteld, o.a. wat de strategische inzet is richting EZ om het Brabantse geluid daarin verder te laten doorklinken. Wij wachten die antwoorden af, maar zijn van mening dat het goed is om heel alert te zijn op dit dossier.

Ik heb nog geen antwoord gehad op de vraag van mevrouw Lestrade over het arbeidsmarktbeleid. Zij heeft gezegd dat onze fractie de bezuinigingen op arbeidsmarktbeleid steunt en heeft gevraagd of er nog meer mogelijkheden om te bezuinigen zijn als de provincie zich beperkt tot haar kerntaken.

Wat de dialoogconferenties betreft zijn wij het eens met de inzet richting gemeenteraden. Wij vroegen ons wel af, of de provincie die inspanning doet voor of na de verkiezingen en op welke manier wil het college dat doen. Hoe investeert het college en wanneer?

Wij hebben samen met GroenLinks de motie over het Noordbrabants Museum ingediend. Wij roepen het college op om inderdaad te kijken of het museum meer dagen gratis toegankelijk kan zijn en of de openingstijden verruimd kunnen worden. Het museum is nu open van 10.00 uur tot 17.00 uur. Dat maakt het moeilijk voor mensen om er na hun werk heen te gaan. Het zou leuk zijn om de openingstijden een of twee avonden te verruimen, zodat ook andere mensen daarvan kunnen profiteren.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Wij horen vaak dat deze Staten moeten sturen op hoofdlijnen en zeker D66 heeft daarover vaker gesproken. Nu spreken wij over een onderwerp dat heel direct de bedrijfsvoering van een museum raakt en worden er zeer gedetailleerde vragen gesteld. Ziet mevrouw Klitsie dit als sturen op hoofdlijnen?

Mevrouw **Klitsie** (D66): De heer Van Hattem heeft een punt, maar wij gaan er wel over. Wij hebben de gedeputeerde opgeroepen om te kijken wat het initiatief van de provincie Utrecht voor een wasstraat kan betekenen voor onze provincie. Wij vragen geen geld aan de gedeputeerde, wij vragen vooral kennis, meewerken aan het versnellen van processen, ervoor zorgen dat expertise wordt gebundeld en dat initiatiefnemers – gemeenten, bedrijven, makelaars of wie dan ook – ondersteund worden in het begin van een proces om zaken vlot te trekken en te weten wat haalbaar is. Wij vragen ook geen geld voor een formatie daarvoor maar om te zoeken wat dit zou kunnen betekenen naast de drie voorbeelden die de gedeputeerde al genoemd heeft. Wij denken dat dit een kansrijk initiatief is.

De **voorzitter**: Kunt u afronden?

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik heb nog twee punten. Het eerste betreft Natura 2000 en €250.000. Wij denken dat het wel kan en roepen gedeputeerde Van den Hout op om het dit jaar toch te doen.

Mijn laatste opmerking betreft de motie over de N65. Het klopt dat 4% apparaatskosten 30 miljoen euro zou zijn. Wij denken dat het aansturen vanuit de ambtelijke organisatie voor wegen meer kapitaalsintensief is dan arbeidsintensief en dat die 4% een vertekend beeld geeft van de benodigde formatie. Ik wil graag hierop nog een reactie van de gedeputeerde.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Ik vind het heel goed dat GS amendement A8a van de PvdD positief adviseert en dat de kosten van de vergunningen weer in kaart gebracht worden. Het is ongelooflijk dat dit een tijd niet gebeurd is. Het is een mooie stap en een compliment waard voor de fractie van PvdD dat zij dit binnenhaalt.

Wij zijn heel blij met de toezegging van de gedeputeerde om naar aanleiding van onze motie M13 een notitie te maken over de zuiverheid van bestuur in deelnemingen en deze te bespreken in de commissie.

Het gaat het college helaas te ver om het Noordbrabants Museum helemaal gratis te maken. Ik wil even reageren om de opmerking van de heer Van Hattem. Wij hebben 33 miljoen euro gestopt in de verbouwing van het Noordbrabants Museum en wij stoppen jaarlijks meer dan 4 miljoen euro in de exploitatie. Ik vind dat wij daarom best iets mogen zeggen over de toegankelijkheid van het museum. Wij gaan straks weer voor de zoveelste keer discussiëren over tien of twaalf edelherten. Daarvan kun je ook zeggen dat het een uitvoeringstaak gaat. Ik vind dat wij wel degelijk iets te zeggen hebben over het museum.

De heer **Van Hattem** (PVV): U hebt er inderdaad iets over te zeggen, mijnheer Smeulders, maar de vraag is of daarover iets moet willen zeggen. Wij hebben er inderdaad miljoenen ingestoken, maar met een verruiming van de openingstijden zijn extra kosten gemoeid en dat betekent weer extra subsidie. Die vraag moet je ook stellen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): In de tweede motie vragen wij GS niets meer dan in gesprek te gaan met het Noordbrabants Museum over de mogelijkheden om de toegankelijkheid te verhogen en daarover aan de Statencommissie te rapporteren. Dat kan door de openingstijden te verruimen of de kaartjes goedkoper te maken. De motie is zo algemeen geformuleerd dat ook de heer Van Hattem daar voor moet zijn.

De **voorzitter**: De gedachten lijken mij wel gewisseld op dit punt. Komt u tot een afronding, mijnheer Smeulders.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Een aantal fracties hebben nu al iets gezegd over de immunisatieportefeuille. Wij doen dat bij de fondsen omdat dit punt afzonderlijk behandeld wordt en het hangt heel erg samen met de energiegelden.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voorzitter! Ik dien een motie in over de voordeelregeling openbaar vervoer. Bovendien lijkt het ons niet wenselijk dat gemeentegrenzen de tarieven van het openbaar vervoer bepalen en dat het tarief in Brabant overal anders is. Ik heb een vraag gesteld over de zorg. Die vraag moet u niet zien als kritiek op het beleid. Die heb ik niet. Ik wil dit beleid graag ondersteunen, maar ik ben ontzettend bang dat straks alleen de grote zorginstellingen in Brabant overblijven, dat zij precies vertellen hoe

de mantelzorgers alles moeten doen en dat er geen verzorgenden en wijkverplegers meer zullen zijn. Ik wil juist die grote zorginstellingen veel kleiner maken en wijkverplegers en verzorgenden aanstellen. Zij moeten hun baan houden en niet elke twee jaar worden ontslagen. Dat geeft zo veel onrust en zo veel ellende in die gezinnen en uiteindelijk ook in Brabant. Dat moeten wij niet willen.

Ik geloof dat ik moet stoppen. Ik had nog wel iets, maar ik stop maar.

De **voorzitter**: Door het lid Mondriaan wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/12 juni 2013, overwegende dat:

- *de bewoners van de gemeente Eindhoven op 1 juni 2013 zijn geconfronteerd met een artikel in het Eindhovens dagblad over het stoppen van gratis openbaar vervoer voor kinderen en 65-plussers uit de regio;*
- *de gemeente Eindhoven, als grootste stad in Zuid-Nederland per 1 januari 2014 wil stoppen met aanbieden van gratis openbaar vervoer voor kinderen en 65-plussers;*
- *de gemeente Eindhoven per 1 januari 2014 opnieuw gratis openbaar vervoer wil aanbieden, maar dan alleen aan inwoners van Eindhoven met een inkomen tot maximaal 120% van het sociaal minimum;*
- *de fractie van 50PLUS het gebruik van openbaar vervoer zonder beperkingen voor ouderen wil bevorderen, zonder financiële, fysieke en andere grenzen, zoals gemeentegrenzen,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *de gemeente Eindhoven te verhinderen een vorm van inkomenspolitiek te bedrijven (via een tariefstelling voor openbaar vervoer) omdat dat is voorbehouden aan het Rijk en in strijd met artikel 219, lid 2 Gemeentewet;*
- *gemeenten, zoals Eindhoven, niet beschikken over inkomensgegevens en dat verhinderd moet worden dat er aparte pasjes voor openbaar vervoer worden gemaakt;*
- *Brabantse gemeenten erop te wijzen dat ouderen, met name 65PLUSsers en minima, afhankelijk zijn van openbaar vervoer en daarop zijn aangewezen mede om sociale uitsluiting te voorkomen;*
- *bezuinigingsdoelstellingen van Brabantse gemeenten langs andere wegen bij het openbaar vervoer zijn te bereiken zonder een woonplaatsvereiste;*
- *Brabantse gemeenten erop te wijzen dat gemeentegrenzen niet zijn te misbruiken kunnen worden om tarieven voor het openbaar vervoer variabel te maken c.q. afhankelijk te maken van leeftijd en/of inkomen,*
en gaan over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M26 (41/13).

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik heb drie punten en ga daarna in de op de moties en amendementen.

Wij waarderen het nog steeds zeer dat de provincie bijdraagt aan de monitoring van zoönose en in het kader van de volksgezondheid kennisdeling over ziektes faciliteert. Worden de resultaten van die monitoring en die kennisdeling ook gedeeld met het Rijk?

In hoeverre hebben die een rol bij de ontwikkeling van bijvoorbeeld grenzen voor de veehouderij?

Het vaststellen van de beheersplannen schept verplichtingen naar Europa. Dat is duidelijk, maar wij kunnen er door Europa niet op worden aangesproken. De PAS (Programmatistische Aanpak Stikstof) die al heel lang op zich laat wachten, is volgens ons bedoeld om de natuur structureel te verbeteren. Dan kan een deel van die ruimte gebruikt worden voor economische ontwikkeling. Wij vinden dat als het beheersplan wordt vastgesteld er sprake is van een nulstand. Daarna zou het beter moeten worden met de PAS. Volgens ons is er weinig risico als wij het beheersplan gewoon vaststellen en vanuit daar te beginnen met werken. Het risico is wel dat het Rijk niet met middelen over de brug komt om ons te ondersteunen, maar ik vind dat de provincie deze discussie met het Rijk moet voeren. Het kan niet de bedoeling zijn, ook niet van de PAS, dat wij er zo lang op moeten wachten.

Wij dienen nog een motie in voor de ganzen. Wij hebben begrepen dat onze provincie €33.000 uitgeeft voor schade aan gewassen. Als er eerder wordt ingezet op verontrusten van ganzen in plaats van op vangen en doden waar wij absoluut niet voor zijn, houden wij middelen over omdat er dan minder hoeft te worden uitgekeerd vanwege schade aan gewassen. Deze motie vraagt het college eens goed te kijken of die omslag kan worden gemaakt.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik heb die motie gelezen. Daarin wordt gesproken over het verjagen van ganzen, maar dan verplaatsen wij het probleem en krijgen wij toestanden zoals gisteren bij knooppunt Hoopolder waar ganzen voor twee aanrijdingen hebben gezorgd. Het is dus geen structurele oplossing. De oplossing die gisteren op de website van de provincie werd gepresenteerd "Ganzen voor de woksotel" vind ik ook heel verbazingwekkend. Ik zou graag van GS horen waar dit besluit en deze initiatieven plotseling vandaan komen. Hebben GS dit besloten? Is dit een algemene opvatting en komen er binnenkort recepten op de website te staan?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Volgens de wet hebben wij drie mogelijkheden: verstoren, vangen en doden. Wij kiezen eerder voor verstoren. Ganzen hebben een heel goed geheugen. Als zij eenmaal een aantal keren verstoord zijn, komen zij niet terug. Op die manier worden de foerageergebieden verkleind en neemt de populatie af.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik heb een vraag voor de heer Van Hattem. Vindt hij dit een hoofdzaak waarover PS geïnformeerd moeten worden?

De heer **Van Hattem** (PVV): Het verbaast mij dat het op deze manier op de website wordt gepresenteerd. Daar moet je hoofdzaken presenteren en niet dit soort recepten.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Wel, u hebt nog een paar seconden over. Ik verzoek u echt af te ronden.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik dank het college voor zijn steun voor de aanpassing van de legesverordening. Wij hebben berekend dat het ons €188.000 per maand scheelt. Dat bedrag geven wij nu extra uit. Hoe eerder wij daar kunnen ingrijpen, hoe beter het voor onze balans is.

Bij de stemmingen zal ik nader ingaan op onze weging.

De heer **Kap** (OSN): Voorzitter! Ik dank de gedeputeerden hartelijk voor hun heldere betogingen en hun constructieve houding ten aanzien van onze moties. Daar zijn wij uiteraard zeer verguld mee.

In de Voorjaarsnota worden aan het slot enkele budgettaire zaken genoemd die urgent zijn. Het gaat om de dossiers Veerkrachtig Bestuur, arbeidsmarktbeleid, startersleningen en kennis en onderzoek. Wij hebben er geen bezwaar tegen om deze begrotingswijzigingen nu al vast te stellen. Wij kunnen dan ook instemmen met deze Voorjaarsnota.

De **voorzitter**: Ik stel voor meteen door te gaan met het antwoord van het college in tweede termijn. Daarna te schorsen voor de lunch en de stemmingen na de lunch te doen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Motie M12 willen wij aanhouden.

De **voorzitter**: Motie M12 (41/13) is aangehouden en maakt derhalve geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De heer **Van der Wel** (PvdA): Voorzitter! Wij trekken motie M20 in omdat er niet voldoende middelen zijn.

De **voorzitter**: Motie M20 (41/13) is ingetrokken en maakt derhalve geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Ik begin uiteraard met u te danken voor de complimenten die zijn uitgesproken voor de beantwoording. Er blijft nog een aantal vragen over waar ik even snel doorheen zal gaan.

Aan het verzoek van mevrouw Kerkhof om een notitie over de restauratie van monumenten op een dusdanig tijdstip te laten verschijnen dat nog bij de begroting integraal een afweging kan worden gemaakt, kan ik voldoen. Dat zal dan zijn in de vorm van een commissievoorstel. PS kunnen dan de resultaten daarvan eventueel betrekken bij motie of amendement bij de begrotingsbehandeling.

Gevraagd is of motie M5 opportuun is. Het antwoord is ja en nee. Het bestuur van REWIN wil graag gesprekken aangaan met de BOM om te kijken of tot samenwerking kan worden gekomen. Die gesprekken vinden volgende week plaats. Eén van de gedachten is dat de kwaliteit die REWIN heeft, met name in de platte acquisitie, voor Brabant breed kan worden vertaald. Dat zou fantastisch zijn want REWIN heeft goede kwaliteiten en we hebben honderden miljoenen afgeschreven op onze bedrijventerreinen wat een enorme financiële last voor de gemeenten is. Het zou in de praktijk kunnen betekenen dat het enige financiering vraagt, maar zover zijn we nog lang niet. We hebben dus geen bezwaar het te onderzoeken maar we zullen uiteraard eerst de gesprekken met REWIN afwachten en het onderwerp erbij betrekken en de commissie informeren alvorens met vervolgstappen te komen. Om die reden hebben we gezegd geen bezwaar tegen de motie te hebben en lijkt het ons een goede zaak.

De opmerking van de heer Van Hattem over het nieuwe werken delen we uiteraard niet. Het nieuwe werken is voor ons belangrijk omdat we echt integraal willen werken. Dat blijkt uit alle beleidsonderwerpen waarmee we bezig zijn. Reden twee is snelheid van handelen te krijgen in deze organisatie vanuit een klantvriendelijke houding. De derde reden is dat wij ook onze formatiedoelstelling ermee kunnen halen: terug naar een kleine organisatie met veel mensen die afhankelijk van de beleidsmomenten met de benodigde expertise door ons zullen worden ingehuurd. Het is bovendien ook nog een rendabele investering want zij verdient zich binnen de gestelde termijnen terug.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Het blijft mij toch wel verbazen dat er uiteindelijk wel voor is gekozen GS en PS met hun ondersteuning buiten het nieuwe werken te laten vallen, juist als wordt uitgegaan van de integraliteit van het concept van het nieuwe werken. Ik vraag mij af wat de afweging daarvoor was en in hoeverre het afbreuk doet aan die integraliteit.

De heer **Pauli** (GS;VVD): De heer Van Hattem zou moeten weten dat GS werkend vanuit een collectieve verantwoordelijkheid alles deelt en dus integraal werkt. Het feit dat ik hier mijn collega Van Heugten sta te vervangen moet in feite voldoende zeggen. Ik heb ook verteld hoe intens wordt samengewerkt tussen alle beleidsvelden. Daarnaast zou het hem toch juist als plezierig moeten voorkomen dat er wat betreft het GS-gedeelte helemaal niets verandert. Het is ook het signaal van een sobere overheid. Ik zie het probleem dus niet. Ik ben het wel met hem eens dat we de komende jaren een discussie gaat krijgen over de vraag of zo'n enorme organisatiewijziging van dit apparaat ook iets gaat betekenen voor GS en PS.

Gevraagd is of bij de Taskforce B5 ook de achterliggende regio's kunnen worden betrokken. In de praktijk gebeurt dat al. Er zijn uitstekende contacten met de regionale informatie- en expertisecentra. Die worden uiteraard gecontinueerd.

In motie M6 worden de apparaatslasten dubbel geteld. De 4% personeelskosten binnen de gewone begroting zijn in feite gekoppeld aan een structureel takenpakket. Daar waar het bijzondere investeringen zijn die dus hier worden geaccordeerd, reserveren we die 4% en dat is een gemiddeld cijfer. De ene keer zijn we wat meer dan die 4% kwijt en de andere keer wat minder. Het lijkt ons ondoenlijk per project, vooral omdat we het jaren van tevoren moeten ramen, exact te gaan bekijken of het bijvoorbeeld 3,6% of 4,2% of 4,3% is. Gemiddeld gaan we uit van 4% en dat werkt goed.

Over de motie over fairtrade kan ik niets anders zeggen dan dat we het eerst gaan onderzoeken en dat we de resultaten afwachten. Dan is er pas de mogelijkheid te beslissen of we het al of niet gaan invoeren.

Dan de motie over fondsen en de Wet Hof. Laat duidelijk zijn dat voor dit college altijd helder is geweest dat we fondsen inrichten om onze ambities te realiseren, vanuit de agenda van Brabant, vanuit het zijn van de meest innovatieve kennisregio in Europa, en niet alleen te werken aan economische doelstellingen maar ook aan maatschappelijke opgaven. We creëren die fondsen om gelden revolverend en niet in de vorm van subsidie in te zetten. De Wet Hof is daar achteraan gekomen.

Het beleidskader bestuurlijke herinrichting biedt zeker mogelijkheden. De leden hebben de brief van de minister wel gelezen. We gaan het als college daar eerst met elkaar rustig over hebben. We nemen het mee in de afweging naar aanleiding van het definitieve advies van de commissie-Huijbregts. Een ding is zeker: wij vinden dat deze provincie

heel goed moet zijn gebaseerd op samenwerking, goede contacten met raden en wij zullen dus het door hem genoemde middel om zelf een Arhi-procedure toe te passen, niet zo snel uit de kast halen. Dat past niet bij de Brabantse manier van werken.

Over dit onderwerp is ook motie M28 aangereikt. Die gaat over structuurversterkend ondersteunen van gemeenten. Die motie vinden we te vroeg. Het komt in alle afwegingen nog heel helder aan de orde. Daarop vooruit leven heeft nu geen zin. Bovendien zit er wellicht een voordeel aan waar het gaat om de kwaliteit van de uitvoering. Heel veel gemeenten zijn over dit onderwerp al volop met hun buurgemeenten in gesprek. Er zitten echter ook grote nadelen aan. Een nadeel is dat we de lokale democratie die alleen maar gebaat is bij een goed bestuur, hiermee een beetje onder druk zetten want we nemen dan als provincie taken over die niet des provincies zijn. Ook wordt er gelet op het laatste gedachtestreepje nog financiële middelen aan gekoppeld. Het lijkt ons op dit moment niet verstandig de motie zo aan te nemen en wij ontraden haar derhalve.

De oproep van D66 om mee te blijven denken over de begroting krijgt uiteraard van ons een positieve reactie.

Wat betreft hun opmerking over het arbeidsmarktbeleid moet ik zeggen dat het geen kerntaak is van de provincie. Er zijn slechts 2 of 3 provincies in Nederland die heel nadrukkelijk kiezen voor arbeidsmarktbeleid, waaronder de provincie Noord-Brabant, met volle overtuiging. Het betekent overigens wel aangezien het geen kerntaak is dat er ook geen meerjarige structurele financiering binnen de begroting is. Ten eerste doen we het vanwege de enorme problemen op het gebied van het arbeidsmarktbeleid. Ten tweede menen wij dat onze economische doelstellingen en daarmee onze welvaartsdoelstellingen alleen kunnen worden bereikt op het moment dat we de hoogste prioriteit van de bedrijfsleven, het arbeidsmarktbeleid, weten aan te pakken. Het gaat om een goed en evenwichtig aanbod op de arbeidsmarkt en het goed kennen van de vraag. Daar gaan we absoluut mee door.

Gevraagd is om een veerkrachtig bestuur. Ik kan mij voorstellen dat we tegelijk met de eerste reactie van GS, PS ook laten weten hoe ver we zijn met het proces. Dan is het in één keer duidelijk. Mochten er vragen over zijn dan kunnen we er in de commissie over praten.

Tot slot heb ik nog motie M26 over een voordeelregeling openbaar vervoer. Wij ontraden die motie om twee redenen. Ten eerste is de OV-autoriteit het SRE (Samenwerkingsverband Regio Eindhoven) en niet de provincie. Wij hebben er dus niets van te vinden. Het SRE staat wat dat betreft onder toezicht van de minister en niet van de provincie. Reden twee is dat het Rijk toeziet op strijdigheid met de Gemeentewet en niet de provincie. Om deze twee redenen wordt deze motie, waarin overigens overwegingen en verzoeken door elkaar worden gehaald, maar dat kan gebeuren, ontraden.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Is het dan normaal dat iemand de regio Eindhoven verlaat en dan moet betalen en bij terugkomst weer als men de regio binnenkomt. Het is toch een belachelijk systeem hier in Brabant dat we allemaal onze eigen tariefsystemen hebben. Dat gaat echt vele jaren terug.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik weet dat de burgemeester van Eindhoven die graag het boegbeeld is van de regio, wil dat alle inwoners binnen de metropool Eindhoven gelijke rechten hebben. Hij zal dat ongetwijfeld in zijn overwegingen met de gemeenteraad betrekken.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! De VVD vroeg om het aanleveren van een overzicht van de doorlooptijd van vergunningen. Daarin zal worden voorzien. Dat nemen we ook mee bij de resultaten van de commissie-Van Vught. Het CDA gaat een stap verder en vraagt om een resultaatverplichting. Precies een week geleden heeft men een mooie voordracht kunnen horen van prof. Teisman over de vraag waar resultaten uit bestaan: 0,3 uit onze acties, 0,4 uit interacties en interpretaties in het veld en 0,3 uit externe factoren. Om daar nu een garantie op af te geven is ingewikkeld. Ik wil een klein voorbeeld geven. Als we de leges van de vergunningaanvragen voor de Natuurbeschermingswet verhogen – en dat gaan we doen – kunnen bedrijven ervoor kiezen die niet meer bij de provincie aan te vragen maar via een verklaring van geen bezwaar van de provincie in een omgevingswetvergunning van de gemeenteraad mee te nemen, wat voor een ondernemer goedkoper is. Als wij die leges dus verhogen lopen we de kans dat we inkomsten gaan missen omdat ondernemers via een u-bocht aan die vergunning komen. Op die manier steekt dat allemaal in elkaar of uit elkaar. Het is technisch vreselijk ingewikkeld. Het enige wat wij kunnen doen is zien hoe hoog de stapel NB-wetvergunningaanvragen nu is, hoeveel mensen we daarvoor nodig hebben, de kosten daarvan doorrekenen en de mensen zo goed mogelijk inzetten. Dat zullen we zeker doen.

De SP vroeg naar de gevolgen als de minister van Financiën de heer Dijsselbloem de 200 miljoen euro extra voor natuur uit dit regeerakkoord in de koelkast zet. Dat heeft hij inderdaad gedaan maar als het in september niet terugkomt betekent dat een fors verlies voor alle provincies en met name voor Brabant. Dan komen we fors geld tekort in de Rijks-EHS. Het is ook niet zo handig van het kabinet – en waarschijnlijk gaat hij het ook niet doen – want hij wint er maar twee jaar mee. In 2016 evalueren we of wat het Rijk ter beschikking stelt voor de Rijks-EHS voldoende is om de internationale verplichtingen te halen. Wij weten dat dit nu al niet het geval is. Als hij nu nog minder gaat geven weten we in 2016 zeker dat hij dan het geld erbij moet geven. Die 200 miljoen euro was eigenlijk een sigaar uit eigen doos. Hij kan die nog even terugstoppen maar over twee jaar komt die er toch weer uit.

De PVV vroeg toe te zien op dierenwelzijn. Dat is geen taak voor de provincie. Daar is een eigen dierenpolitie voor georganiseerd.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nu gaat de gedeputeerde uit van de letter van de wet, maar zo was het niet bedoeld. De bedoeling was om als een soort van bijkomend voordeel als er al provinciale handhavers of controleurs van omgevingsdiensten naar bedrijven gaan, hen te trainen om alert te zijn op bepaalde signalen waarvan zij kunnen denken dat zij veroorzaakt zijn door misstanden en dan de dierenpolitie te waarschuwen. Dat is de inzet, niet dat ze er een aparte taak bij krijgen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat gebeurt gelukkig al lang.

Misschien was het niet helemaal duidelijk maar tegen amendement A6 van D66 over verankering van natuur in de samenleving heeft het college geen bezwaar.

De Partij voor de Dieren vraagt nogmaals de beheersplannen Natura 2000 vast te stellen en dan te beginnen met werken. Het is bijna een gotspe. De 21 belangrijkste natuurgebieden in Brabant zijn al heel lang in het bezit van of de provincie of natuurorganisaties en ze worden fantastisch beheerd. Het zijn de mooiste gebieden van

Brabant. Ik noem de Loonse en Drunense duinen, de Biesbosch enzovoort. Men kan toch niet zeggen dat we pas beginnen met werken als ik straks mijn handtekening onder een of ander beheerplan zet. Ik ga die handtekening pas zetten als ik zeker weet dat we het financieel ook kunnen uitvoeren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Zijn die beheersplannen dan alleen maar bedoeld voor economische ontwikkeling?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Als u niet weet waar beheersplannen voor bedoeld zijn, moet u mij niet vragen ze morgen in te voeren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De vraag is of u het daarvoor wilt gebruiken.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Misschien moeten we hierop in de commissie een keer verder ingaan want anders krijgen we nu een uitleg van wat een beheersplan is en daar lijkt me dit debat niet helemaal voor bedoeld.

De heer Van der Wel heeft nog een motie ingediend over ganzen waarin hij stelt dat het vergassen geen bevredigende oplossing bleek te zijn. Dat kan helemaal nog niet zijn gebleken want vooralsnog is vergassen in Nederland verboden behalve in een klein stukje rond Schiphol. Van het kleine beetje dat we ervan weten zegt iedereen dat vergassen juist het meest diervriendelijke middel is om ganzen op te ruimen.

In de motie wordt ook gevraagd de faunabeheerseenheden in te schakelen om ganzen te verontrusten. De faunabeheerseenheden zijn jagers en geen weggagers. We kunnen niet mensen met geweren vragen achter ganzen aan te fladderen om ze naar het volgende weiland te sturen zoals de heer Van Hattem al zei. Dat is niet de manier waarop wij met ganzen omgaan. Bovendien maken we landelijk afspraken binnen het IPO met de G7 waarin ook de Vogelbescherming en de Natuurbescherming zitten. Met die organisaties maken we afspraken over hoe we met de overlast van ganzen omgaan.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde maakt er nu een grap van maar volgens de wet hebben wij als provincie drie mogelijkheden om het ganzenprobleem aan te pakken. Een ervan is verstoren. Wat de gedeputeerde nu zegt is dat hij opdracht geeft aan de FBE (faunabeheereenheid) en dat die alleen mogen schieten. Dan voert hij de wet niet goed uit want hij moet eerst verontrusten daar vraag ik dus aandacht voor. Hoe de gedeputeerde dat regelt moet hij zelf weten.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee, in Nederland zijn we gewend te overleggen over dit soort zaken en dat doen we dan ook met plezier. Vandaar dat we in die G7 en die G8 zitten. In eerste instantie zaten ook de jagers er nog bij, verder de ZLTO, de dierenbescherming en de provincie, kortom, iedereen die met het ganzenprobleem heeft te maken. Samen organiseren we een beleid en dat is het beleid dat we nu gaan uitvoeren. Natuurlijk kan ik eigenstandig zeggen dat we iets heel anders gaan doen maar dan had ik niet hoeven te overleggen, dan hadden we in dit land geen IPO en geen G7 nodig. Het lijkt mij zinvol om beleid uit te voeren dat draagvlak heeft bij alle organisaties die bij dit probleem zijn betrokken. Dat is dus iets anders dan het weggagen van ganzen over – waarheen? – de provinciegrens? De motie ontraden we dan ook ten stelligste.

Tot slot is er de vraag of ganzen een hoofdzaak zijn en dus op de website moeten voorkomen. Nee, ganzen zijn geen hoofdzaak maar wij hebben in samenwerking met een aantal studenten een heel mooi project gemaakt van wat we beter met ganzen kunnen doen als ze dood zijn dan ze op te eten. Zij hebben er een fantastische studie van gemaakt en die is gisteren gepresenteerd. Daarover hebben wij een persbericht gepubliceerd. Daarin staan geen recepten; daarvoor moet u op smulweb.nl zijn.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Voorzitter! Ik zal in staccato de overgebleven vragen beantwoorden.

Over de restauratie van monumenten heb ik mevrouw Kerkhof voor het najaar een notitie toegezegd en ik zal mijn uiterste best doen en ervoor te zorgen dat die er voor de begroting ligt.

De PVV vroeg naar de gevolgen voor de Culturele Hoofdstad als sommige van de beoogde projecten niet doorgaan. Wat ik jammer vind van deze vraag is dat er een aanname onder ligt dat de Culturele Hoofdstad een verzameling projectjes is. Dat is totaal niet de insteek van waar we mee bezig zijn. We werken aan een beweging met een duurzaam en langdurig effect voor Brabant op vele fronten en met vele facetten. Het is mogelijk dat af en toe er projecten zijn die niet kunnen doorgaan maar er komen wekelijks projecten bij die het bidbook bereiken dat wij binnenkort aan de jury zullen overhandigen. Kunnen we niet meer inzetten op IDOP's (integrale dorpsontwikkelingsplannen) als het gaat om leefbaarheid? Dat zou in theorie best kunnen. We merken wel, en dat zullen we ook in de rapportage over de stand van zaken van het nieuwe leefbaarheidsprogramma dat we eind augustus in de commissie bespreken, aan u rapporteren, dat het echt moeite kost in deze tijden om de cofinanciering rond te krijgen, of het nu is van gemeentes of van andere partijen. We kunnen er van onze kant ik weet niet hoeveel middelen in stoppen maar we houden vast aan de eis van cofinanciering. Dat was altijd een vast uitgangspunt en dat blijft ook zo. Dat is echt wel een knelpunt dat maakt dat we er niet ongebreideld geld in kunnen stoppen.

Over de herbestemming van kerken heb ik in de commissie al meermalen gerapporteerd hoe wij er op dit moment mee omgaan. Het gaat erom partners bij elkaar te zoeken om mee te denken en niet zozeer te denken hoe we er voor kunnen zorgen dat alles blijft zoals het was. Daarvoor is het probleem te omvangrijk. We zijn begonnen met het probleem an sich eens goed in beeld te brengen en vervolgens te kijken welke partijen, misschien ook onverwachte partijen, daaraan een bijdrage kunnen leveren. Het is niet een probleem dat van vandaag op morgen is ontstaan en we kunnen het ook niet van vandaag op morgen oplossen. Er wordt wel aan gewerkt vanuit die met name verbindende en agenderende rol van de provincie.

Binnen diezelfde leefbaarheidsaanpak zit ook onze aandacht voor de vergrijzing en alle facetten van de zorg. Ik begrijp heel goed waarop werd bedoeld. Het gaat erom mensen en zorg dichtbij hen te brengen. De wijkzuster terug is een van de projecten daarbij. Ik hoop dat we eind augustus in de commissie aan de hand van de stand van zaken leefbaarheid daarover een goed gesprek kunnen hebben. Als er nog meer suggesties zijn dan kunnen we die daarbij meenemen.

Ik heb daarnet de heer Smeulders niet goed begrepen toen hij in een bijzin zei dat het gratis maken van het museum niet aan de orde kon zijn. Bedoelt hij daarmee dat hij motie M18 intrekt?

De **voorzitter**: Ik denk al te zien dat dat niet het geval is.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Ik bedoel dat ik koppen kan tellen en wel doorheb dat die motie het niet gaat halen. Mijn hoop is erop gevestigd dat de andere motie het wel gaat halen.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Bij motie M19 heb ik in eerste termijn al toegezegd dat ik in de reguliere overleggen met het Brabants Museum die openingstijden ter discussie wil stellen en ook de verschillende mogelijkheden zoals ze bij andere musea voorkomen, bijvoorbeeld avondopening, een cursus of een leergang over een interessant onderwerp en in de weekenden langer open. Dat zijn allemaal punten die we kunnen bespreken. Ik wil er wel een kanttekening bij maken. We moeten het museum de tijd geven om goed op gang te komen; ze zijn nu twee weken open. De Brabantzaal is nog niet eens open. Laten we nog even kijken wat er allemaal te behappen is. Overigens ben ik bijzonder blij – dat ben ik net vergeten te zeggen – met de uitspraak in de motie dat het resultaat prachtig is geworden. Dat is iets dat we met z'n allen vinden. Ik ga er met het museum over in gesprek en niet in de eerste plaats over prijzen. Daar heb ik het net al over gehad en daar ben ik duidelijk over geweest. Wat er mogelijk is aan flexibele openingstijden, meeveren met dingen die in de stad gaande zijn om op die manier het museum als onderdeel van het totaal neer te zetten, iets wat we bij vrijetijdseconomie ook bijzonder stimuleren, zal zonder meer tot de gesprekspunten behoren.

De **voorzitter**: Mijnheer Smeulders, handhaaft u uw motie?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Als de gedeputeerde ook toezegt dat zij daarvan verslag doet in de commissie Cultuur en Samenleving dan zouden we de motie kunnen aanhouden. Anders wil ik haar in stemming hebben.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Ik denk dat geen motie hoeft te worden aangehouden waarvan ik net heb gezegd dat ik haar zal uitvoeren. Ik wil met alle plezier verslag doen aan iedereen. Aan de andere kant, de heer Smeulders komt daar wekelijks, dus hij merkt vanzelf hoe het in de resultaten uitpakt. Ik zal er een keer bij de mondelinge mededelingen in de commissie verslag van doen. Ik wil er niet allerlei nota's over gaan schrijven.

De **voorzitter**: Motie M19 wordt aangehouden en maakt derhalve geen onderwerp meer uit van beraadslaging.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Dan is nog over motie M29 over Sensor. Ik ontraad deze motie om twee redenen. Het is tegen de opdracht die de Staten mij een paar jaar geleden hebben gegeven en waar ik aan werk. Ze hebben die niet alleen gegeven in het moederbesluit maar ook in verschillende moties daarna. Ik vind de motie niet alleen tegen de afspraak maar ik vind haar ook onverstandig. We hebben afgesproken dat Sensor in 2014 nog 50% van de provinciale subsidie behoudt. In de motie wordt gevraagd daar nog even 100% van te maken. Dat is niet verstandig om dat na dat overbruggingsjaar zoals het wordt genoemd, Sensor zeker niet in de oude vorm zal terugkomen of zal blijven bestaan en ook zeker niet voor een budget dat vergelijkbaar

is met wat ze nu hebben. We kunnen beter zoals we de afgelopen jaren al hebben gedaan blijven begeleiden, adviseren en stimuleren in hun transitie zodat ze 2014 kunnen gebruiken om klaar te zijn voor de veranderingen en daarbij de bewegingen van VWS die nog helemaal niet zo duidelijk zijn goed te kunnen volgen, dan nu te zeggen alles bij het oude te houden omdat ze dan straks gewoon door kunnen gaan. Het gewoon doorgaan straks zal er niet zijn.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Mevrouw Van Haaften vind het wat inconsequent omdat diezelfde Staten haar in 2010 duidelijk een opdracht hebben gegeven. Zou zij het ook inconsequent vinden van een fractie die toen een amendement heeft ingediend om de 100% afbouw van Sensor niet te laten gebeuren? Zou zij het nu een consequente fractie vinden als die nu zou zeggen het amendement te steunen?

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Ik zou mijn petje voor die fractie afnemen en daarom heb ik ook zo ontzettend consequent en consciëntieus uitvoering gegeven aan de moties die door de Staten zijn aangenomen om juist aan deze organisatie extra aandacht te geven aan de begeleiding van de transitie. Eerlijk gezegd, een transitie begeleiden helpt niet als de financiële omstandigheden continu op hoog niveau worden gehouden. Een beetje druk is nodig. Hulp op afstand door Sensor via de telefoonlijn zal blijven bestaan maar nooit in de vorm zoals die nu is en dat realiseert Sensor zich ook heel goed.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Voorzitter! En dat realiseert de fractie van de Partij van de Arbeid zich ook en dat is ook niet het punt dat wij hiermee willen bereiken. Ons punt is wel dat gedurende die transitie naar bekostiging door de rijksoverheid ook wel iets overgedragen moet kunnen worden. Als wij als provincie de subsidiestekker uit Sensor trekken is het met Sensor afgelopen en is er niets over te dragen. De motie regelt dus dat totdat is geregeld dat Sensor volledig wordt bekostigd en de dienstverlening van Sensor is overgegaan in een landelijke organisatie die door het Rijk wordt bekostigd, wij in ieder geval de dienstverlening hier in Brabant op peil houden zodat die transitie ordentelijk kan verlopen. Wij vragen de gedeputeerde als gedeputeerde van cultuur en samenleving zich ervoor in te spannen dat die transitie goed gaat verlopen.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): De raad van toezicht en de directie van Sensor hebben op zich genomen om ervoor te zorgen dat met 50% van de subsidie, dus volgens de afspraak die we hebben gemaakt, in 2014 Sensor kan blijven bestaan zodat er wel degelijk iets over te dragen is. Er moet in dat jaar 2014 inhoudelijk wel echt een transitie gemaakt worden en wij helpen en zorgen ervoor dat het ook echt inhoudelijk gebeurt.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): De gedeputeerde kan niet garanderen dat dat in 2014 ook echt is geregeld. Zij zegt zelf dat het traject bij het Rijk nog onzeker is en dat het nog de vraag is hoe snel het allemaal gaat. Wij willen ervoor zorgen dat het in ieder geval allemaal goed is geborgd zodat er dadelijk echt iets is over te dragen.

De **voorzitter**: De argumenten lijken mij wel gewisseld.

Mevrouw **Van Haaften-Harkema** (GS;CDA): Ik kan inderdaad niets garanderen omdat het vooral in handen is van de organisatie Sensor zelf en hun landelijke koepel.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we nu de beraadslaging over de Voorjaarsnota afronden.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ik heb nog behoefte aan een derde termijn.

De **voorzitter**: Ik had eigenlijk willen voorstellen het hierbij te laten en na de lunch te gaan stemmen. Kunt u wat u te berde wilt brengen misschien in de vorm van een stemverklaring doen?

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik heb eigenlijk nog een vraag aan gedeputeerde Pauli naar aanleiding van een opmerking zojuist in zijn tweede termijn inzake de fairtrade-motie.

De **voorzitter**: Stelt u dan nu even die vraag vanaf uw plaats.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik hoorde de gedeputeerde een onderzoek suggereren, los van de vraag of de motie wordt aangenomen. Er komt dan ook budget bij kijken. Ik heb gehoord dat in Friesland voor zo'n fairtrade-campagne maar liefst 124.000 euro is uitgetrokken. Ik gaf al aan dat er aan de zaak van fairtrade een groot aantal haken en ogen zit en dat in ontwikkelingslanden rijke boeren er vaak meer van profiteren dan de allerarmsten. Heel dat fairtrade gebeuren is ook al jarenlang een speeltje van het linkse actiewezen. Dat is voor mij sowieso al een reden om tegen te zijn maar het verontrust mij dat de gedeputeerde een onderzoek suggereert. Mijn vraag is dus hoe concreet dat is.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Ik kan niet ongerustheid wegnemen. De PVV denkt tegelijk aan dure onderzoeken door externen maar binnen het college denken we er wat anders over. We denken aan een onderzoek door onze eigen inkoopafdeling die even kijkt hoe het in andere provincies is geregeld, wat de voor- en nadelen zijn en dat soort zaken meer. Die resultaten daarvan zullen we voorleggen aan de commissie voordat we verdergaan.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij ook de plek waar een eventuele gedachtewisseling vruchtbaar kan worden voortgezet. Dat kunt u ook doen tijdens de lunch die nu gaat beginnen. We gaan straks stemmen over de twee onderwerpen van gisteravond: het Inpassingsplan N279-Noord en de Voorjaarsnota.

Ik heb de volgende toezeggingen genoteerd. Door gedeputeerde Van Heugten is toegezegd dat:

- de aangekondigde verbeter slag/nadere ontwikkeling van de begroting voortvarend wordt opgepakt in overleg met een afvaardiging van de Rekeningcommissie. Daarbij gaat het mede om inzichtelijke programma's en inzicht ten behoeve van de integrale afwegingsmogelijkheden;
- GS met een nadere visie op de inzet van de immunisatieportefeuille komen;
- voor de begrotingsbehandeling een stand-van-zaken-notitie zal worden aangeleverd aan de commissie MF over Hoogwaardig Openbaar Vervoer.

Door gedeputeerde Pauli is toegezegd dat:

- GS Provinciale Staten zullen informeren over de inzet van middelen voor het arbeidsmarktbeleid;
- de rol van PS bij het vraagstuk van de lokale democratie concreet opgepakt wordt. GS zullen bij hun eerste reactie, nog voor het aanstaande zomerreces, op het rapport Veerkrachtig Bestuur van de commissie-Huijbregts een procesvoorstel opnemen.
- GS met een notitie komen over de code Sturing in samenwerkingsrelaties.

De gedeputeerde Van den Hout is toegezegd dat:

- een overzicht met betrekking tot de vergunningverlening (aantallen, termijnen, doorlooptijden e.d. mede naar aanleiding van Eijlander/Mans) wordt toegezonden, inclusief de resultaten van de commissie-Van Vught.

Door gedeputeerde Van Haaften is toegezegd dat:

- er voor de aanstaande begrotingsbehandeling een notitie ligt over de restauratie van monumenten.
- ze in de reguliere overleggen met het Brabants Museum die openingstijden ter discussie wil stellen en ook de verschillende mogelijkheden zoals ze bij andere musea voorkomen, bijvoorbeeld avondopening, een cursus of een leergang over een interessant onderwerp en in de weekenden langer open.

Ik wens u een smakelijke lunch.

De vergadering wordt geschorst van 13:00 uur tot 13:35 uur

Stemming 46/13 Inpassingsplan N279-Noord ('s-Hertogenbosch – Veghel)

De **voorzitter**: Wij gaan nu over tot de stemming.

De heer **Leenders** (PvdA): Wij willen motie M28 aanhouden.

De **voorzitter**: Motie M28 (41/13) is aangehouden en maakt derhalve geen onderwerp meer uit van beraadslaging.

Wij beginnen met de stemming over Statenvoorstel 46/13 Inpassingsplan N279-Noord. Allereerst komen de hierop ingediende amendementen in stemming.

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie trekt amendement A5 (46/13) in. Wij gingen uit van een andere systematiek, maar het college heeft ons ervan overtuigd dat dit niet de juiste systematiek is.

De **voorzitter**: Amendement A5 (46/13) is ingetrokken en maakt derhalve geen onderwerp meer uit van beraadslaging.

In stemming komt amendement A1 (46/13)

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A2 (46/13)

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Voor.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A4 (46/13)

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 46/13/B

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Voor.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Voor.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

Voorzitter! Ik wil mijn teleurstelling uiten over de betutteling die plaatsvindt bij de maximum snelheid.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV, D66, 50PLUS en de OSN voor dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M1 (46/13)

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Voor.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Voor.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M2 (46/13)

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M3 (46/13)

Mevrouw **Zwijenburg-van der Vliet** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Tegen.

De heer P. **Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! U kondigde dit aan als motie M3. Er staat echter M4 boven onze motie.

De **voorzitter**: Ik heb nog een motie met stuk nr. M4 en die komt nu in stemming.

De heer **Heijmans** (SP): Motie M3 zat niet bij de bundel moties en amendementen die opnieuw uitgereikt is.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Anderen hebben de motie wel ontvangen. Het maakt weinig uit voor de uitslag.

In stemming komt motie M4 (46/13)

Mevrouw **Zwijnenburg-van der Vliet** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Keijzers-Verschelling** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Arts** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **S. Smeulders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Oomen-Peeters** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Hiermee is de besluitvorming over het inpassingsplan afgerond. Wij gaan nu over naar de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2013. Wij beginnen met de stemming over de amendementen, dan het besluit en daarna stemmen wij over een groot aantal moties.

Stemming 41/13 Voorjaarsnota 2013

De **voorzitter**: Wij gaan nu over naar de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2013. Wij beginnen met de stemming over de amendementen, dan het besluit en daarna stemmen wij over een groot aantal moties.

In stemming komt amendement A6 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

Voorzitter! Voor de inzet van deze middelen zien wij graag een bestedingsplan tegemoet.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt amendement A7 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, PvdD en de OSN voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A8a (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Wij zijn voor als het alleen gaat om nieuwe vergunningen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt Statenvoorstel 41/13 F

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Voorzitter! Wij vinden dit onvoldoende basis voor het maken van goede keuzes.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Wij hadden liever gezien dat er meer middelen worden ingezet voor handhaving.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de PvdA tegen voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M5 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Het gaat wat ons betreft om duurzame Brabantse werkgelegenheid.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M6 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.
Wij vinden dit geen taak voor de provincie.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van GroenLinks tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M8 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M9 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M10 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M11 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M13 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

Het is wel noodzakelijk de rollen goed gescheiden te houden.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PvdA en D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M14 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat deze motie over het openhouden van gesloten inrichtingen met algemene stemmen dus unaniem is aangenomen. Dat is bijzonder.

In stemming komt motie M15 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M16 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M17 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, D66, GroenLinks, 50PLUS, PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M18 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M21 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat het aanwezige lid van de fractie van de PvdD voor deze motie heeft gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M22 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M23 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

Zoals ik zojuist in mijn termijn heb uitgelegd, wij vinden dat het vooral moet gaan om de communicatie.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

In de communicatieve zin: ja.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

Wij stemmen voor met dezelfde stemverklaring als de PVV en D66.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M24 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M25 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

Voorzitter. Wij roepen de gedeputeerde op om ook geen intern onderzoek te doen en dit volledig naast zich neer te leggen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zij is aangenomen.

In stemming komt motie M26 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat het aanwezige lid van de fractie van 50PLUS voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M27 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

Voorzitter! Wij vinden dat deze op zichzelf sympathieke motie door de gedeputeerde wel serieus moet worden beantwoord.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Wij stemmen voor met dezelfde stemverklaring als de PvdA.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M29 (41/13)

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

Voorzitter! Wij stemmen voor. In 2010 heeft de SP een amendement ingediend dat breed gesteund werd door slechts de SP-fractie. Wij hebben toen heel duidelijke uitspraken gedaan en voelen ons verbonden met wat wij toen hebben uitgesproken. Daarnaast zullen wij pas bij de begroting de afweging maken over de eventuele financiën die voortvloeien uit deze motie.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en het CDA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Daarmee komen wij tot een afronding van de stemming over de onderwerpen die wij bij voorrang hebben behandeld.

Initiatiefvoorstel van de Partij voor de Vrijheid inzake 'Hervorming presidium'

De **voorzitter**: Dit initiatiefvoorstel is ingediend door de fractie van de PVV. Conform artikel 45 van het Reglement van Orde is dit voorstel formeel op de agenda van deze vergadering geplaatst. In het presidium hebben we er overeenstemming over bereikt vanwege de volle agenda vandaag het voorstel de facto te behandelen in de vergadering van 20 september 2013. Ik neem aan dat de Staten hiermee kunnen instemmen. Als dat het geval is dank ik u voor.

PS 48/13: Ingekomen Stukken

De **voorzitter**: Ik vraag u of u kunt instemmen met de voorstellen die de griffier heeft gedaan voor de wijze van afdoening van de stukken op deze lijst.

Ik stel vast dat conform de voorstellen van de griffier wordt besloten.

PS 33/13: Onteigening Omlegging provinciale weg Baarle (N260/N639)

PS 44/13: Zienswijze op conceptbegroting Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Moerdijk 2014

De **voorzitter**: Deze voorstellen worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

PS 39/13: De cultuuragenda van Brabant voor 2010 – kaderstellend

De **voorzitter**: De fractie van de PVV heeft stemming gevraagd.

In stemming komt voorstel 39/13

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

Mevrouw **Frijters-Klijnen** (PVV): Tegen.

Het onzekere geldverslindende project Culturele Hoofdstad, prominent aanwezig in dit voorstel, vertroebelt volgens de PVV-fractie een zuivere langetermijnvisie op cultureel gebied.

Mevrouw **Tetteroo** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

PS 45/13: Vaststellen financiële bijdrage 2012 fractieondersteuning

De **voorzitter**: Dit voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

PS 40/13: Kaderstelling Digitale Agenda van Brabant

De **voorzitter**: Er is een verandering aangebracht in de spreektijdaanvragen. Als gevolg daarvan geef ik er nu het woord aan de fractie van de PVV. Mevrouw Van der Kammen is ziek; we wensen haar beterschap. De heer Van den Berg neemt het van haar over en heeft nu het woord.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. De PVV heeft van het begin af aan hier kritische kanttekeningen bij gezet en die blijven we hebben. We betrekken de voorliggende notitie bij het businessplan voor het Breedbandfonds. Nut en noodzaak van het verglazen van 100% van Brabant is niet aangetoond. Een slappe poging daartoe is het jankverhaal over de digitale tweedeling die zou ontstaan als we niet snel ingrijpen.

In Brabant is iedereen in de gelegenheid snel te internetten. Toch wil deze provincie op kosten van de belastingbetaler tot elk individueel adres in Brabant een digitale zevenbaans supersnelweg aanleggen. Dat is absurd en volgens ons niet te verantwoorden richting de belastingbetaler.

Er zijn wel een paar bedrijven die er gigantisch van profiteren, bedrijven die al voor tientallen miljoenen Brussels belastinggeld binnenharken. Het zijn dezelfde bedrijven die al tot hun nek in de eveneens door deze provincie uit dit fonds te subsidiëren digitale zorgdiensten zitten. Dat is driedubbel kassa. Is dit nu wat het college telkens bedoelt met de term multipliereffect?

Het koper heeft nog een enorm groeipotentieel. De techniek van het data-aanbod staat niet stil en alternatieven zoals 4G komen snel dichterbij. Gesteld wordt dat bedrijven die gebruik willen maken van het glasvezelnetwerk er een kostenvoordeel van zouden hebben. Als dat inderdaad het geval is, hadden ze die investering al lang zelf gedaan. Investering is nu net het cruciale woord in dit hele verhaal over het aanleggen van een breedband infrastructuur. Wat lezen we nu eigenlijk in het ontwerp businessplan? Het college wil ons daarin doen geloven dat de businesscase een financieringsprobleem is. Letterlijk schrijft het: "Er is in beide gevallen, buitengebieden en bedrijventerreinen, sprake van marktfalen door een financieringsprobleem. De kosten van deze aansluitingen zijn dermate hoog dat het voor de markt niet rendabel is deze investering te doen." Dit kan een tentamenvraag zijn voor een eerstejaars economiestudent maar die kopt 'm ook nog in zonder zijn studieboek. Ofwel is het een financieringsprobleem met een toelichting waarom het een financieringsprobleem is, ofwel de gedeputeerde noemt het een investeringsprobleem met de uitleg die het hierbij verschaft over de te hoge kosten. Graag hoor ik van de gedeputeerde wat het moet zijn.

Het vervolgverhaal blijft onduidelijk en blijft zweven. Is de provincie dadelijk financier of investeerder? De PVV wil duidelijk uitsluitel hebben.

De **voorzitter**: U hebt nog een halve minuut.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dat komt mooi uit.

De legitimering van deze hele operatie wordt dan ook nog eens gezocht in digitale diensten voor burgers zoals zorgdiensten. Hoe nobel de plannen ook klinken, dit is niet aan de provincie. Ook hierbij staan de bedrijven handenwrijvend te wachten op de vette provinciale portemonnee. Logisch dat de provincie telkens spreekt over marktfalen. Waarom zou de markt immers investeren als de provincie de rekening voor jou wil betalen?

Voorzitter! Het zal duidelijk zijn dat de PVV tegen dit vreselijke plan is.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Wij zijn het eens met de ambities van de digitale agenda. Wij zullen er dus voor stemmen. Het is volgens ons een mooi voorbeeld van een koppeling tussen economische ontwikkeling en de vele maatschappelijke opgaven die we in onze provincie hebben. Speciaal willen we nog weleens wijzen op het faciliteren van lokale breedbandinitiatieven door het stimuleren van het oprichten van een koepelorganisatie. Dat is naar ons idee uitstekend. Uit de markt krijgen we wel signalen dat de koppeling met de koepelorganisaties voor breedband prima kan samengaan met de koepelorganisatie voor energie.

Er is in dit voorstel voor gekozen, de kosten voor het flankerend beleid, marktbenutting, dienstenontwikkeling en beleidsreflectie ten laste van de begroting te brengen. Wij hebben het er in de commissie ook even over gehad. De reden is dat GS het Breedbandfonds niet met deze kosten willen belasten. Maar het kan ook anders. Dat is een keuze die we hier kunnen maken. Daar willen we nu toch nog eens aandacht voor vragen om te kijken of het niet toch mogelijk is het uit het Breedbandfonds zelf halen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter! De digitale agenda is voor ons een lastig punt want wij hebben in ons verkiezingsprogramma de digitalisering en de technologie hoog in ons vaandel staan. Wij kunnen ons wel vinden in de ambitie van de digitale agenda maar niet in de uitwerking ervan. Alleen punt 6 kan op onze instemming rekenen, zoals in de commissie EZB door onze woordvoerder al is gemeld. Dit voorstel hangt wat ons betreft samen met het Breedbandfonds. Dus de argumenten die ik nu noem en die onze woordvoerder bij het Breedbandfonds zal noemen, overlappen elkaar. Het zou ook chiquer zijn geweest als we eerst de agenda hadden behandeld en dan in een volgende vergadering het Breedbandfonds want het heeft een relatie met elkaar.

De ambities in de agenda zijn hoog en het zou ons een lief ding waard zijn geweest als diezelfde ambities in dit huis ten aanzien van de digitalisering werden toegepast. Wij vinden het hele mailsysteem en de werkwijze iets van 2003, met alle mankementen die daaraan zitten. De eisen die opgelegd gaan worden of die worden gewenst voor de buitenwereld zouden wij ook graag in dit huis toegepast zien.

Bij onze bezwaren ten aanzien van de digitale agenda speelt de vraag welke rol de overheid eigenlijk heeft en welke rol de markt. Nemen wij geen dingen van de markt over, wellicht een telecommunicatiewet waarbij ook het Rijk een taak heeft? Wij zitten dus met een aantal fundamentele vragen, zoals: welke is de rol van de provincie in dezen en welke van het Rijk en vooral wat is de rol van de markt. Ik zou graag ten aanzien van de vraagbundeling die door gemeentes wordt gedaan antwoord krijgen op de vraag, hoeveel zekerheid GS daarover hebben en of er al toezeggingen door gemeentes zijn gedaan ten aanzien van de vraagbundeling.

Resumerend. De koepelgedachte en de ambitie delen wij. We moeten verder met de technologie, maar de uitvoering vinden wij op dit moment onvoldoende en zullen wij niet steunen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Met het oog op de tijd kunnen wij ons volledig aansluiten bij D66.

De heer **Kap** (OSN): Voorzitter! Onze fractie zal kort de belangrijkste bezwaren en tekortkomingen bij dit voorstel benoemen. Ten eerste zijn wij van mening dat het geen provinciale kerntaak is om te zorgen voor een hoogwaardige breedband bij Brabantse bedrijven. Als glasvezel zulke grote kostenvoordelen heeft als het college suggereert, hadden deze bedrijven het al lang zelf geregeld. Wat dat betreft geloven we heilig in de marktwerking. Wij vinden verder dat de argumentatie in het voorstel waarom de bedrijven zo nodig op hoogwaardig breedband moeten worden aangesloten, te summier. Ten tweede wordt gesproken over een mogelijke digitale tweedeling die kan ontstaan. Het Sociaal Cultureel Planbureau vond in 2000 al reeds dat als het al zou ontstaan, het onnodig zou zijn dat de overheid zich hiervoor zou inspannen om deze digitale tweedeling tegen te gaan. Onze fractie deelt deze mening van het SCP. Wij zijn van

mening dat er nu en in de nabije toekomst geen sprake is van een tweedeling en dat bestaande modaliteiten al een grote dekking in Brabant hebben en met opwaardering nog jarenlang mee kunnen. Ten derde zijn er alternatieven voor glasvezel die in dit voorstel nauwelijks zijn onderzocht. De huidige dekking met onder andere koper of kabel is al bijzonder groot, ook in het buitengebied. Uit recent onderzoek van bijvoorbeeld TNO blijkt dat koper de komende tijd nog een behoorlijke opwaardering kan krijgen en dus de ruimte op de kabel nog lang toekomstbestendig is, waardoor er bijvoorbeeld next generation netwerken zijn. De bestaande modaliteiten kunnen dus tot na 2020 nog heel goed mee. Ook nieuwe technieken, zoals 4G, zijn nauwelijks onderzocht. De mogelijkheid het via een aantal pilots in Brabant te doen is nagelaten.

Resumerend, wij vinden dat het voorstel te eenzijdig op glasvezel is gericht en wat betreft andere technieken onvoldoende is onderbouwd. Wij zullen dan ook niet met dit voorstel instemmen.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Laat ik beginnen met de mededeling dat het eindelijk zover is. We hebben een lange maar ook een zeer zorgvuldige voorbereidingstijd gehad en dat moest ook want het is een zeer ingewikkeld onderwerp waarbij nogal wat stakeholders betrokken zijn en waarbij ook alom politieke verschillen bestonden. Dat is ook uit de politieke reacties in deze Staten gebleken in eerste termijn. Het college is uitermate content met dit voorstel. Laat ik maar tegelijk beginnen met de belangrijkste conclusie, ook ingegeven door onze topadviseurs op dit gebied, juristen met zowel banden met Brussel, Europa, als uiteraard in Nederland. De conclusie is dat deze provinciale steunregeling onvergelijkbaar is met in ieder geval een universele dienst en niet conflicterend met enigerlei bevoegdheid op nationaal niveau inzake dienstverlening. Ik ga nog wat verder. In concreto sluit dit voorstel met deze oplossing naadloos aan bij datgene waartoe in januari 2013 de Europese Commissie heeft besloten waar het met name gaat om broadband guidelines. Op basis daarvan en ook ambtelijke contacten is het gerechtvaardigd ervan uit te gaan dat over de methodiek die in Brabant zal worden toegepast, door de Europese Commissie positief zal worden beslist. Uiteraard moeten we die goedkeuring nog aanvragen, maar ambtelijke contacten wijzen erop dat die toestemming verleend gaat worden.

Laat ik tegelijk het probleem van de universele dienst maar even bespreken. Daarover heeft op initiatief van D66 de afgelopen dagen nogal wat mailverkeer plaatsgevonden. De hoofdlijnen van het voorstel dat de heer Rood in Overijssel heeft ingebracht en waarnaar werd verwezen, komen er eigenlijk op neer dat het Rijk een besluit neemt ten aanzien van een ministeriële regeling, een besluit dat officieel heet: universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen. Er komt dan een landelijk universeel dienstenfonds dat onder toezicht staat van de Autoriteit Consument & Markt. De middelen moeten worden ingebracht door marktpartijen naar ratio van hun marktaandeel. Het Provinciefonds biedt dan extra garanties voor aanleg in het buitengebied. Het universele dienstenfonds zou dan de exploitatietekorten aanvullen. Dat is op zich een idee dat zou kunnen werken, maar met een zeer groot aantal onzekerheden.

Allereerst vermeld ik dat uit alle contacten, ambtelijk en met de minister, blijkt dat de minister daar niet voor in is. Hij loopt er niet warm voor. Het is ook zo'n ingewikkeld proces om te realiseren dat het waarschijnlijk pas in 2017 in Den Haag tot een besluit leidt en dan moet het nog worden voorgelegd aan Brussel.

Bovendien is het – ik zeg het voorzichtig – mogelijk ook niet kosteneffectief omdat het uitgaat van een recht op aansluiting en niet van gebleken behoefte. De huidige wet stelt dat het uniform moet worden toegepast bij alle huisaansluitingen en bedrijfsaansluitingen in Nederland, ongeacht of het grote dan wel kleine gemeentes zijn. Het risico bestaat daardoor dat glasvezel wordt aangelegd waar het niet wordt gebruikt.

Ten derde moet ik erop wijzen dat we afhankelijk zijn van de medewerking van de rijksoverheid en de marktpartijen. Er is absoluut geen voornemen van het Rijk bekend om deze route te bewandelen, met uitzondering van het feit dat de provincie Overijssel is uitgenodigd voor een verkennend gesprek zonder dat inhoud en resultaat bekend zijn. Integendeel, het ministerie van Economische Zaken (EZ) heeft tot nu toe, ook de minister verleden jaar nog, steeds aangegeven hiertoe niet bereid te zijn. Als er al belangstelling is, dan gaan er meer jaren overheen om dit systeem ook daadwerkelijk mogelijk te maken. De bijdrage van de provincie zal in dat geval ook niet revolverend zijn. Nee, we geven dan een bikkelharte garantie aan marktpartijen voor dekking, we geven subsidie en we zijn het geld dan kwijt.

De heer **Hageman** (D66): Uit wat de gedeputeerde zei leid ik af dat ons probleem hierbij steeds is: het kan zo zijn, het kan niet zo zijn. De constatering hier is dat er een verschil is in interpretatie van een aantal ontwikkelingen. Dat maakt het in ieder geval voor deze Staten heel lastig een afweging te maken zonder dat wij tijd hebben gehad om te bestuderen hoe een en ander zit. We blijven nu dus zitten op het niveau dat de ene partij dit en de andere partij dat zegt, waardoor het heel lastig is een afweging te maken. Dat leidt nog steeds tot dezelfde discussie die we eerder hebben gehad en petit comité: is de tijd nu rijp om tot besluitvorming te komen op een moment dat we, zelfs vanochtend nog, zoveel informatie hebben gekregen? Graag krijg ik hierop een antwoord van de gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik denk dat ik een oplossing heb en die geef ik tussen nu en een paar minuten.

De **voorzitter**: Een paar minuten is wat veel, want u hebt nog een halve minuut.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Dan ga ik snel door. Kort samengevat, het voorliggende plan voldoet aan alle regels. Het is niet strijdig noch met opvattingen uit Den Haag en zeer waarschijnlijk ook niet met opvattingen uit Brussel. Het idee van de heer Rood is op zich de moeite waard om te bespreken maar zeker is wel dat we verder moeten. Als de Staten vandaag besluiten in dit kader een Breedbandfonds in het leven te roepen, dan hebben we zeker nog minimaal een half jaar nodig om het uiteindelijk ook geaccordeerd te krijgen in Brussel. Het voorstel is het gesprek met de minister samen met Overijssel aan te gaan. Dat zal in de komende maanden moeten plaatsvinden. Daarna gaan we aan de slag met de kleine projectjes die zich hebben aangediend. Er is enorm veel belangstelling voor.

De heer **Hageman** (D66): Dit is een argumentatie die we heel vaak horen: we moeten door. Hoeveel rampen gaan er gebeuren als we het Breedbandfonds twee maanden uitstellen? Ik vind het allemaal wat calamiteitsdenken wat de stemming geeft maar niet tot een zorgvuldige afweging leidt.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Als we overeenkomstig het voorstel van de heer Hageman handelen is in ieder geval zeker dat we niet voor 2017-2018 aan de slag gaan. Wij zeggen dat de nood in deze provincie hoog is. In deze provincie zal over 10 jaar een op de vijf Brabanders die kan werken, in de zorg moeten werken om zorg te verlenen. Alleen al om die reden moeten we met nieuwe methoden met IT de zorg voor de kwaliteit van de Brabantse samenleving overeind te houden. Dat verhaal kan ik ook vertellen over de sociale cohesie in de buitengebieden. Ik kan het vertellen over onze energievraagstukken. Ik kan het vertellen over de vrijetijdseconomie en over de noodzaak voor de agro-economie. Uw voorstel zet de plannen stop en blijft eindeloos uitstellen. Ons voorstel is goed. Laten we kleinschalig beginnen en de komende maanden gebruiken voor het gesprek met de minister. Dan zullen we uiteraard de definitieve inrichting van het fonds in het voorjaar van 2014 aan de Staten voorleggen.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter! Het is goed dat deze gedeputeerde niet over mobiliteit gaat want hij ontspooit op dit moment wel ernstig. Dit soort rampdenken leidt tot helemaal niets. Het verzoek van D66 is om tijd hebben om alle ins en outs te kunnen heroverwegen. Daarmee zeggen we niet dat de universele dienst uiteindelijk de oplossing is. Het enige dat we willen zeggen is dat er zoveel informatie is die zoveel alternatieven biedt. Chargerend zouden we ook kunnen zeggen dat de heer Pauli als gedeputeerde ons die informatie van tevoren had moeten geven zodat wij die afweging hadden kunnen maken. Wij willen gewoon alle informatie naar hun waarde kunnen beoordelen en we willen op die manier een zorgvuldige afweging kunnen maken die heel goed in lijn van dit voorstel kan liggen.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Alle ins en outs heeft u. U kunt dus een uitstekende afweging maken. Het probleem is alleen dat u er een zeer onzekere in en out aan wilt toevoegen waarmee het proces wordt vertraagd. Dat lijkt het college geen goed idee.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik wil mij daarbij aansluiten. Het lijkt ook de VVD geen goed idee. We lezen ook in de stukken bij het voorstel waar we straks over zullen spreken, de instelling van het Breedbandfonds, dat er voldoende stappen zijn genomen en voldoende voorwaarden moeten worden vervuld voordat de eerste euro wordt geïnvesteerd. Voor ons is dat voldoende garantie dat er geen rare dingen zullen gebeuren.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie is fel tegen vertraging in dit dossier; laat dat duidelijk zijn. Toch heeft D66 wel een belangrijk punt en dat willen we hier ook onderstrepen. Er is kennelijk informatie niet bij ons terechtgekomen die we wel graag bij het dossier hadden willen betrekken. Wij betreuren het zeer dat die mogelijkheid zich niet heeft voorgedaan. We zijn nu anderhalve dag heel druk bezig met technische vragen waar we weer reacties op krijgen. Die maken het zicht op de werkelijke problematiek niet veel helderder. Wij hebben niet zo'n probleem met het instellen van het fonds, integendeel, we zijn tegen vertraging. We willen wel uitdrukkelijk de toezegging dat de gedeputeerde de problematiek uitermate serieus neemt, dat hij ons op schrift een heel goede reactie geeft en dat hij het betreft bij het vervolg van de uitwerking van het fonds. Wij vinden dit een ongelukkig punt. We hadden het liever in het voortraject aan de orde gehad en niet op het moment van de besluitvorming.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Dat begrijp ik maar zoals ik al zei was tot nu toe iedere berichtgeving, ieder signaal vanuit het ministerie onbespreekbaar. Er komt nu een mogelijkheid bij die we zeker moeten onderzoeken, maar er is nu zekerheid met de huidige voorstellen. Er wordt een hoogst onzekere aan gekoppeld. Het voorstel van GS is om zeker deze mogelijkheid samen met Overijssel te verkennen maar nu op de ingeslagen weg door te gaan en na de besluitvorming te starten met kleine projecten waarvan er al heel veel zijn aangevraagd om de leefbaarheid in de kleine kernen overeind te houden. In het najaar zullen we terugkoppelen wat het gesprek met de minister heeft opgeleverd. We zullen de definitieve inrichting van het fonds in het voorjaar van 2014 aan de Staten voorleggen. Dan is ook het besluit van Brussel 100% helder bekend.

De heer **Altundal** (SP): Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat we gaan starten met kleinschalige projecten. Gezien de informatie die nu bij ons is binnengekomen is het de vraag of we daarmee niet een onnodig risico lopen. Sterker nog, als we op grond van het onderzoek tot andere conclusies komen, wat voor gevolgen heeft dat dan voor de voortgang met dit fonds?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Misschien ben ik dan niet duidelijk geweest. De bedoeling is natuurlijk dat we eerst goedkeuring van Brussel hebben – dat vraagt een aantal maanden – voordat we echt aan de slag gaan. Eerder kunnen we dat niet. We kunnen natuurlijk wel voorbereidende werkzaamheden starten.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik heb gevraagd of de provincie zichzelf ziet als investeerder dan wel als financier.

De heer **Pauli** (GS;VVD): We moeten het investeren vooral zien in de proceskosten die noodzakelijk zijn om zaken voor te bereiden, af te stemmen, om juridische overeenkomsten te sluiten, corporaties te vormen e.d. Dat is de investering in de proceskosten. We moeten de investering zelf zien als een financiering en dat geld moet terugverdiend worden.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter! Ik vraag schorsing.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering voor 5 minuten.

De vergadering wordt van 14.30 tot 14.35 uur geschorst

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter! Het antwoord op mijn laatste vraag verontrust mij een beetje. Ik krijg het idee dat de heer Pauli ook inziet dat het geld nooit wordt terugverdiend, dus dat de revolverendheid ernstig te wensen overlaat en dat wij er mogelijk risico's mee lopen. Daarnaast blijf ik erbij dat we hier eigenlijk praten over wat een nutsvoorziening is. Een riool en elektriciteit moeten we allemaal hebben maar moeten we ook allemaal een zelfreinigende toiletbril hebben of is een gewoon net toilet ook genoeg? Dat is volgens mij een beetje de discussie waar het om gaat. Vandaar dat wij niet overtuigd zijn door het verhaal.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! We waren wat verrast omdat we het volgens ons hadden over het beleidsmatige kader onder het Breedbandfonds. De discussie die zojuist is gevoerd ging volgens ons over het Breedbandfonds, dus niet over het beleid. Dat wil ik even bevestigd hebben want wij zijn voor het beleid maar met betrekking tot het fonds hebben we nog wat opmerkingen. Als we die bevestiging kunnen krijgen, is dat voor ons op dit moment voldoende.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter! We hadden het over de digitale agenda en ook ik was wat verrast dat gedeputeerde Pauli het Breedbandfonds naar voren haalde om een stuk toelichting te geven. Het is slim geopereerd, maar desondanks blijven wij bij onze aarzeling bij de digitale agenda en de rol van de overheid daarin. Bij de discussie over het Breedbandfonds komen we nog terug op onze punten.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! We besluiten bij dit voorstel natuurlijk primair over beleid en straks bij het fonds over het fonds. Wat dat betreft heeft de heer Leenders natuurlijk gelijk maar er is sprake van enige samenhang en vanwege de ingewikkeldheid van de problematiek en niet om een slimme zet te doen leek het mij goed meteen heel duidelijk te maken hoe het college hierin staat en hoe het voorstel in zijn totaliteit eruit ziet.

De heer Van den Berg kan ik antwoorden dat het voorfinancieren is. We lopen de kans dat de belangstelling te gering is want we gaan daadwerkelijk pas investeren als een ruime meerderheid in het gebied zegt mee te doen. We lopen dus wel het risico dat we dan indirecte kosten hebben gemaakt, het procesgeld, maar geldt voor de investering hebben we dan niet uitgegeven. Dat risico is dus zeer minimaal.

De **voorzitter**: Ik heb de volgende toezegging genoteerd. Door gedeputeerde Pauli is toegezegd dat hij samen met de provincie Overijssel overleg met de minister van Economische Zaken zal voeren over de Universele Dienst (Telecomwet) en dat PS over de uitkomsten worden geïnformeerd.

Wij gaan nu over tot de stemming.

De heer **Van Lopik** (VVD): Voor

De heer Van **Vugt** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PvdA en 50PLUS voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

PS 42/13: Instelling fondsen 2e tranche Investeringsagenda

De heer **Koevoets** (VVD): Voorzitter! Met de verkoop van de Essentaandelen op het goede moment heeft de provincie aangetoond dat investeringen op lange termijn goed kunnen renderen. Dit rendement dat door de provincie is behaald voor alle Brabanders moet zeker nu het economisch tegenzit ingezet worden. Voor mijn fractie is een aantal zaken van belang: een goed werkklimaat, een gezonde en veilig omgeving, een economisch sterk en zich ontwikkelend bedrijfsleven om de mensen in Brabant uiteindelijk een goede toekomst te bieden. Deze zaken zijn voor iedereen in Brabant van belang. Het zal iedereen duidelijk zijn dat het niet van vandaag op morgen mogelijk is al deze doelstellingen te verwezenlijken. Er moet een aanpak komen die op lange termijn Brabant nog verder verstevigd op economisch gebied en het leven dat al goed is nog beter maakt op of in ons Brabantse land.

Die langetermijnvisie leidt tot een aanpak waarbij niet wordt gestreefd naar een instantoplossing waarbij met subsidies wordt gereageerd op wat er speelt. Wij moeten het rendement dat wij gehaald hebben niet uitgeven maar investeren. De voorstellen die wij vandaag behandelen in het kader van de fondsen laten zien dat GS deze aanpak van investeren voorstaan.

Door middel van de fondsen wordt geïnvesteerd in de aanpak van de Brabantse economie, de natuur, het Brabantse leefklimaat, de verduurzaming van Brabant en in een toekomstvast Brabant waar wij met elkaar verbonden zijn. Deze zaken zien wij terug in het Innovatiefonds, het Energiefonds, het Breedbandfonds en het Groenfonds. Het is een pakket van investeringen waarmee wij er nu voor zorgen dat ook de volgende generaties Brabanders kunnen genieten van de opbrengsten.

Investeren betekent dat je op zoek bent naar opbrengsten, maar het betekent ook nemen van risico's. Op die risico's moeten wij alert zijn. Die moeten in verhouding staan tot de bedragen die per project worden geïnvesteerd en moeten worden bekeken in combinatie met andere projecten die geïnitieerd worden. Daarmee kan worden geborgd dat er een goede balans ontstaat tussen risico en opbrengst, voldoende om het door de provincie Noord-Brabant geïnvesteerde vermogen weer terug te verdienen.

De grootste opbrengst moet niet het financiële rendement op de ingezette bedragen zijn, de fondsen zijn pas echt een succes als zij nieuwe bedrijvigheid opleveren en ervoor zorgen dat het netto energieverbruik in Brabant lager is, dat alle bedrijven en huishoudens aangesloten zijn op een snelle internetverbinding en als wij kunnen spreken van een uitstekend leef- en woonklimaat in een mooi Brabants land.

De VVD staat te trappelen om met het Innovatiefonds MKB-bedrijven die werkzaam zijn in de topsectoren en die genoemd worden in het Economisch Programma 2020 te

helpen. Bedrijven die op dit moment niet verder kunnen met het uitwerken of aanwenden van hun innovatieve producten of diensten moeten de ruimte krijgen om de volgende stap te zetten. Wat onze fractie betreft gaan wij zo snel mogelijk aan de slag. Met de provincie als initiator kunnen wij ander privaatkapitaal aantrekken om zo een vliegwiel in beweging te zetten en meer dan de door de provincie geïnvesteerde 125 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het Brabantse MKB. Mogen wij aannemen dat ook Europa gewezen wordt op deze Brabantse aanpak en wij op die manier Europese fondsen krijgen?

Er moet voldoende aandacht zijn voor kleine ondernemers en voor projecten van een kleinere omvang. Grote zaken beginnen immers vaak klein! Bedrijven van wereldformaat zijn niet zelden opgestart in een garage, of wellicht zoals wij hier zeggen "in 't schuurke"! Daarom roepen wij het college op het Innovatiefonds zodanig in te richten dat er ook ruimte geboden wordt voor kleinere investeringen. De drempel mag naar onze mening op €100.000 liggen in plaats van de genoemde €250.000.

Het voorgestelde Energiefonds is een heel mooi instrument om ervoor te zorgen dat Brabanders hun energierekening kunnen verlagen. Op die manier dragen zij tegelijkertijd bij aan verduurzaming van ons leef- en woonklimaat en aan de werkgelegenheid in de bouw- en installatiesector. Wij willen voor alles inzetten op energiebesparende maatregelen voor woningen van Brabanders. Daarnaast kan worden geïnvesteerd in collectieve projecten van Brabanders, particulieren en bedrijven waaronder agrariërs, die samen aan energieopwekking willen werken door middel van beproefde technieken of die overtollige restwarmte op een intelligente manier willen benutten. Buiten de reeds afgesproken gebieden waarin sprake kan zijn van windenergie, zijn wij terughoudend met deze techniek zeker in het kader van het Energiefonds.

Meewerken aan bereikbaarheid is voor een provincie als Noord-Brabant niet vreemd. Bereikbaarheid gaat tegenwoordig meer en meer via het internet. Waar voorheen zorg alleen geleverd werd door de bekende handen aan het bed, die overigens wat ons betreft nog hard nodig zijn, zien wij innovatieve concepten ontstaan waarbij met gebruikmaking van digitale technieken zorg niet aan huis maar tot in huis wordt geleverd. Om dit voor iedere Brabander mogelijk te maken, zal de provincie samen met bewoners en bedrijven moeten investeren in next generation access breedband (NGA). De ultieme doelstelling moet zijn dat alle woningen en bedrijven zijn aangesloten op dit next generation access network en op die manier iedereen in staat te stellen verbinding te maken met de rest van de wereld. Hierbij dient naar een aantal zaken gekeken te worden zoals de meest effectieve en efficiënte manier om dit te verwezenlijken, maar een en ander moet natuurlijk wel gebeuren binnen kaders die passen bij de overheid. Zojuist is daarover reeds gesproken.

Met het Groenfonds lossen wij een schuld in, namelijk om de EHS aan te leggen. Zo verbeteren wij het woon- en leefklimaat. Dat heeft uiteindelijk een positief effect op het leven in Brabant en het maakt Brabant aantrekkelijk als woon-, werk- en vestigingsgebied. Wij moeten met dit fonds ook zoeken naar mogelijkheden om particulier en privaat te laten samenkomen. Waar agrariërs, landgoedeigenaren en anderen kunnen participeren in een verbetering van ons leefklimaat moeten wij die kansen met voorrang grijpen. Een betere participatie is uiteindelijk ook in het belang van de natuur. De gedeputeerde heeft ons gerustgesteld. Er wordt 200 miljoen euro gedoteerd aan dit fonds en dat kan door aangroei een effect van 240 miljoen euro sorteren.

Ik zei al in het kader van het Innovatiefonds en dat geldt ook voor de andere fondsen, waar mogelijk moeten wij EU-fondsen aantrekken. Wij gaan ervan uit dat de inrichting en

uitvoering zodanig worden aangepakt dat zo veel mogelijk kan worden aangehaakt bij Europese initiatieven. De fondsbeheerders zouden bij de verwezenlijking van de projecten de zaken zodanig moeten inrichten dat Brabantse aanbieders van diensten en producten de gelegenheid krijgen hierin een rol te spelen. Wordt deze opdracht daadwerkelijk meegegeven aan de fondsbeheerders en uitvoerders?

Voorzitter. Rest mij niets anders dan GS, en via GS de ambtenaren en andere betrokkenen, te danken voor hun enorme inzet om ons als Staten voor te lichten over de fondsvorming. Er zijn veel sessies georganiseerd, er is veel tijd en energie aan besteed. Ik dank iedereen voor hun betrokkenheid en inzet en wij hopen dat wij snel aan de slag kunnen!

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter! Dit voorstel heet formeel: de instelling fondsen 2e tranche Investeringsagenda, maar het gaat natuurlijk over structureel investeren in de toekomst van Brabant om tot de top van de Europese kennis- en innovatieregio's te kunnen behoren en om Brabant economisch toekomstbestendiger te maken, leefbaarder en groener. Dat is ook goed voor de generaties na ons. Dat was en is mogelijk dankzij de opbrengst uit de verkoop van energiebedrijf Essent waarvan Brabant grootaandeelhouder was. Brabant kan nú investeren, op een moment dat het Rijk het bijna volledig laat afweten, uit het lood geslagen door de discussies over hoeveel miljarden nu weer extra moeten worden bezuinigd. Het is naar onze mening hard nodig om te investeren in ontwikkeling, verduurzaming en welzijn van de Brabanders en om mensen aan het werk te houden en te krijgen! Welzijn en welvaart van de Brabanders van vandaag is ons allen veel waard. We investeren niet alleen, we willen ook als goede rentmeesters met het Brabants kapitaal omgaan. Geen kapitaal verjubelen, maar verzilveren. Op die manier blijft het vermogen intact voor de Brabanders van morgen.

De nog niet aangenomen Wet Hof heeft veel losgemaakt. Uw College heeft er tijdig en zeer alert op geanticipeerd. De discussie over de fondsen speelt al ruim een jaar en wordt telkens vooral omgeven door vragen over inhoudelijke en organisatorische aspecten, over de kaderstellende rol, de budgetrol van de Staten en dergelijke. We wilden niet voor bijna voldongen feiten komen te staan. Het gaat immers om immens veel geld: 475 miljoen euro. Steeds heeft het college aangegeven dat alle aspecten aan de orde zouden komen in het definitieve voorstel in juni en dat ligt nu voor. Wij vinden het een duidelijk en compleet voorstel, waarmee wij u en uw medewerkers graag complimenteren.

We hebben in de aanloop naar het voorstel prima informatieve vrijdagmiddagssessies gehad met uw deskundige medewerkers, waarin we veel vragen kwijt konden en ons vertrouwen in dit ingewikkelde dossier groeide. Ook de Zuidelijke Rekenkamer heeft ons adequaat bijgestaan. In de commissies voor Economische Zake en Bestuur (EZB) en voor Ecologie en Ruimte (ER) hebben we ruimte gekregen voor nog nadere inhoudelijke vragen.

Hopelijk kunnen de Brabantse investeringen ook veel andere, private financiers, verleiden mee te doen en kunnen blokkades die banken bij financieringen nu nog vaak opwerpen, worden getrotseerd als tenminste de risico's goed zijn geanalyseerd en beoordeeld. Hopelijk kan dit ook leiden tot Europese cofinanciering.

Voorzitter! Het kan er wat het CDA betreft van komen. De investeringen kunnen aanzienlijke impulsen betekenen voor maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld via innovaties in duurzame agrofoodketens, gezond ouder worden, slimme mobiliteit en

duurzame energie. Bovendien zien we dat de samenleving hierin meebeweegt: inwoners zoeken elkaar op in vele coöperaties die intussen in Brabant ontstaan. Ze willen aan de slag met problemen die zij soms veel beter dan de overheid kunnen aanpakken. Wij geloven in de kracht van die Brabantse samenleving en waarderen die zeer. Ook voor deze initiatieven bieden de fondsen kansen.

Er worden vier fondsen ingericht, te weten voor innovatie, energiebesparing en –transitie, hoogwaardig breedband en voor groenontwikkeling. Wij als CDA-fractie willen u, op uw verzoek, daarbij graag onze wensen en bedenkingen meegeven die van belang zijn bij de verdere uitwerking.

- 1 Er wordt aangegeven is dat de fondsen 4-jarlijks worden geëvalueerd en dat dan ook gekozen kan worden voor bijstelling of beëindiging. We begrijpen heel goed dat je een dergelijk proces niet continu moet wijzigen en dat je geduld moet hebben, maar wij vinden in het huidige tijdsgewricht vier jaar aan de lange kant. Er kunnen zich onverhoopt bijzondere omstandigheden voordoen die snel ingrijpen in een fonds noodzakelijk maken. Wij vinden dat u daarin moet voorzien. We horen graag hoe u hier tegenaan kijkt.
- 2 Drie van de vier fondsen worden bij de BOM ondergebracht. Die fondsen moeten nominaal revolverend zijn! Dat is dus geen inspanningsverplichting maar een outputkader. We brengen dit niet alleen als wens maar ook als eis nog maar eens onder uw aandacht.
- 3 Wij vragen uw aandacht voor een adequate en bekwame uitvoeringsorganisatie in de 3 bv's bij de BOM en die bij het Groen Ontwikkelfonds. Dat vereist over de totale looptijd toch een aanzienlijk bedrag, ten laste van ons Essent-spaarvarken. Organiseer alstublieft kwaliteitsbewaking en houdt de kosten goed in de hand!
- 4 De CDA-fractie wenst dat u ervoor zorg draagt dat het maatschappelijk rendement van deze enorme investeringen in redelijke mate wordt gespreid over de Brabantse regio's.
- 5 Wij begrijpen dat de fondsbeheerders armlengte moeten krijgen, dat flexibiliteit nuttig is, maar wat ons betreft worden doelen, doelgroepen, tijdlijnen meer smart geformuleerd zodat wij u daarop kunnen beoordelen.
- 6 In onze eigen Energienota die het CDA u 1,5 jaar geleden aanbod, is energiebesparing een belangrijke pijler. Wij hebben daarbij ook het oog op energiebesparing bij particuliere woningen, waarvoor wij u triggeren bij motie.
- 7 De CDA-fractie vindt ook dat windenergie niet de eerste focus voor het Energiefonds mag zijn. Het staat in uw lijstje onderaan vermeld, naar wij begrepen vanwege mogelijk rendement. Wij bepleiten windenergie te schrappen.
- 8 Wij willen de investeringsgrens waarboven goedkeuring van de provincie is vereist, bepalen op 5 miljoen euro voor zowel het Innovatie-, Energie- als het Breedbandfonds. Ook daarvoor is een motie voorbereid.
- 9 Om het voor MKB-bedrijven mogelijk te maken ook te opteren voor bijdragen uit het Innovatiefonds, willen wij het investeringsniveau brengen naar €100.000.
- 10 Voor het Groen Ontwikkelfonds wordt 240 miljoen euro op afstand gezet. De Samenwerkingsovereenkomst (SOK) is daarvoor de basis. Als de Manifestpartners met de provincie en de Brabanders daarvoor uiteindelijk het natuurnetwerk kunnen afronden, is het dat geld dubbel en dwars waard, nog afgezien van het feit dat die gespreide verantwoordelijkheid ons vanuit onze CDA-uitgangspunten zeer aanspreekt. We herinneren u graag hierbij aan diverse toezeggingen tijdens de

commissiebespreking, bijvoorbeeld een evaluatie van het uitvoeringsreglement. Wij lassen die toezeggingen hier in als wens.

Wij hebben vier moties en die bied ik u graag aan, voorzitter.

De **voorzitter**: Door de leden Van Vugt, Koevoets, Altundal, Van den Berg, Leenders, P. Smeulders, Hageman en Kap worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in openbare vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 7 mei 2013 – 42/13A, constaterende dat:

- *PS op basis van artikel 158 van de Provinciewet in de gelegenheid zijn om wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot de fondsvorming;*
 - *op het vlak van energiebesparing ook in Brabant grote kansen liggen om het energieverbruik substantieel te verminderen;*
 - *het voor Brabant een grote uitdaging is de bouw- en installatiebranche een impuls te geven, die de werkgelegenheid ten goede komt;*
 - *door energiebesparingsmaatregelen aan particuliere woningen de Brabantse woningvoorraad aan kwaliteit en waarde kan toenemen;*
 - *Brabantse particulieren bij het bovenstaande een sleutelrol kunnen vervullen,*
- overwegende dat:*

- *de aanvangsinvestering van energiebesparingsmaatregelen, ook gelet op de huidige economische situatie, voor veel particulieren een te grote drempel vormt;*
- *besparingsmaatregelen wel een zeker besparingsrendement opleveren waarmee de aanvangsinvestering binnen aanvaardbare termijn kan worden terugbetaald,*

verzoeken het college:

- *na te gaan welke revolverende en kosteneffectieve constructies mogelijk zijn waarbij individuele particuliere woningeigenaren, ook in financiële zin, worden ontzorgd en die daardoor een besparingsimpuls teweegbrengen in Brabant, en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in openbare vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 7 mei 2013 – 42/13A, constaterende dat:

- *PS op basis van artikel 158 van de Provinciewet in de gelegenheid zijn om wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot de fondsvorming,*
- overwegende dat:*

- *de provincie in haar rol als aandeelhouder op een actieve wijze de voortgang van de fondsen zal monitoren en zo nodig kan bijsturen;*
- *voorgesteld wordt dat bij een voorgenomen financiering vanaf 10 miljoen euro tevens goedkeuring van de provincie (als aandeelhouder) is vereist;*
- *voor het Innovatiefonds de grens is bepaald op 10 miljoen euro, voor het Energiefonds op 6 miljoen euro en voor het Breedbandfonds op 5 miljoen euro;*
- *PS het wenselijk vinden de grens voor de fondsen waarbij goedkeuring van de provincie is vereist te uniformeren en te maximeren op een lager bedrag,*

spreken uit:

- *de grens waarboven goedkeuring van de provincie is vereist, te bepalen op 5 miljoen euro voor het Innovatie-, het Energie en het Breedbandfonds,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Deze moties maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen de nrs. M30 (42/13) en M31 (42/13).

Door de leden Van Vugt, Altundal, P. Smeulders, Van den Berg, Hageman, Leenders en Kap wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in openbare vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 7 mei 2013 – 42/13A, constaterende dat:

- PS op basis van artikel 158 van de Provinciewet in de gelegenheid zijn om wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot de fondsvorming, overwegende dat:

- de fondsen worden ingesteld door inzet van de middelen die vanwege de vervreemding van aandelen van het energiebedrijf Essent beschikbaar zijn gekomen;*
- de Brabanders inwoners en ondernemers in de loop van een eeuw het kapitaal van Essent hebben opgebouwd;*
- de focus van de fondsen is om het stamkapitaal intact te houden en ze renderend in te zetten voor de ontwikkeling van Brabantse samenleving in brede zin,*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- erop toe te zien dat het maatschappelijk rendement in redelijke mate wordt gespreid over de Brabantse regio's,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De **voorzitter**: Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M32 (42/13).

Door het lid Van Vugt wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in openbare vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 7 mei 2013 – 42/13A; constaterende dat:

- PS op basis van artikel 158 van de Provinciewet in de gelegenheid zijn om wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot de fondsvorming, overwegende dat:

- GS de scope van het Energiefonds (met betrekking tot toepaste technieken) heeft uitgebreid met windenergie;*
- PS in haar beleid tot nog toe zeer terughoudend zijn geweest met betrekking tot windenergie;*
- het CPB in de KBA Structuurvisie 6000 MW Windenergie op land concludeert dat het project Wind op land beter 5 jaar kan worden uitgesteld;*
- met name grote investeerders zich bezig houden met windenergieprojecten en zij gegeven hun omvang en netwerk beter in staat zijn financieringsbronnen te vinden;*
- gelet op het bovenstaande windenergieprojecten niet in aanmerking zouden moeten komen voor financiering uit het Brabantse Energiefonds;*

verzoeken het college van GS:

- vanuit het Energiefonds geen projecten te honoreren waarvan windenergie onderdeel uitmaakt,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M33 (42/13).

De heer **Altundal** (SP): Voorzitter! Na een lang proces van voorbereiding, onderzoek, informatie en werk ligt hier vandaag ter besluitvorming voor ons Staten het voorstel voor om vier fondsen op te richten. In het bijzonder wil ik de ZRK danken voor de advies- en informatiebijeenkomst waaraan wij heel veel hebben gehad.

De Wet houdbare overheidsfinanciën heeft er in feite voor gezorgd dat wij deze creatieve oplossing hebben bedacht om fondsen op te richten en de gelden van de verkoop van Essent ten goede te laten komen aan de Brabantse burgers. Middels het oprichten van het Innovatiefonds, Energiefonds, Breedbandfonds en Groenfonds willen wij voor de komende 15-20 jaar de economie en de werkgelegenheid in Brabant stimuleren, op het gebied van energie een aantal slagen maken en Brabant groen houden. Het gaat hier niet om de CDA-kleur maar echt om de natuur!

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Met die kleur is niets mis, integendeel, mijnheer Altundal.

De heer **Altundal** (SP): Voorzitter! Bij de vorming van deze fondsen komt het woord "revolverendheid" vaak terug; een toverwoord! De inzet is om wat geïnvesteerd wordt, ook terug te verdienen. Volgens ons is niemand hierop tegen. Als we hiermee ook een multiplier effect hebben en aan het eind van de looptijd minimaal dezelfde waarde terug hebben als bij aanvang is dat uiteraard prima. Echter, de SP is van mening dat we aan verwachtingsmanagement moeten doen. Het geld dat we aan het eind hebben, is namelijk in waarde fors gedaald. Renteverlies, inflatie en dergelijke zorgen ervoor dat het bedrag dat wij nu in de fondsen stoppen over 20 jaar fors in waarde is afgenomen, zelfs tot 30% -40%. Wij vinden revolverendheid belangrijk omdat je daarmee uiteraard meer kunt investeren, maar wij moeten de maatschappelijke doelen zoals banen, duurzame energie, natuurbehoud en dergelijke die wij met deze fondsen willen bereiken hierdoor niet uit het oog verliezen.

De SP is het eens met het onderbrengen van 3 fondsen bij de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij, de BOM. Hoewel het college hierover positief gestemd was, was het tijdens de laatste commissievergadering nog niet zeker of het Energie- en het Breedbandfonds ook bij BOM zouden worden ondergebracht. Is hierover inmiddels meer informatie voorhanden?

De uitvoering van de fondsen is de verantwoordelijkheid van GS. Zij willen als aandeelhouder en opdrachtgever op een actieve wijze de voortgang van de fondsen monitoren en zo nodig bijsturen. Wij worden hierover geïnformeerd met een periodieke voortgangsrapportage en eens in vier jaar vindt een algehele evaluatie plaats. Wij vinden dat aan de late kant gezien de nieuwe constructie met fondsvorming. Wij willen graag een kortere periode. D66 zal mede namens ons daarvoor een motie indienen. In de beginfase is monitoring zeker hard nodig ook al omdat de constructie van fondsvorming relatief nieuw is voor onze Staten. Wij vinden bovendien dat GS als aandeelhouder en opdrachtgever nadrukkelijk hun uitvoeringsverantwoordelijkheid moeten nemen. Het CDA heeft mede namens ons een motie ingediend waarin het college wordt verzocht de grens

waarboven goedkeuring van de provincie is vereist, te bepalen op 5 miljoen euro voor het Innovatie-, het Energie en het Breedbandfonds.

Ik ga slechts kort in op de afzonderlijke fondsen omdat wij in de commissie al uitvoerig onze inbreng hebben geleverd.

Het moge duidelijk zijn dat de SP de vierledige ambitie van het Innovatiefonds onderstreept. Wij juichen het van harte toe dat 40% à 50% van de investeringen worden gedaan om oplossingen te ontwikkelen voor maatschappelijke opgaven. De overige investeringen worden gedaan in gebieden met innovatiekracht en groeipotentie voor heel Noord-Brabant. De economie van Brabant dient aangejaagd te worden. MKB-bedrijven zijn de grootste banencreërs. Daarom vinden wij de minimum participatie/financiering van €250.000 aan de hoge kant. Soms kan een kleine innovatie leiden tot groei. Daarom hebben wij samen met de VVD een motie ingediend om dat bedrag te verlagen.

Inspanningen zijn hard nodig om door innovatie in MKB-bedrijven, de vrijetijdseconomie en cross-oververbindingen et cetera de werkgelegenheid te stimuleren. Dit moet in heel Brabant gebeuren. Net als het CDA vinden wij dat het college erop moet toezien dat het maatschappelijke rendement redelijk evenwichtig wordt verspreid over de Brabantse regio's. Ook hiervoor hebben wij samen met het CDA en andere partijen een motie ingediend.

Het college stelt dat eventuele investeringspartners gescreend worden op integriteit in overeenstemming met het provinciaal Bibob-beleid en op het onderschrijven van de erkende richtlijnen en provinciale beleidsregels voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Wij zijn van mening dat het college hier een stap verder mag gaan, namelijk richting bedrijfsvoering en management van de investeringspartners. Er moet een gezonde solide bedrijfsvoering en financiële huishouding te zijn, dan wel door middel van een businessplan perspectief hierop. Voor de SP is het ook belangrijk dat bij investeringen door het fonds de salariering van de ondernemer/management transparant is voor de provincie en dat er geen sprake is van exorbitante beloningen. Wij dienen daarvoor een motie in.

Ik kom nu bij het Energiefonds. In 2011 heeft de provincie bij de eerste tranche van de Investeringsagenda ingezet op innovatie ontwikkelingen bij het energiebeleid. Het Energiefonds Brabant moet het sluitstuk gaan vormen van dit energiebeleid. Het gaat daarbij om het grootschalig uitrollen van bewezen en beproefde technieken. De SP is het ermee eens dat met dit fonds energiebesparing en opwekking van duurzame energie aangejaagd moet worden. Een bij-effect is dat hiermee ook enigszins werkgelegenheid behouden dan wel gecreërd kan worden door Brabantse bouw- en installatiebedrijven hierin een belangrijke plaats te geven. Wij vinden als SP dat burgers die energiebesparende maatregelen willen nemen of zonne-energie en dergelijke willen plaatsen ook gebruik moeten kunnen maken van dit fonds. De aanvangsinvestering in energiebesparingsmaatregelen is in de huidige economische situatie voor veel particulieren een veel te hoge drempel. Wij menen daarom dat moet worden nagegaan of er revoluerende en kosteneffectieve constructies bedacht kunnen worden waardoor particulieren in financiële zin ontzorgd worden en een besparingsimpuls teweegbrengen bij individuele particulieren in Brabant. Samen met het CDA hebben wij hiervoor een motie ingediend.

In het businessplan van dit fonds is windenergie opgenomen. Wij zijn principieel niet tegen windenergie, maar zoals het nu verwoord is, biedt het grote energiebedrijven grote kansen om massaal windenergie op te gaan wekken en daarvoor de middelen uit dit

fonds te halen. Investeren in windenergie is erg revolverend en daarom is het aantrekkelijk om dat te doen. Wij vinden echter dat het college eerst met een heldere visie moet komen op hoe wij moeten omgaan met windenergie alvorens wij deze mogelijkheid creëren. Wij horen graag of het college komt met een algehele visie op windenergie en de uitvoering aanhoudt totdat die visie er is.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor duurzame energie waaronder wind op land is 3,8 miljard euro SDE+-subsidie beschikbaar. (Stimuleringsregeling duurzame energie). Lijkt het de heer Altundal dan nuttig om daaraan vanuit dit "fondsje" nog wat toe te voegen?

De heer **Altundal** (SP): Ik ontken dat niet, mijnheer Van den Berg. Ik denk dat het goed is als wij als Staten een algehele visie neerleggen hoe wij denken over windenergie. Tot nu toe is daarover alleen gesproken in het kader van de Verordening ruimte maar wij hebben geen algemene visie hoe wij daarover in Brabant denken. Ik betoog dat wij eerst samen die visie moeten vaststellen alvorens een en ander tot uitvoering wordt gebracht en zijn benieuwd naar de mening van het college in dezen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter! Ik begrijp het probleem niet zo goed. De fondsen zijn bedoeld om marktfalen te ondervangen. Zover ik weet is er bij windprojecten geen sprake van marktfalen. Het is niet zo dat energiebedrijven die nu windprojecten willen realiseren niet aan financiering zouden kunnen komen. Stel dat zij bij het fonds zouden aankloppen, dan voldoen zij niet aan de criteria. Het lijkt mij geen probleem om dit te laten staan voor het geval er bijvoorbeeld een initiatief is vanuit een coöperatie die wel last heeft van marktfalen. Ik ben echt niet bang voor grootschalige financiering van windprojecten vanuit het Energiefonds.

De heer **Altundal** (SP): Dat kan mevrouw Spierings natuurlijk concluderen maar zo heb ik het niet gelezen in de stukken. Ik wil juist van de gedeputeerde horen of het inderdaad zo is. Ik wil even afwachten wat hij te zeggen heeft.

Ik kan kort zijn over het Breedbandfonds. Volgens ons heeft de markt gefaald als het gaat om het netwerk. Er wordt niet geïnvesteerd in witte gebieden en daardoor is een tweedeling ontstaan tussen huishoudens en bedrijven met toegang tot hoogwaardig breedband en bijbehorende diensten en huishoudens zonder toegang. Daarom moet de overheid hier haar verantwoordelijkheid nemen. In de commissie hebben wij bij de behandeling van de Kadernota over de digitale agenda onze inhoudelijke reactie gegeven. Wij hebben aandacht gevraagd voor slimme ICT-investeringen bij zorginstellingen. Zij moeten ook kunnen omgaan met hoogwaardig breedband. Het gaat dan niet om de zorg economie die bij het Innovatiefonds hoort, maar zorg wordt steeds meer op afstand van de zorginstelling verleent. Degene die behoefte heeft aan zorg zal steeds langer thuis wonen en breedband maar ook de ICT-infrastructuur en netwerken van zorginstellingen moeten dit kunnen faciliteren. Hier is sprake van een grote achterstand. Ik hoor hierover graag het standpunt van de gedeputeerde.

Het is bijzonder positief dat de plannen voor het Groenfonds tot stand gekomen zijn in nauwe samenwerking met alle Brabantse Manifestpartners. Zij hebben zich gecommitteerd om via initiatieven 160 miljoen euro bij te dragen aan de realisatie van de EHS en de Ecologische verbinding zones (EVZ). Samen met de Manifestpartners wordt een kleine werkeenheid gevormd om de initiatieven uit te werken. Dit is een mooi

voorbeeld van het nieuwe maatschappelijke besturen waarover professor Teisman afgelopen vrijdag sprak. De conclusie van Teisman is – en die deelt mijn fractie – dat deze gelijkwaardige en langdurige samenwerking betekent dat gedurende het proces van de realisatie van de doelen van het Groenfonds alle betrokken partners, dus ook GS en PS, verantwoordelijkheid zijn voor het nemen van gedragen besluiten. Het kan niet zo zijn dat na een langlopend proces GS of PS zomaar zouden zeggen: Dat doen wij niet, wij gaan een andere kant op, zonder dit voor te leggen aan het samenwerkingsverband en het op basis van gelijkwaardigheid van alle partners te behandelen. Alleen zo kunnen wij de sleutelwoorden "vertrouwen" "synergie" en "vernieuwing" blijven waarmaken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): De Manifestpartners hebben toegezegd 160 miljoen euro toe te voegen. Bent u tevreden over de kwaliteit van de plannen?

De heer **Altundal** (SP): De kwaliteit zullen we zien bij de uitvoering. Wij gaan er op dit moment vanuit dat de kwaliteit voldoende gewaarborgd is maar uiteindelijk zullen we dat in de uitvoering moeten merken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Wat is een toezegging waard als we niet weten wat erin zit!

De heer **Altundal** (SP): Wij vertrouwen de samenwerkingspartners als wij daarmee de intentie hebben uitgesproken en commitment hebben verleend. Bij de uitvoering moet blijken of ze het al of niet nakomen. Alleen dan kunnen we de sleutelwoorden vertrouwen, synergie en vernieuwing blijven waarmaken. Alleen dan kunnen er in Brabant fantastische dingen gaan gebeuren op het gebied van natuur waar alle Brabanders wijzer van worden en die waarschijnlijk een voorbeeld zijn voor andere provincies en voor het Rijk.

Van het Groen Ontwikkelfonds is van alle vier het lastigst concreet te maken op welke manier het zoveel mogelijk revoluerend kan worden, wat wel een wens is van de Staten. Tegelijk moeten we ook niet vergeten dat zoals het Vrijtijdshuis zegt de natuur in Brabant jaarlijks 5,4 miljard euro aan toegevoegde waarde oplevert. 40% van het toerisme in Brabant is direct afhankelijk van de natuur. Dat is 241 miljoen euro per jaar. Deze cijfers maken meer dan voldoende duidelijk hoe enorm intrinsiek de revoluerende ontwikkeling van de Brabantse natuur is.

De **voorzitter**: Door de leden Altundal, Van den Berg, P. Smeulders, Van Vugt, Koevoets, Kap en Mondriaan wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, constaterende:

- *dat voor de besteding van de middelen van het Innovatiefonds een aantal voorwaarden geldt;*
- *dat bij het innovatiefonds eventuele investeringspartners worden geselecteerd op integriteit in overeenstemming met het provinciaal Bibob-beleid;*
- *dat erkende richtlijnen en provinciale beleidsregels met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen worden onderschreven,*

overwegende:

- dat investeringspartners een gezonde solide bedrijfsvoering en financiële huishouding dienen te hebben en dat bij startende kleine ondernemingen hierop perspectief moet zijn teneinde zelf ook mee te kunnen investeren;
- dat bij investeringen uit het fonds vooraf gekeken wordt, of er sprake is van een verantwoorde financiële bedrijfsvoering;
- dat bij investeringen door het fonds, de salariëring van de ondernemer c.q. het management voor GS transparant dient te zijn,

besluiten dat

bij investeringen uit het fonds de salariëring van de ondernemer c.q. het management voor GS transparant en helder is en dat hierbij geen sprake is van exorbitante beloning,

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M34 (42/13).

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter! Na drie predikanten van de groene kerk komt er nu een ander geluid.

Vandaag geeft een meerderheid van PS van Brabant bijna een half miljard euro publiek geld uit handen; 200 euro per Brabander. Provinciale Staten hebben er dadelijk geen feitelijke zeggenschap meer over, al wordt dat wel gesuggereerd. We mogen er enkel voor de Bühne wat van vinden maar we gaan er de facto niet meer over. We worden periodiek zoet gehouden met de voortgangsrapportages maar de generatie na ons mag er weer pas echt een mening over hebben.

Voorzitter. Ik stel de gewetensvraag dan ook vooral aan mijn collega-Statenleden: is dat echt wat u wilt? We geven niet alleen de zeggenschap over onze publieke middelen weg, we gaan ze ook nog eens uitgeven aan verkeerde zaken. Over breedband heb ik het al eerder gehad. Ik ga direct over naar mijn favoriet: het Energiefonds. Daarbij zitten voorstellen om bij de enorme overcapaciteit aan elektriciteitsproductie die we hebben, nog meer capaciteit te gaan subsidiëren. Dat is bizar. Waarom? Het moet allemaal duurzaam want de aarde warmt op. Ik zeg altijd maar: ik lieg, jij loog, wij klimatologen. De klimatologie is de Fyra van de wetenschap. Het vehikel rammelt aan alle kanten. Nagenoeg niets klopte ervan. Geen enkel van de vier IPCC-rapporten (Intergovernmental Panel on Climate Change) die tot nu toe verschenen zijn met de temperatuurgrafieken die erin staan, zelfs met de 95% zekerheidsmarge, komt op de gemiddelde wereldtemperatuur zoals die nu is. Die ligt er duidelijk onder. Er is dus eigenlijk heel weinig aan de hand. Al 16 jaar stijgt de temperatuur niet meer. Als we het effect van de verstedelijking meenemen is in De Bilt al sinds 1987 de temperatuur niet meer gestegen. Geen enkel klimaatmodel heeft dat voorzien en toch baseren wij daar nog steeds beleid op. Dat is nog niet zo erg maar we willen dit nepprobleem ook nog eens proberen te bestrijden met een nepoplossing. Het is wellicht de grootste zwendel uit de wereldgeschiedenis, het is de volstrekt irrelevante, ineffectieve en dure strijd tegen CO2 dat de afgelopen 20 jaar heeft gezorgd voor 5-10% meer groen op de aarde. Het laat planten groeien. Het is een onschuldig en nuttig gas.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Het is allemaal heel boeiend. Gaat de heer Van den Berg zo meteen ook ontkennen dat fossiele brandstoffen eindig zijn?

De heer **Van den Berg** (PVV): Als we doorbraken krijgen op het gebied van thorium en kernfusie dan kunnen we nog tienduizenden jaren vooruit, maar ze zijn wel eindig.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik ken alleen elektrische auto's maar auto's op die middelen ken ik niet. Ik wens u er veel succes mee.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik ga even in op die elektrische auto's en ook op windmolens. Daarvoor is neodymium nodig en je wordt er echt niet blij van als je weet hoe dat gewonnen wordt. Dan stapt u heel gauw van uw groene geloof af. Google maar eens op Baotou. Dat ligt in China en dat goedje wordt daar gewonnen. Het is heel moeilijk winbaar. Het komt uit erts met onder meer uranium en thorium. Het is daar een chemische en radioactieve hel op aarde. Van dat goedje zit er een kilo in een Prius en 100 kg in 5 mw windmolens om een idee te geven.

We bestrijden dus de zogenaamde opwarming van de aarde. We hebben daar wereldwijd al ruim meer dan 1000 miljard euro aan uitgegeven en het temperatuureffect is afgerond 0,0. We zagen dan ook tot onze verbazing de windmolens weer opgenomen. Windmolens zijn niet rendabel en wel uitontwikkeld. Er zit domweg niet meer energie in wind. Ze worden ook nooit rendabel, ook niet met meer belastinggeld.

Om de doelstellingen van onze goedgegelovige klimaatfreaks te halen zouden er tot 2020 tientallen miljarden nodig zijn aan alleen al windsubsidies. Daarbij zijn ook nog miljarden nodig om het stroomnet aan te passen want dat kan niet zo goed tegen dat wisselende stroomaanbod. Dat geldt overigens ook voor zonne-energie. We moeten ook niet vergeten dat er op dit moment peperdure net nieuwe super schone gascentrales worden gesloten omdat ze bijna niet meer draaien. Het is ongelooflijk.

Sta ik alleen in dit verhaal? Nee hoor, het Centraal Plan Bureau kwam afgelopen maandag met een rapport waarin staat: de eerste vijf jaar maar even niet want het is volstrekt zinloos. Zelfs uit heel onverwachte hoek, de PvdA komt dat. De bekende mensen Vermeend en Van der Ploeg noemen de keuze voor windenergie letterlijk onbegrijpelijk en weggegooid geld. We trekken met deze paragraaf aan een morsdood paard en proberen er nog harder aan te trekken maar het gaat niet helpen. Het is kansloos.

Iets positiefs dan. We willen wel investeren in bijvoorbeeld isolatiemaatregelen om ook de bouw aan te jagen. Daarvoor hebben we een amendement opgesteld. Wij willen vooral investeren in baanbrekende technieken om met diezelfde zonne-energie wel verder te komen maar ook op veilige wijze met kernenergie. Wij zeggen daarbij: gooi niet al het geld nu op de daken maar investeer het in onderzoek en dan zie je hoe snel rendementen verbeteren. Het zou zonde zijn als we dat geld nu besteden om het te implementeren terwijl het nog lang niet rendabel is.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik raak een beetje de kluts kwijt. De heer Van den Berg wil investeren in isoleren maar hij gelooft niet dat brandstoffen eindig zijn en hij gelooft ook niet in CO2-problematiek. Waarom wil hij dan isoleren? Alleen voor de werkgelegenheid? Dan kunnen we net zo goed met z'n allen putjes gaan scheppen. Dat levert ook niets op.

De heer **Van den Berg** (PVV): Wij moeten wel isoleren omdat dankzij de politiek die door u wordt gesteund, de energie in Nederland absurd duur is. Wij betalen drie keer zoveel voor elektriciteit als een Amerikaan. Ik probeer de burger wel te helpen voor zover het ons mogelijk is en mede daarom dien ik dit amendement in.

Wij willen dus wel investeren in elementaire wetenschap, in ontdekken. We moeten vooruit. We praten over een langetermijnagenda en wij geloven in oplossingen, wij geloven ook in boerenslimheid. Dus onderzoek in goede energie-opslagsystemen want dan kunnen zonne-energie en windenergie wel zinvol worden.

Dan kom ik tot het Groen Ontwikkelfonds. Niet alleen is de doelstelling wat ons betreft achterhaald maar er kleven ook enorme haken en ogen aan. Allereerst is er het feit dat het fonds niet revolverend is. We hebben het dus over ordinaire subsidieverstrekking, met gigantische financiële risico's van dien. Dan zijn er de risico's die samenhangen met regels voor overheidsfinanciën, zoals de overschrijding van het EMU-saldo. De gedeputeerde overweegt, aldus een bericht op nu.nl, om deze kabinetsperiode nog geen boete op te leggen voor overtredingen van de nieuwe regels voor overheidsfinanciën. Met andere woorden, hij gokt er dus op dat een boete het college deze bestuurdersperiode bespaard zal blijven.

De heer **Altundal** (SP): Voorzitter! Ik heb net in mijn verhaal over maatschappelijke opgaven voor het Groen Ontwikkelfonds onder andere cijfers van het Vrijtijdshuis genoemd. Acht de heer Van den Berg dat niet revolverend? Een van onze doelstellingen is toch maatschappelijke opgaven te realiseren. Als er dan een toegevoegde waarde van 5,4 miljard is acht hij dat dan niet relevant?

De heer **Van den Berg** (PVV): Als we alle natuur in Brabant zouden weghalen komt er helemaal geen toerist meer. Ik geloof eerlijk gezegd dat dit niet zoveel gaat toevoegen.

De heer **Altundal** (SP): U bagatelliseert dus deze bijdrage van 5,4 miljard euro, 240 miljoen euro per jaar, waaraan 40% van het toerisme in Brabant een bijdrage levert?

De heer **Van den Berg** (PVV): Wij zijn niet bang dat het zonder dit Groen Ontwikkelfonds niet zal lukken mensen naar Brabant te trekken. Daarvoor hebben we al heel mooie ideeën in de pijplijn maar dat komt later.

Geacht college, wat betreft die regels en die boetes, gokken moet u in het casino doen en niet hier in het provinciehuis. We hopen dat de generatie bestuurders na ons niet met dit probleem opgezadeld zal zitten.

Als zich dan nog financiële problemen voordoen, wil het college die afdekken met potentiële grondverkopen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Berg, u heeft nog één minuut.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dan ga ik nog maar even naar het positieve dat wij ook nog hebben. Wij zijn blij met het Innovatiefonds. Technologie en innovatie kunnen in Brabant een enorme boost geven, waar deze ontwikkelingen nu al kansrijk en groeiend zijn. Inzet op hightech en medische technologie heeft een enorm potentieel. De PVV wil in dat kader een mega compliment geven aan de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij voor de uitstekende en succesvolle wijze waarop zij hightechbedrijven binnenhaalt in

Brabant. Israël is een land waar technologie en innovatie tot de wereldtop behoren, bijvoorbeeld op het gebied van medische wetenschap, medische technologie, ICT, landbouw en energie. Voor Brabant ligt er een fantastische kans op banen en omzetgroei als de provincie dit met een Innovatiefonds verder uitbouwt en intensiveert. De PVV kan dit alleen maar van harte toejuichen. Denk aan innovatieve oplossingen voor energieopslag en energieproductie, mobiliteit en gezondheid en blijf vooral niet hangen in het onrendabele oude.

De **voorzitter**: Door het lid Van den Berg worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op donderdag 20 en vrijdag 21 juni 2013 ter bespreking van het voorstel voor Instelling van Fondsen tweede tranche Investeringsagenda,

constaterende:

- *dat het Centraal Planbureau aangeeft dat er als gevolg van de economische crisis een groot overschot aan energieproductiecapaciteit is;*
- *dat met name de huidige technieken van 'hernieuwbare energie'-opwekking uiterst duur zijn in vergelijking met het opwekken van energie op conventionele wijze;*
- *dat vooral wind- en zonne-energie geen significante reductie van CO₂-uitstoot bewerkstelligen vanwege hun wisselvallige aanbod van energie;*
- *dat het CPB concludeert "dat elke uitbreiding van de productiecapaciteit van elektriciteit verliesgevend is",*

overwegende dat:

- *Brabant als slimste regio zijn kans moet grijpen met een combinatie van wetenschap en gezond boerenverstand,*

besluiten ontwerpbesluit 42/13 B beslispunt 2 te schrappen en te vervangen door de volgende tekst:

- 2a. 50 miljoen euro van de middelen gereserveerd voor het "Energiefonds" onder te brengen in het Innovatiefonds en te oormerken met als doel het faciliteren en steunen van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek naar verbeterde en nieuwe energieopslag en energie-opwekkingstechnieken en technologieën; en*
- 2b. 10 miljoen euro van de middelen gereserveerd voor het "Energiefonds" onder te brengen in het Innovatiefonds en in te zetten voor voorfinanciering van onderzoek en proeftuinomgeving met betrekking tot isolatiemaatregelen voor energiebesparing. Middelen kunnen terugvloeien in het fonds via energiebesparing door de eindgebruiker totdat de isolatiemaatregelen zijn afgelost. Proeftuindeelnemers kunnen bedrijven, overheden of particulieren zijn.."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op donderdag 20 en vrijdag 21 juni 2013 ter bespreking van het voorstel voor Instelling van Fondsen tweede tranche Investeringsagenda,

besluiten:

- *ontwerpbesluit 42/13B beslispunt 3 te schrappen;*
- *ontwerpbesluit 42/13B beslispunt 4 te schrappen;*
- *ontwerpbesluit 42/13B beslispunt 5 als volgt te formuleren:*

5. *in te stemmen met halfjaarlijkse rapportages binnen de reguliere P&-cyclus en volgens de systematiek van de huidige P&C documenten over de voortgang van de fondsen op basis van de per fonds beschreven inhoudelijke en financiële kernprestatie-indicatoren, en te bepalen dat de overwegingsmomenten in de P&C cyclus het moment zijn voor eventuele bijstelling of beëindiging van de fondsen,*
- *ontwerpbesluit 42/13B beslispunt 6 als volgt te formuleren:*
6. *in te stemmen met een tweejaarlijkse evaluatie van de fondsen, te beginnen in 2014, en te bepalen dat de evaluatie het moment is voor eventuele bijstelling of beëindiging van de fondsen,*
- *ontwerpbesluit 42/13B beslispunt 8 te schrappen;*
- *ontwerpbesluit 42/13B beslispunt 9 te schrappen;*
- *ontwerpbesluit 42/13B beslispunt 10 te schrappen.“*

Deze amendementen maken onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgen nr. A9 (42/13) en nr. A10 (42/13).

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! Predikant nummer vijf in deze prachtig kathedraal meldt zich, na deze wetenschappelijke verhandeling van prof. Van den Berg, waaraan ik overigens voor een groot deel geen touw kon vastknopen. Dat brengt ons tot de vraag als je kijkt naar de toch wel relatief ingewikkelde technische verhandelingen waar we al een jaar lang mee bezig zijn geweest, waar we dit toch allemaal voor doen. Afgelopen zaterdag brachten we met een aantal PvdA-bestuurders een bezoek aan machinefabriek De Waal in Werkendam. Het is een toonaangevend bedrijf in de binnenvaart. Zij produceren en repareren alles wat te maken heeft met het voortstuwen en manoeuvreren van binnenvaartschepen. Het is een prachtig voorbeeld van Brabantse maakindustrie. We waren zeer onder de indruk. Maar we weten, het is in deze periode in de binnenvaart ook niet gemakkelijk. Toch blijven ze investeren en zoeken, daarbij bewust samenwerkend met andere bedrijven in die keten, met het beroepsonderwijs en met de overheid. Door deze triple helix samenwerking in de maritieme industrie ontstaan meer kansen, zo blijkt. De Waal is zo'n familiebedrijf dat in deze tijd overleeft, omdat zij willen ondernemen en hebben gespaard toen ze veel geld hebben verdiend in de goede jaren voor moeilijke tijden. Geen aandeelhouders die willen scoren! Geen torenhoge dividenden. Daarom vallen er daar ook geen massaontslagen en kan nog steeds worden geïnvesteerd. De Waal is goed op weg naar een gezonde toekomst maar kan best wat hulp gebruiken, bijvoorbeeld bij de financiering van innovaties waar zij mee bezig zijn.

Als zo'n bedrijf in een triple helix samenwerkingsverband geld nodig heeft voor doorontwikkeling, dan zou steun van het Innovatiefonds een mooie uitkomst zijn.

Ik zei het in het begin al, we praten al een jaar over de instelling van fondsen, veel beeldvormingsactiviteiten, commissievergaderingen, verhandelingen, behandeling van technische vragen et cetera. Ik wil er verder niet teveel over zeggen. Wat ons betreft gaan we met het Innovatiefonds, het Energiefonds en het Groen Ontwikkelfonds aan de slag. Wij wachten de discussie over het Breedbandfonds hier nog even af.

Nog een paar opmerkingen over de fondsen zelf, allereerst over het Energiefonds. De uitrol van bewezen en beproefde technieken is uitstekend. Burgers krijgen de ruimte om de vele initiatieven voor duurzame en kleinschalige energieopwekking te realiseren. Wij gaan ervan uit dat door middel van het Energiefonds het steunen van de corporaties, dus de burger, een belangrijke plaats zal krijgen, waaronder het ondersteunen van het

opzetten van een koepelcoöperatie. Overigens is de Brabantse energiecoöperatie op dit moment al in oprichting, eventueel in de samenhang met een koepel, voor breedbandinitiatieven. Natuurlijk hopen we op relatief snelle werkgelegenheidseffecten, in dit geval bijvoorbeeld in de bouw.

Dan het Breedbandfonds. Over de fundamentele vragen over de rol van provincie en Rijk die door D66 zijn gesteld naar aanleiding van de berichten van deze week willen we het straks nog even hebben maar dat laat ik nu even aan D66 over.

Dan nog even over het marktfalen. De grote bedrijven investeren niet omdat ze alleen geld willen verdienen en dat lukt ze nog aardig ook. Wat is nu de garantie dat we niet bedrijfswinsten van de grote telecomjongens op de langere termijn subsidiëren? Dat is voor ons een belangrijke vraag.

Jammer is het dat de projecten groen in de stad niet vanuit het Groen Ontwikkelfonds gesteund kunnen worden. We zien namelijk ook veel in groene corridors door stedelijk gebied als het gaat om biodiversiteit en leefbaarheid. Het kan echter ook gebeuren uit andere financieringsstromen. Het heeft onze voorkeur en naar ik heb begrepen ook die van GS om zoveel mogelijk natuurontwikkeling te combineren met projecten zodat een plus een drie wordt.

Het beheer van het fonds komt niet uit het fonds maar uit de reguliere begroting. Is het budget voor beheer voldoende en is er hierbij sprake van een risico?

Ook bij het Groen Ontwikkelfonds zou als uitgangspunt kunnen dienen de mogelijkheden van revolving waar mogelijk te benutten. Zie daarvoor het SER-advies. Wellicht wil de gedeputeerde ook hierop nog even reageren.

Tot slot, wij blijven zorgen houden over de sturing van PS en controle op de besteding, maar daarover is al heel veel meer gezegd. Zal dit naar tevredenheid werken?

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter! Provinciale Staten staan met het voorliggende voorstel over de fondsvorming voor een belangrijk besluit, een besluit om 475 miljoen euro te investeren in Brabant en de besteding daarvan voor een deel op afstand te zetten. De kaderstellende rol wordt vooral ingevuld via de voorgestelde fondsdoelen en de controlerende rol wordt deels verzorgd door de governancestructuur en door de ingebakken mogelijkheid om eens per vier jaar na diepgaande evaluatie, de doelen bij te stellen of het fonds te beëindigen. Het is dan ook aan Provinciale Staten en ik zeg met nadruk Provinciale Staten om te bepalen of zij vinden dat de voorliggende structuur voldoende garanties biedt voor haar wettelijke rollen. D66 is van mening dat de voorgestelde vierjaarlijkse evaluatietermijn niet handig is voor PS. Dit zou namelijk inhouden dat er slechts éénmaal per zittingsperiode op een fundamentele manier over de fondsdoelen wordt gesproken. Dat is in een dynamische omgeving mogelijk al niet handig, maar het biedt PS ook onvoldoende basis om de kennis van de fondsen op te bouwen en te onderhouden. Vandaar dat wij samen met de SP, GroenLinks, de Partij voor de Dieren en 50PLUS een amendement indienen om de evaluatiemomenten te verdubbelen naar eens per twee jaar. Wij denken dat dit een betere balans geeft tussen de stuurbehoefte van PS en de vrijheid die de fondsen nodig hebben om hun portfolio op te bouwen.

Voordat we naar de inhoud gaan wil D66 nog graag verwijzen naar een aanbod van de vorige accountant om ook alternatieven op fondsvorming toe te lichten. Hier is het, om onbekende redenen niet van gekomen, waardoor Provinciale Staten eigenlijk een eenrichtingsweg richting dit voorstel zijn opgestuurd. Daarmee kan het voorliggende

voorstel nog steeds het beste zijn, maar daar moeten we GS blijkbaar op vertrouwen. Dat willen wij van de ene kant graag doen, maar informatie over alternatieven bij bijvoorbeeld het Breedbandfonds hebben ons pas afgelopen dinsdag via derden bereikt. Vanochtend is trouwens nog aanvullende informatie verstrekt en verspreid onder de partijen. Het is dus een beetje onduidelijk of het bij andere fondsen ook zo zou kunnen zijn.

Toch nog die breedbanddiscussie even samenvattend: Het betreft de mogelijkheden om een universele dienst onder controle van de Autoriteit Communicatie & Markt op te zetten. Deze constructie biedt een aantal voordelen: Minder risico's voor de provincie, meer betrokkenheid van de huidige kabels en bewaking van inhoudelijke standaarden. Dit lijken mij voordelen waar we niet op tegen kunnen zijn. De gedeputeerde heeft toegezegd de mogelijkheid toch nog te onderzoeken, maar hamerde in zijn ronkende betoog tevens, weinig hoopgevend, op het doorgaan op de ingeslagen eenrichtingsweg.

En nu de inhoud. De voorstellen gaan over 4 fondsen met een totaalomvang van 475 miljoen euro. Het Groen Ontwikkelfonds, groot 240 miljoen euro, is niet revolverend. D66 is groot voorstander van het afmaken van de EHS en van de ecologische verbindingzones. Wij kunnen ons vinden in de uitgangspunten en doelstellingen van het fonds en accepteren deze niet-revolverende constructie.

Ten aanzien van de drie overige fondsen een algemene opmerking: er wordt revolverendheid nagestreefd, maar die is nominaal. Dat betekent dus heel praktisch, en daar sluit ik mij aan bij de SP, dat na zeg 20 jaar er bij een inflatie van 2%, nog circa 50% van de huidige waarde over is. Daar bovenop komt nog een duidelijk risico dat bijvoorbeeld de projecten uit het Innovatiefonds onvoldoende renderen om zelfs de nominale inleg te garanderen. Ervaringscijfers wijzen uit dat voor preseed en seed fase bedrijven een slaagkans van 1 op 4 tot 5 al een heel goede score is. Dat alles maakt dat D66 de term revolverendheid met een enorme korrel zout neemt. Dat maakt het dus des te belangrijker dat er goed gestuurd wordt op de maatschappelijke rendementen omdat die minimaal moeten opwegen tegen het verlies van contante waarde. Dat is tegelijk dus een extra onderbouwing voor een tweejaarlijks evaluatiemoment.

Maar ondanks het feit dat D66 inschat dat de fondsen niet-revolverend zijn, zijn wij wel enthousiast over het Energiefonds en het Innovatiefonds. Het Energiefonds is van belang omdat er behoorlijk hard gewerkt moet worden om de energie- en klimaatdoelstellingen nog enigszins te kunnen halen. De enige kanttekening die we hier willen maken betreft de mestvergisting. Volgens GS moet dit kunnen "binnen goede kaders en binnen strakke vergunningverlening en handhaving".

De **voorzitter**: U hebt nog een halve minuut.

De heer **Hageman** (D66): D66 is nog niet echt overtuigd dat we die kaders, vergunningverlening en handhaving op orde hebben! Het Innovatiefonds kent grote risico's maar sluit naadloos aan bij de ambitie van de provincie om leidend te zijn op het gebied van innovatie.

Bij het Breedbandfonds hebben wij grote bedenkingen maar daar komen we in tweede termijn op terug.

Wij hebben nog een korte vraag: in de aanvullende informatie van Stratix wordt gesteld dat zonder universele dienstconstructie de kans op faillissement van coöperaties reëel is.

Kan de gedeputeerde aangeven wat de aard en omvang van deze risico's voor de coöperaties in deze constructie zijn?

De **voorzitter**: Door de leden Hageman, Altundal, P. Smeulders, Mondriaan en Van der Wel wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelend het voorstel Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda, constaterende dat:

- *de provincie van plan is een viertal fondsen op te richten ten behoeve van de tweede tranche van de Investeringsagenda;*
 - *in het voorstel voor Provinciale Staten een rol op enige afstand is opgenomen,*
- overwegende dat:*

- *met de fondsen veel risicovolle projecten worden gefinancierd;*
- *in de beginfase grote delen van het fonds worden geïnvesteerd;*
- *er weliswaar halfjaarlijks wordt geïnformeerd over de voortgang, maar dat er slechts eenmaal per vier jaar voor Provinciale Staten de mogelijkheid is om na evaluatie in te grijpen in de fondsdoelen of voortbestaan van een fonds;*
- *er een evenwicht is tussen vinger aan de pols houden door Provinciale Staten en ruimte bieden voor de ontwikkeling van een portfolio binnen het fonds;*
- *een vierjaarlijks evaluatiemoment inhoudt dat er slechts één maal in een zittingsperiode een grondige bespreking van het succes van de fondsen geagendeerd staat;*
- *bespreken van de inhoudelijke aspecten van de fondsen veel kennis vraagt die lastig is op te bouwen bij een eenmalige bespreking in een zittingsperiode,*

besluiten dat:

- *alle fondsen één maal per twee jaar worden geëvalueerd, te weten in het tweede en het vierde zittingsjaar van Provinciale Staten en amenderen het voorliggende voorstel conform, op alle plaatsen waar nu nog gesproken wordt over een evaluatie per vier jaar.”*

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A11 (42/13).

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! GroenLinks is heel erg positief over de fondsen die we gaan instellen. We vinden in vergelijking met de eerste keer dat we Essent-gelden gingen uitgeven, het nu naar betere doelen gaat, althans doelen waar onze fractie een stuk meer achter staat.

Ik begin met het Groen Ontwikkelfonds. Het is hartstikke goed dat wij in Brabant de ambitie hebben de EHS af te maken en dat we er nu echt geld voor beschikbaar stellen is helemaal positief. Mijn fractie is daar gewoon heel erg blij mee en dat mag ook wel eens gezegd worden.

Ook het Innovatiefonds kan op onze volledige steun rekenen. Wij snappen dat innovatie en technologische vooruitgang belangrijk zijn om als Brabant een belangrijke rol op economisch vlak te blijven vervullen. Wij denken dat zo'n fonds daaraan een belangrijke bijdrage kan leveren.

Dan het energiebesparingsfonds. Begrijp me niet verkeerd, wij vinden het heel erg goed dat er zo'n fonds komt, maar wij vinden het eigenlijk te klein. Mijn fractiegenoot Theo

Bouwman heeft daarover in de commissie en in al eerdere debatten vaker iets over gezegd. Met dit fonds halen we slechts 10% van onze energiedoelen en dat is toch wel wat gering. Daarom heeft de heer Bouwman een voorstel gemaakt om 150-200 miljoen euro uit de immunisatiegelden van Essent in te zetten voor woningbouwisolatie. Daarmee bereiken we zowel energiedoelen en klimaatdoelen, zoals we hebben afgesproken, als, misschien net zo belangrijk, waardoor het hopelijk ook voor andere fracties interessant wordt, dat heel veel Brabantse bouwvakkers die nu werkloos thuiszitten, weer snel aan de slag kunnen. Volgens mij hebben wij daar ook allemaal belang bij. Ik zal die motie dadelijk indienen mede namens de PvdA. Wellicht zeggen GS dat het nog iets te vroeg is omdat de discussie over die andere inzet van de immunisatiegelden nog gevoerd gaat worden en dan ben ik ook zeker bereid de motie aan te houden. Wij dienen ook mede een motie van het CDA in om te kijken naar maatregelen voor woningbouwisolatie maar ik wil wel alvast het signaal afgeven dat wij het heel erg zien zitten om een gedeelte van de immunisatiegelden in te zetten voor woningbouw.

Het vierde fonds, het Breedbandfonds, is het enige fonds waar wij helaas wel wat bedenkingen bij hebben. Die zijn naast een aantal praktische zaken waar D66 zo dadelijk nog wel wat over zal zeggen, ook wel redelijk principieel. Wij vinden het eigenlijk geen taak van de provincie om zo'n fonds te beginnen en op die markt in te treden.

De **voorzitter**: door de leden P. Smeulders en Leenders wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel nummer 42/13 inzake Instelling fondsen tweede tranche investeringsagenda, constaterende dat:

- 1) de doelstellingen van de Energieagenda voor 2020 (31 PJ duurzame energieopwekking en 45 PJ energiebesparing) blijkens de businesscase Energiefonds bij lange na niet gehaald worden;*
- 2) de Brabantse economie, meer in het bijzonder de bouw- en installatiesector, op korte en middellange termijn een stevige impuls kan gebruiken om de werkgelegenheid te stimuleren en leer- en opleidingstrajecten voor jongeren mogelijk te maken;*
- 3) de combinatie van groene renovatie en besparing van energie een zeer geschikte en rendabele optie blijkt te zijn (blijkens o.a. rapport CE/SEO 2012 Bouwen en Banen) om voornoemde doelen te bereiken,*

roepen GS op:

- om op zo kort mogelijke termijn een voorstel uit te werken om te komen tot een Energiebesparingsfonds met een omvang van 150 tot 200 miljoen euro, te financieren uit de Immunisatiegelden van Essent, onder de voorwaarden genoemd in het voorstel van GS (te behandelen in september 2013) inzake de Eerste Wijzigingsverordening Verordening Treasury Noord-Brabant, en gaan over tot de orde van de dag.”*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M35 (42/13).

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voorzitter! Moet ik nu alles gaan herhalen wat al is gezegd?

De **voorzitter**: Nee.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Dat vind ik ook wel goed. Ik sta nu met dit tablet in mijn hand als symbool van wat er momenteel speelt. Wisten we vier jaar geleden dat zo iets kon? Ik niet. We praten nu over al die fondsen. 15-20 Jaar vooruit denken? Forget it! We kunnen hoogstens twee jaar vooruit te denken. Hoe gaan we dan met die gelden om? Die gelden vind ik ontzettend belangrijk hoor en ik wil helemaal niet over die gelden praten maar ze moeten wel continu veranderend ingezet worden op de nieuwste ontwikkelingen die ik niet kan verzinnen, die u niet kunt verzinnen, maar die morgen weer veranderen. Hier staat nog 3G op maar we hebben al 4G en ik las van de week dat 5G er al aan komt.

De **voorzitter**: 50PLUS komt er nog te staan, heb ik begrepen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Ik weet het niet meer. Maar even serieus, ik had liever een fonds gehad, een Innovatiefonds, waarin kan worden geschoven aan de hand van de zaken die zich voordoen. Wat over dat Breedbandfonds wordt gezegd, is helemaal niet zo dom. Vandaag hebben we het nodig en morgen is het overbodig. De ambtenaren zijn ermee aan het werk en iedereen is ermee bezig en denkt: dat baantje moet ik houden en niet veranderen. Hoe gaan we dat aanpakken. Ik zal niet verder kletsen want het duurt al veel te lang.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! De provincie zet in op de ontwikkeling van kennis middels het Innovatiefonds. Het is een fors bedrag: 125 miljoen euro voor ongeveer 250 bedrijven. Wij vinden dat per consortium een redelijk hoog bedrag en wij vragen ons eigenlijk af of MKB-bedrijven zo'n bedrag van ongeveer een half miljoen euro wel kunnen terugbetalen. Met de investering in zo'n (Pre-)Seed, Early Stage en Growth fasen neemt de provincie ook grotere risico's. Nu wordt geschat dat de eerste vier jaar een verlies kan optreden van 37,5 miljoen euro. Wij vinden dat een veel te hoog bedrag. De afschrijving op de waarde van het fonds mag wat ons betreft maximaal 10% bedragen, ofwel 12,5 miljoen euro. We vinden dat Provinciale Staten op de hoogte moeten worden gehouden van de uitputting van het Innovatiefonds. We dienen daarom een amendement in.

In het Groen Ontwikkelfonds is veel afhankelijk van de manifestpartners. Het enige wat echt duidelijk wordt over de manifestpartners is dat ze 160 miljoen euro bijdragen. Wat welke partner precies inbrengt is ons niet duidelijk. Het lijkt hoofdzakelijk een financiële onderbouwing maar wij missen de ecologische onderbouwing. Daarover kunnen wij als partij duidelijk zijn. Voor ons staat de ecologie voorop en we zouden liever zien dat we kijken hoever we de hele EHS qua areaal en kwaliteit kunnen realiseren. Wij zouden liever zien dat de planologische invulling door ontwikkelingen, al of niet maatschappelijk verantwoord, daaraan ondergeschikt is. Wij vinden dit heel belangrijk en wij willen van de gedeputeerde horen hoe hij die borging gaat aanpakken.

Met het Breedbandfonds kunnen we ook de filedruk verminderen. Telewerken of het nieuwe werken heeft tot doel om ofwel vanuit huis of vanuit decentrale kantoorlocaties te werken. Bedrijven die op een dergelijke decentrale kantoorlocatie een of meer kantoren huren voor hun werknemers dragen bij aan verlaging van het aantal autokilometers en

dus het energieverbruik. Vanwege het integrale karakter vinden wij dat initiatieven die kunnen aantonen dat zij bijdragen aan deze doelstelling moeten kunnen rekenen op een extra bijdrage in de financiering uit het Breedbandfonds. We dienen daarom een amendement in.

In het huidige economisch klimaat ondervinden maatschappelijke instellingen op non-profit basis, zoals bibliotheken, musea, theaters en zwembaden (wij hebben zojuist al een voorbeeld besproken) problemen met het sluitend krijgen van de begroting. Voor deze instellingen vormt de energierekening vaak een aanzienlijke kostenpost. Verlaging van de vaste lasten draagt direct bij aan het verbeteren van de exploitatierekening en vermindert de subsidieafhankelijkheid op de lange termijn. Deze instellingen beschikken vaak niet over voldoende financiële reserves. Om die reden vinden wij het gewenst dat de provincie een extra bijdrage levert ten behoeve van de investering in een duurzamer energiesysteem, ook omdat die bibliotheken, musea en theaters al grotendeels ondersteund worden door gemeentes en zij geen eigen middelen hebben. We dienen daarom een amendement in.

Biovergisting gebaseerd op mest is tijdens de expertmeeting aangemerkt als niet duurzaam; biovergisting gebaseerd op afvalverwerking uit de voedingsmiddelen industrie zou beter aangepakt kunnen worden door in te zetten op zorgvuldiger omgang met voedingsmiddelen onder een kopje "energiezuinig voedsel". Hierin zou ook een onderdeel passen om alternatieven voor vlees te promoten. Het is dus een integraal onderdeel.

Over de inzet van windenergie en de mate van duurzaamheid verschillen de meningen; om die reden vinden wij dat windenergie in deze tranche niet moet worden opgenomen. Een algemeen probleem bij lokale kleinschalige opwekking van energie is de opslag van de energie. Een kansrijke methode voor opslag van energie is de methode die gebruikt wordt bij elektrische vervoersmiddelen. Deze insteek werkt ondersteunend aan de provinciale doelstelling van 200.000 elektrische auto's in 2020. Wij hebben deze verschillende punten samengevat in een amendement.

De **voorzitter**: Door het lid Van der Wel worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 42/13 inzake Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda,

besluiten dat aan 3.1.4 Omvang en werking van het fonds, wordt toegevoegd:

Provinciale Staten worden met tussentijdse evaluaties per kwartaal op de hoogte gehouden over de uitputting van het Innovatiefonds. De afschrijving op de waarde van het fonds mag maximaal 10% bedragen, waarna het zwaartepunt van de portfolio verschuift richting Later Stage investeringen. Indien de rendementen hoger uitvallen dan verwacht, kan bij een bereikte overwaarde van 10% de gerealiseerde overwaarde worden gebruikt voor meer risicodragende investeringen."

Toelichting

Met de investering in (Pre-)Seed, Early Stage en Growth fasen, waar de behoefte aan kapitaal en het marktfalen het grootst zijn, neemt de provincie een groot financieel risico. In de eerste 4 jaar wordt er verwacht dat er een verlies kan worden geleden van 37,5

miljoen euro. Met het nieuwe behoudende scenario wordt het verwachte verlies verminderd naar maximaal 12,5 miljoen euro.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 42/13 inzake Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda;

besluiten dat onder 3.3.3. Beoogde resultaten en effecten, als laatste punt, wordt toegevoegd:

- Initiatieven die tot doel hebben om binnen de decentrale kantoorlocaties het werken op afstand door middel van telewerken te bevorderen kunnen rekenen op een structurele hogere financieringsbijdrage binnen de 50% financieringsbehoefte."

Toelichting

Telewerken of het nieuwe werken heeft tot doel om ofwel vanuit huis ofwel vanuit decentrale kantoorlocaties te werken. Bedrijven die op een dergelijke decentrale kantoorlocatie een of meerdere kantoren huren voor hun werknemers dragen bij aan het reduceren van het aantal autokilometers en dus het energieverbruik.

Voorwaarde van een decentrale kantoorlocatie is dat deze beschikt over een hoogwaardige breedbandverbinding. Vanwege het integrale karakter kunnen initiatieven die kunnen aantonen dat zij bijdragen aan deze doelstelling een extra bijdrage in de financiering verwachten uit het Breedbandfonds.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 42/13 inzake Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda;

besluiten dat onder 3.2.5 Voorwaarden voor besteding van de middelen;

Op projectniveau investeert het fonds in de projectontwikkelfase max. 50 % en de bouwfase tot max. 25 %.

wordt gewijzigd in:

Op projectniveau investeert het fonds in de projectontwikkelfase max. 50 % en de bouwfase tot max. 25 %; voor maatschappelijke non-profit instellingen investeert het fonds in de bouwfase tot max. 50%."

Toelichting

In het huidige economisch klimaat ondervinden maatschappelijke instellingen op non-profit basis, zoals bibliotheken, musea, theaters en zwembaden, problemen met het sluitend krijgen van de begroting.

Voor deze instellingen vormt de energierekening vaak een aanzienlijke kostenpost.

Verlaging van de vaste lasten draagt direct bij aan het verbeteren van de exploitatierekening en vermindert de subsidieafhankelijkheid op de lange termijn.

Deze instellingen beschikken vaak niet over voldoende financiële reserves, ondanks dat zij over het algemeen grotendeels al door gemeentes financieel worden ondersteund.

Om die reden is het gewenst dat de provincie een extra bijdrage levert ten behoeve van de investering in een duurzamer energiesysteem.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20/21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 42/13 inzake Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda;

besluiten dat onder 3.2.5 Voorwaarden voor besteding van de middelen;

De investeringen van het Energiefonds dienen gebaseerd te zijn op de inzet van beproefde technieken. De lijst met technieken die bij instelling als beproefd en financieerbaar wordt beschouwd, bestaat uit:

- Zonne-energie;
- Restwarmtebenutting;
- Warmtekracht koppeling;
- Geothermie;
- Biovergisting;
- Energiebesparende maatregelen in de gebouwde omgeving;
- Lokale energie initiatieven;
- Wind.

wordt gewijzigd in:

De investeringen van het Energiefonds dienen gebaseerd te zijn op de inzet van beproefde duurzame technieken. De lijst met technieken die bij instelling als beproefd en financieerbaar wordt beschouwd, bestaat uit:

- Zonne-energie;
- Restwarmtebenutting;
- Warmtekracht koppeling;
- Geothermie;
- Energiebesparende maatregelen in de gebouwde omgeving;
- Energiezuinig voedsel;
- Decentrale opslag van duurzame energie ".

Toelichting

Biovergisting gebaseerd op mest is tijdens de expertmeeting aangemerkt als niet duurzaam; biovergisting gebaseerd op afvalverwerking uit de voedingsmiddelen industrie zou beter aangepakt kunnen worden door in te zetten op zorgvuldiger omgang met voedingsmiddelen onder 'energiezuinig voedsel'. Hierin zou ook een onderdeel zou passen om alternatieven voor vlees te promoten.

Over de inzet van windenergie en de mate van duurzaamheid verschillen de meningen; om die reden wordt windenergie in deze tranche niet opgenomen.

Een algemeen probleem bij lokale kleinschalige opwekking van energie is de opslag van de energie. Een kansrijke methode voor opslag van energie is die bij elektrische vervoersmiddelen. Deze insteek werkt ondersteunend aan de provinciale doelstelling van 200.000 elektrische auto's in 2020.

Deze amendementen maken onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgen de nrs. A12 (42/13), A13 (42/13), A14 (42/13) en A15 (42/13).

De heer Kap ziet af van het nemen van het woord. Ik stel voor dat wij een kleine schorsing inlassen maar ik wil eerst even uw aandacht vragen voor het volgende. Vanavond treedt in Eindhoven ons Brabants Orkest voor het laatst in die samenstelling op. Wij vonden het leuk om voor de informele bijeenkomst die daar gaande is met de musici een hart onder de riem stekende kaart te maken. Die gaat zo dadelijk rond. Voor degenen die dat willen, is er ruimte om hun genegenheid te tonen aan de musici van ons orkest en hun succes voor de toekomst te wensen.

Er is ook een kaart voor iemand die hier in de zaal zit voor het laatst in zijn hoedanigheid als verslaggever van het Brabants Dagblad in actieve dienst, Ron Lodewijks. Dat wil niet zeggen dat er afscheid wordt genomen. Hij heeft aangegeven dat hij zijn carrière als

politiek journalist die met name de provinciale politiek volgt, heeft overgedragen aan Michiel Koster en dat hijzelf zich gaat bezighouden met onderzoeksjournalistiek.

Mijnheer Lodewijks, ik weet niet of ons het verschil meteen zal opvallen, want u hebt zich altijd al gekenmerkt door een buitengewoon onderzoekende stijl van journalistiek. Mij is verteld dat als u hier meestal met een grijns op uw gezicht tegen deze en gene zei dat u binnenkort met wat moois kwam het meestal ging om een degelijk stuk onderzoeksjournalistiek. Wij hebben eraan gedacht om een eerder onder mijn voorganger uitgehaalde truc te herhalen. Uw gezicht werd toen geprojecteerd in een portret van een van mijn voorgangers. Omstanders hebben mij bezworen dat u toen zo zuur keek dat wij u dat vandaag niet meer zullen aandoen. Dat heeft ongetwijfeld te maken met uw scherpe gevoel voor verhoudingen. De regionale journalistiek heeft een eigen verantwoordelijkheid ook in het Brabantse publieke domein. Uw zorgen daarover zijn ons bekend. Ook wij hebben zorgen daarover, maar aan u heeft het nooit gelegen. U bent iemand die ons deskundig, betrokken en kritisch in deze zaal heeft gevolgd. Wij gaan zo een kopje thee drinken samen. Wij hebben ook voor u een bos bloemen om de overgang te markeren en een kaart als herinnering aan uw rol als politiek journalist. Ik weet zeker dat ik niet de enige ben die daarvoor wil applaudisseren.

(applaus)

De vergadering wordt van 15.40 uur tot 16.00 geschorst.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Ik wil de leden hartelijk danken voor hun woorden van waardering en dank over de kwaliteit van het proces. Die dank regardeert niet alleen de ambtelijke organisatie en het college van GS maar zeker ook de Staten zelf. Die hebben er open voor gestaan. Zij zijn kritisch geweest en hebben ons aangespoord om een bepaald proces te voeren. Dat geldt zeker ook voor de inbreng van de Zuidelijke Rekenkamer. Dat heeft ertoe geleid dat het college ervan overtuigd is dat wij toewerken naar een prachtig moment in de geschiedenis van Brabant waarop wij fundamenteen gaan leggen voor de toekomst; een toekomst die erop gericht is dat wij de volgende generatie kunnen meegeven dat er sprake is van welvaart en dat zij opgroeit in een omgeving met veel maatschappelijke kwaliteit. Terecht hebben verschillende sprekers vooral die verbinding gelegd met maatschappelijke opgaven. Bovendien werken wij aan volledige duurzaamheid.

Het is aan mij om u wat algemene opmerkingen mee te geven en vervolgens in te gaan op de drie fondsen: het Innovatiefonds, het Energiefonds en het Breedband fonds. Collega Van den Hout neemt het Groenfonds voor zijn rekening.

De heer Koevoets vroeg of wij ook Europese cofinanciering gaan aanboren met de fondsen. Dat is terdege het geval. Wij gaan dat doen met prachtige mooie regelingen rondom Interreg, grensoverschrijdende samenwerking tussen Brabant en Vlaanderen. U hebt tijdens ons bezoek in Brussel meegekregen dat wij actief aan de slag gaan met de Europese Investeringsbank. Wij gaan ook actief aan de slag met het EFRO (Europese fonds voor regionale ontwikkeling). Daarover zullen wij de komende tijd met u van gedachten wisselen.

Natuurlijk gaan wij vanuit deze fondsen en vanuit de BOM ook de verbinding leggen met het topsectorenbeleid in Den Haag, maar wij proberen ook met andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) tot samenwerking te komen om risico's te kunnen

minimaliseren en te komen tot prachtige complementaire strategieën en een complementaire inzet van fondsen.

Verschillende sprekers hebben gevraagd hoe het zit met de ondergrens. Zowel het Innovatiefonds als het Energiefonds maken kleine investeringen vanaf €50.000 mogelijk. De eerlijkheid gebiedt natuurlijk wel te zeggen dat wij selecteren op kwaliteit en niet op kwantiteit, op het perspectief dat erin zit en het risico dat ermee gemoeid is. Bovendien zult u die lage bijdrages vooral zien in Pre-Seed en Seed, dus vanaf het prille idee tot de uitwerking daarvan. Als de BOM via een investeringsmanager en een commissaris in de raad van commissarissen toezicht moet gaan houden op een participatie van €50.000 in een bedrijf, snapt u natuurlijk wel dat de kosten dermate hoog zijn dat wij die niet kunnen terugverdienen. Als wij hiertoe besluiten, kiezen wij ervoor om een bedrijf tot en met Early Stage and Late Stage te volgen. Dat betekent dat er ook participaties bij kunnen zitten die in hun groei naar volwassenheid echt een zeer mooie begeleiding kunnen krijgen vanuit het Participatiefonds, waardoor de kans op een verantwoord rendement en terugverdienen gewoon groter is. Het kan dus en het college is daar ook voor.

Mevrouw Kerkhof heeft een groot aantal opmerkingen gemaakt die naar onze mening hout snijden. Ik begin met haar verzoek om de Staten blijvend en goed erbij te betrekken. U als Staten hebben het lef om deze fondsen op afstand te zetten, maar u blijft uiteindelijk eindverantwoordelijk voor de verwachtingen die u hebt en hoe u die wilt verantwoorden tegenover alle burgers die hierbij betrokken zijn en hun maatschappelijk geld erin stoppen. U wilt natuurlijk weten of dat rendement inderdaad gerealiseerd wordt en via een evaluatie zien of een eventuele bijstelling noodzakelijk is. Het college wil daaraan graag meewerken, met de volgende restrictie en ik reageer hiermee meteen op het amendement dat hierop is ingediend, amendement A11 (42/13). De tweede overweging dat "in de beginfase grote delen van het fonds worden geïnvesteerd" klopt niet echt. Daarin zit wel een risico in Pre-Seed and Seed, maar voor echte participaties moeten ongelooflijk veel gesprekken gevoerd worden. Dat deel van het fonds komt dus traag op gang. Een evaluatie om de twee jaar lijkt ons niet goed. Daarmee komt ook de continuïteit voor de fondsmanager onder druk. Die moet echt een langetermijnscope hebben om zijn prestaties waar te kunnen maken. Wij willen de Staten wel jaarlijks een uitvoerig verslag toezeggen, dat hen in staat stelt om er toch iets over te vinden en een en ander te kunnen beoordelen. Verder kunnen wij om de twee jaar een uitvoerige voortgangsbespreking toezeggen die de Staten echt in staat stelt om te kunnen beoordelen of wij goed bezig zijn of dat de risico's behoorlijk veranderen. Om de vier jaar kunnen wij een evaluatie geven zoals die in de plannen voorligt en bedoeld is. Als de Staten zich hierin kunnen vinden, willen wij daarin graag meegaan. Als de Staten echt persisteren bij een evaluatie om de twee jaar zal het niet gemakkelijk zijn om professionele investeringsmanagers en fondsbeheerders te vinden die zich voor twee jaar willen committeren om binnen twee jaar de doelstellingen te halen. Dat zit er helaas niet in.

De heer **Hageman** (D66): Vertrouwen geldt natuurlijk naar beide kanten. Het college zou ook vertrouwen kunnen hebben in de welwillendheid en de professionaliteit van deze Staten in dit soort zaken.

Het gaat natuurlijk specifiek om de mogelijkheden tot ingrijpen. Die zijn statutair vastgelegd. Er staat dat meer dan eens in de vier jaar dingen mogelijk zijn. Dat maakt de

waarde van tussentijdse rapportages kleiner. Hoe ziet de gedeputeerde de spanning tussen wat er statutair mogelijk is en onze controlerende rol? Daar gaat dit immers over!

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik denk dat ik die spanning weghaal door de Staten te faciliteren met een voortgangsbespreking om de twee jaar. Fondsbeheerders zijn over het algemeen hooggekwalificeerde mensen. Zij worden bikkelhard afgerekend op de resultaten. Zij moeten in een zeer kwetsbare omgeving aan de slag om die fondsen te laten renderen. Als zij slechts een scope hebben van twee jaar waarop weer behoorlijke bijstellingen kunnen plaatsvinden, zijn zij daarvoor gewoon niet in. Dat gebeurt tot nu toe nog nergens in de financiële wereld. Dat moet u van mij aannemen, mijnheer Hageman.

De heer **Hageman** (D66): Ik snap wel dat dit een probleem is. Daarom is dit uiteindelijk een tussenvorm. Als er vertrouwen is dat het goed gaat, zal de bijstelling ook niet zo groot zijn. Misschien is het meer een oproep aan Provinciale Staten om zelf te kijken hoe wij vorm kunnen geven aan het vinger aan de pols houden. Dat is volgens mij het punt.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Er is een tweede gevaar waarop ik u wil wijzen. Ik vind dat wij ten koste van alles ervoor moeten waken om als politieke bestuurders op de stoel van de fondsbeheerders te gaan zitten. U moet vooral kijken of de doelstellingen gerealiseerd worden, of het risico binnen de maatstaven blijft en of de maatschappelijke opgaven de rendementen realiseren die wij willen. Op het moment dat u dat in een tempo van twee jaar gaat doen, loopt u die fondsbeheerder voor de voeten. Dat moet u niet willen, want dat werkt niet goed uit in de praktijk.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Ik begrijp het niet zo goed. Wij spreken over een tweejaarlijkse evaluatie. De gedeputeerde zet dat heel scherp aan alsof er bij elke tweejaarlijkse evaluatie allerlei grote ingrepen plaats gaan vinden. De Staten nemen zichzelf serieus. Zij mogen deze provincie voor vier jaar besturen. Wanneer zij zouden volstaan met in het vierde jaar een evaluatie van wat er in de drie voorafgaande jaren gebeurd is, kan ik mij voorstellen dat zij tot de conclusie komen dat zij een fonds gecreëerd hebben waarop zij het zicht en de controle voor een heel groot deel uit handen hebben gegeven. Het blijft natuurlijk altijd willekeurig. Ik kan mij ook voorstellen dat een ondernemer zegt dat hij een evaluatie na vier jaar wel erg snel vindt. Is dat echt zo problematisch?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik denk dat het te zwaar wordt aangezet. Evalueren is voor mij tot op de bodem kijken hoe het zit en of wat je wilt eventueel tot bijstellingen moet leiden. Een fondsmanager zou natuurlijk wel gek zijn als na twee jaar uit de voortgangsbespreking blijkt dat de aandeelhouder toch wat andere verwachtingen heeft en wat andere wensen over de te volgen richting, dat hij daarmee dan niets doet. Ik wil echter voorkomen dat een fondsmanager weet dat hij om de twee jaar met de billen bloot moet wat de complete strategie betreft en dat hij de kans loopt dat hij ontzettend zal moeten bijstellen. Dan kan hij namelijk zijn doelstellingen niet meer waarmaken en begint hij er dus niet aan. Dat is wat ik bedoel. Als de Staten na twee jaar iets aan te merken hebben, zou een fondsmanager wel gek zijn als hij daarmee niets doet.

De heer **Heijmans** (SP): Ik heb heel goed gehoord dat de heer Pauli ook spreekt over een jaarlijks verslag. Als die angst er is dat iemand met de billen bloot moet, hoop ik toch ook dat dit gebeurt in het jaarlijks verslag. Ik houd wel van blote billen een keer per jaar!

De heer **Pauli** (GS;VVD): U wordt op uw wenken bediend. Laten wij de pilot beginnen bij mijnheer Heijmans. Wij hebben de boodschap goed begrepen. De Staten kunnen erop rekenen dat het college hiermee zeer serieus omgaat en dat wij de manier van rapporteren heel goed met elkaar zullen afstemmen.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik mag de vragenstellers er wellicht op wijzen en de gedeputeerde wil dit misschien bevestigen, dat er ook andere aspecten in de governance zitten bijvoorbeeld bij bepaalde hoogtes van bedragen goedkeuring van de aandeelhoudersvergadering waarin de provincie ook zit. Ook de raad van commissarissen wordt opgetuigd. Een tweejaarlijkse voorgangsrapportage plus een jaarlijkse verslaglegging lijken mij dan ruim voldoende.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Als de techniek achterhaald is, hoe voorkom je dan dat het op deze manier doorgaat? Daar ben ik een beetje bang voor. Misschien is over twee jaar breedband helemaal niet meer relevant. Ik weet het niet. Mensen zijn immers niet bereid om op hun schreden terug te keren omdat hun baantje ervan afhangt. Je spijkt niet aan je eigen doodskist.

De heer **Pauli** (GS;VVD): De heer Mondriaan haalt er nu breedband bij. Breedband evalueren wij permanent. Wij kijken continu naar de ontwikkelingen en wat wij daarmee moeten doen. In dit geval gaat het met name over innovatie en over participaties. Ik heb daarvan gezegd wat ik heb gezegd. Nogmaals, besef dat er dadelijk een organisatie wordt opgebouwd met een professionele fondsmanager. Die acteert op basis van een businessplan, die heeft te maken met een triplehelix investeringscommissie met deskundigen. Die commissie moet unaniem besluiten. Die legt de besluiten voor aan de directie en aan een zeer deskundige raad van commissarissen en vervolgens vindt de aandeelhouder er ook nog wat van en de Staten ook. Naar mijn idee moeten de Staten zich daarover geen zorgen maken. GS gaan u bedienen en u krijgt met de drie momenten meer dan voldoende mogelijkheden om te kunnen bijsturen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor de innovatie ben ik nu juist het minst bang. Het is immers inherent aan innovatie dat het elke week verandert. Ik ben juist bang voor de statische fondsen. Ik hoop dat die niet vastlopen. Ik heb in het leven vaak genoeg gezien dat vastgehouden wordt aan iets dat allang voorbij is.

De heer **Altundal** (SP): Het gaat niet om de deskundigheid van die mensen. Die staat buiten kijf. Het gaat om het feit dat wij onze controletaak goed willen vervullen. Fondsvorming is een nieuwe constructie en een evaluatie over vier jaar is naar onze mening aan de late kant. Als wij over twee jaar evalueren, betekent dat niet dat de doelstellingen moeten worden veranderd. Een fondsmanager kijkt naar de lange termijn. Over twee jaar kunnen wij dan meedenken over de vraag of de risicospreiding et cetera allemaal wel verantwoord is. Die controle vindt een keer in de twee jaar plaats. Naar onze mening is dat juist in de beginfase heel belangrijk.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Mijnheer Altundal, ik zeg net dat er geen fondsbeheerder in Nederland te vinden is die een contract wil aangaan voor twee jaar en binnen die tijd zijn doelstellingen moeten halen, omdat hij het risico loopt dat na twee jaar de boel volledig op zijn kop wordt gezet. Dat moet u ook bij uw afwegingen betrekken. Nogmaals, het college doet u een handreiking. U krijgt om de twee jaar een uitstekende voortgangsbespreking waar u ook iets kunt vinden van de gang van zaken.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de argumenten nu drie keer gewisseld zijn. Ik stel voor dat de gedeputeerde doorgaat met zijn betoog.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik ga even door op de inbreng van mevrouw Kerkhof omdat zij daarin negen kritische punten meegegeven heeft. Dat stelt het college zeer op prijs. Over de nominale revolverendheid zegt zij dat dit eigenlijk een eis moet zijn. Dat klopt ook, maar en dan memoreer ik ook even de woorden van de heer Koevoets die als eerste sprak, begrijp wel dat wij aan een risicovol avontuur beginnen. Met name in de Pre-Seed en de Seed loop je risico's, zeker in het begin. Natuurlijk gaan wij het doen en wij hopen altijd dat er een geweldige melkkoe tussen zit die een prachtig rendement oplevert en enorm veel compenseert van wat je gedaan hebt. Je loopt in dezen echter altijd risico's. Het uitgangspunt moet inderdaad zijn die nominale revolverendheid te halen. Daar moeten wij zelf bovenop zitten.

Het derde punt gaat over de organisatie op orde. Dat onderstrepen wij van harte. Ik hoop dat vertrouwen in de nieuwe raad van commissarissen ook de Staten aanspreken. Dat geldt ook voor de nieuwe organisatievorm. De BOM moet een zeer professionele organisatie worden die meetelt in Nederland op het gebied van investeringen in bedrijven en ontwikkelingen.

Het vierde punt betreft het spreiden van het maatschappelijk rendement over de regio's. Dat is ook ons uitgangspunt. Dat ligt vast in de stukken. Dit hangt natuurlijk wel in belangrijke mate af van de kwaliteit van de plannen. Het een kan niet zonder het ander.

Het vijfde punt gaat over het smart formuleren van de doelen voor de fondsbeheerders. Dat willen wij juist graag. Wij willen aan de voorkant de doelen heel smart formuleren waardoor de kans dat die gerealiseerd worden toeneemt.

Het volgende punt: energiebesparing voor particulieren. Dat wil het college graag onderzoeken, zij het dat het dan moet opgaan in een corporatie of in een groot samenwerkingsverband. U begrijpt dat wij geen beleid kunnen ontwikkelen van woning tot woning. Die mogelijkheid zit niet binnen de fondsen.

Mevrouw Kerkhof wil de grens voor het verlenen van toestemming door GS verlagen van 10 miljoen euro naar vijf miljoen euro. Het college kan zich daarin vinden maar wel met de kanttekening dat wij dan eigenlijk maar op twee zaken moeten letten. A. Wat is het risico? Met andere woorden: kunnen wij het risico beperken. B. Is er sprake van onevenwichtigheid binnen het fonds? Wij moeten niet inhoudelijk gaan kijken naar de kwaliteit van de investering en daarover onze eigen mening hebben, want dan gaan wij op de stoel zitten van de investeringscommissie, de fondsbeheerder, de raad van commissarissen en de directie. Dat moeten wij niet willen. De wens om het bedrag te verlagen naar 5 miljoen euro lijkt ons heel reëel.

Ik heb iets gezegd over het verlagen van het investeringsniveau. Dat is ook de doelstelling van het college.

De heer Altundal vraagt of GS nu in een keer besloten heeft om de drie fondsen onder te brengen bij de BOM. Het antwoord op die vraag is "ja", maar met de kanttekening dat de innovatie going concern is bij de BOM, dat gebeurt al. Breedband en energie zijn nieuw. Daarover is uiteraard bij de voorgesprekken al intensief gesproken met de BOM. Daar hebben wij ook goed over nagedacht. De Staten geven ons een aantal wensen en bedenkingen mee. Die moeten wij nog gaan uitonderhandelen met de BOM en bekijken of wij het daarover eens kunnen worden. Er zal vooral gekeken worden of die wensen en bedenkingen haalbaar zijn en of die leiden die eventueel tot bijstellingen op het rendement of op het businessplan. Zo moet u dat zien.

GS moeten de uitvoeringsverantwoordelijkheid nemen. Dat doen wij ten volle. Dat past ook in de nieuwe overheid waarin wij samen met andere partijen investeren en gaan samenwerken.

Motie M34 over de salariëring begrijpen wij en die wil het college graag uitvoeren. Ik kan u overigens vertellen op grond van mijn ervaringen uit het verleden met de investeringswereld dat geen enkele informal of formal investeerder wil investeren in een bedrijf waarin hij vooral zijn geld stopt in salarissen. Hij is echt op zoek naar assets, naar goodwill, naar toegevoegde waarde, octrooien en patenten. Er moet natuurlijk wel rekening gehouden worden met het feit dat hier heel veel bedrijfjes tussen zitten die in het begin echt pionieren met de mouwen opgestroopt en genoeg nemen met een heel klein salaris. Op het moment dat het succes daar is, willen zij er ook van profiteren. Dat moet u accepteren. Dat is ook de worst die iemand wordt voorgehouden om ondernemer te worden. Dat hoort bij het ondernemerschap.

Wij hebben er lang op moeten wachten bij de PVV, maar de heer Van den Berg deelt een compliment uit en nog wel een megacompliment. Dat wordt uiteraard in dank aanvaard. Ik had eigenlijk de verwachting dat hij dat ook zou doen voor de andere fondsen, maar daarin werd ik toch teleurgesteld. Daarover hebben wij het zo meteen.

Het voorbeeld van de heer Leenders van de PvdA spreekt ons aan. Het college ziet prachtige mogelijkheden juist in Altena, niet alleen op het gebied van de bestuurlijke organisatie maar zeker ook voor economische bedrijvigheid. Daar zit een binnenvaartindustrie die redelijk traditioneel is, die uitstekende producten maakt die echter vooral door de kostprijs gedreven zijn. Daar moeten wij de verbinding leggen met hoogwaardige hightechoplossingen om een nieuwe toegevoegde waarde te creëren. Dat is inderdaad een prachtige mogelijkheid waarmee wij aan de slag moeten gaan.

Een aantal leden zijn terughoudend over windenergie. Het college begrijpt dat. Het Energiefonds is niet bedoeld om grote kolossale windmolens te gaan zetten. Het fonds is daarvoor volledig ontoereikend. Wij vinden het echter wel de moeite waard om bij kleinschalige initiatieven die vooral van corporaties komen en van kleine kernen die met elkaar aan de slag willen, te kijken of daar mogelijkheden liggen. Bij windenergie zijn over het algemeen de aanloopkosten relatief hoog, maar op het moment dat de investering gerealiseerd is, is de terugverdientijd bij de kleine locaties kort. Het is vooral de zorg van de Staten dat Brabant vergeven wordt van dit soort kleine initiatieven. Op de eerste plaats zullen wij zeer terughoudend zijn. Dat kunnen de Staten meegeven aan de opdracht aan de fondsmanagers. Op de tweede plaats beschikken de Staten over allerlei instrumenten op het gebied van de ruimtelijke ordening waarin zij kunnen regelen wat zij willen.

Wij zijn het eens met de opmerking van de heer Altundal over werkgelegenheid in het kader van het Energiefonds. Hij pleit ook voor een visie over windenergie. Ik heb al

gezegd dat dit vooral geregeld moet worden in de Wet op de ruimtelijke ordening. Wat je inhoudelijk wilt in de maatschappelijke en in de landschappelijke kwaliteit en dat soort zaken meer moet je echt op een ander moment proberen te regelen en niet in de fondsen verankeren. Het een gaat voor het ander.

De heer Van den Berg heeft gesproken over nog meer investeren in productie. Natuurlijk kunnen wij met elkaar in debat gaan, maar wij worden het toch niet met elkaar eens. Dit college gelooft echt in duurzaamheid, in een duurzame samenleving, in duurzame energie, in een duurzame economie en dus moeten wij investeren in duurzaamheid. Dit college gelooft samen met heel veel experts dat kleinschalige energieproductie de komende jaren belangrijker en belangrijker wordt, omdat je dan minder afhankelijk wordt van grote leveranciers. Dan hebben wij nog niet gesproken over het feit dat hier ook prachtige verdienmodellen liggen voor sectoren die in de problemen zitten. Denkt u bijvoorbeeld aan agrarische bedrijven die met alle vormen van energievoorzieningen dan misschien wel het hoofd boven water kunnen houden, wat nu helaas voor vele niet lukt. Tegenover een mening van het CPB staat een twee weken eerder verschenen mening van het Planbureau voor de Leefomgeving die juist entameert dat het gerealiseerd gaat worden.

Mestvergiftiging is een lastig onderwerp. Het college is echter van mening dat het op het gebied van transport, logistiek en duurzaamheid de moeite waard is om ermee aan de slag te gaan. De heer Van der Wel heeft daarop een amendement ingediend. Dat spreekt ons wat minder aan want dat is risicovol en innovatief en vernieuwend. Dat past niet in dit Energiefonds. Dat zou eerder moeten passen in de eerste tranche van Essent waarmee wij aan de slag gaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Pauli mag ik u misschien vragen om de dictie van wat u met de verschillende amendementen en moties wilt wat preciezer te doen?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik zal ze dadelijk nog even heel snel van een oordeel voorzien.

De **voorzitter**: Als u dat wilt doen, is dat straks gemakkelijker voor de besluitvorming.

De heer **Pauli** (GS;VVD): De doelstelling is inderdaad om bij alle 110 bedrijvenparken breedband te gaan realiseren.

Samen met collega Van Haaften gaan wij verbindingen zoeken om bij de zorg economie aan de slag te gaan met ICT-voorzieningen, zowel aan de netkant als aan de nutkant.

De kans dat wij grote bedrijven gaan subsidiëren is altijd aanwezig, maar ons systeem is natuurlijk wel gebaseerd op zaken doen met corporaties, met eindgebruikers. Dat kunnen bedrijven zijn of coöperatieven van bewoners en die bepalen in een model met wie zij zaken doen. Daardoor hebben zij juist beleidsvrijheid om te kiezen met welke aanbieders zij in zee gaan.

Het risico op een faillissement is natuurlijk altijd aanwezig. Bij bedrijvenparken probeer je dat af te dekken met garantstellingen. Wij gaan pas aan de slag als een zeer groot aantal van de bewoners het ook echt willen. Het risico is al behoorlijk geminimaliseerd, maar 100% uitsluiten kun je dat niet. Ik denk dat het geheel goed te overzien is.

De heer **Leenders** (PvdA): Ik geef een hypothetische casus. Is het denkbaar dat een corporatie eigenaar wordt van een stuk glasvezel in een gebied en dat vervolgens met grote winst verkoopt aan een grote telecomjongen?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik ga ervan uit en wij zullen dat borgen dat eerst alle verplichtingen bij het fonds vandaan moeten zijn en dat het fonds instemming moet geven voordat dit plaatsvindt. Dat lijkt mij heel logisch.

Ik wil nog even terugkomen op de opmerkingen van de fractie van D66. Het zal zich waarschijnlijk toespitsen op de vraag of je op korte termijn aan de slag moet gaan, of dat uitstel gerechtvaardigd is. Het college vindt dat wij nu echt aan de slag moeten.

Reden één. Ik word al anderhalf jaar als gedeputeerde benaderd door kleine coöperaties, initiatieven en wethouders van kleine kernen die vragen wanneer wij met hen kunnen gaan praten, wanneer het fonds er is en wanneer ze op zijn minst met de voorbereiding kunnen beginnen. Ten tweede, ik vind dat je na anderhalf jaar ook wel een beetje geloofwaardig moet zijn en robuust in je standpunten tegenover al die belanghebbenden die aan de slag willen. Ik zie geen enkele reden voor uitstel. Ik heb u namens het college de bikkelharde garantie gegeven dat we slechts hooguit zo'n supercoöperatie handen en voeten gaan geven waardoor we leren. Ik heb verteld dat we toestemming gaan vragen in Brussel. Ik heb verteld dat we samen met Overijssel de minister actief benaderen om het model dat u voorstaat nog eens goed te onderzoeken. Ook heb ik verteld dat als we gaan investeren, het alleen maar op een heel kleine schaal kan zijn met minimale bedragen die niet vallen onder de staatssteunregels van Brussel. Bovendien heb ik verteld dat ik erover zal rapporteren in de tweede helft van het jaar. Dat betekent dat in januari het definitieve uitvoeringsplan kan worden vastgesteld. Wat moet ik nu nog meer aan handreikingen doen. We moeten gewoon aan de slag. We kunnen niet langer accepteren, zeker niet in deze tijd van economische crisis, dat we hierin als GS en als PS geen slagvaardigheid tonen. Dus niet treuzelen, gewoon beginnen. We moeten het alternatief van de minister goed onderzoeken en het eventueel verwerken, maar we moeten vooral met breedband aan de slag.

Voorzitter! Wij ontraden amendement A9 omdat het voorstelt geld over te hevelen van het Energiefonds naar het Innovatiefonds maar ook spreekt over proeftuinen terwijl we bij energie praten over bewezen technieken.

Amendement A 10 haalt zoveel onderuit van de oorspronkelijke doelstellingen dat alleen al om die reden het college het ontraadt.

Over amendement A11 hebben we het al uitgebreid gehad. Het college wil eraan meewerken mits PS kiezen voor de lijn die het college voorstelt: ieder jaar een goed verslag, om de twee jaar een heel duidelijke voortgangsbepreking en een keer in de vier jaar een duidelijke evaluatie.

De **voorzitter**: Wat is uw oordeel over het amendement?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik zou het in deze zin willen ontraden tenzij de indieners het willen aanpassen aan wat het college zegt. Dan zeggen wij: geen bezwaar. Het ligt een beetje aan de indieners om te kijken hoe ze hiermee om willen gaan.

Met amendement A12 gaan we op de stoel van de fondsbeheerder zitten met heel veel beperkingen. Ik heb zojuist gezegd dat in de beginfase het vooral gaat om heel veel kleine bedragen voor MKB-bedrijven. Derhalve ontraden we het.

In amendement A13 wordt ervoor gepleit incidentele en decentrale kantoorlocaties mee te nemen. Die zijn op zijn minst allemaal gelegen in stedelijke gebieden, dus daar mag het sowieso niet. Bovendien is hier naar onze mening geen sprake van marktfalen en dus zal Brussel ons op de vingers tikken. Derhalve wordt dit amendement ontraden.

Wat in amendement A14 wordt voorgesteld is te kleinschalig en alleen al om die reden moet het worden ontraden. Op het moment dat maatschappelijke entiteiten deel uitmaken van een groter geheel werken we er natuurlijk graag aan mee indien plannen goed zijn.

Over amendement A15 heb ik al gezegd dat het college het ontraadt omdat het niet past in de doelstellingen van dit fonds.

Tegen motie M30 heeft het college geen bezwaar.

Ook tegen motie M31 heeft het college geen bezwaar, mits zoals in de toelichting al aangegeven, GS vooral oordelen op grond van risicobeperking en het voorkomen van onevenwichtigheden en zich niet bemoeien met oordeelsvorming want dat is echt voorbehouden aan de fondsmanager, de directie en de raad van commissarissen.

Tegen motie M32 hebben we geen bezwaar. Het is ook het voornemen van het college, mits de plannen voldoen aan de kwaliteitsvoorwaarden.

Bij motie M33 heb ik al gemotiveerd dat we de zorg begrijpen maar dat we het op een andere manier moeten regelen. Het college vindt het niet verstandig dit op zo'n wijze zo resoluut uit het fonds te schrappen. Derhalve ontraden we deze motie.

Motie M34 ondersteunt het college van harte; derhalve geen bezwaar.

Dan motie M35. De Staten hebben al eerder gezegd, ook bij de behandeling in de commissie, eerste te willen praten over van bank naar Brabant en dan pas over onderdelen daarvan. Deze motie is dus voorbarig en wordt derhalve ontraden.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! Het CDA vroeg of de toezeggingen die de afgelopen anderhalf jaar in allerlei besprekingen zijn gedaan bij het toewerken naar het Groen Ontwikkelfonds nog gelden. Ja, vanzelfsprekend. De toezeggingen blijven gelden. Ik was blij met de bijdrage van de SP, al was het maar omdat daarin eens de cijfers van het Vrijetijdshuis werden genoemd. Het Groen Ontwikkelfonds is niet iets wat je in een boom stopt en dan kwijt bent. Het is een investering in een belangrijke economie van Brabant, overigens niet in het minst omdat natuur niet wordt aangelegd door vrijwilligers maar door hardwerkende Brabantse aannemers.

De PVV heeft over het Groen Ontwikkelfonds geen directe vragen gesteld.

De PvdA vroeg of het budget voor beheer voldoende is geregeld. In het fonds zit geen budget voor beheer. Daarin gaat het alleen om investeringen voor eventueel aankoop en inrichting. Het beheer komt voor de Rijks-EHS door de bijdrage die we van het Ministerie krijgen en voor de provinciale EHS door de bijdrage die we in de Najaarsnota voorstellen. Als de Staten straks met de Najaarsnota instemmen, hebben we voldoende budget voor het beheer.

50PLUS wees ons erop dat de toekomst onzeker is en we daarin flexibel moeten zijn. Dat ben ik helemaal met hem eens.

De heer **Van den Berg** (PVV): Kan de gedeputeerde voor die beheerskosten al een richting aangeven waaraan we moeten denken? 10 Miljoen euro, 20 miljoen euro? Wij hoorden ook al iets over 30 miljoen euro.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee, dat komt bij de Najaarsnota. Daar wordt nog aan gewerkt.

De heer **Van den Berg** (PVV): Dus als ik het goed begrijp gaan we beslissen over iets waarvan we de gevolgen voor de begroting echt niet kunnen overzien.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee, hier wordt niet beslist over beheer maar over de noodzakelijke investeringen.

De Partij voor de Dieren maakt zich zorgen over hoe zich te houden aan het provinciale deel van het geld in het fonds. Dat is niet zo moeilijk. Dat is namelijk honderd procent. Er komt geen geld van derden.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ik kan die twee zaken toch niet los van elkaar zien. Je gaat iets aankopen en om dat te beheren is er sowieso geld nodig. Er is nog helemaal geen zicht op hoeveel geld daarvoor nodig is. Dan vind ik het toch een erg riskante strategie die daarmee wordt gevolgd. Misschien komen we straks nog voor verrassingen te staan. Dat vind ik een kwalijke zaak want we moeten eerst duidelijkheid hebben over wat we kunnen verwachten.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik kan wel wat duiden. Als we het beheer zouden uitvoeren volgens oude normen, zoals we het tot nu toe doen, zijn we voor het provinciale deel iets van 20 miljoen euro kwijt. We hebben dat teruggebracht tot minder dan 10 miljoen euro. Er wordt toch aangerekend en daar krijgen de Staten in de najaarsnota verder duidelijkheid over.

Dat provinciale deel waarover ik sprak is dus 100%. Hij zit geen geld van derden in het Groen Ontwikkelfonds. We hoeven het dus niet te scheiden. Het geld van de manifestpartners, van het bedrijfsleven of van andere initiatiefnemers komt in de projecten naast het geld van het Groen Ontwikkelfonds. In de boekhouding blijft het natuurlijk gescheiden omdat ieder van de financiers aan de eigen achterban moeten rapporteren wat er met hun geld in het project is gefinancierd. Maar in het Groen Ontwikkelfonds zit alleen provinciaal geld.

Een andere zorg van de Partij voor de Dieren is dat het geld dat de manifestpartners gaan besteden, niet ecologisch is onderbouwd. We hebben het hier niet over het geld van anderen. Het geld van manifestpartners staat hier nu niet ter discussie maar het is wel degelijk ecologisch onderbouwd. Het is hetzelfde als met het geld dat we in het Groen Ontwikkelfonds stoppen. Het is het uitvoeren van het in september vastgestelde natuurbeleid. Dat is de ecologische onderbouwing van al het geld dat wij en de manifestpartners in de natuur gaan besteden.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! De grenzen van de EHS zijn vastgesteld.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Min of meer.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Daar komen in de toekomst ontwikkelingen. Dat betekent dat er areaal verloren gaat. Wordt dat dan uitgebreid door buiten de bestaande EHS nog een stukje EHS aan te wijzen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): We hebben nu te maken met een overbegrenzing van de EHS van zo'n 240 ha. We kunnen dus nog wat verliezen en dat moet ook omdat we flexibel willen zijn in het inspelen op initiatieven. De EHS zoals die nu begrensd is wordt kleiner en stopt dan bij die omvang zoals die, zoals wij hebben vastgesteld, moet zijn.

De heer Pauli heeft al uitgelegd hoe het zit met de voortgangsrapportages: elke twee jaar en elke vier jaar. Hij heeft uitgelegd waarom dat nodig is voor de drie fondsen in zijn portefeuille. Voor de natuur is dat niet anders. Er zijn weinig echte grote gebiedsprocessen die in twee jaar kunnen worden afgerond. De scope om na twee jaar te evalueren is dan bijna altijd te snel. Als we nu over twee jaar de zaak helemaal gaan evalueren, op zijn kop zetten en uitschudden, dan is er misschien nog maar een anderhalf project afgerond.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Je kunt natuurlijk in een natuurgebied allerlei beesten zetten en dat gaat heel vlug. Misschien komen er wel ezels in. Maar dan moeten we toch na een jaar kunnen evalueren of dat wel nuttig is.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee, want als we grote grazers inzetten voor procesbeheer van de natuur, kun je niet na een jaar zien of dat werkt. Dan heb je echt een hele tijd nodig om te onderzoeken of dit de beesten zijn die dit natuurgebied kunnen onderhouden of dat we moeten overschakelen op iets anders. Ik denk dat de uitleg die de heer Pauli heeft gegeven, geldt voor alle vier de fondsen.

De **voorzitter**: We zijn nu toe aan de tweede termijn van de Staten. Ik kan mij voorstellen dat u behoefte heeft aan een korte schorsing. Ik schors de vergadering daarom voor 10 minuten.

De vergadering wordt van 16.42 uur tot 16.52 uur geschorst

De heer **Koevoets** (VVD): Voorzitter! Wij kunnen in tweede termijn heel kort zijn. Wij waren met name bezorgd over het kleine MKB. Gedeputeerde Pauli heeft ons daarin voldoende gerustgesteld. Wij zien daarom af van het indienen van een motie op dat gebied. Wij denken dat het voldoende geborgd is.

Wat betreft de motie van het CDA over de regionale spreiding over Brabant is voor de VVD de kwaliteit maatgevend. We hebben gehoord dat GS dat op die manier interpreteren en ik heb ook van het CDA begrepen dat het zo mag worden geïnterpreteerd. Wij kunnen dus die motie mede steunen.

Voor de rest hebben wij geen opmerkingen. Wij zijn erg tevreden over de beantwoording.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter! Ook wij zullen het kort houden want we zijn op erg veel punten door het college tegemoet gekomen. Dank daarvoor.

Ik wil nog een paar punten aan de orde stellen. Wij realiseren ons dat de investeringen in drie van de vier fondsen – niet het Groen Ontwikkelfonds – lange termijnzaken zijn. Het zijn investeringen voor 15-25 jaar. Dan heb je altijd te maken met een maatschappelijk rendement en een financieel rendement. Daartussen kunnen wel eens spanningen ontstaan. Toch vinden wij het belangrijk dat GS aan de fondsbeheerders een outputkader meegeven want dat nominale financiële rendement willen wij toch wel realiseren. Wij vinden het niet teveel gevraagd aan GS te vragen de fondsbeheerders dat als kader mee

te geven. We hoeven geen enorme winsten te maken maar we willen wel aan het einde van die lange looptermijn hetzelfde kapitaal weer beschikbaar hebben voor de toekomst. Daar wil ik nog graag een als het kan positieve reactie van het college op hebben. Wij vinden het een heel belangrijk punt.

In de pauze hebben we overwogen onze motie M33 over windenergie in te trekken en dat zullen we ook doen, met name nadat de gedeputeerde heeft toegelicht dat we daarmee interessante coöperatieve initiatieven zouden kunnen blokkeren en dat willen wij beslist niet.

De heer **Heijmans** (SP): Mevrouw Kerkhof heeft het over de nominale waarde als uitgangspunt. Mijn vraag is of dit inclusief geldontwaarding is.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Nee. Nominaal rendement is dat je hetzelfde vermogen in stand houdt. Je verliest er al dik op want je hebt al die jaren wel last van de inflatie.

De heer **Heijmans** (SP): Het is mij toch niet zo duidelijk. Ik wacht nog even de reactie van de gedeputeerde af.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Bij nominaal rendement houd je je bestaande vermogen in stand maar niet de koopkracht. Dit voor alle duidelijkheid. Ik hoop dat ik het zo kort goed heb uitgelegd.

Op de regionale spreiding is het college al ingegaan. Wij vinden het belangrijk dat de investeringen redelijk gespreid over de provincie plaats kunnen vinden. Het gaat uiteraard om kwaliteit zoals de heer Koevoets zei.

De heer **Koevoets** (VVD): Nog even over die nominale waarde. Voor al degenen die de stukken bij de fondsen hebben gelezen, kan het helder zijn. Ik haal bijvoorbeeld een stukje over het Innovatiefonds aan. Daar is het gewoon voorwaarde bij het besteden van de middelen van het Innovatiefonds. Daar komt aan het eind gewoon het nominale bedrag van 125 miljoen weer terug. Dat lijkt mij klip en klaar. Wat ons betreft is dat gewoon gewaarborgd in wat we nu te besluiten hebben.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Ik ben heel blij met uw steun maar ik hoorde dat in eerste termijn de gedeputeerde niet zo stevig zeggen. Deed hij dat maar zoals u het nu deed. Ik had dat graag zo van hem gehoord. Ik heb met name zijn antwoord erg ervaren als een voorzichtige inspanningsverplichting terwijl wij het juist hard willen zoals kennelijk ook de VVD dat wil.

De **voorzitter**: Motie M33 is ingetrokken en maakt geen onderdeel van de beraadslaging meer uit.

De heer **Altundal** (SP): Voorzitter! Wij hebben geen inbreng voor de tweede termijn.

De heer **Van den Berg** (PVV): Van het interruptiedebatje van zo-even schrokken wij wat want het beheer van het Groen Ontwikkelfonds slaat een gat in de begroting. We hebben het gisteravond en vanochtend over de Voorjaarsnota gehad en over de ruimte die we in

de toekomst hebben, maar die is dus veel kleiner dan we dachten dat het geval was. Ik wil dus graag weten hoe dat zit.

Dan kom ik tot het Breedbandfonds. Er zijn actuele ontwikkelingen. Mijnheer Van Reij van de VVD is weer eens in opspraak, in dit geval een combinatie met Reggefiber en KPN. Ik adviseer iedereen nrc.nl te raadplegen voor een niet te mals stukje hierover. Het is echt misselijkmakend, kan ik zeggen.

We hebben wat gerekend in verband met het beheer van de fondsen en ik wil gedeputeerde Pauli vragen of het klopt. Ik zie dat er 4% voor apparaatskosten staat; dat is 19 miljoen euro. Ik zie echter dat we voor een directeur en een staf al gauw op 2 miljoen euro per jaar aan beheerskosten zitten. In 20 jaar zou dat al 40 miljoen zijn. Zitten wij goed met deze berekeningen? Het gaat dan namelijk wel hard met de inhoud van die fondsen.

Waar het gaat om de windenergie gingen wij af op het CPB dat wij redelijk objectief achten. Die adviseren er vijf jaar mee te wachten. Toen werd er geschermd met cijfers van het planbureau voor de bureaucratische leefomgeving. Dat zijn diezelfde figuren die met die hilarische 85% biodiversiteitsverlies kwamen. Dat is echt schitterend want het biodiversiteitsverlies wereldwijd, dus het aantal verdwenen soorten sinds 1500, wordt geschat op 0,03%.

Ik heb nog een klein stukje voor de heer Leenders. Dat heb ik hem beloofd want hij snapte mijn verhaal niet. Energie produceren we in dit land voor een paar cent. Over die energie betalen we dan energiebelasting en transportkosten. Al met al kost een kilowattuur ongeveer €0,23. Nu zet iemand zelf zonnepanelen op het dak. Dat is prima. Dan mag hij salderen. Voor die opgewekte stroom van vier cent krijgt hij € 0,23. Dat heet subsidie. Maar dat is nog niet het ergste. Hoe meer mensen dat doen en hoe meer stroom er wordt teruggeleverd, hoe minder energiebelasting er binnen komt, hoe groter het gat in de begroting en hoe meer leraren, agenten en verpleegkundigen we moeten ontslaan. Het is niet sociaal, het is niet duurzaam, het slaat een verschrikkelijk gat in de begroting. Hoe erger het wordt, hoe groter de problemen met het netwerk, want het netwerk kan er niet tegen. Vergelijk het met iemand die auto rijdt met naast zich een klein kind dat ook een gaspedaal heeft en wat gas gaat bijgeven. Dan moet de bestuurder als hij zijn snelheid aan wil houden met koppeling en gaspedaal gaan spelen. Dat is nu nog wel te doen maar dat kind wordt groter en groter en gaat plankgas geven. Dan moet hij op zijn rem staan en de koppeling intrappen. Al met al is dan de CO₂ uitstoot ook nog niet gereduceerd. Er wordt heel veel geld uitgegeven voor niets. Ik hoop dat deze Jip en Janneke-uitleg duidelijk is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Berg, dat zal moeten want u heeft geen spreektijd meer.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Welk land doet het het beste in Europa?

De heer **Van den Berg** (PVV): Als het gaat om duurzame energie is dat Duitsland.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Wie produceert het meest duurzame energie? Duitsland!

De heer **Van den Berg** (PVV): In Duitsland is de CO₂-uitstoot in 2011 met 6% gestegen. In dat vermaledijde Amerika waar ze schaliegas hebben gevonden, is het toen met 0,9% gedaald. Dat zijn de cijfers. Amerika heeft nagenoeg niets uitgegeven. Sterker nog, de

energieprijzen zijn daar ongelooflijk gedaald. In Duitsland gaan honderdduizenden mensen gebukt onder afsluiting van energie omdat de energie daar absurd duur is.

De heer **Leenders** (PvdA): Voorzitter! We zijn blij met het Innovatiefonds, het Energiefonds en het Groen Ontwikkelfonds maar gelet op de ontwikkelingen deze week en ook de twijfels die al eerder bestonden over het Breedbandfonds zullen wij niet instemmen met het derde besluit en derhalve ook niet met het negende besluit tot het oprichten van een BV.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter! Zoals beloofd kom ik terug op de bedenkingen bij het Breedbandfonds. Het gaat er niet zozeer om of wij het belangrijk vinden dat iedereen een aansluiting heeft met voldoende bandbreedte want dat vinden we heel belangrijk. Het gaat ons om de rol van de provincie. We hebben het idee dat er meer mogelijk zou moeten zijn via de markt als er voorwaarden worden gesteld aan maatschappijen bij de aanleg van kabels.

Verder denken wij samen met andere partijen hier in dit huis dat er binnen de komende jaren voldoende capaciteit op het bestaande net zal zijn door upgrading en slimmere verpakking van de data, zodat we kunnen wachten op de technologische vernieuwingen die op ons afkomen. Dat zijn zowel digitale vernieuwingen als technische vernieuwingen. Bij die technische vernieuwingen kan men dan ook denken aan graaftechnieken die waarschijnlijk een enorme besparing op de graafkosten met zich mee zullen brengen.

Wij hebben er ook bedenkingen bij of wij als Provinciale Staten in een situatie van zeer recent ontvangen relevante informatie nu moeten besluiten of om twee maanden ruimte moeten vragen. Daarover is al veel gezegd.

De waardering voor het proces die door enkele partijen is uitgesproken geldt dan ook voor drie van de vier fondsen, dus niet voor het Breedbandfonds. Wij geloven niet in rampdenken. Wij zijn sterk van mening dat zowel de besluitvorming als GS de behoefte aan informatie van Provinciale Staten moet volgen en niet dat PS in de tijdsfuik van GS moeten zwemmen. In een duaal stelsel is onze behoefte leidend. Wij blijven van mening dat de geheel nieuwe insteek die we de paar laatste dagen aangereikt hebben gekregen, een zorgvuldige en eigen afweging verdient. Maar de meerderheid van deze Staten gunt zichzelf die niet.

Ten aanzien van het amendement van D66 en andere partijen over de evaluatiemomenten hebben we de toezegging van de gedeputeerde gehoord en we trekken het amendement om politiek-pragmatische redenen in.

Ingediend is een motie door enkele partijen over de salarissen van ondernemers. Naar de mening van D66 gaat de provincie daar helemaal niet over en daarom zullen wij er tegenstemmen.

De **voorzitter**: Amendement A11 (42/13) is ingetrokken en maakt derhalve geen onderdeel van de beraadslaging meer uit

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben zojuist motie M35 ingediend en die willen wij nu aanhouden in afwachting van de discussie over de immunisatieportefeuille. Wij zijn heel erg blij met motie M30 die breed is ingediend en waarover ook positief wordt geadviseerd door GS. Dat houdt ook in dat moet worden bekeken of vanuit het Energiefonds wat aan woningisolatie kan worden gedaan. Wij

willen dat graag ook vanuit de immunisatiegelden doen. Dat heeft de heer Bouwman bedacht. Hij is er vandaag niet omdat zijn zoon trouwt. Dat is ook wel leuk om te zeggen. Dat is fijn voor de heer Bouwman.

De **voorzitter**: Wij feliciteren hem.

Motie M35 (42/13) is aangehouden en zal dus vandaag niet in stemming worden gebracht.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Je moet af en toe een risico nemen en als je stil blijft zitten gebeurt er niets. Ik ga er vanuit gelet op de toezegging dat als de situatie verandert, er wordt ingegrepen. Daarom zeg ik: aan het werk voor het werk.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Naar aanleiding van de reactie van de gedeputeerde op onze amendementen wil ik inzake het Innovatiefonds nogmaals benadrukken dat het risico is dat door op kleine risicovolle bedrijven in te zetten met een maximum van 37,5 miljoen euro verlies en een rapportagetijd van vier jaar zou kunnen betekenen dat we er over vier jaar achter komen dat we 37,5 miljoen euro of misschien meer hebben verloren zonder dat we hebben kunnen bijsturen. Wij vinden een meer frequente rapportage, zeker over de uitputting van het fonds en zeker als je risicovolle ondernemingen steunt, niet meer dan normaal. Wij verbazen ons er daarom een beetje over dat de gedeputeerde hier wat gemakkelijk overheen stapt.

De heer **Koevoets** (VVD): De heer Van der Wel vraagt om een meer frequente rapportage. In eerste termijn heb ik de heer Pauli horen zeggen: een jaarlijkse rapportage en een tweejaarlijkse voortgangsrapportage. Dat zijn dus meer rapportages. Ik begrijp niet waar hij nu nog vragen over heeft. Dan konden we toch vaststellen wat er met de fondsen aan de hand is.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Net als bij risicovolle aandelen moet je bij risicovolle investeringen een stop inbouwen en niet, net zoals bij de KPN gebeurt, de rit uitzitten totdat die nog maar een tiende waard is van wat deze was. Dan zijn we in de aap gelogeed en zijn we 37,5 miljoen euro kwijt zonder dat we hebben kunnen bijsturen.

De heer **Koevoets** (VVD): Het lijkt mij hier niet de plaats om nu over beleggingsstrategieën te spreken. Om er altijd maar uit te stappen als je op verlies staat zonder naar het perspectief te kijken, lijkt mij ook niet de juiste keuze.

De heer **Van der Wel** (PvdD): We stappen nu uit bij 30% en wij vinden dat op een bedrag van 125 miljoen euro een aanzienlijke aanslag die we waarschijnlijk gedurende de hele looptijd niet meer kunnen terugverdienen. Vandaar dat wij ervoor willen pleiten.

Toen de gedeputeerde sprak over het Breedbandfonds sprong hij heel snel over naar kantoren in grootstedelijke gebieden. Maar daar gaat het fonds niet over. Juist daar waar initiatieven worden ontplooid voor kleinschalige decentrale locaties in het landelijk gebied waar mensen kantoor kunnen houden, zouden wij vanuit het fonds kunnen zeggen dit zo goed te vinden dat we een procentje of twee extra financieren, wat we ook kunnen terugvorderen, om te stimuleren dat ze daarop inzetten. Juist de bedrijven die mens verzamelen om daar decentraal te gaan werken, krijgen die extra toevoeging.

Wat betreft het amendement over het Energiefonds verbaast het mij dat in het stuk zelf bij het fonds wordt gesproken over lokale energie-initiatieven. De gedeputeerde noemde als voorbeeld agrariërs die iets extra's willen verdienen met hun windmolen of iets dergelijks. Instellingen die ons na aan het hart gaan – ik noem musea – zouden we kunnen steunen met het terugverdienen van hun energiekosten. Dan steunen we eigenlijk twee keer. Verder hebben we amendement A15 gesplitst. We hebben het toegespitst op biovergisting omdat wij die niet duurzaam vinden en wij vinden het absurd op mais en andere voedingsmiddelen in te zetten voor energieopwekking terwijl mest een energie-inhoud van nul heeft. Verder hebben we eraan toegevoegd een motie over duurzaam voedsel en daar willen we nog graag een reactie op.

De **voorzitter**: Amendement A15 (42/13) is in z'n zin gewijzigd dat het thans luidt:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 42/13 inzake Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda, besluiten dat:

- onder 3.2.5 Voorwaarden voor besteding van de middelen:

De investeringen van het Energiefonds dienen gebaseerd te zijn op de inzet van beproefde technieken. De lijst met technieken die bij instelling als beproefd en financieerbaar wordt beschouwd, bestaat uit:

- Zonne-energie;*
- Restwarmtebenutting;*
- Warmtekracht koppeling;*
- Geothermie;*
- Biovergisting;*
- Energiebesparende maatregelen in de gebouwde omgeving;*
- Lokale energie initiatieven;*
- Wind,*

wordt gewijzigd in:

De investeringen van het Energiefonds dienen gebaseerd te zijn op de inzet van beproefde technieken. De lijst met technieken die bij instelling als beproefd en financieerbaar wordt beschouwd, bestaat uit:

- Zonne-energie;*
- Restwarmtebenutting;*
- Warmtekracht koppeling;*
- Geothermie;*
- Energiebesparende maatregelen in de gebouwde omgeving;*
- Lokale energie initiatieven;*
- Wind."*

Toelichting:

Biovergisting gebaseerd op mest is tijdens de expertmeeting aangemerkt als niet duurzaam; het is duidelijk dat mest geen energie kan leveren en het onwenselijk is om voedsel zoals maïs te vergisten.

Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Het krijgt nummer A15a (42/13).

Door het lid Van der Wel wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, behandelend het Statenvoorstel 42/13 inzake Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda, constaterende dat:

- *energiebesparing kan worden bereikt door in te zetten op zorgvuldiger omgang met voedingsmiddelen en introductie van alternatieven voor vlees, dragen Gedeputeerde Staten op:*
- *om bij besluiten onder 3.2.5 Voorwaarden voor besteding van de middelen het onderdeel "Energiezuinig voedsel" in het programma op te nemen, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M36.

De heer Kap ziet af van het woord.

Motie M36 wordt gekopieerd, maar ik kan mij voorstellen dat de gedeputeerde al met zijn antwoord kan beginnen.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Mijn beantwoording kan kort en bondig zijn. Mevrouw Kerkhof vroeg wat de nominale waarde op het eind is. Zoals de heer Koevoets al zei de doelstelling is: 125 miljoen euro nu, is 125 miljoen euro straks. Duidelijker kan ik niet zijn. Dat betekent dat de prijsinflatie niet wordt gecompenseerd, maar dat het geld dat wij inbrengen er straks nominaal gewoon moet uitkomen. Dat is de eis.

De heer Van den Berg sprak over de apparaatskosten. Die bedragen tussen de 2% en de 3%. Dat staat ook in de stukken. Bij het Innovatiefonds zal het vanwege de enorme hoeveelheid intakegesprekken die plaatsvinden om tot een selectie te komen, tegen de 3% zijn. Bij de andere fondsen zoals het Energiefonds zal het rond de 2% zijn.

Ik vind het jammer dat wij er met de PvdA en D66 bij het Breedbandfonds niet uitkomen. Ik heb bij de heer Hageman het idee dat het niet alleen komt omdat hij nog iets in Den Haag uitgezocht wil hebben, maar dat hij überhaupt twijfelt aan breedband. Misschien was het gemakkelijker geweest als hij dat meteen gezegd had, dat voorkomt veel discussie. Ik denk dat het bij de PvdA vooral is omdat die een integrale afweging wil maken. Nogmaals, wij hebben die kans geboden. Het college heeft immers gezegd dat de Staten pas in januari gaan praten over de uitvoeringskaders en het plan, maar dat wij ondertussen geen tijd willen verliezen. Allerlei kleine initiatieven zouden dan de kans krijgen om aan de slag te kunnen gaan. Dat zou de Socialistische Partij toch moeten aanspreken, ik bedoel de socialisten.

De heer **Heijmans** (SP): De verbetering klonk een stuk beter!

De heer **Pauli** (GS;VVD): Misschien hoop ik wel dat de PvdA het een beetje met u eens wordt, mijnheer Heijmans. Dat zou zo maar kunnen.

De heer **Leenders** (PvdA): Maar u hebt vandaag gezien dat er toch behoorlijke verschillen zijn!

De heer **Pauli** (GS;VVD): De heer Van der Wel komt toch weer terug op de kantoren. Ik heb al verteld dat het niet kan als die in de stadskernen zitten. Dat mogen wij gewoon niet. Als het om een echt wit gebied gaat, moet het in samenhang met anderen bekeken worden. Anders worden de kosten ongelooflijk hoog en wordt het ook zeer risicovol. De heer Van der Wel heeft ook gevraagd welke zekerheden er zijn. Als het gaat om één bedrijf in een wit gebied, is het risico dat er geen garantstellingen tegenover staan groter dan wanneer je het risico deelt met een corporatie van 150 woningen. Ik noem maar iets. Al dat soort zaken weegt mee en dat zal niet zo gemakkelijk zijn.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Ik heb het idee dat de gedeputeerde en ik langs elkaar heen praten. Als een bedrijf een decentrale kantoorlocatie landelijk wil exploiteren en dus die breedbandverbinding aanlegt, kunnen lokale mensen daar gaan werken in plaats van heel ver weg. Dat scheelt hun kilometers. Het is dus voor iedereen voordeliger. Als er een dergelijke initiatief ontstaat, zouden wij dat een plus kunnen geven.

Wij steunen het Breedbandfonds overigens wel. Ik weet niet of dat nog iets waard is.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Dat vind ik fantastisch, maar wij moeten heel rigide vasthouden aan regels voor staatssteun. Er moet dus sprake zijn van marktfalen en van een gedefinieerd wit gebied. Daar gaat het om. Bovendien heb je wat massa nodig om die investering verantwoord te kunnen realiseren. Als het daaraan voldoet kan het. Als het daaraan niet voldoet, houdt het gewoon op, of er nu een aangenomen motie is of niet. Wij moeten nu eenmaal de Brusselse regels hanteren.

Ik kom dan bij amendement A15a. Het college zet duidelijk wel in op biovergisting op basis van de argumenten die wij hebben gegeven. Daarin verschillen de heer Van der Wel en het college van mening. Wij ontraden dit amendement.

Over motie M36 heb ik al gesproken. De in de motie gevraagde nieuwe manier om hiermee aan de slag te gaan, hoort niet bij het Energiefonds. Het gaat om bewezen technieken die snel renderen en niet om dit soort innovatieve ontwikkelingen. Ik kan dit dus niet onderbrengen in het Energiefonds. In het kader van het eerder vastgestelde innovatieprogramma zouden wij moeten kijken wat in dezen de mogelijkheden zijn. Wij moeten deze motie dan ook ontraden.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! Er ligt nog een vraag van de fractie van de PVV over beheergelden. Die staan nu niet op de agenda. Die hebben de Staten zojuist vastgesteld bij de Voorjaarsnota. Op pagina 28 vindt u daarvan een staatje. Daaruit blijkt duidelijk dat er voor de jaren 2014-2015 dekking is voor het beheer. Dat komt uit het Ecologiefonds dat wij aan het begin van deze bestuursperiode hebben ingesteld. In 2016 moeten wij structureel in de begroting regelen dat het beheer betaald wordt en hoeveel daarmee gemoeid is. In de Voorjaarsnota is dat nu op 9,5 miljoen euro gezet, maar dat is afhankelijk van de 200 miljoen extra voor natuur vanuit de rijksmiddelen. Wij komen daar goed uit weg, beter zelfs dan wij hier hadden berekend. Als het inderdaad doorgaat, kan het bedrag van 9,5 miljoen euro met een paar ton omlaag. Het is echter een onzekere factor. De Tweede Kamer beslist daarover pas bij de begrotingsbehandeling in november. Van die beslissing hangt af hoe wij in 2016 verder moeten denken over de structurele invulling van middelen voor beheer.

De **voorzitter**: Ik heb de volgende toezeggingen genoteerd. Gedeputeerde Pauli heeft toegezegd jaarlijks een verslag, tweejaarlijks een voortgangsverslag en vierjaarlijks een evaluatieverslag aan PS te doen toekomen. Dit geldt voor alle vier de fondsen.

Gedeputeerde Van den Hout heeft toegezegd dat alle toezeggingen die het afgelopen anderhalf jaar zijn gedaan, overeind blijven tijdens de voorbereiding tot besluitvorming over de fondsen.

Wij gaan nu over tot de stemming. Allereerst stemmen wij over de amendementen. Daarna over de elf punten van het besluit afzonderlijk. Dat is zo afgesproken. Tot slot stemmen wij over de moties.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Zouden wij het echt niet efficiënter kunnen doen en in één keer over het hele besluit stemmen?

De **voorzitter**: Ik heb net nog even gesondeerd of dat zou kunnen. Ik heb echter begrepen dat daarvoor geen steun is. Ik heb nog voorgesteld om het in blokken te doen, maar dan rijst de vraag welk blok wel en welk blok niet.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Voorzitter! Wie heeft dat eigenlijk gevraagd? Ik geloof namelijk niet dat daarvoor een meerderheid is.

De **voorzitter**: D66 en GroenLinks hebben dit gevraagd.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Men kan toch aangeven dat men bijvoorbeeld tegen punt 5 van de serie besluiten is?

De **voorzitter**: Er is hierover al eerder discussie geweest. Ik wil best vragen of het niet met stemverklaring bij het besluit kan. Dat zou een optie zijn. Ik kijk even naar de fracties van D66 en GroenLinks. Als zij daartoe alsnog bereid zijn, kan ik ermee leven. Wat wil GroenLinks?

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voorzitter! Wij willen tegen een bepaald onderdeel stemmen. Als dat kan, is dat prima.

De **voorzitter**: Als u dat zou willen doen, zou u ons in de tijd helpen. Ik kijk even naar de fractie van D66.

De heer **Hageman** (D66): Wij willen graag over alle fondsen afzonderlijk stemmen. Over de overige onderdelen mag wat ons betreft in één keer gestemd worden.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter! Ik vind dat wij dan wel mogen vragen naar de argumentatie van D66.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! De PVV wil ook afzonderlijk stemmen.

Mevrouw **Geeraedts** (VVD): Dat dachten wij al!

De **voorzitter**: Tenzij wij nog een ordedebat gaan voeren dat ook weer tijd kost, stel ik voor te gaan stemmen zoals wij hebben afgesproken.

In stemming komt amendement A9

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Altundal** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het in verworpen.

In stemming komt amendement A10

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Altundal** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A12

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Altundal** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het aanwezige lid van de fractie van de PvdD voor dit amendement heeft gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A13

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Altundal** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A14

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Altundal** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

Voorzitter! Wij begrijpen in ieder geval dat er gezorgd moet worden voor vraagbundeling.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A15

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Altundal** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Voorzitter! Wij vinden dat de deur weer wordt opengezet voor subsidie aan mestvergisters waarover veel maatschappelijke onrust is. Dat vinden wij ongewenst.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PVV tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 1

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat onderdeel 1 met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 2

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de PvdD tegen dit onderdeel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 3

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

Voorzitter! De gedeputeerde heeft toegezegd dat hij de kwestie die D66 heeft aangekaart nog zou nazoeken en ons daarover zal rapporteren. Daar rekenen wij op.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, 50PLUS en de PvdD voor dit onderdeel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 4

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit onderdeel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 5

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit onderdeel met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 6

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

Voorzitter! Wij nemen de toezegging van de gedeputeerde hierbij in acht.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

Wij stemmen voor met dezelfde stemverklaring als de SP.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

Wij stemmen voor met dezelfde stemverklaring als de SP.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

Ook wij stemmen voor met dezelfde stemverklaring als de SP.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

Ik stem voor met dezelfde stemverklaring van de SP.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

Met dezelfde stemverklaring als de SP.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat onderdeel 6 met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 7

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat onderdeel 7 met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 8

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit onderdeel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 9

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de PvdA, GroenLinks en de OSN tegen dit onderdeel hebben gestemd en die van de overige ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 10

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit onderdeel hebben gestemd en die van de overige ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt besluit 42/13 B, onderdeel 11

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit onderdeel met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M30

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M31

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M32

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M34

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Leenders** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.
Voorzitter! Wij gaan niet over het salaris van ondernemers.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M36

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Tegen.

De heer **Altundal** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De heer **Leenders** (PvdA): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Tegen.
Voorzitter! Het idee is buitengewoon sympathiek maar hierop niet van toepassing.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige ertegen, zodat zij is verworpen.

Daarmee zijn wij gekomen aan het einde van de behandeling van dit onderwerp. Gelet op de tijd stel ik voor om nu door te gaan met het volgende onderwerp op de agenda.

PS 34/13: Grondstrategie realisatie EHS - kaderstellend

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voorzitter! Bij dit onderwerp wil ik een paar korte opmerkingen maken. Wij hopen dat het voorstel om grond van de gemeenten te gaan kopen het gewenste effect heeft. Wij vinden wel dat daarbij zeer terughoudend moet worden omgegaan met het instrument onteigening.

Gelet op de ervaringen met het voorfinancieren van de ILG-gelden (Tijdelijke subsidie Inrichting Landelijk Gebied) vragen wij GS zeer terughoudend om te gaan met het voorfinancieren van de rijksgronden van de EHS.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter! Wij hebben een nieuwe aanpak voor het realiseren van de natuur, dus we hebben ook een nieuwe grondstrategie nodig. Er zitten een hoop goede dingen in de voorgestelde grondstrategie, maar omwille van de tijd zal ik die nu niet allemaal noemen.

Het CDA heeft één aandachtspuntje. In de grondstrategie staat dat onze provincie gemeentelijke gronden kan aankopen en dat gemeentes 50% van de opbrengsten in groen moeten investeren. Nu zijn wij hier niet principieel op tegen, maar we hebben wel signalen gekregen dat gemeentes en hun raden hier niet makkelijk aan mee zullen werken. Groen is belangrijk, maar in deze tijd moet het om prioriteit strijden met adequate jeugdzorg, een goede Wmo-regeling en het opvangen van de klap veroorzaakt door de afboeking op grondposities. Wij kunnen u op een briefje geven dat dit voor problemen gaat zorgen.

Wordt er straks standaard gevraagd of de verkoper interesse heeft om zijn grond zelf te beheren? Wij stellen voor om deze vraag te stellen.

Wij hebben verschillende keren aandacht gevraagd voor de jungle aan bureaus, diensten en regelingen in de groene ruimte. We hebben aan het begin van het politieke jaar gevraagd om het hele palet hiervan inzichtelijk te maken. We hebben echter nog niets gekregen. Wij zijn sterk van mening dat het hier wat efficiënter kan en dat hier bureaucratie teruggedrongen kan worden. Ter illustratie: de gemeenten controleren natuur en milieuregelgeving in natuur; een certificeringscommissie controleert natuurbeheer van gecertificeerde instanties; de Dienst Landelijk Gebied (DLG) controleert het natuurbeheer bij niet gecertificeerde instanties; de Stichting SNL verleent certificering maar SNL staat ook voor Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer. Subsidie moet je aanvragen via de Dienst Regelingen.

Voor DLG krijgt de provincie geld en uren vanuit het Rijk. Die kunnen worden ingezet voor verwerving en inrichting. Het CLB (Coördinatiepunt Landschapsbeheer Brabant) voert diverse provinciale regelingen uit rondom aanleg EVZ's (Ecologische Verbindingszones), soortenbescherming & gebiedenbeleid, agrarisch natuurbeheer en ontsnipperingsmaatregelen.

De **voorzitter**: Mijnheer Kuijken, u hebt nog een halve minuut.

De heer **Kuijken** (CDA): Ik ben net op de helft van het lijstje met instanties die hierbij betrokken zijn.

De **voorzitter**: Ik zou het maar niet afmaken, want dan gaat u het niet redden.

De heer **Kuijken** (CDA): Om een lang verhaal kort te maken: een vogel kan niet in bureaucratie nestelen of een uitvoeringsorganisatie, maar wel in natuur!

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ik zal niet de hele commissievergadering herhalen. Daar is al het nodige gezegd over dit onderwerp. Het moge duidelijk zijn dat wij als PVV tegen de ambities voor de EHS zijn.

Ik wil een paar punten benadrukken die ik in dezen van belang vind. Evenals de VVD zijn wij tegen onteigening van de EHS. De realisatie van de EHS is geen zwaarwegend maatschappelijk belang, wij zien het vooral als een politiek prestigeproject.

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voorzitter! Ik denk dat de heer Van Hattem mij niet goed gehoord heeft. Ik heb gezegd "zeer terughoudend", ik heb niet het woord "tegen" gebruikt.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dat klopt, mevrouw Prins heeft niet het woord "tegen" gebruikt. Wij zijn er wel per definitie op tegen. Daarin zit inderdaad een nuanceverschil. In paragraaf 5 punt 3 van de Grondnota staat dat de provincie een prijsrisico loopt bij de grondprijzen en dat prijsstijging van de gronden een netto negatief effect zou hebben ten aanzien van de ruilgronden. Daarmee kom je in een heel lastige situatie terecht. Bij het Groen Ontwikkelfonds hebben wij immers zojuist gezegd dat eventuele risico's daar moeten worden afgedekt door prijsstijgingen van de gronden. Wij zitten daarmee een beetje in een spagaat en wij denken dat hier sprake is van een risico. Dat is een van de redenen waarom wij dit geen goede grondstrategie vinden en daarom zijn wij tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter! In het algemeen kan D66 zich goed vinden in de grondstrategie voor de EHS. In de behandeling in de commissie hebben wij gemerkt dat de tekst op onderdelen echter wat strikter lijkt dan hij geïnterpreteerd wordt. Daar zijn we blij mee. Graag checken we nog even of wij de ruimte die erin zit goed interpreteren.

Wij zijn blij dat er, in overleg met de Manifestpartners, is gekozen voor het afronden van gebieden. Dit maakt inrichting, maatregelen ter verhoging van grondwaterstand en samenhangend beheer mogelijk. In die zin geeft het uitvoering aan de wensen die wij hebben neergelegd in onze motie EHS in de Statenvergadering van 1 juli 2011.

Wij vinden echter dat het kiezen voor het afronden van gebieden niet zó strikt geïnterpreteerd moet worden, dat gronden die elders in de EHS tegen aantrekkelijke prijzen te kopen zijn, niet meer gekocht kunnen worden. Wij begrijpen dat de grondstrategie dit ook niet uitsluit en zien dit graag bevestigd door de gedeputeerde.

U geeft aan tot maximaal 35% van de beschikbare rijksmiddelen voor aankoop van de Rijks-EHS voor te financieren. Wij hebben een nare nasmaak overgehouden aan de plotselinge beëindiging van het ILG door het Rijk. Wij nemen aan dat het college het risico van voorfinanciering dan ook erkent. Wij gaan ervan uit dat in de grondstrategie

wordt bedoeld: 35% van de op dat moment nog te realiseren Rijks-EHS. En dat we dus niet over 10 jaar nog steeds 35% van de nu nog te realiseren Rijks-EHS voorfinancieren. Want dan zijn we op dat moment 100% van de nog te realiseren Rijks-EHS aan het voorfinancieren.

Wij begrijpen de voorkeur voor een eindbeheerder van natuur om eenheid in beheer in gebieden te creëren. We interpreteren dit als dat ook de te realiseren natuurkwaliteiten worden betrokken bij de voorkeur voor de eindbeheerder. Wij horen graag van de gedeputeerde of wij dit inderdaad zo mogen zien.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter! Het is een lange dag.

Met de beslissing om de provinciale en de Rijks-EHS af te maken zijn wij als GroenLinks natuurlijk erg blij. Wij maken ons wel zorgen over de toenemende beweging dat natuurcompensatie niet meer ter plekke maar via geld en in een heel andere regio kan plaatsvinden. Het lijkt een soort handel in natuur. Zojust was dat ook aan de orde bij de N279. Wij vinden het van het grootste belang dat Brabant op zo veel mogelijk plaatsen groen en blauw en divers blijft en niet alleen in de EHS.

De Grondnota gaat ervoor zorgen dat de afspraken van Brabant Uitnodigend Groen met het ingestelde Groenfonds goed kunnen worden uitgevoerd. Wij vinden het voorstel prima en ferme voornemens zoals: wij maken projecten af en de voorfinanciering van de Rijks-EHS ondersteunen wij. Wij zijn natuurlijk wel benieuwd naar de antwoorden op de vragen die zojuist zijn gesteld door mevrouw Spierings van de fractie van D66.

Op de vraag waarom 1,5 miljoen als bovengrens is genomen bij de strategische aankopen zei de gedeputeerde dat dit nattevingerwerk was, een ervaringsinschatting. Alles daarboven wordt namelijk beslist door de algemene aandeelhoudersvergadering. Het gaat hier echter wel om maximaal 10% van de beschikbare middelen die in theorie niet via die algemene aandeelhoudersvergadering loopt. Wij zien hierin toch enig risico en vragen ons af of dit niet zal leiden tot te veel versnippering bij de aankopen voor de EHS op verschillende plekken. Het zijn immers strategische aankopen.

GroenLinks is beslist een voorstander van snel en verstandig handelen als kansen zich voordoen. Kunnen GS bevestigen dat die mogelijke versnippering niet negatief zal uitwerken?

De inrichting van de Grondnota is lean and mean en op afstand gezet. De structuren zijn duidelijk en transparant. Dat is heel belangrijk als je met veel partners samenwerkt.

Kortom, voorzitter, mijn fractie kan instemmen met de Grondnota Ecologische Hoofdstructuur.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! Wanneer we kijken naar de grondstrategie en de uitvoering blijkt wat ons betreft de focus te liggen op de kwantitatieve ambitie, het aantal hectares, en is de kwalitatieve ambitie, de ecologische waarde, veel minder duidelijk vastgelegd. Voor de EHS van het Rijk moet het Rijk zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve doelstellingen uiteindelijk halen. Immers, we zijn daarbij gebonden aan internationale verplichtingen. De provincie heeft een inspanningsverplichting maar wanneer blijkt dat de beschikbare middelen onvoldoende zijn kan dit bij de evaluatie in 2016 nog worden besproken. Er moet nog 3100 ha worden aangekocht. 900 Ha is inmiddels verworven voor 75 miljoen. Het is duidelijk dat 109 miljoen bij lange na niet voldoende is. Er wordt dan ook gezocht naar mogelijkheden voor cofinanciering en daar schuilen wat ons betreft risico's in. De ondernemende EHS houdt in dat de betreffende

grond bij de agrariër in eigendom blijft en dat eenmalig een afkoopsom wordt betaald voor aangepast agrarisch beheer. Onduidelijk is wat ons dat daadwerkelijk gaat kosten, wat het uiteindelijk oplevert en of de ecologische winst op de lange termijn behouden kan blijven. De meeste zorgen maken wij ons dan ook over projecten met maatschappelijke meerwaarde. Hier wordt in principe geen ontwikkeling uitgesloten mits de ecologische belasting niet onevenredig is en de afweging tussen maatschappelijke meerwaarde en ecologische impact wordt gemaakt door GS. Wij vinden dat de EHS daarvoor niet is bedoeld. Het moet geen handeltje worden. Wij zijn van mening dat de provincie de ambitie moet hebben om niet alleen het kwantitatieve aantal hectares maar ook de kwalitatieve ecologische waarde van de EHS te realiseren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Wel, komt u tot een afronding.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Mijn laatste zinnen: de ecologische doelstellingen moeten duidelijk omschreven worden en vastgelegd. Het moet duidelijk zijn dat controle en handhaving ook op de lange termijn worden gegarandeerd. Bij ontwikkelingen binnen de EHS moet altijd de ecologische waarde doorslaggevend zijn en cofinancieringsprojecten mogen daarop geen negatieve invloed hebben. Wij dienen daarom een motie in.

De **voorzitter**: Door het lid Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 en 21 juni 2013, constaterende dat:

- *de provincie onvoldoende middelen heeft voor de totale realisatie van de EHS;*
- *in de Grondnota Ecologische Hoofdstructuur Noord-Brabant vooral de kwantitatieve totstandkoming van de EHS (aantal hectares) wordt behandeld in plaats van de kwalitatieve totstandkoming (ecologische waarde);*
- *er in de Grondnota Ecologische Hoofdstructuur Noord-Brabant geen beoordelingscriteria zijn geformuleerd wat betreft natuurdoelstellingen en er derhalve geen controle kan plaatsvinden op de genoemde maatregelen,*

overwegende dat:

- *kwalitatieve en kwantitatieve winst in de EHS-gebieden zwaarder weegt dan maatschappelijke meerwaarde;*
- *er in het huidige grondbeleid geen sprake is van een evenwichtige afweging tussen economische en ecologische waarde in de EHS;*
- *de provincie in haar prioritering de realisatie van de kwalitatieve natuurdoelstellingen in het gebied zwaarder moet laten wegen dan projecten met maatschappelijke meerwaarde die in de weg staan van de doelstellingen van de EHS,*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *de focus te leggen op kwalitatieve en kwantitatieve totstandkoming van natuur in de EHS boven cofinancieringsprojecten en projecten met maatschappelijke meerwaarde;*
- *zich in te zetten voor het voor de agrariër aantrekkelijker maken van het sluiten van een overeenkomst op basis van de Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer, en deze te koppelen aan de kwalitatieve verplichting zoals beschreven in 'Ondernemende EHS';*

- *beoordelingscriteria en handhavinginstrumenten te ontwikkelen ter controle en handhaving van kwalitatief natuurbeheer en de kwalitatieve verplichting voor agrariërs in de EHS;*
- *ontwikkelruimte alleen toe te staan als het cofinancieringsproject of een project met maatschappelijke meerwaarde niet alleen een kwantitatieve maar ook een kwalitatieve verbetering voor de natuur in de EHS inhoudt, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M37 (34/13).

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! Ik dank de Staten voor hun steun grosso modo aan de grondstrategie. Er is een aantal zorgen uitgesproken en de meeste daarvan onderken ik ook wel. Waar het gaat om de hoop van de VVD en de twijfel bij het CDA over de deal die we met gemeenten moeten gaan sluiten, ben ik toch meer hoopvol dan twijfelachtig. Op dit moment kopen we namelijk helemaal niets van gemeenten aan EHS-grond. Als zij EHS-grond binnen hun gemeentegrenzen hebben liggen bleven ze daarmee als het ware in hun maag zitten; die zouden we niet aankopen. Nu gaan we ze wel aankopen en daartegenover moet ontstaan dat 50% van de opbrengst terugvloeit in groen. Dat lijkt me nog altijd een deal die beter is dan niets. Bovendien speelt het maar in een aantal gemeenten in Brabant. Er zijn maar een paar gemeenten waar nog grote lappen grond in de EHS zitten die nog niet zijn aangekocht en ingericht.

Bij veel fracties bestaat terecht wat terughoudendheid bij het voorfinancieren van de Rijks-EHS. Ik kan mij helemaal verplaatsen in de twijfels bij de betrouwbaarheid van de landelijke overheid na wat we hebben meegemaakt bij ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied). Daar zijn we zeker ook terughoudend in. Wat mevrouw Spierings van D66 stelde klopt. Dat maximum van 35% betreft de 35% van de op dat moment beschikbare rijksmiddelen, dus van wat nog resteert. Het wordt dus in de loop van de tijd minder en het zal nooit zo zijn dat we aan het eind van de rit die hele rijks-EHS aan het voorfinancieren zijn.

De onteigening, door een aantal fracties genoemd, wordt in het stuk beschreven als een politiek gevoelige materie en vandaar dat we daarmee – dat was al ons beleid – terughoudend omgaan. Het is een middel dat pas wordt ingezet als minnelijke verwerving niet lukt van een absoluut cruciaal onderdeel van de EHS. Om maar wat te noemen, als we een paar honderd hectare van de Maashorst gaan inrichten en de laatste vijf hectare niet kunnen worden verworven waardoor de hele waterhuishouding niet kan worden gerealiseerd, is dat aanleiding om tot onteigening over te gaan.

De heer **Van Hattem** (PVV): Wordt die onteigening alleen toegepast als er echt zwaarwegende maatschappelijke belangen zijn?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja.

De heer **Van Hattem** (PVV): Wat omschrijft de gedeputeerde als een zwaarwiegend maatschappelijk belang anders dan een politiek prestigeobject zoals dit project eigenlijk te zien is?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Daarmee beledigt de heer Van Hattem toch wel een heel groot deel van deze Provinciale Staten.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dat interesseert me niets.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Die hebben massaal ingestemd met de ambities om de EHS aan te leggen.

De **voorzitter**: U heeft tweemaal geïnterrupteerd, dus het is voorbij.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik kan mij helemaal inleven in de irritatie bij de wirwar aan groene organisaties. Ik durf op een briefje te geven dat de leden de helft waarschijnlijk nog niet kennen. Ik kom elke maand ook weer achter een nieuwe club. Het is het streven zoveel mogelijk bureaucratie eruit te halen, maar een wirwar aan uitvoeringsorganisatie is niet per se bureaucratie. Men kan het ook zien als maatwerk. Nu probeer ik niet bureaucratie als maatwerk te verkopen, maar bijvoorbeeld het CLB vanuit het Brabants Landschap die precies zijn taken van landschappelijk beheer uitvoert, kunnen we niet hier in de provincie onderbrengen of bij de DLG. God verhoede dat iemand dat mogelijk zou maken. Het zijn een heel aantal organisaties die op zich specialistisch zijn of geografisch beperkt of gericht op één onderdeel werken. De grote landelijke bureaucratische organisaties als dienst regelen en DLG zijn inderdaad clubs waar we zoveel mogelijk van weg moeten blijven.

De heer **Kuijken** (CDA): Ik constateer ook wel dat er veel groeperingen, zoals ook in de culturele sector en op veel andere plaatsen het geval is, strijden voor hun eigen bestaan. Elke directeur zal altijd zijn eigen personeel en organisatie verdedigen. Toch denk ik dat er altijd nog wel wat rek in zit. De DLG houdt zich bezig met inrichting en met aankoop maar we krijgen straks ook zelf een uitvoeringsdienst bij het Groen Ontwikkelfonds. Gaan die dan dingen dubbel doen? We moeten er echt voor waken dat die uitvoeringdienst geen dingen doet die anderen doen of het juist wel gaan doen en anderen het niet doen. Anders gaan ze naast elkaar bestaan.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De DLG werkt in opdracht van de provincie. Als een ander, de opdrachtgever zelf, straks in de nieuwe manier van werken met een initiatief komt en zelf grond gaat aankopen of anderszins verwerven, dan is de DLG niet eens in zicht. Bovendien wordt de DLG opgeheven, althans gedecentraliseerd en dan hier alsnog opgeheven. Dat is het grootste waar een streep doorheen gaat. Maar het blijft een aandachtspunt.

De PVV was tegen ambities in de EHS maar vond het geen goede grondstrategie omdat die afhankelijk was van prijsstijgingen en prijsdalingen van de grond. Ik kan mij geen grondstrategie voorstellen die niet afhankelijk is van de werkelijkheid en dus van stijgende en dalende prijzen. Dat is met geen enkele grondstrategie te voorkomen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan passeert de gedeputeerde een cruciaal punt. De risico's van het Groen Ontwikkelfonds moeten met eventuele winsten uit die grondverkoop worden afgedekt, zo lees ik in het stuk. Daar gaat de gedeputeerde nu aan voorbij. De

gedeputeerde heeft het nu over de grondstrategie maar het gaat om de risico's van het Groen Ontwikkelfonds.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voor zover we grond hebben die we moeten omzetten in geld – en dat is maar een klein deel van de grond want de meeste grond kunnen we ruilen met grond voor de EHS of liggen al op de goede plek – zijn we afhankelijk van de verkoopprijs van grond. We proberen het in die zin niet uit de hand te laten lopen door niet alle provincies plotseling vanaf één datum alle grond op de markt te laten gooien. Dan weten we zeker dat het niets meer waard is. We moeten als het ware met de vraag meebewegen maar dan nog blijven we afhankelijk van de marktprijs.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dus er zit wel een behoorlijk risico in.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee, ik leg net uit dat het een vrij klein risico is.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter. Ik wil ten aanzien van dit punt graag memoreren dat dit, het risico van de verkoop van grond en de gebrekkige opbrengst, een van onze belangrijke argumenten was om tegen het natuurakkoord te stemmen. Dat wil ik de PVV even meegeven. Stem de volgende keer ook maar mee tegen het natuurakkoord.

De heer **Heijmans** (SP): Dat hebben ze ook gedaan.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Op de vraag over het mogelijk blijven van strategische aankoop moet ik antwoorden dat dit natuurlijk het geval is maar met terughoudendheid. In eerste instantie zullen we gericht zijn op het afmaken van wat we zijn begonnen maar als zich ergens een goede kans voordoet onder de voorwaarden zoals hier beschreven, zien we dat als een strategische aankoop en kan die gefinancierd worden.

GroenLinks vroeg of de bovengrens van anderhalf miljoen bij strategische aankopen niet het risico met zich meebrengt dat we heel veel strategisch gaan aankopen waardoor we alsnog versnippering gaan krijgen. Ik denk het niet. Het wordt namelijk ook de instructie aan het Groen Ontwikkelfonds om daar terughoudend mee om te gaan. Het is de strategie zoals die hier omschreven staat, waar zij mee moeten gaan werken. Die terughoudendheid zit er expliciet in.

De Partij voor de Dieren is het opgevallen dat er geen kwalitatieve doelstellingen in de grondstrategie staan. Dat klopt. Die staan in BrUG (Brabant: Uitnodigend Groen). Die staan in de ambitiekaart. Daar wordt beschreven wat wij willen gaan uitvoeren. Hier wordt alleen beschreven hoe we aan de grond komen. Natuurlijk staat hier niet een hele herhaling in van wat we in BrUG of bij de kwaliteitskaart al hebben vastgesteld.

De heer Van der Wel noemde de ondernemende EHS een zeker risico voor de natuur gelet op de meerwaardebenadering. Dat kan wel zijn maar ook dit is geen onderdeel van de grondstrategie. Dat is de nieuwe manier van werken zoals we die in BrUG hebben beschreven. De motie verzoekt ons kwaliteit op te nemen in de grondstrategie. Dat kunnen we niet doen. Die kwaliteiten zijn al beschreven in BrUG en in ambitiekaarten. Daar gaat deze notitie niet over. Hierin gaat het er alleen om hoe we aan die grond moeten komen om die kwaliteiten daar uit te voeren. Deze motie willen we om die reden ontraden.

De **voorzitter**: Dan kijk ik rond om te zien of er iemand voor de tweede termijn is.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter! Ik stond gemeld als mogelijke spreker.

De **voorzitter**: Mij is gemeld dat er geen spreektijd was gevraagd.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Als mogelijke spreker.

De **voorzitter**: We zullen dat welwillend beoordelen. Ik hanteer nu de sprekersvolgorde.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter! Zou misschien het palet aan uitvoeringsorganisaties, geldstromen en subsidieregelingen bij de behandeling van de ambitiekaart beschikbaar kunnen zijn? Op dat moment wachten we er een jaar op en dan zou het daarvoor een mooi moment zijn. Als we dan ook de samenwerkingsovereenkomst tussen manifestpartners en provincie behandelen, hebben we het hele natuurdomein afgewikkeld en zijn we er klaar voor heel veel te gaan realiseren.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter! Ik zou graag omdat ik de discussie over een tussentijdse evaluatie na twee jaar niet teruglees in de Memorie van Antwoord en ook niet hoorde in de toelichting zojuist van de gedeputeerde, erop willen wijzen dat we over twee risico's in de commissie hebben gesproken. Ik wil toch nog even toetsen bij de heer Van den Hout of hij dat in de evaluatie meeneemt. Een ervan is dat de strategie bekend is bij de verkopers. Ik zou dan inderdaad willen kunnen vaststellen of wij onze natuurdoelen ook gaan halen, ook bij verkoop, omdat we het wel binnen de marktprijzen willen doen en of het dan werkelijk zal lukken binnen de normale marktprijzen te kopen. Mijn tweede punt is dat veel van onze natuurdoelen nu moeten worden gehaald door bij de verkoop tegelijkertijd het natuurbeheer aan de voormalige eigenaar te geven. We zijn er niet op tegen maar we willen wel geëvalueerd zien of dat ons op weg helpt bij het bereiken van onze natuurdoelen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter! De PvdA vraagt nu toch iets met kwaliteit te doen. Dan vind ik het vreemd dat als wij vragen om bij de grondstrategie rekening te houden met kwaliteit en niet alleen met kwantiteit, dit afwijzend wordt beoordeeld. Dat snappen we niet helemaal. Het gaat wel degelijk om het realiseren door met partners te werken. Dan willen we toch uiten dat wij het belangrijk vinden dat de ecologische doelstellingen voorop staan en dat de economische ontwikkelingen zwaar ondergeschikt zijn.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik weet niet hoe vaak ik het al heb beloofd maar dat overzicht moet er snel komen. Direct na de zomer kan niet zo moeilijk zijn want dan weet ik welke organisaties en subsidieregelingen we zoal hebben.

Als ik de PvdA goed heb begrepen is de vraag of de strategie de grond rustig op de markt te brengen, bij de verkopers bekend is. Wij zijn zelf de verkopers, dus dat is bij ons bekend. Wij hebben er ook belang bij.

Verder is gevraagd of het een risico is dat het beheer aan de voormalige eigenaar wordt gegeven. Dat kan een risico met zich meebrengen. Met Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer weten we wat voor vlees we in de kuip hebben, van een willekeurige

voormalige grondeigenaar misschien niet. We zien ons ook geconfronteerd met rechterlijke uitspraken rond gelijkberechtiging waardoor wij grond niet zomaar mogen doorleveren aan organisaties die zij leuk vinden maar het ook voor particulieren moeten openstellen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Mijn vraag houdt niet zozeer in dat het niet zou mogen. De risico's ken ik. Ik vraag ook niet, zoals de heer Van der Wel, om kwaliteitsbeoordeling in de grondstrategie op te nemen. Wel vraag ik over twee jaar te kijken of deze grondstrategie onze helpt bij het bereiken van de doelen van BrUG.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik hoorde de gedeputeerde zeggen dat tussen de provincies afspraken worden gemaakt over de verkoop van grond. Is dat wel geoorloofd binnen de regels van de Europese Commissie?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Elke provincie heeft, ook al maak je daar geen afspraken over, belang bij het rustig op de markt brengen van grond. Zodra iemand teveel grond ineens op de markt brengt zie je, vooral regionaal, de grondprijzen plotseling dalen. Niemand is er dus bij gebaat dat overhaast te gaan doen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Mijn vraag is of dat wel mag. Is het niet een soort van kartelvorming of anderszins in strijd met de Europese regelgeving.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Moeten we het dan maar niet doen? Ik weet het niet. U moet het dan maar aan Brussel vragen.

De heer **Van Hattem** (PVV): We lopen dan wel een risico.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Tegen de heer Van der Wel zou ik willen zeggen dat ik niet heb gehoord dat werd gevraagd kwaliteit in te brengen in de grondstrategie. Hoe dan ook, het kan niet.

De **voorzitter**: Door gedeputeerde Van den Hout is toegezegd dat een overzicht van alle bij de realisatie EHS betrokken natuurinstellingen, geldstromen e.d. (conform eerdere toezegging in de commissie) aan de commissie ER zal worden aangereikt. We gaan nu over tot de stemming over het besluit en motie M37.

In stemming komt voorstel 34/13 B

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

Mevrouw **Van Iersel** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

Het verbaast me hoe gemakkelijk de gedeputeerde zojuist over het punt van de Europese regelgeving heen stapte.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M37

Mevrouw **Prins-Afman** (VVD): Tegen.

De heer **Kuijken** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Van Iersel** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Spierings** (D66): Tegen.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat aanwezige leden van de fracties van de PvdD en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties tegen, zodat zij is verworpen.

Ik merk dat er hier en daar wel behoefte is aan een kopje koffie. Er is ook iets te eten. Ik schors daarom de vergadering.

De vergadering wordt van 18.10 uur tot 18.30 uur geschorst

PS 37/13: Zienswijzen op ontwerpbegrotingen 2013 en 2014 van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

PS 38/13: Zienswijzen op ontwerpbegroting 2014 Omgevingsdienst Midden en West-Brabant

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie kan zich vinden in de door GS voorgestelde zienswijzen. De financiële opgave is duidelijk wat betreft de exploitatie van de nieuwe omgevingsdiensten, budgetneutraal in vergelijking met de situatie tot juni 2013.

In de door GS opgestelde zienswijzen spreekt toch ook enige zorg of de gemeenten wel voldoende werk aanleveren voor de omvang van de nieuwe organisatie van de Omgevingsdiensten. Het is dan ook vreemd dat er nog geen maand geleden een werkgarantie is afgegeven voor liefst vier jaar voor de in dienst getreden medewerkers van deze Omgevingsdiensten. Het is vanuit een goed sociaal werkgeverschap mooi maar niet passend in deze financieel turbulente tijden en ook niet passend met het oog op de financiële kaders die voor de Omgevingsdiensten zijn opgesteld. Ik geef even twee citaten uit het ontwerpbesluit die wij van belang achten. Het eerste luidt: het volume aan structurele verzoektaken in balans te houden met de voor het personeel afgegeven werkgarantie volgens het sociale beleidskader. Het tweede is: te verzekeren dat het risico op boventalligheid geen verdringingseffect heeft op plaatsing van overheadmedewerkers van de provincie.

Daarom wil de VVD-fractie hier toch haar zorg uitspreken en van de gedeputeerde tekst en uitleg krijgen hoe die werkgarantie tot stand gekomen. Ik wil hierover vier vragen voorleggen. Waarom wordt die werkgarantie afgegeven? Hoe is deze afspraak tot stand gekomen en is dit vanuit de omgevingsdiensten met GS afgestemd? Wat gaat deze werkgarantie kosten, gaat zij ook de provincie geld kosten? Moeten we uit deze werkgarantie opmaken dat er eigenlijk te weinig werk wordt verwacht voor de omgevingsdiensten?

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter! De bijdrage van de heer Burger Dirven was duidelijk. Het zijn dit soort zaken die het financiële probleem rond de omgevingsdiensten schetsen. Ook ik heb als een ware Cato, de Romeinse senator die steeds dezelfde boodschap herhaalde in zijn bijdragen, altijd gezegd dat de kosten in de hand moeten worden gehouden. Ik sprak eerder in deze vergadering al over de moeilijke financiële positie van de gemeentes. Mede om deze reden komen bij het CDA veel signalen binnen dat de kosten van de RUD's (Regionale Uitvoeringsdiensten) echt te hoog worden. Dit terwijl altijd is gezegd dat de RUD's kostenneutraal zouden zijn. Dit is ons ook toegezegd in verschillende statenstukken en commissiestukken. Nu lieten GS in de afgelopen commissievergadering ER weten dat er nogal wat verwachtingen werden gewekt door het Rijk dat de RUD's budgetneutraal zouden zijn en dat er nu een semantische discussie is ontstaan over wat nu budgetneutraal is. Er werd ook gezegd dat is afgesproken dat de

gemeentes een hoge kwaliteitsnorm moeten gaan hanteren en dat logischerwijs voor een hogere kwaliteit meer moet worden betaald. Dit wil het CDA niet zomaar bij voorbaat accepteren. De vraag is dan ook wat volgens GS budgetneutraal is. Maar ik heb ook al eerder gezegd dat we de RUD's het eerste jaar eerst een kans zullen geven. Het CDA kondigt echter wel aan dat de volgende jaarrekening voor het CDA een controlemomentje wordt. We gaan dit nauw in de gaten houden.

Tot slot, waar ligt nu de kunst van goed besturen in? Dat zit niet alleen in het veel voor elkaar krijgen voor heel veel geld maar het is ook het heel veel voor elkaar krijgen per euro. Dat is in dit dossier een opgave. Het zal een kunst zijn dit in goede banen te laten lopen. Ik wens GS veel succes.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ik wil het even hebben over de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. In de commissievergadering hebben wij enkele vragen gesteld over de verbouwing die plaatsvond aan het SRE-gebouw aan de Keizer Karel-V-singel in Eindhoven. Inmiddels hebben wij op onze technische vragen antwoord gekregen, waarvoor dank. Het blijkt dat die verbouwing €35.000 heeft gekost en onder andere is bedoeld voor het herinrichten om te kunnen flexwerken en om de nieuwe huisstijl te kunnen toepassen. Aan de ene kant wordt dus gesproken over flexwerken en aan de andere kant wordt gezegd dat als er niet genoeg plaats is voor alle medewerkers op die eerste etage waar de verbouwing heeft plaatsgevonden, zij allemaal op de derde etage kunnen gaan zitten. Blijkbaar is om daar te kunnen werken er wel voldoende plaats zodat flexwerken niet strikt noodzakelijk is. Verder moet ik erop wijzen dat de Omgevingsdienst niet direct een loketfunctie heeft. Er komen dus geen klanten aan het loket en waarom moet er dan in zo'n gebouw een geheel nieuwe huisstijl worden ingevoerd. Is dat niet een beetje verspilling van belastinggeld om het op die manier te doen? Het zag er binnen nog allemaal vrij keurig uit.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter! De Omgevingsdiensten, ook wel regionale uitvoeringsdiensten of RUD's genoemd, zijn de oplossing van het Rijk om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te vergroten en zo grotere en kleinere ongevallen te voorkomen. In de regio was er de nodige kritiek op deze oplossing. Veel van die kritiek hing samen met of kwam voort uit de constructie van gemeenschappelijke regelingen. Hierdoor worden de omgevingsdiensten op afstand geplaatst van de politiek en bestaat het risico dat er zaken gebeuren of niet gebeuren die tegen de wens van de politiek in zijn. Ook D66 heeft dit risico eerder benoemd.

D66 maakt in Brabant al geruime tijd een punt van de kwaliteit en professionaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving. U heeft ons nooit horen zeggen dat het gemakkelijk is om de zo noodzakelijke kwaliteit te leveren. Wel pleiten we er steeds weer voor om te blijven leren van elkaar en van anderen en zo te blijven verbeteren. En dat is een echte D66 lijn. Zo pleitte Stientje van Veldhoven deze week naar aanleiding van het onderzoeksrapport over Odfjell: "Bedrijven hebben recht op inspecteurs met kennis van zaken. Ik wil meer specialisatie zien".

Begrijp ons dus alstublieft niet verkeerd. Dit pleidooi voor kwaliteit van vergunningverlening is niet alleen in het belang van burgers, natuur en omgevingskwaliteit. Dit is evenzeer in het belang van de bedrijven! Want niets is zo frustrerend als een vergunningverlener die niet duidelijk kan maken waar een bedrijf aan moet voldoen, of die steeds met aanvullende eisen komt bij een vergunningaanvraag. Of

een inspecteur die van een mug een olifant maakt, terwijl hij de werkelijke olifant niet herkent. Dit leidt tot hoge kosten en veel vertraging voor bedrijven, waar niemand bij gebaat is. En ik weet uit eerste hand dat dit in Nederland voorkomt. De industrie roept niet voor niets zelf op tot méér kennis bij de vergunningverleners en inspecteurs.

Voorzitter! Voor D66 is de ontwerpbegroting van de Omgevingsdiensten het logische moment om de vinger aan de pols te houden bij deze Omgevingsdiensten. Wij willen voorkomen dat de op afstand geplaatste Omgevingsdiensten op een ongewenst grote afstand komen te staan. Wij hadden verwacht dat veel meer partijen dit zo zouden zien. Het heeft ons dan ook ernstig verbaasd dat het niemand is opgevallen dat de ontwerpbegroting 2014 van de Omgevingsdienst Midden en West-Brabant niet op iBabs stond, ook niet bij de commissiebehandeling. Samen met de griffie ben ik een zoektocht begonnen naar deze begroting en pas afgelopen woensdag is deze terechtgekomen en alsnog op iBabs geplaatst.

De ontwerpbegroting van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant staat zelfs nog steeds niet bij de statenstukken op iBabs.

Voorzitter! Ten aanzien van de ontwerpbegrotingen van de Omgevingsdiensten ga ik inhoudelijk in op kwaliteit en op financiën. Kwaliteit. De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is een van zes omgevingsdiensten in Nederland die BRZO-bedrijven behandelt. Dit zijn bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen. De Omgevingsdienst geeft aan in de eerste twee jaar een kwaliteitsverbetering voor deze specifieke taken door te voeren. Maar een plan voor kwaliteitsverbetering zou nog niet gemaakt kunnen worden, omdat daarvoor eerst zicht nodig is op de kwaliteit van de medewerkers die nu bij de omgevingsdienst binnenkomen. Volgens ons ligt dit genuanceerder. Kwaliteitsverbetering is voor ons niet alleen een cursus, maar ook een bedrijfscultuur. Er kan direct gestart worden met een programma dat gericht is op samenwerking en leren van elkaar. Dat geldt voor alle drie de Omgevingsdiensten. Wij vragen de gedeputeerde dan ook om dit in te brengen in de besturen van de Omgevingsdiensten en ons te berichten over de opvolging hiervan door de Omgevingsdiensten.

Voor de BRZO-Omgevingsdienst geldt dat wij bovendien pleiten voor goede uitwisseling van kennis en ervaringen met de andere vijf BRZO-Omgevingsdiensten in Nederland. Misschien is het voor bepaalde onderwerpen zelfs nodig om ervoor te kiezen dat er binnen de BRZO-omgevingsdiensten specialisatie plaatsvindt. Als de BRZO-omgevingsdiensten de benodigde kwaliteit niet gaan halen, dan verwachten wij dat er een keer een landelijke BRZO-Omgevingsdienst gaat komen. En dat vinden de Brabantse partners niet gewenst. Laten we dat dus voorkomen.

Wij vragen de gedeputeerde dan ook om de wens tot kennisuitwisseling en samenwerking tussen BRZO-omgevingsdiensten in te brengen bij het bestuur van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) en daar te pleiten voor een planmatige aanpak van deze samenwerking.

Tenslotte vragen wij ons af of er binnen de Omgevingsdiensten een scheiding wordt aangebracht tussen vergunningverlening enerzijds, en toezicht en handhaving anderzijds. We horen in het veld zorgen hierover. Het veld en ook wij willen niet dat de slager zijn eigen vlees keurt. Graag horen wij hoe dit in elkaar zit.

De fractie van de VVD heeft al aangegeven dat er sprake is van een spanningsveld tussen het enerzijds omlaag moeten brengen van de kosten van de Omgevingsdiensten en anderzijds de verplichtingen uit het Sociaal Beleidskader. Wij herkennen dit

spanningsveld en denken te begrijpen hoe dit is ontstaan. Daarover hebben wij dus geen vragen over. Wel missen wij een heldere visie en strategie van de omgevingsdiensten om dit spanningsveld weg te nemen. Wij vragen de gedeputeerde dan ook om bij de besturen van de Omgevingsdiensten te pleiten voor deze visie en strategie.

De **voorzitter**: Mevrouw Spierings, komt u tot een afronding?

Mevrouw **Spierings** (D66): Verder blijven wij vinden dat de transitiekosten veel te hoog zijn, ook al zijn die inmiddels verstopt geraakt in de ontwerpbegroting.

Wij hadden ervoor kunnen kiezen om de punten die ik zojuist heb ingebracht in amendementen te vervatten. Wij hopen echter dat de gedeputeerde deze wil meenemen waardoor wij vandaag een hoop administratie kunnen voorkomen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! Ook ik deel de zorgen die door de woordvoerders zijn uitgesproken, maar ik kan hen geruststellen want dit geldt ook voor de andere eigenaren van de gemeenschappelijke regeling. Een van de zorgen geldt de spanning tussen het afgesproken sociale beleidskader met die werkgarantie voor vier jaar die daar is gegeven en het volume aan werk. Over hoe die werkgarantie voor vier jaar tot stand is gekomen, zou de heer Pauli uren kunnen spreken. Ik vat het kort samen: dit is de uitkomst van de onderhandelingen met de vakbonden en daarmee zullen wij het moeten doen. Nu de onderhandelingen zijn afgerond en het SBK is gesloten, moeten de Omgevingsdiensten met deze opdracht aan de gang. Het personeel heeft een werkgarantie voor vier jaar. Er hier is sprake van verloop o.a. natuurlijk verloop en er zijn mensen die voor een andere baan kiezen. Het wil dus niet zeggen dat daar over vier jaar nog dezelfde mensen zitten, maar deze garantie is niet in balans met het idee dat daar een vast volume aan werk tegenover zou moeten staan. Wij hebben alles geprobeerd om in alle drie de Omgevingsdiensten dat volume op te voeren. De provincie brengt zo veel mogelijk taken onder bij de Omgevingsdiensten. De gemeenten aarzelen hier en daar nog. Dat is niet overal hetzelfde. Ik vertrouw erop dat gemeenten steeds meer taken zullen inbrengen en uiteindelijk ook de waterschappen en het Rijk. Wij hebben geprobeerd afspraken te maken voor de tijd dat dit nog niet het geval is. Die staan weliswaar niet in de begroting. Dat betreft o.a. het punt dat gemeenten verzoektaken die zij nu indienen niet meteen volgend jaar terughalen. Bij de verschillende diensten zijn daarover afspraken gemaakt. Het verbindende stamien is dat er de eerste tijd geen verzoektaken zullen worden teruggetrokken. Als een gemeente dit daarna wel zou willen doen en het volume werk daardoor vermindert, mag dat slechts voor zoveel procent van de verzoektaken en bovendien betaalt men daarvoor een soort premie. Het is op deze manier georganiseerd om een buffer te maken voor de afspraken in het SBK en het volume aan werk. In de zienswijze van de Omgevingsdienst Zuidoost staat dat er geen sprake kan zijn van verdringing van provinciaal personeel. Hier zit de SRE namelijk met een fors overschot aan personeel. Het is een beetje spannend want de SRE c.q. de gemeenten willen die mensen het liefst onderbrengen bij de Omgevingsdienst want dan zijn zij ervan af en worden de kosten gedeeld. De provincie ziet dat veel minder zitten, want dat betekent dat wij misschien moeite zullen hebben om onze eigen mensen daar een plek te geven. Wij zullen dat dus niet accepteren. Wij hebben het in de zienswijze opgenomen om iedereen er nog maar eens op te wijzen.

De heer Kuijken zegt dat er gegoocheld is met de kostenneutraliteit. Iedereen denkt dat hij volgend jaar evenveel moet betalen als dit jaar. Helemaal aan het begin van het proces is dit ook op deze manier door het Rijk gecommuniceerd naar de gemeenten. Die hebben dat ook zo begrepen. Dat is niet helemaal vreemd. Kostenneutraliteit kan ook inhouden dat je evenveel kwijt bent voor evenveel kwaliteit of voor evenveel uren die je kunt besteden aan toezicht en handhaving. Als wij echter allemaal constateren dat dit beter moet, dat twee uur toezicht onvoldoende is en het er misschien wel vier moeten worden, betekent dit voor die gemeente dat zij meer kwijt zullen zijn aan toezichtkosten in deze nieuwe opzet. Ik vind dat daarmee niets mis is. Wij mogen ons als provincie gelukkig prijzen dat wij onze kwaliteit op orde hadden. Het speelt vooral bij kleinere gemeenten en niet zozeer bij de provincie.

Het is vanzelfsprekend dat wij over een jaar evalueren. Dat gebeurt in de gewone P&C-cyclus.

De PVV heeft in de commissievergadering gezegd dat er "waaaaanzinnig" veel geld wordt uitgegeven aan absoluut "overboooooidige" verbouwingen. Het blijkt over €35.000 te gaan. Over besturen op hoofdlijnen gesproken! De PVV zei ook: Ja, het SRE-gebouw is heringericht om flexwerken mogelijk te maken. Wat de PVV daar ook van vindt, daar is besloten om te gaan flexwerken. Voor een deel betekent dat een kostenbesparing want er hoeft niet voor iedereen een kantoor te worden ingericht, zeker niet voor mensen die een groot deel van de tijd onderweg zijn omdat zij bedrijven bezoeken. Flexwerken heeft dus zijn voordelen en daarvoor moesten enkele verbouwingen plaatsvinden. In Eindhoven zit een dienst die al jaren bestaat met mensen die al jaren met elkaar werken en nu komen er mensen van de provincie bij. Zo wordt dat qua cultuur ook gevoeld, zowel door onze mensen als door de mensen aldaar. Dat moeten wij doorbreken. Het moet één team worden. Men moet echt met elkaar samenwerken. Het betekent dat zij echt een nieuwe start moeten maken, al was het maar symbolisch. Als er dan toch nieuwe vloerbedekking nodig is, is het handig om het nu te doen. Dat is een soort gezamenlijk project. Dat verstaan wij onder huisstijl. Als je een nieuwe organisatie krijgt, is het helemaal niet raar als die dan ook een huisstijl heeft. De club heeft ook een website en eigen briefpapier.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ik vind het merkwaardig dat de gedeputeerde het in het absurde trekt en spreekt over "waaaaanzinnig" veel geld. Hij reageerde hierop ook al vrij heftig in de commissievergadering.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): En terecht, dat blijkt nu weer.

De heer **Van Hattem** (PVV): Wij hebben gewoon gevraagd hoeveel de verbouwing gekost heeft. Het gaat om een huurpand. Een verbouwing aan een huurpand is nooit een rendabele investering. Daarom zijn wij daar kritisch op.

De heer **Van den Hout** (GS;PVV): Alle mensen met een huurhuis betalen hun eigen vloerbedekking.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan mogen wij toch wel vragen wat het kost? Niet iedere vloerbedekking hoeft even snel vervangen te worden. Ik ben daar weleens binnen geweest en zo slecht zag het er niet uit!

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de gedeputeerde zijn betoog vervolgt.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het pleidooi van mevrouw Spierings van de fractie van D66 voor kwaliteit is volstrekt herkenbaar. Dat is precies de reden waarvoor de Omgevingsdiensten zijn ontwikkeld. Wij willen vooral blijven focussen op kwaliteit. Zeker in de transitieperiode ligt de focus vanzelf op allerlei technische en overgangsproblemen, gedoe met personeel, met gebouwen en is er het gevaar dat wij uit het oog dreigen te verliezen waarvoor wij het allemaal doen, namelijk het verbeteren van de kwaliteit. Maar ik kan mevrouw Spierings geruststellen, alle drie de diensten zijn al begonnen met cultuurprogramma's. Zij zijn nog niet begonnen met de onderwijsprogramma's. De directeuren hebben personeel meegeleverd gekregen, zij hebben dat zelf niet kunnen aannemen. Zij zijn terecht benieuwd wat voor vlees zij in de kuip hebben. Er wordt eerst gekeken over welke kwaliteiten de medewerkers beschikken en wat er gedaan moet worden om die kwaliteit te verbeteren. Dat traject is bij alle drie de diensten al in gang gezet.

Ook uitwisseling met andere BRZO-RUD's is al in gang gezet. Er is tweewekelijks overleg tussen de zes directeuren van de BRZO-RUD's plus het ministerie van I&M om samen landelijke kaders af te spreken. Het is slim om met name BRZO-bedrijven zo veel mogelijk landelijk te standaardiseren, ook omdat vaak hetzelfde moederbedrijf in de verschillende Omgevingsdiensten zit. Het is niet handig als dat in Brabant heel anders behandeld zou worden als in Zuid-Holland.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voorzitter! Ik ben blij met de laatste woorden van de gedeputeerde. Toch wil ik even een aanvulling plaatsen. Uitwisseling en kwaliteitsverbetering krijg je niet alleen door directeuren met elkaar te laten praten, het moet vooral de werkvloer zijn. Ik wil dat graag dat de gedeputeerde dat toevoegt aan zijn gesprekken met de Omgevingsdiensten.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat kan zeker omdat ik binnen de Omgevingsdienst Midden-West portefeuillehouder coördinatie BRZO-taken ben. Dit is precies mijn opdracht. Ik kan de Staten daarover blijven informeren.

Mevrouw Spierings sprak over de scheiding tussen enerzijds vergunningverlening en anderzijds toezicht en handhaving om te voorkomen dat de slager zijn eigen vlees keurt. Die scheiding is er inderdaad. Die was er hier ook al. Het zat weliswaar bij één directie en één portefeuillehouder, namelijk ikzelf, maar toch wel in verschillende teams. Zij hebben wel veel overleg. Er is geen echte waterscheiding tussen die mensen. Als er een vergunning verleend wordt, is het goed om contact te hebben met handhavers om af te stemmen of zo'n vergunning handhaafbaar is. Als handhavers in de praktijk merken dat een vergunning niet klopt, moeten zij dat kunnen terugkoppelen. Het is belangrijk dat de afdelingen met elkaar overleggen.

Is er een strategische visie om de spanning tussen de afspraken in SBK en het volume werk weg te nemen? Ik heb zojuist aangegeven dat er concrete afspraken zijn gemaakt over met hoeveel procent per jaar het werk mag afnemen. Het zijn bijna boekhoudkundige afspraken over een oplossing voor wat staat in het SBK en het werkvolume.

In stemming komt Statenvoorstel 37/13B

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

Mevrouw **Van Iersel** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

Voorzitter! Wij kunnen instemmen met de inzet voor de omgevingsdiensten, maar wij blijven kritisch kijken naar de uitvoering ervan.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit besluit met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt Statenvoorstel 38/13B

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

Mevrouw **Van Iersel** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De heer **Van Liempd** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Spierings** (D66): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit besluit met algemene stemmen is aangenomen.

PS 35/13: Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, voorjaar 2013 Verlenging subsidietermijn project Goorloopzone, Helmond

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voorzitter! Wij spreken vandaag over de voortgang van het Investeringsprogramma Samen Investeren in BrabantStad. BrabantStad: het samenwerkingsverband van de B5-steden en de provincie. De partners werken daarbij goed samen, zij werken ook samen met en in de regio en vormen zo een sterke regionale metropool; de enige metropool in het zuiden van Nederland, mag ik wel zeggen.

In 2010 is besloten om in het kader van Samen Investeren in BrabantStad een strakke financiële planning te hanteren bij het verstrekken van subsidies voor projectactiviteiten. Op 31 december 2013 loopt de subsidietermijn van dit programma af.

De tijden veranderen. In tijden van crisis hecht de VVD meer aan het behoud van economische activiteit dan aan een in het verleden gemaakte planning die onder normale omstandigheden navolging verdient. Vandaar dat wij in deze tijd van crisis kunnen instemmen met de verlenging van de subsidietermijn voor de Goorloopzone.

Daarnaast dient het CDA samen met o.a. de VVD een amendement in om ook in Den Bosch en Tilburg de subsidietermijn te verlengen. Wij doen dit omdat deze projecten ervoor zorgen dat mensen aan het werk blijven. Werk is immers voor Brabant de beste manier om uit de crisis te komen.

Mevrouw **Van Extel-van Katwijk** (CDA): Voorzitter! Het CDA kan ook instemmen met het voorstel om uitstel te verlenen aan de subsidietermijn van het project Goorloopzone in Helmond. Regels moeten er zijn, maar in dit geval zou het betekenen dat de kwaliteit van de leefomgeving van Helmond-West niet verbeterd wordt. Dat zou ontzettend jammer zijn.

Het verzoek staat niet op zichzelf. Ons is namelijk duidelijk geworden dat in Den Bosch en Tilburg ook drie projecten lopen in het kader van Samen Investeren in BrabantStad waar uitstel noodzakelijk is. Wij willen hiervoor samen met de VVD, de SP, de PvdD en de OSN een amendement indienen. Het gaat om de volgende projecten: de Blauwe Aders in Tilburg, de doortrekking van de Magistratenlaan naar de Zandzuigerstraat in Den Bosch en de verkeersbrug Ponte Palazzo in Den Bosch. Een uur geleden heb ik via Twitter vernomen dat de Ponte Palazzo vanmiddag de naam Paleisbrug heeft gekregen. Dit hebben wij helaas niet meer kunnen verwerken in ons amendement.

De **voorzitter**: Dat kan eenvoudig handmatig gebeuren. Door de leden mw. Van Extel-van Katwijk, Kap, Van Gruijthuijsen, Altundal en Van der Wel wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op donderdag 20 en vrijdag 21 juni 2013, kennis genomen hebbend van het Statenvoorstel 35/13 Voortgangsrapportage Samen

Investeren in BrabantStad, voorjaar 2013, Verlenging subsidietermijn project Goorloopzone Helmond, overwegende dat:

- *in de subsidiebeschikkingen van alle projecten in het kader van Samen Investeren in BrabantStad de eindtermijn van 31 december 2013 als subsidievoorwaarde is opgenomen;*
- *afwijken daarvan alleen mogelijk is als Provinciale Staten bij een project daartoe een nadrukkelijke wens formuleren en zij daarover expliciet besluiten op basis van een amendement of in een motie een expliciete wens uitspreken tot verlenging van de subsidietermijn,*

zich realiserende dat:

- *handhaven van de subsidietermijn voor de Helmondse Goorloopzone het project financieel niet uitvoerbaar zou maken terwijl dit o.m. wezenlijk bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving van Helmond West, aan waterberging, natuurbeleving en beekherstelprojecten;*
- *door GS wordt voorgesteld de subsidietermijn te verlengen tot 1 juli 2016;*
- *in Tilburg zich een vergelijkbaar Samen Investeren-project "Blauwe Aders" voordoet, dat eveneens gebaat is bij uitstel van de subsidietermijn;*
- *daarvoor door de gemeente Tilburg, deugdelijk gemotiveerd in zijn mailbrief dd. 28 mei 2013 aan de Tilburgse Statenleden, onder punt 1, uitstel wordt gevraagd aan PS tot 1 juli 2014;*
- *zich ook in de gemeente Den Bosch twee vergelijkbare projecten voordoen die gebaat zijn bij uitstel van de subsidietermijn. Het gaat daarbij om het Project Realisatie verkeersbrug Paleisbrug en de doortrekking van de Magistratenlaan naar de Zandzuigerstraat,*

besluiten aan het slot van het ontwerpbesluit 35/13B het volgende toe te voegen:

- *de termijn van de subsidie in het kader van Samen investeren in BrabantStad voor het project Blauwe Aders in Tilburg, gezien de motivering daarvan in de mailbrief van de gemeente zie bijlage bij dit amendement, eveneens te verlengen, i.c. met 1/2 jaar tot 1 juli 2014;*
- *de termijn van de subsidie in het kader van Samen investeren in BrabantStad voor de projecten Magistratenlaan en Paleisbrug in Den Bosch eveneens te verlengen i.c. met 1 jaar tot 1 januari 2015."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A16 (35/13).

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter! Ik heb een iets ander geluid: beter vlak voor het einde iets bespaard dan ten hele verdwaald in deze bizarre biodiversiteitsdwaasheid. Waarom ik dit zeg, daar kom ik zo op terug.

Er wordt een vermogen besteed aan een zacht stromende sloot die wat breder is dan een normale sloot: 18 miljoen euro voor 1800 meter. Dat zijn ongeveer de aanlegkosten van een meter snelweg van de A50 tussen Eindhoven en Oss. Daar komt nog bij dat er een leuke speeltuin staat die echter nauwelijks kan uitbreiden want de beestjes die in de zogenaamde verbindingszone lopen, hebben schijnbaar een breedte van 50 meter nodig! Wij zijn niet gek in Helmond, wij zijn een vliegtuig. Wat een zegen dat dit plan niet op tijd af komt! Wat de PVV betreft besteden wij het beetje bespaarde geld beter dan aan dit soort uitwassen van de groene religie; bijvoorbeeld aan mooie natuurspeeltuinen met

bomen om in te klimmen, hutten te bouwen en dergelijke, maar dit: nee, nee en nog eens nee. Ik voeg daarbij dat gemeenten enerzijds hier op de tekentafel natuur wensen te realiseren maar anderzijds een prachtig bos omwille van een industrieterrein omhakken. Dus nogmaals wij zuchten: nee!

Maar nu komt het mooiste. Het is een ecologische verbindingszone. Aan de zuidzijde van deze zogenaamde EVZ wordt daar een klein geïsoleerd stukje land ingesloten door het Eindhovenskanaal, de Zuid-Willemsvaart en de woonwijken Gansewinkel en de Akkers. Klopt het dat wij 18 miljoen euro uittrekken voor een verbindingszone die nauwelijks iets noemenswaardigs verbindt en die deze naam dus feitelijk nauwelijks mag dragen, of is er sinds de laatste versie van Googlemaps iets zodanig veranderd dat wij dat wel zo kunnen noemen?

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Griensven die op het laatste ogenblik mevrouw Tetteroo vervangt. Dat verklaart helemaal waarom hij het knopje even moet zoeken, maar bij maidenspeeches komt de gedeputeerde Van Haaften altijd even helpen. Dat zit in het pakket. De weg is vrij.

De heer **Van Griensven** (PvdA): Voorzitter! Als ik mijn tekst inlever, leest u dan voor of niet?

De **voorzitter**: U mag dat nooit uitsluiten.

De heer Van Griensven (PvdA): Voorzitter! Mijn maidenspeech zal niet zo heel lang zijn. Wij zijn een beetje verrast door het amendement. Voor ons was in eerste instantie de toezegging van de gedeputeerde in de commissievergadering dat hij met Tilburg in gesprek zou gaan om te kijken waar het probleem zit en of het getackeld kan worden, eigenlijk al voldoende. De problemen bij Den Bosch waren bij ons niet bekend. Wij zijn benieuwd of een van de initiatiefnemers kan toelichten wat het probleem nu precies is in Den Bosch voordat wij kunnen instemmen met een amendement dat een oplossing biedt.

De heer **Van Gruijthuisen** (VVD): Voorzitter! Er is een rondje gebeld langs de steden van de B5. Wij hebben begrepen dat enerzijds door de complexiteit van de activiteiten van ProRail bij de Magistratenlaan en anderzijds de reconstructie van het Heetmanplein in Den Bosch effect heeft gehad op de realisatiekracht en heeft geleid tot enig uitstel bij de Paleisbrug.

De heer **Van Griensven** (PvdA): Voorzitter! Wij zullen het amendement bekijken en dan zult u wel merken hoe wij daarop reageren.

De **voorzitter**: Het amendement wordt gekopieerd. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt vijf minuten geschorst

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Op deze gedenkwaardige dag zit het venijn in de staart. Ik wil u heel serieus wijzen op een paar dingen. Ik begrijp de opmerking dat de Staten in tijden van economisch crisis gemeenten willen helpen als zij in problemen

komen. Er zitten echter wel heel zware angels in als u het amendement A16 zou aannemen. Ik geef u de argumenten.

Er worden hier andere projecten en voorstellen genoemd dan die in de ambtelijke voorbespreking bij ons zeer uitgebreid aan de orde zijn geweest.

Ten eerste. Met het amendement gaat u over het budgetlimiet heen. Er moet dus fors aanvullende dekking gezocht worden.

Ten tweede. U bent selectief te werk gegaan. Ook in Breda en Eindhoven zijn projecten die de tijdstreep niet halen en die worden uitgesloten, in de wetenschap dat sommige gemeenten het bijzonder moeilijk hebben.

Ten derde. U hebt ook nog een programma lopen in West-Brabant waar wij dezelfde termijn hanteren.

Ten vierde. Er zijn inmiddels verschillende projecten ingetrokken omdat de bestuurders zelf hebben gezien dat zij de termijn niet halen. Wat doet u daarmee?

Kortom, het college ontraadt dit amendement ten stelligste. Als u wat wilt, adviseren wij u GS de opdracht te geven om met een goede voorbereiding en ambtelijke gesprekken uniform voor alle investeringen in Brabant die vallen onder programma's Samen Investeren in BrabantStad te kijken of de termijn wat opgerekt kan worden.

Ik wil u ook even wijzen op het feit dat in de huidige regeling al keurig voorzien is wat er gebeurt als gemeenten er niet in slagen om binnen de termijn de projecten te realiseren. Dan worden de projectkosten die zij tot dat moment gemaakt hebben keurig pro rata betaald. In dat geval geldt niet alleen dat het venijn in de staart zit, maar ook: "Bezint eer gij begint". Houdt de vrede overeind in de Brabantse steden. Nogmaals, wij ontraden dit amendement.

Mevrouw **Kerkhof-Mos** (CDA): Voorzitter! Mogen wij een schorsing van vijf minuten.

De **voorzitter**: Ik wilde dat al voorstellen.

De vergadering wordt vijf minuten geschorst

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voorzitter! Ik dank gedeputeerde Pauli voor zijn reactie, die ons toch wel enigszins verrast. Wat dat betreft zit dus inderdaad het venijn in de staart. Wij hadden uit de stukken begrepen dat er in dit programma sprake is van onderbesteding. Wij vragen dus onze opmerking over die aanvullende dekking mee te nemen. We hebben ook andere informatie verkregen uit Breda en Eindhoven. Een van onze Statenleden schijnt zelfs gehoord te hebben dat Breda zwart op wit heeft aangegeven geen probleem te hebben. Dat is een wat ander signaal dan de gedeputeerde zojuist aangaf. We zijn op de hoogte van de majeure projecten in West-Brabant maar daar gaat het op dit moment niet over, dus dat zouden we op dit moment niet in de besluitvorming willen betrekken. Het voorstel van de gedeputeerde om uniform in alle steden deskundig een goed onderzoek te doen willen we graag overnemen. We willen er wel graag een termijn aan koppelen. Als de gedeputeerde toezegt na de zomer in de commissie EZB terug te komen met een totaaloverzicht en de mogelijkheid de subsidietermijn uit te stellen, kunnen wij namens alle indieners het amendement intrekken.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter! Mijn vraag over de ecologische verbindingszone is nog niet beantwoord. Deze verbindingszone verbindt eigenlijk niets. Deze is ingesloten door de Zuid-Willemsvaart en het Eindhovens Kanaal. Ik kan mij voorstellen dat de gedeputeerde niet helemaal precies op de hoogte is van de situatie – het is in een vorige termijn vastgesteld – maar klopt het dat we daar een postzegeltje van 18 miljoen verbinden met de rest van de natuur in Nederland?

De heer **Van Griensven** (PvdA): Voorzitter! Wij waren eigenlijk tevreden over de manier waarop het college het oppakt. Het heeft toegezegd te kijken waar het probleem zit en hoe het kan worden opgelost. Nu blijkt hier staande de vergadering dat er in den Bosch en Breda maar eigenlijk overal problemen zijn. Ik vond de opstelling van de gedeputeerde in dezen verstandiger dan die van de coalitie.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter! Mijn reactie kan kort zijn. Ik stel namens het college het standpunt van de Staten zeer op prijs. Als GS gaan we ermee aan de slag en we komen na overleg met de gemeenten met een voorstel.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! Ik kan evenzeer kort zijn. Wat er op de agenda staat is niet of we wel of niet dit project gaan doen want daartoe is al lang geleden besloten en, sterker nog, het is al in uitvoering. Het is ook niet helemaal ter zake doende of dit een EVZ is. De vraag is alleen of we het einde van de termijn willen uitstellen. Dat is duidelijk.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ik denk juist wel dat het geval dat we hier hebben, een onwaarschijnlijk stuk van bestuur, niet van u maar wat daar is gebeurd, hier wel degelijk aan de orde is en dat we nu in ieder geval nog iets daarvan kunnen terughalen. Daar gaat het mij om en dat wil ik als overweging meegeven aan de Staten als we daarover stemmen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat is weer een heel andere vraag dan die of de EVZ van enige kwaliteit is. In de stukken staat waarom het uitstel is gevraagd. Het is niet een kwestie van wanbeleid maar van externe factoren rond de complexe onteigening van een stukje grond.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat alle indieners het voorliggende amendement A16 (35/13) hebben ingetrokken en het maakt dus geen onderdeel meer uit van de beraadslagingen. Tevens heb ik genoteerd dat Gedeputeerde Pauli heeft toegezegd overleg te voeren met de betrokken gemeenten (Tilburg, Helmond, Den Bosch, Eindhoven en Breda) en over de uitkomsten van deze overleggen te rapporteren aan de commissie EZB. Dan gaan we nu over tot de stemming over het voorliggende voorstel.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter! Bij onze stem zal mevrouw Klitsie zie zich van stemming onthouden omdat zij bij dit dossier een professionele betrokkenheid heeft.

De **voorzitter**: Dank dat u dit meldt.

In stemming komt voorstel 35/13 B

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

Mevrouw **Van Extel-van Katwijk** (CDA): Voor.

De heer **Altundal** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

De heer **Van Griensven** (PvdA): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **P. Smeulders** (GroenLinks): Voor.

De heer **Mondriaan** (50PLUS): Tegen.

Na wat ik allemaal heb gehoord moet ik zeggen dat er ook kleine steden zijn in Brabant en daarom ben ik tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Kap** (OSN): Voor.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en 50PLUS tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Vragenuurtje: berichtgeving Brabants Dagblad

De **voorzitter**: Het woord is gevraagd door de heer Van Hattem van de PVV. Ik geef u drie minuten, mijnheer Van Hattem om uw vraag te stellen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Naar aanleiding van de berichtgeving in het Brabants Dagblad van 19 juni jongstleden “provinciebestuur voorkomt nieuw politiek tumult over het edelhert” hebben wij de volgende vragen.

Ten eerste, klopt het dat door GS maandag aanstaande een persconferentie wordt belegd over de introductie van het edelhert in het Groene Woud? Zo ja, wat wordt op deze persconferentie bekendgemaakt? Ten tweede, klopt het dat de provincie €330.000 beschikbaar stelt voor de introductie van het edelhert? Ten derde, klopt het dat dit bedrag nog verder door derden wordt aangevuld tot ruim 6 ton? Ten vierde, deelt u onze mening dat dit bedrag voor 10-20 edelherten wat neerkomt op een slordige €30.000 per hert in deze tijd van crisis maatschappelijk niet uit te leggen is? Ten vijfde, klopt het dat 300 ha wordt omheind met een 2 meter hoog hek? Ten zesde, is een dergelijk hek niet in strijd met de uitgangspunten van de EHS, inhoudende dat diersoorten zich vrij over natuurgebieden moeten kunnen verspreiden? Ten zevende, hebben de hekken van dit veredelde hertenkamp nog negatieve beperkingen voor andere soorten? Ten achtste, klopt het dat de herten bij een uitbraak direct worden afgeschoten? Vindt u dat een vorm

van diervriendelijk natuurbeheer? Ten negende, is dit plan niet in strijd met de motie om als provincie geen ondersteuning te verlenen aan de introductie van de big five?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter! Ik stop na het antwoord op vraag één. Ja, er is maandag een persconferentie en wat daar zal worden gezegd is nu nog vertrouwelijk. Het gaat om het bekendmaken welke projecten van de Landschappen van Allure door de adviescommissie zijn gehonoreerd, een advies dat door GS is overgenomen. De initiatiefnemers zullen maandagochtend daarover worden gebeld en tot die tijd doen wij daarover geen mededelingen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! In dat geval kunt u deze vragen beschouwen als schriftelijke vragen en mag u ze na afloop van de persconferentie maandag ook schriftelijk beantwoorden.

De **voorzitter**: Waarvan acte.

Hiermee is een einde gekomen aan het vragenuurtje dat een vragenminuutje bleek te zijn.

Sluiting van de vergadering

De **voorzitter**: Ik hecht eraan bij alle vandaag behandelde voorstellen in algemene zin onze gemeenschappelijke dank uit te spreken aan alle medewerkers en de hierbij betrokken externe partijen. Zij hebben zich zowel bij de Voorjaarsnota als bij alle andere voorstellen, met name de fondsen, enorm ingezet. Er is heel hard gewerkt en er zijn vandaag belangrijke stappen voor Brabant gezet.

Een ander hoogtepunt was natuurlijk de maidenspeech van Driek van Griensven. Hij heeft er vast niet meer op gerekend, maar ik wil hem belonen met een bloemetje. Dadelijk bij een drankje op het Statenveld staat het u allen vrij hem te feliciteren. Het was inderdaad een invalbeurt. We zullen ongetwijfeld later, maar dan zonder bloemen, genieten van een langer betoog en dan met de zekerheid dat hij weet hoe de knopjes werken.

Ik sluit de vergadering.

De voorzitter sluit te 19.35 uur de vergadering